

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ, МОЛОДІ ТА СПОРТУ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ УКРАЇНИ
«КИЇВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ»
ФАКУЛЬТЕТ СОЦІОЛОГІЇ І ПРАВА
СТУДЕНТСЬКА ЛІГА ФСП**

МАТЕРІАЛИ

XV всеукраїнської науково-практичної конференції

студентів та аспірантів

"ДНІ НАУКИ ФСП"

*«Феномен системної кризи сьогодення в інтерпретаціях
сучасної гуманістики»*

25-26 квітня 2012 року

м. Київ

УДК

Матеріали XV всеукраїнської науково-практичної конференції студентів та аспірантів "Дні Науки ФСП" «Феномен системної кризи сьогодення в інтерпретаціях сучасної гуманістики» (2012 р. м. Київ) / Укладачі: Б. В. Новіков, І. І. Федорова, В. Ю. Пряміцин / - К.: ІВЦ «Видавництво «Політехніка», 2012. – 224 с.

Матеріали доповідей учасників конференції подано за редакцією авторів.

Укладачі:

Б. В. Новіков

І. І. Федорова

В. Ю. Пряміцин

Оформлення обкладинки:

© Авторські права авторів статей захищено, 2012

ЗМІСТ

СЕКЦІЯ №1. ФІЛОСОФІЯ: «ФІЛОСОФСЬКЕ, НАУКОВЕ ТА ОСВІТНЄ ОБГРУНТУВАННЯ БЕЗКРИЗОВОГО РОЗВИТКУ»	16
<i>Абакумова Олена Олегівна</i>	16
ДИСТАНЦІЙНА ОСВІТА ЯК АНТИКРИЗОВА ТЕХНОЛОГІЯ.....	16
<i>Анищенко Марія Александрівна</i>	17
КРИЗИС: ПОБЕГ ОТ РЕАЛЬНОСТІ В ПОИСКАХ ДЕЙСТВИТЕЛЬНОСТИ	17
<i>Дубивка Алина Юрьевна</i>	18
МОЖНО ЛИ ИЗМЕНИТЬ МИР НЕ ПОНЯВ ЕГО?.....	18
<i>Кармадонова Татьяна Николаевна</i>	19
АНТИКРИЗИСНОЕ РАЗВИТИЕ ЛИЧНОСТИ И АДАПТАЦИОННЫЕ МЕТОДИКИ	19
<i>Літценберг Людмила Вікторівна</i>	20
КРИЗА ІДЕНТИЧНОСТІ: ПЕРСПЕКТИВИ ВИХОДУ	20
<i>Омецинская Анастасия Сергеевна</i>	22
ОПЫТ БЕСКРИЗИСНОГО РАЗВИТИЯ ЛИЧНОСТИ, ПОЛУЧЕННЫЙ В ОДНОМ НАУЧНОМ ЭКСПЕРИМЕНТЕ	22
<i>Савело А.А., Коновал Я.В.</i>	23
МОНИЗМ КАК ПРИНЦИП СОЦИАЛЬНОЙ ФИЛОСОФИИ И СОЦИОЛОГИИ.....	23
<i>Роєнко Вероніка Олександрівна</i>	30
УСВІДОМЛЕННЯ СОЦІАЛЬНИХ СТЕРІОТИПІВ ЯК УМОВА АНТИКРИЗОВОГО РОЗВИТКУ	30
<i>Савенко Людмила Владимировна</i>	31
ПРОТИВОРЕЧИЯ ВОЛИ И РАЗУМА: ВОЗМОЖЕН ЛИ КРИЗИС	31
<i>Ярошик Анастасія Анатоліївна</i>	32
ЧУТТЄВЕ ПІЗНАННЯ: РОЗВИТОК ПОЗА КРИЗОЮ	32
СЕКЦІЯ №1. ФІЛОСОФІЯ (ПІДСЕКЦІЯ): «РОЛЬ НАУКИ В ФОРМУВАННІ СУЧАСНИХ СТРАТЕГІЙ ПОДОЛАННЯ КРИЗИ»	34
<i>Демченко Марія Олександрівна</i>	34
МЕТОДИЧНІ АСПЕКТИ МОДЕЛЮВАННЯ МОДУЛЬНИМ ПРИНЦИПОМ.....	34
<i>Іващенко Д.С., Буй Х.Д.</i>	35
ВПЛИВ СОЦІАЛЬНИХ МЕРЕЖ НА РОЗВИТОК ОСОБИСТОСТІ	35
<i>Курмач М.М.</i>	36
НАНОТЕХНОЛОГІЯ ЯК ОСНОВА МАЙБУТНЬОГО ІНФОРМАЦІЙНОГО СУСПІЛЬСТВА	36

<i>Холод М. В.</i>	38
ЕЛЕКТРОННИЙ УРЯД ЯК ФОРМА ДЕРЖАВНОГО УСТРОЮ В ІНФОРМАЦІЙНОМУ СУСПІЛЬСТВІ	38
СЕКЦІЯ №2 ІСТОРІЯ ФІЛОСОФІЇ ТА РЕЛІГІЄЗНАВСТВО «ШЛЯХ ДО ІДЕАЛІВ, НАЙВИЩИХ СЕНСІВ ТА ДУХОВНИХ ЦІННОСТЕЙ».....	40
<i>Іваненко Олена Миколаївна</i>	40
ПРОБЛЕМА ЛЮБОВІ В ФІЛОСОФСЬКІЙ ТРАДИЦІЇ	40
<i>Петракович Александра Андреевна</i>	41
ВЛИЯНИЕ НА ФОРМИРОВАНИЕ ЛИЧНОСТИ РЕЛИГИОЗНОГО ВОСПИТАНИЯ	41
<i>Сільченко Лідія Геннадіївна</i>	42
ФРЕЙДИЗМ ТА ПРОБЛЕМА «БЕЗСВІДОМОГО»	42
СЕКЦІЯ №5. СОЦІОЛОГІЯ: «СОЦІОЛОГІЧНИЙ АСПЕКТ ГУМАНІТАРНОГО ЗНАННЯ»	44
<i>Зубенко Д.В.</i>	44
СВІТОВИЙ ДОСВІД ДОСЛІДЖЕННЯ ФЕСТИВАЛЬНОГО РУХУ	44
<i>Боровець Анна Миколаївна</i>	45
ПРОБЛЕМА МОЛОДІЖНОГО БЕЗРОБІТТЯ В СУЧАСНІЙ УКРАЇНІ ТА ШЛЯХИ ЇЇ ВИРІШЕННЯ.....	45
<i>Ліповська Світлана Олегівна</i>	46
СВІТОГЛЯДНЕ САМОВИЗНАЧЕННЯ ЛЮДИНИ В ДОБУ ПОСТМОДЕРНІЗМУ	46
<i>Мачача Анастасія Олександрівна</i>	47
СОЦІАЛЬНІ МЕРЕЖІ ЯК НОВИЙ ЧИННИК ВПЛИВУ НА ПРОЦЕС ФОРМУВАННЯ ОСОБИСТОСТІ.....	47
<i>Мосьпан Юлія Василівна</i>	48
ПРОФЕСІЙНА КАР'ЄРА В СПОРТІ.....	48
<i>Пиголенко Любов Вікторівна</i>	49
ГЕРМЕНЕВТИЧНИЙ ПІДХІД ДО ГУМАНІТАРНОГО ЗНАННЯ Ф. ШЛЕСРМАХЕРА ..	49
<i>Пиголенко Юлія Анатоліївна</i>	51
БІОЕТИЧНА ЕКСПЕРТИЗА СОЦІОЛОГІЧНИХ АНКЕТ	51
<i>Раптова Оксана Миколаївна</i>	52
ОСВІТА В КРЕДИТ : СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ АСПЕКТ	52
СЕКЦІЯ №6. СОЦІАЛЬНА РОБОТА: «СОЦІАЛЬНА РОБОТА ЯК АНТИКРИЗОВА ТЕХНОЛОГІЯ»	54
<i>Бульбах Володимир Володимирович</i>	54
ТЕМАТИЧНИЙ ІНТЕРНЕТ-ПОРТАЛ ЯК ЗАСІБ ОРГАНІЗАЦІЇ ДОЗВІЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ДІТЕЙ ТА МОЛОДІ З ОСОБЛИВИМИ ПОТРЕБАМИ.....	54

<i>Гибало Антоніна Іванівна</i>	55
ВИКОРИСТАННЯ МЕРЕЖІ ІНТЕРНЕТ ДЛЯ СОЦІАЛЬНОЇ АДАПТАЦІЇ ЛЮДЕЙ З ОБМЕЖЕНИМИ МОЖЛИВОСТЯМИ	55
<i>Семенченко Надія Григорівна</i>	56
СОЦІАЛЬНА ПРОБЛЕМА: «ДИТИНА НА ВУЛИЦІ – ПІДЛІТОК НА ЛАВІ ПІДСУДНИХ»	56
<i>Зосим Вікторія Олегівна</i>	57
СОЦІАЛЬНЕ ВІДТОРГНЕННЯ В УКРАЇНІ. ОСОБЛИВОСТІ ТА ШЛЯХИ ПОДОЛАННЯ.	57
<i>Каленська Ольга</i>	58
ІНКЛЮЗИВНА ОСВІТА НА ХВИЛІ СУЧАСНОГО ПРОГРЕСУ СУСПІЛЬНИХ ВІДНОСИН	58
<i>Кодак Ольга Миколаївна</i>	59
СОЦІАЛЬНИЙ ПРАЦІВНИК: ПРОФЕСІЯ ЧИ ПОКЛИКАННЯ?.....	59
<i>Месянінова Ірина Анатоліївна</i>	60
АНТИКРИЗОВЕ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ З МЕТОЮ ПЕРЕДБАЧЕННЯ ПРОФЕСІЙНОГО ВИГОРАННЯ	60
<i>Попова Ірина Сергіївна</i>	63
СОЦІАЛЬНА АДАПТАЦІЯ ЯК УМОВА УСПІШНОГО ПРАЦЕВЛАШТУВАННЯ ВИПУСКНИКІВ ВНЗ З ОСОБЛИВИМИ ПОТРЕБАМИ	63
ЗНАЧЕННЯ ПЕРВИННОЇ ПРОФІЛАКТИКИ СУЇЦИДІВ В СУЧАСНИХ УМОВАХ РОЗВИТКУ УКРАЇНИ.....	64
<i>Цюпак Олена Михайлівна</i>	65
ВИРІШЕННЯ ПРОБЛЕМИ БЕЗПРИТУЛЬНОСТІ В УКРАЇНІ, ЯК ОДИН З ГОЛОВНИХ ОБОВ'ЯЗКІВ ДЕРЖАВИ.....	65
<i>Ясько Наталія Вікторівна</i>	66
ПРОБЛЕМА АЛКОГОЛІЗМУ І ШЛЯХИ ЇЇ ВИРІШЕННЯ В СВІТОВІЙ ПРАКТИЦІ	66
<i>Кулачковська Ольга Богданівна</i>	68
ВИРІШЕННЯ ПРОБЛЕМИ НАСИЛЛЯ В СІМ'Ї ЯК ШЛЯХ ДО ДЕМОКРАТИЗАЦІЇ СУСПІЛЬСТВА	68
<i>Білан Руслана Анатоліївна</i>	69
ОСОБЛИВОСТІ РЕСОЦІАЛІЗАЦІЇ ОСІБ, ЩО ПОВЕРНУЛИСЯ З МІСЦЬ ПОЗБАВЛЕННЯ ВОЛІ	69
<i>Кліщ Владислава Володимирівна</i>	70
ДЕРЖАВНА ПОЛІТИКА ЩОДО ГЕНДЕРНОЇ РІВНОСТІ В УМОВАХ СУЧАСНОЇ КРИЗИ	70
<i>Рибченко Я. М.</i>	71

ДЕЛЬФІНОТЕРАПІЯ, ЯК ОДИН З ІННОВАЦІЙНИХ МЕТОДІВ АНІМОТЕРАПІЇ, ПРИ РЕАБІЛІТАЦІЇ ДІТЕЙ З ВАДАМИ СЛУХУ .	71
<i>Серик Марина Павлівна</i>	72
ПЕРСПЕКТИВИ ВИКОРИСТАННЯ СОЦІАЛЬНОЇ РЕКЛАМИ РАДЯНСЬКОГО ЗРАЗКУ В СУЧАСНІЙ УКРАЇНІ	72
СЕКЦІЯ №7. ІСТОРІЯ СОЦІОЛОГІЇ: «ПРОБЛЕМА КРИЗОВОЇ СВІДОМОСТІ В ПРАЦЯХ СОЦІОЛОГІВ ХІХ-ХХ СТ.»	74
<i>Белік Юлія Сергіївна</i>	74
ТЕМАТИЗАЦІЯ СОЦІАЛЬНИХ КОНФЛІКТІВ В ФОРМАЛЬНІЙ СОЦІОЛОГІЇ Г. ЗІММЕЛЯ	74
<i>Бичко Ганна Олександрівна</i>	75
ЗАКОНИ НАСЛІДУВАННЯ Г. ТАРДА І КРИЗОВА СВІДОМІСТЬ СЬОГОДЕННЯ	75
<i>Білан Руслана Анатоліївна</i>	76
АНОМІЯ КРИЗЬ ПРИЗМУ СТРУКТУРНИХ ЗМІН ЗА Р. МЕРТОНОМ	76
<i>Бурлака Ольга Вячеславівна, Літовченко Валерія Володимирівна</i>	77
ПАРАДОКС У РОЗГЛЯДІ ПРОБЛЕМИ АНОМІЇ Е. ДЮРКГЕЙМОМ	77
<i>Власенко Катерина Геннадієвна</i>	78
КРИТИКА БУРЖУАЗНОГО ОБЩЕСТВА Р. МІЛЛСОМ	78
<i>Якутова Ольга Миколаївна, Вознюк Олексій Миколайович</i>	78
ПРОБЛЕМАТИЗАЦІЯ КОМУНІКАТИВНОЇ ВЗАЄМОДІЇ В МЕЖАХ СОЦІАЛЬНОГО ІНТЕРАКЦІОНІЗМУ ДЖ. МІДА	78
<i>Гамерський Богдан Ігорович</i>	79
КОНЦЕПЦІЯ АЛЬТРУЇСТИЧНОЇ ЛЮБОВІ ЯК ОСНОВА ТОТАЛЬНОЇ ГАРМОНІЗАЦІЇ СУСПІЛЬСТВА ЗА П. СОРОКІНИМ	79
<i>Гапчук Яна Костянтинівна</i>	80
ІДЕЯ «ГРОМАДСЬКОСТІ» ІВАНА ФРАНКА ЯК СКЛАДОВА ІДЕНТИЧНОСТІ УКРАЇНЦЯ	80
<i>Гошук Ірина Вікторівна</i>	81
СУЧАСНЕ МІСТО ЯК ІНДУСТРІЯ НЕЗНАЙОМЦІВ (ЗА РОБОТАМИ З. БАУМАНА)	81
<i>Дмитренко Наталія Олександрівна</i>	83
СОЦІОЛОГІЯ МАКСА ВЕБЕРА ЯК ВАРІАНТ ВИХОДУ ІЗ СОЦІОЛОГІЧНОЇ КРИЗИ	83
<i>Зима Віта Анатоліївна</i>	84
СТАБІЛІЗУЮЧА РОЛЬ ДЕРЖАВИ В ТЕОРІЇ СОЦІАЛЬНОГО ОБМІНУ П. БЛАУ	84
<i>Іванцова Олена Анатоліївна</i>	85
ПРОЛІГОМЕНИ ДО ПРОБЛЕМИ АВТОРИТАРНОЇ ОСОБИСТОСТІ ЗА Е. ФРОММОМ	85
<i>Іващенко Юлія Сергіївна</i>	86

МЕТОД ПСИХОДРАМИ Я.МОРЕНО ЯК ЗАСІБ ГАРМОНІЗАЦІЇ СВІТУ	86
<i>Кожевнікова Юлія Олексіївна</i>	87
КОНТРАКУЛЬТУРА ДРУГОЇ ПОЛОВИНИ ХХ СТОЛІТТЯ ЯК ПРОЯВ КРИЗОВОЇ СВІДОМОСТІ.....	87
<i>Наріжна Валерія Олександрівна</i>	88
САМОГУБСТВО ЯК ПРОЯВ КРИЗИ НА ІНДИВІДУАЛЬНОМУ РІВНІ.....	88
<i>Савонік Тетяна Степанівна</i>	89
УКРАЇНСЬКА КУЛЬТУРНА КРИЗА КРИЗЬ ПРИЗМУ СОЦІОКУЛЬТУРНОЇ ДИНАМІКИ П.СОРОКІНА.....	89
<i>Чорна Альона Миколаївна</i>	90
ПРАГНЕННЯ ДО СМЕРТІ ЯК СКЛАДОВА ОСОБИСТОСТІ (ЗА ТВОРЧІСТЮ З.ФРЕЙДА)	90
<i>Шевченко Катерина Сергіївна</i>	91
ПРОСТИТУЮЮЧА СУТНІСТЬ КАПІТАЛІЗМУ	91
СЕКЦІЯ № 8. ПЕДАГОГІКА: «СОЦІАЛЬНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ПЕДАГОГІКИ ПЕРЕД СУСПІЛЬСТВОМ»	93
<i>Бех Алина</i>	93
ПРОЦЕС ВОСПИТАННЯ В СИСТЕМЕ МЕТОДОЛОГІЧЕСКОГО КРИЗИСА	93
<i>Гогунская Марина Александровна</i>	94
«ТУТ НЕ ВОСПИТЫВАТЬ , ТУТ НАКАЗЫВАТЬ НАДО. ВОТ, ПРАВДА КОГО ?».....	94
<i>Демченко Юлія Володимирівна</i>	95
ЧИ ПОВИНЕН ВІЗ НЕСТИ СОЦІАЛЬНУ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ?	95
<i>Кусік І.А.</i>	96
ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ПЕДАГОГА ЗА ДУХОВНО-МОРАЛЬНЕ ВИХОВАННЯ МОЛОДІ ЯК ОСНОВНА УМОВА РОЗВИТКУ СУСПІЛЬСТВА	96
<i>Луцкая Екатерина Александровна</i>	97
ПРИНЦИПЫ ДИДАКТИКИ ЯНА КОМЕНСКОГО И СОСТОЯНИЕ ОБРАЗОВАНИЯ В УСЛОВИЯХ ИНФОРМАЦИОННОГО ОБЩЕСТВА	97
<i>Мироненко Ірина Юріївна</i>	98
СОЦІАЛЬНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЯК ВІДДЗЕРКАЛЕННЯ МОРАЛЬНОСТІ ЛЮДИНИ	98
<i>Овчинникова М.З.</i>	99
ЛЕНЬ: ДВИГАТЕЛЬ ПРОГРЕССА ИЛИ МАСКА ДЛЯ БЕЗДЕЙСТВИЯ?.....	99
<i>Павлюченко Діана Андріївна</i>	100
СОЦІАЛЬНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ В СУСПІЛЬСТВІ ТА УКРАЇНСЬКІ РЕАЛІЇ.....	100
<i>Сачук В.С.</i>	101

СОЦІАЛЬНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ПЕДАГОГІКИ ПЕРЕД СУСПІЛЬСТВОМ	101
<i>Середницький Сергей Сергеевич</i>	102
ОТВЕТСТВЕННОСТЬ ЗА УТРАЧЕННЫЕ ВОЗМОЖНОСТИ	102
<i>Фортушина Валерия</i>	103
СОЦИАЛЬНАЯ ОТВЕТСТВЕННОСТЬ КАК ПЕРВЫЙ ШАГ К ЗДОРОВОМУ ОБЩЕСТВУ	103
СЕКЦІЯ № 10 КУЛЬТУРОЛОГІЯ ТА ЕСТЕТИКА: «АКТУАЛЬНІСТЬ ПРЕКРАСНОГО В ПОДОЛАННІ КРИЗИ СУЧАСНОЇ КУЛЬТУРИ»	105
<i>Брайко Яна Анатоліївна</i>	105
КОЛЬОРОВА РЕАЛЬНІСТЬ МУЗИКИ КЛОДА ДЕБЮССІ.....	105
<i>Заблоцька Яна Валеріївна</i>	106
ТЕ, ЩО ВИРОСТАЄ ІЗ ЖИТТЯ, АЛЕ НЕ НАБУВАЄ ЙОГО ТОЧНОЇ КОПІЇ.....	106
<i>Капітан Христина Олександрівна</i>	107
ТВОРЧІСТЬ ЛЕОНАРДО ДА ВІНЧІ ЯК КАМЕРТОН ПРЕКРАСНОГО ВСІХ ЧАСІВ ТА НАРОДІВ	107
<i>Гончар Ольга Миколаївна</i>	108
МІФОПОЕТИЧНА СИМВОЛІКА «ДЕРЕВА ЖИТТЯ» У ПОЛТАВСЬКИХ ВИШИТИХ РУШНИКАХ.....	108
<i>Кузнецова Марія</i>	109
ОСНОВА КРАСОТЫ И КОМФОРТА В ИННОВАЦИЯХ СОВРЕМЕННОЙ АРХИТЕКТУРЫ.....	109
<i>Чернишенко Олена Геннадіївна</i>	110
ІРОНІЧНА СТРАТЕГІЯ ПОП-АРТУ: ТВОРЧІСТЬ ЕНДІ УОРХОЛА.....	110
<i>Саух Наталія</i>	111
КРАСА БЕЗПРЕДМЕТНОГО В ЕСТЕТИЧНІЙ КОНЦЕПЦІЇ К. МАЛЕВИЧА	111
СЕКЦІЯ № 11. МАТЕМАТИКА ХХІ СТОЛІТТЯ: «МАТЕМАТИЧНЕ ТА КОМП'ЮТЕРНЕ МОДЕЛЮВАННЯ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИХ ТА ЕКОЛОГІЧНИХ ПРОЦЕСІВ І СИСТЕМ»	113
<i>Бурлак Катерина Павлівна, Михайленко Олександр Павлович, Демидюк Тарас Павлович, Матюшенко Анастасія Сергіївна</i>	113
РІВНЯННЯ МАТЕМАТИЧНОЇ ФІЗИКИ: МАТЕМАТИЧНІ МОДЕЛІ ТА ЇХ ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ.....	113
<i>Міщук Максим Вадимович</i>	114
МАТЕМАТИЧНІ МОДЕЛІ ХІМІЧНОЇ КІНЕТИКИ ТА МОДЕЛЬНА ЦИКЛІЧНА РЕАКЦІЯ БЕЛОУСОВА-ЖАБОТИНСЬКОГО	114
<i>Затірка Марія Євгеніївна, Крещик Денис Миколайович, Мукало Євген Олександрович, Савченко Стефанія Сергіївна</i>	115

ДИФЕРЕНЦІАЛЬНІ РІВНЯННЯ ЯК ОДИН З ОСНОВНИХ ІНСТРУМЕНТІВ МАТЕМАТИЧНОГО ПРИРОДОЗНАВСТВА: ЯКІСНІ МЕТОДИ РОЗ'В'ЯЗАННЯ.....	115
<i>Ковальчук Вікторія Олександрівна, Васюха Ірина Борисівна, Процаюк Людмила Сергіївна</i>	116
МОДЕЛІ ДИНАМІКИ ПОПУЛЯЦІЙ	116
<i>Щур Анна Вікторівна, Холодько Марія Петрівна, Теленик Наталія Анатоліївна</i>	117
МАТЕМАТИЧНІ МОДЕЛІ ДЕМОГРАФІЇ.....	117
<i>Івченко Ольга Анатоліївна</i>	118
ПРОБЛЕМА ЗАХИСТУ ПРИРОДНИХ ВОД: МОДЕЛЬ СТРИТЕРА-ФЕЛПСА ДИНАМІКИ ЗМІСТУ РОЗЧИНЕНОГО У ВОДІ КИСНЮ.....	118
<i>Житник Марина Михайлівна, Столяр Анастасія Юріївна</i>	119
МОДЕЛІ СІТЬОВОГО ПЛАНУВАННЯ ТА КЕРУВАННЯ ТА ЇХ КОМП'ЮТЕРНА РЕАЛІЗАЦІЯ.....	119
<i>Павленко Валентина Вікторівна, Цехан Катерина Олександрівна, Пустовалова Ольга Дмитрівна, Кудрявченко Наталія Миколаївна</i>	120
КОНТРОЛІНГ ЯК СУЧАСНА КОНЦЕПЦІЯ УПРАВЛІННЯ ОРГАНІЗАЦІЄЮ	120
СЕКЦІЯ №12. ПОЛІТОЛОГІЯ: «ШЛЯХИ УКРАЇНСЬКОЇ ДЕРЖАВНОСТІ В ХХІ СТ.: ВИКЛИКИ, ЗАГРОЗИ І ПЕРСПЕКТИВИ»	122
<i>Боровенська Марія Володимирівна</i>	122
ЗАТЯЖНЕ СТАНОВЛЕННЯ ГРОМАДЯНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА ЯК ЗАГРОЗА ДЛЯ РОЗВИТКУ УКРАЇНСЬКОЇ ДЕРЖАВНОСТІ.....	122
<i>Деміденко Катерина Валеріївна</i>	123
СТАН ДЕМОКРАТІЇ В УКРАЇНІ.....	123
<i>Зборовський Євген Сергійович</i>	124
ПРОЦЕС ФОРМУВАННЯ ПРАВОВОЇ ДЕРЖАВИ В УКРАЇНІ: ПЕРЕДУМОВИ ТА НАСЛІДКИ	124
<i>Зуб Тетяна Андріївна</i>	125
ЗОВНІШНЬОПОЛІТИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СТРАТЕГІЧНИХ НАЦІОНАЛЬНИХ ІНТЕРЕСІВ УКРАЇНИ.....	125
<i>Кіщук Тетяна Олександрівна</i>	126
ПОЛІТИЧНА ПРОБЛЕМА ФОРМУВАННЯ ЛІДЕРА В УКРАЇНІ.....	126
<i>Коренева Анна Миколаївна</i>	128
МІСЦЕ СУЧАСНОЇ ПОЛІТИЧНОЇ ЕЛІТИ В УКРАЇНСЬКОМУ ДЕРЖАВОТВОРЕННІ	128
<i>Лимар Тетяна Вікторівна</i>	129
ОСОБЛИВОСТІ АНАРХІЗМУ В УКРАЇНІ НА ПОЧАТКУ ХХІ СТ.	129
<i>Олійник Олеся Дмитрівна</i>	130
ПРОБЛЕМА СУЧАСНОГО ПОЛІТИЧНОГО ЕЛІТИЗМУ В УКРАЇНІ.....	130

<i>Петровська Інна Петрівна</i>	131
ДЕРЖАВНІ МЕТОДИ РЕГУЛЮВАННЯ ЕКОНОМІКОЮ УКРАЇНИ.....	131
<i>Сироватка Марія Ігорівна</i>	132
СУЧАСНІ ТЕХНОЛОГІЇ МАНІПУЛЯЦІЇ СВІДОМІСТЮ У ПЕРЕДВИБОРЧИХ КАМΠΑНИЯХ	132
<i>Стельмах Вікторія Олександрівна</i>	134
ВИКЛИКИ ПОЛІТИЧНОЇ СОЦІАЛІЗАЦІЇ В ДОБУ ТРАНСФОРМАЦІЙНИХ ПЕРЕТВОРЕНЬ	134
<i>Чуб Ганна Леонідівна</i>	135
ПОЛІТИЧНІ ЗАГРОЗИ, ЩО ЗАВАЖАЮТЬ ВІЛЬНІЙ ІНТЕГРАЦІЇ УКРАЇНИ В ЄС ТА ШЛЯХИ ЇХ ВИРІШЕННЯ	135
СЕКЦІЯ №13. ДІАЛЕКТИЧНА ЛОГІКА: «ДІАЛЕКТИКА КРИЗИ: СОЦІАЛЬНЕ БУТТЯ І СОЦІАЛЬНА НАУКА В ДОБУ ІСТОРИЧНОГО ЗЛАМУ».....	137
<i>Бусько Наталія Володимирівна</i>	137
ВІДЧУЖЕННЯ ПРАЦІ І ПЕРЕТВОРЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ЛЮДИНИ У САМОСТІЙНУ СИЛУ, ЩО ПРОТИСТОІТЬ ЇЙ	137
<i>Васильєва Ольга Костянтинівна</i>	138
ФІЛОСОФІЯ І МОЛОДІСТЬ	138
<i>Зарубенко Настя</i>	139
ЧОМУ МАЄ НАВЧАТИ УНІВЕРСИТЕТ?.....	139
<i>Зухар Олег</i>	140
СУЧАСНЕ БАЧЕННЯ РОЛІ НАРОДУ І ЛІДЕРІВ В СУСПІЛЬНОМУ ПОСТУПУ	140
<i>Мацєха Татяна Александровна</i>	141
КУЛЬТУРА ЧУВСТВ В ЕПОХУ ОТЧУЖДЕННЯ	141
<i>Осенний Иван Николаевич</i>	142
ЛЕНЬ КАК ПРЕДМЕТ ФИЛОСОФСКОЙ РЕФЛЕКСИИ	142
<i>Осташевська Анастасія Олексіївна</i>	144
ПРАКТИЧНІ ОСНОВИ СТАНОВЛЕННЯ ЛЮДСЬКОЇ СВІДОМОСТІ.....	144
<i>Прокопець Жанна Валеріївна</i>	145
ФЕНОМЕН «БІТНИЦТВА» В КУЛЬТУРНІЙ СВІДОМОСТІ ХХ СТОЛІТТЯ.....	145
<i>Романенчук Катерина</i>	146
АКТУАЛІЗАЦІЯ ОКРЕМИХ ФІЛОСОФСЬКИХ ПИТАНЬ В ІНФОРМАЦІЙНУ ЕПОХУ	146
<i>Шаліна Олександра Георгіївна</i>	147
ОТ ДЕТСКОГО ВООБРАЖЕНИЯ К ВЗРОСЛОМУ УТИЛИТАРИЗМУ.....	147

СЕКЦІЯ №14 ІМІДЖЕЛОГІЯ ТА СОЦІАЛЬНА АНТРОПОЛОГІЯ: «ЛЮДИНА В СИСТЕМІ ОБРАЗІВ»	149
<i>Горальська Ганна Леонідівна</i>	149
ОБРАЗИ ДИТИНСТВА – ОСНОВА ПСИХОЛОГІЧНОГО СЦЕНАРІЮ ЛЮДИНИ.....	149
<i>Качанова Ольга Вікторівна</i>	150
СУЧАСНА ЛЮДИНА – ДЕГРАДУЮЧИЙ ВИД ВІД НОМО SAPIENS ДО TROLL FACE. ДОКАЗИ.....	150
<i>Радич Северин Олександр</i>	151
ЛЮДИНА В СИСТЕМІ ОБРАЗІВ.....	151
СЕКЦІЯ №16: ПРАВОВА СИСТЕМА «СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ ПРАВО ТА ДЕРЖАВОТВОРЕННЯ»	153
<i>Мурза Анастасія Сергіївна</i>	153
ФОРМУВАННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ ІДЕЇ – ПРОБЛЕМА ДЕРЖАВОТВОРЕННЯ В УКРАЇНІ.....	153
<i>Хамайко Катерина Анатоліївна</i>	154
ВПЛИВ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ НА ПРОЦЕСИ ДЕРЖАВОТВОРЕННЯ В УКРАЇНІ	154
<i>Сільченко Василь Олександрович</i>	155
ДІЯ ПРАВА У ПРАВОВІЙ ДЕРЖАВІ.....	155
<i>Цаль Марина Василівна</i>	156
СТАНОВЛЕННЯ ГРОМАДЯНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА В УКРАЇНІ	156
СЕКЦІЯ № 17. ПРАВО: «ПРОБЛЕМИ РЕГУЛЮВАННЯ ОСНОВНИХ ТРУДОВИХ ПРАВ ГРОМАДЯН»	158
<i>Грибан Ілона Володимирівна</i>	158
ПРИПИНЕННЯ ТРУДОВИХ ВІДНОСИН ВІДПОВІДНО ДО КОДЕКСУ ЗАКОНІВ ПРО ПРАЦЮ: УТИСНЕННЯ ПРАВ ТА ІНТЕРЕСІВ ВЛАСНИКА.....	158
<i>Сокольвак Юрій Юрійович, Митрохін Юрій Олександрович</i>	159
ДЕЯКІ АСПЕКТИ ПРИПИНЕННЯ ТРУДОВИХ ВІДНОСИН ВІДПОВІДНО ДО ПРОЕКТУ ТРУДОВОГО КОДЕКСУ УКРАЇНИ У ПОРІВНЯННІ З КОДЕКСОМ ЗАКОНІВ ПРО ПРАЦЮ УКРАЇНИ	159
<i>Гапон Олександра Василівна</i>	160
ПРОБЛЕМИ БЕЗРОБІТТЯ В УКРАЇНІ ТА ШЛЯХИ ЇХ ВИРІШЕННЯ	160
<i>Пантук Наталія Миколаївна</i>	162
ПРОБЛЕМИ РЕГУЛЮВАННЯ ОСНОВНИХ ТРУДОВИХ ПРАВ ГРОМАДЯН	162
<i>Маковська А.Ю.</i>	163
ПРАВО ІНВАЛІДІВ НА ПРАЦЮ	163
<i>Челнокова Анастасія Володимирівна</i>	165

СИСТЕМА ПРАВОВОГО ЗАХИСТУ ВАГІТНИХ ЖІНОК ТА ЖІНОК З МАЛОЛІТНІМИ ДІТЬМИ В ПРОЦЕСІ ЗДІЙСНЕННЯ ТРУДОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ	165
<i>Міняйло Віталій</i>	166
ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ТРУДОВОГО ЗАКОНОДАВСТВА УКРАЇНИ ЯК ВІДОБРАЖЕННЯ ПЕРСПЕКТИВ РОЗВИТКУ РИНКОВИХ ВІДНОСИН.....	166
<i>Житник Марина Михайлівна</i>	167
ІНСТИТУТ ВИПРОБУВАННЯ: РЕАЛЬНИЙ ШАНС ЧИ МОЖЛИВІСТЬ ЗБАГАЧЕННЯ?	167
<i>Гордієнко Людмила Михайлівна</i>	168
ПРОБЛЕМИ ФУНКЦІОНУВАННЯ ІНСТИТУТУ ВІДПУСТОК В СИСТЕМІ ДЕРЖАВНОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ	168
<i>Столяр Анастасія Юрійвна</i>	170
ДОСВІД РОБОТИ: ЗАБАГАНКА РОБОТОДАВЦІВ ЧИ ВИМУШЕНА НЕОБХІДНІСТЬ?	170
СЕКЦІЯ №18. ПРАВОВІ ЗАСАДИ ДЕРЖАВНОГО АДМІНІСТРУВАННЯ «МОДЕРНІЗАЦІЯ НАЦІОНАЛЬНОГО ЗАКОНОДАВСТВА В УМОВАХ КРИЗИ СУЧАСНОГО СУСПІЛЬСТВА»	172
<i>Голоборода Надія Володимирівна</i>	172
ПРАВОВИЙ СТАТУС БЕЗПРИТУЛЬНИХ ОСІБ	172
<i>Диковицька Юлія Михайлівна</i>	173
МІФИ ЩОДО ОБОВ'ЯЗКІВ СПОЖИВАЧІВ	173
<i>Казьмірова Інна</i>	174
ПРАВО НА ДОНОРСТВО	174
<i>Кедик Тетяна Володимирівна</i>	175
ІНТЕРВ'Ю ЯК ОСОБЛИВИЙ ВИД СПІВАВТОРСТВА	175
<i>Климчук Ангеліна Валеріївна</i>	177
ІСТОРИКО-ПРАВОВІ АСПЕКТИ ДОГОВОРУ ДОВІЧНОГО УТРИМАННЯ (ДОГЛЯДУ)	177
<i>Пуга Яна Григорівна</i>	178
НОВІ ПОРОДИ ТВАРИН І СОРТИ РОСЛИН ЯК РЕЗУЛЬТАТИ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ.....	178
<i>Сокіл Оксана Валеріївна</i>	179
ОСОБЛИВОСТІ РЕГУЛЮВАННЯ УКЛАДЕННЯ СПАДКОВИХ ДОГОВОРІВ ЗА ЗАКОНОДАВСТВОМ УКРАЇНИ	179
<i>Удовенко Є. І., Качура О. А.</i>	180
ПРОЕКТ ПОДАТКУ НА РОЗКІШ	180
<i>Шаліна Олександра Георгіївна</i>	181

<i>СПОЖИВЧИЙ КОШИК. І НІ В ЧОМУ СОБІ НЕ ВІДМОВЛЯЙТЕ!</i>	181
<i>Клена Евгения Александровна</i>	182
МОДЕРНИЗАЦІЯ ЕТИЧЕСКОГО КОДЕКСА ГОСУДАРСТВЕННОГО СЛУЖАЩЕГО УКРАИНЫ С УЧЕТОМ ОПЫТА США	182
СЕКЦІЯ № 19 ПРАВОСУДДЯ ТА ЖИТЛОВЕ ПРАВО В УКРАЇНІ «СУЧАСНІ ПИТАННЯ ПРАВОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ МЕХАНІЗМУ РЕАЛІЗАЦІЇ КОНСТИТУЦІЙНИХ ПРАВ ГРОМАДЯН»	185
<i>Боровикова Ольга Олександрівна</i>	185
ОБ'ЄДНАННЯ СПІВВЛАСНИКІВ БАГАТОКВАРТИРНИХ БУДИНКІВ	185
<i>Васечко Ольга Анатоліївна</i>	186
ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ МЕХАНІЗМУ РЕАЛІЗАЦІЇ ПРАВА ЛЮДИНИ НА СУДОВИЙ ЗАХИСТ	186
<i>Голякова Олена Миколаївна</i>	187
СТВОРЕННЯ ТА ФУНКЦІОНУВАННЯ ОСББ В УКРАЇНІ	187
<i>Данів Марта Іванівна</i>	188
СОЦІАЛЬНО-ПРАВОВІ ГАРАНТІЇ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРАЦІВНИКІВ ОРГАНІВ ПРОКУРАТУРИ ЖИТЛОМ	188
<i>Добушовська Анна Василівна</i>	189
БАНКІВСЬКЕ КРЕДИТУВАННЯ БУДІВНИЦТВА ЖИТЛА З КОМПЕНСАЦІЄЮ ЗАБОВ'ЯЗАНЬ ЧАСТКОВО ЗА РАХУНОК БЮДЖЕТУ	189
<i>Дяк Катерина Ігорівна</i>	191
МОЛОДІЖНІ КРЕДИТИ, ПРОБЛЕМАТИКА ЇХ ОТРИМАННЯ	191
<i>Климчук Ангеліна Валеріївна</i>	192
ВИКОРИСТАННЯ ЖИЛИХ ПРИМІЩЕНЬ ЗА НЕЦІЛЬОВИМ ПРИЗНАЧЕННЯМ	192
<i>Ковтун Яна Володимирівна</i>	193
ПРИВАТИЗАЦІЯ ЖИТЛА : ПЛЮСИ ТА МІНУСИ	193
<i>Куракіна Олена Сергіївна</i>	194
НАДАННЯ СОЦІАЛЬНОГО ЖИТЛА	194
<i>Лобенко Катерина Миколаївна</i>	196
ЖИТЛОВО-КОМУНАЛЬНІ ПОСЛУГИ: ПРОБЛЕМИ ЗАБОРГОВАНOSTІ	196
<i>Ольшанська Христина Володимирівна</i>	197
КАПІТАЛЬНИЙ РЕМОНТ ТА ПЕРЕПЛАНУВАННЯ КВАРТИРИ: БУТИ ЧИ НЕ БУТИ?	197
<i>Подерня Катерина Миколаївна</i>	198
ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЖИТЛОМ ГРОМАДЯН, ЯКІ ПОСТРАЖДАЛИ ВНАСЛІДОК АВАРІЇ НА ЧАЕС	198

<i>Праведна Поліна Анатоліївна</i>	199
ПОРЯДОК КОРИСТУВАННЯ ЖИЛОЮ ПЛОЩЕЮ В ГУРТОЖИТКАХ	199
<i>Романовський Денис Дмитрович</i>	200
ПЕРЕВЕДЕННЯ ПРИМІЩЕННЯ З НЕЖИТЛОВОГО В ЖИТЛОВИЙ ФОНД.....	200
<i>Самкова Анастасія Володимирівна</i>	201
РОЗВИТОК ІПОТЕКИ В УКРАЇНІ	201
<i>Чекарамів Тетяна Олегівна</i>	202
ПРИВАТИЗАЦІЯ ДЕРЖАВНОГО ЖИТЛОВОГО ФОНДУ: НЕДОЛІКИ І ПЕРЕВАГИ .	202
СЕКЦІЯ №20. АДМІНІСТРАТИВНИЙ МЕНЕДЖМЕНТ: «СОЦІОІНЖЕНЕРНИЙ ПІДХІД В АДМІНІСТРАТИВНОМУ МЕНЕДЖМЕНТІ НА ШЛЯХУ ПОДОЛАННЯ СИСТЕМНОЇ КРИЗИ»	204
<i>Арабська Юлія Валентинівна</i>	204
ВНУТРІШНЯ ТА ЗОВНІШНЯ МОТИВАЦІЯ ЧЛЕНІВ ПЕРСОНАЛУ ОРГАНІЗАЦІЇ	204
<i>Балашов Дмитрій Валерьевич</i>	205
АДМИНИСТРИРОВАНИЕ ПРОЦЕССОВ СОЗДАНИЯ И ЭФФЕКТИВНОГО УПРАВЛЕНИЯ ГОРОДОМ КАК БРЕНДОМ	205
<i>Карпенко Вікторія Ігорівна</i>	206
НАПРЯМ ПРОЕКТНО-ОРІЄНТОВАНОЇ ОСВІТИ ЯК НОВИЙ ПІДХІД ДО УПРАВЛІННЯ ЗНАННЯМИ	206
<i>Маслова Орина Олександрівна</i>	208
ДУХОВНА БЕЗПЕКА УКРАЇНСЬКОЇ НАЦІЇ ЯК УМОВА ЇЇ СТАЛОГО РОЗВИТКУ ...	208
<i>Отрошенко Анна</i>	209
СОЦІАЛЬНА ІНЖЕНЕРІЯ ЯК ЗАСІБ ГАРМОНІЗАЦІЇ УПРАВЛІНСЬКИХ ВІДНОСИН	209
<i>Солодка Оксана Сергіївна</i>	210
ПРОБЛЕМА ОРГАНІЗАЦІЙНОЇ КОМУНІКАЦІЇ В КОНТЕКСТІ ФОРМУВАННЯ СУЧАСНОЇ КОРПОРАТИВНОЇ КУЛЬТУРИ.....	210
<i>Солодчук Дар'я Олександрівна</i>	211
ФАНДРАЙЗИНГ ЯК ІННОВАЦІЙНА ТЕХНОЛОГІЯ АРТ-МЕНЕДЖМЕНТУ	211
<i>Стратієнко Анна Анатоліївна</i>	212
СПЕЦИФІКА ЗАСТОСУВАННЯ ТРЕНІНГОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ФОРМУВАННІ КОНФЛІКТОЛОГІЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ КЕРІВНИКА.....	212
<i>Шевчук Юлія Анатоліївна</i>	213
ПРОБЛЕМА КОМАНДОУТВОРЕННЯ ЗА КОНЦЕПЦІЄЮ Р.М.БЕЛБІНА	213
СЕКЦІЯ №№21. PR: «PR І СОЦІАЛЬНА РЕКЛАМА ЯК ІНСТРУМЕНТ ГАРМОНІЗАЦІЇ І РОЗВ'ЯЗАННЯ КРИЗИ ЦІННОСТЕЙ»	215

<i>Жеребко Ірина Сергіївна</i>	215
ПРОБЛЕМА ВИКРИВЛЕННЯ ГУМАНІСТИЧНИХ ЦІННОСТЕЙ В ІНТЕРНЕТ-РЕКЛАМІ	215
<i>Жовноватая Вікторія Александровна</i>	216
СОЦИАЛЬНАЯ РЕКЛАМА КАК ИНСТРУМЕНТ ФОРМИРОВАНИЯ УСТОЙЧИВО РАЗВИВАЮЩЕГОСЯ ОБЩЕСТВА	216
<i>Любименко Вікторія Валеріївна</i>	217
НЕКОТОРЫЕ ВОЗМОЖНОСТИ ИСПОЛЬЗОВАНИЯ ТЕХНОЛОГИЙ PUBLIC RELATIONS В КОРПОРАТИВНОЙ КУЛЬТУРЕ ВУЗА	217
<i>Николайчук Валерія Вадимівна</i>	218
ИСПОЛЬЗОВАНИЕ СТЕРЕОТИПОВ МАССОВОГО ОБЩЕСТВА В РЕКЛАМЕ	218
<i>Санталова Анна Вікторівна</i>	220
РОЛЬ ЗМК У ФОРМУВАННІ СТЕРЕОТИПНОГО МИСЛЕННЯ ТА МОДЕЛЕЙ ПОВЕДІНКИ В ОСОБИСТОСТІ, ЩО ФОРМУЄТЬСЯ.....	220
<i>Тютюнникова Марина Михайлівна</i>	221
ІДЕЯ УНІВЕРСИТЕТУ В СУЧАСНИХ КРИЗОВИХ УМОВАХ.....	221
КРУГЛИЙ СТИЛ "СОЦІАЛЬНЕ БУТТЯ І СОЦІАЛЬНА НАУКА В УМОВАХ КРИЗИ (ПОЛІТЕКОНОМІЧНІ, СОЦІОЛОГІЧНІ ТА ФІЛОСОФСЬКІ РЕФЛЕКСІЇ)".....	223
<i>Вєдров Олексій Ігорович</i>	223
КРИЗА – СЛІПА ПЛЯМА ДЛЯ СОЦІОЛОГІЇ РОЗУМІННЯ	223

СЕКЦІЯ №1. ФІЛОСОФІЯ: «ФІЛОСОФСЬКЕ, НАУКОВЕ ТА ОСВІТНЄ ОБГРУНТУВАННЯ БЕЗКРИЗОВОГО РОЗВИТКУ»

Куратор секції: к. філос.н., доцент кафедри філософії Муратова І.А.

Секретар секції: Ярошик А.А.

Абакумова Олена Олегівна

ФСП НТУУ «КПІ»

Науковий керівник:

Новіков Б.В. к.філос.н., проф., НТУУ «КПІ»

ДИСТАНЦІЙНА ОСВІТА ЯК АНТИКРИЗОВА ТЕХНОЛОГІЯ

Трансформація українського суспільства кінця ХХ – початку ХХІ століття пов'язана із загальною кризою практично усіх сфер його життєдіяльності: економічної, політичної, соціальної, духовної. Не минули кризові явища й освітню галузь. Сутність цієї кризи полягає, перш за все, у неадекватності освіти, масштабів та рівня пропонованих можливостей новим соціокультурним реаліям, викликам та запитам. Світ став іншим, ніж 15-20 років тому, в ньому змінилися пріоритети. Консерватизм традиційних університетів став гальмуючим фактором у системі зростаючих вимог сьогодення.

Життєва потреба рухає освіту вперед, змінює її роль і статус, суспільне навантаження та відповідальність. Загальна ідеологія освіти має бути спрямована на формування у людей таких якостей, які дозволять їм успішно адаптуватися, жити і працювати у швидкозмінних умовах ХХІ століття. Система освіти повинна не лише озброювати знаннями, але й формувати потребу у безперервному самостійному оволодінні ними, набувати вміння та навички самоосвіти, творчого підходу до знань протягом усього активного життя людини. Понад те, освіта ХХІ ст. має бути таким соціальним інститутом, який би надавав людині, – для реалізації та здійснення особистісного освітнього потенціалу, – різноманітні набори освітніх послуг, дозволяючи вчитися безперервно, та забезпечував широким колам людності можливість отримання додаткової освіти, враховуючи особливості їх внутрішнього світу, життєвих інтересів і спромог, запитів виробництва тощо.

Дійсне оновлення, перехід системи освіти на якісно новий рівень неможливий без рішучого впровадження передових інноваційних технологій, утому числі освітніх. Звісно, після їхньої всебічної апробації та випробувань в експериментальному режимі. Стратегічним вектором розвитку освіти ХХІ століття є її інформатизація, орієнтація на нову інформаційну культуру та розвиток дистанційної освіти як складової компоненти оновленої вітчизняної системи освіти.

Засадничими принципами побудови будь-якої освітньої діяльності є: рівність можливостей у доступі до всіх видів, форм і рівнів освіти; різноманітність освітніх форм та методів; відкритість; самоорганізація навчальної діяльності; перманентне самовдосконалення освітньої справи; регіоналізація освіти тощо. Всі перераховані принципи, – в різній мірі, звичайно, – знаходять своє відображення у дистанційних технологіях навчання. Саме ці технології забезпечують рівні можливості і будь-якому навчальному закладу, і будь-якій людині, яка бажає отримати освіту. Понад те, створюються умови соціальної доступності якісної освіти, що сприяє розв'язанню проблеми освіти та/чи підвищення кваліфікації для людей, котрі за різних обставин не в змозі скористатися послугами традиційної (очної) освіти.

Дистанційні технології інтегрують у собі майже невичерпні можливості комп'ютерних систем та телекомунікаційних мереж у сполученні та поєднанні з традиційними педагогічними методами, засобами та формами навчання. Тим самим створюються передумови для широкого впровадження у педагогічну практику нових методичних розробок, інноваційних ідей, спрямованих на інтенсифікацію навчального процесу, реалізацію ідей розвиваючої освіти, індивідуалізацію навчання тощо. Це дає можливість забезпечити кожному реалізацію та здійснення його індивідуальної освітньої програми. Вчитися можна у зручний для себе час, у будь-якому місці, з максимальним урахуванням особистісних можливостей, здібностей, інтересів тощо.

Завдяки дистанційним освітнім технологіям поступово стираються границі конкретних навчальних закладів, сприяючи їхній взаємній інтеграції, розширюючи можливості щодо надання освітніх послуг, забезпечуючи відкритість навчання. А розгалужена мережа дистанційних центрів дозволяє перенести навчальний процес з визнаних освітніх центрів в регіони.

Анищенко Марія Александровна
ФСП НТУУ «КПІ»

Научний керівитель:

Муратова І. А., к.филос.н., доцент ФСП НТУУ «КПІ»

КРИЗИС: ПОБЕГ ОТ РЕАЛЬНОСТИ В ПОИСКАХ ДЕЙСТВИТЕЛЬНОСТИ

Казалось бы, повезло родиться в такую эпоху, когда многое уже сто раз переосмыслено, сконцентрировано и отобрано самое лучшее для того, чтобы вложить в твою голову. Но выходит так, что человек получает готовые, собранные в понятия, образы, представления и пользуется ими формально, а сам воссоздать их содержание не может. Они выступают просто в роли внешних мысленных форм для обозначения, фиксации явлений бытия, примеров, а не как категории, орудия постижения сущности, закономерности, причинности. Он знает, что если дружба – это то и то, если свобода – то и то, и зачем самому разбираться в том, что уже давно до тебя лучше решили, зачем задаваться вечными вопросами, если уже дали все ответы.

Джордж Оруэлл описывал в своей антиутопии «1984» создание искусственного языка новояза, единственного языка, словарный запас которого со временем уменьшался, исключая из своего состава слова, описывающие свободу, революцию, добро и т. д., тем самым, исключая такие понятия из сознания людей. Нет слов – нет понятий, соответственно нет и проблем. Сейчас же понятия есть, вот только по сути они пустые и ничего не несут за собой. Но, не доходя до них своим умом, человек не может делать никаких выводов, не может комбинировать, сопоставлять и анализировать. Но самое главное – он не может творить.

И тут вспоминается рассказ Азимова «Профессия», где специальная программа записывается в голову ребёнку и он начинает читать, а позже, все необходимые навыки выбранной компьютером для него профессии, также вкладываются ему в голову. И лишь один из тысячи оказывается непригодным для такой программы – человек, способный творить, который не хочет и не может таким образом воспринимать запрограммированные знания. Именно такие люди часто ищут выход в побеге, что, собственно, и делает герой рассказа.

Если раньше человек чувствовал себя шестеренкой механизма, то сейчас он просто наблюдает проходящее мимо него со стороны. Он не чувствует себя активным субъектом, способным изменить ход событий. И выходит какое-то бесчеловечное человечество, т.е.

человечество без человека, человечество, которому не нужен человек, способный познавать и творить.

Такой индивид чувствует свою ненужность, потерянную и непригодность. Он замыкается в себе и пытается выбыть из общественной действительности в любую другую – в виртуальную реальность, в мир своих иллюзий, потому что больше не ощущает себя её активным преобразователем. Ничего не создавая, он не может найти в себе силы, не способен понимать законы, по которым развивается мир, общество и он сам. Он относится ко всему, что его окружает только как средству, а не как к цели.

Современные технологии дают необъемлемый простор для того, чтобы жить виртуальной жизнью, это огромное количество, во-первых, социальных сетей, где ты можешь создавать свой идеализированный и несоответствующий действительности профиль, а, во-вторых, онлайн игр с виртуально воссозданной до мелочей реальностью. Интересно, что такой эскапизм – погружение в виртуальную реальность, изоляция от общества, когда человек перестаёт проявлять интерес к общепринятым идеалам и способу жизни, предпочитая мир своих грёз и фантазий, наиболее характерен людям творческим. Ведь именно они острее других воспринимают, пусть не всегда осознавая, царящие в обществе настроения и склонности, находя для них выражение в своей созидательной деятельности. Но, как уже говорилось, кризис человека как общественного субъекта приводит к потере способности к творчеству. Выходит, что личность, еще только почувствовав творческий порыв, уже осознает своё бессилие и ищет пути к бегству.

Наше мышление – исторический продукт нашей эпохи. Мы живем в такое время, когда наконец-то с помощью новых технологий все разнородные знания естественных, гуманитарных, социологических, исторических и др. наук можно систематизировать и свести воедино в одну целостную и единую картину мира. Как когда-то науки выделились из философии, и пошли эмпирическим путем нагромождения полученных опытом фактов, так теперь они нуждаются в теоретической обработке и выявлении общих законов развития, характерных для всех форм движения материи (механической, общественной), т.е. законов диалектики.

Вот только ирония заключается в том, что когда все необходимые условия для теоретического мышления созданы, человек не может в полной мере воспользоваться ими, и ищет убежище в мире своих иллюзий. Парадоксально, но иногда цикличность развития выступает как заикленность, выражающаяся в отказе от общественной действительности и практики, и, как следствие, разрыве социальных связей и иллюзорном побеге.

Дубивка Алина Юрьевна

ФСП НТУУ «КПИ»

Научный руководитель:

Косенко В.Д., преподаватель НТУУ «КПИ»

МОЖНО ЛИ ИЗМЕНИТЬ МИР НЕ ПОНЯВ ЕГО?

Карл Маркс в 11-м тезисе «Тезисов о Фейербахе» справедливо утверждал, что философы прошлого лишь различным образом объясняли мир, действительная же задача состоит в том, чтобы изменять его. Маркс, таким образом, фактически по-новому определяет задачи философии. По нашему мнению, необходимо детально разобраться о каком изменении идет речь.

Основоположники действительно научной философии, – марксизма, – считали невозможными и даже утопичными любые попытки самостоятельного нравственного

перерождения каждого, но полагали вполне осуществимым организованное коренное изменение общественного строя и создание таких условий, в которых всякий человек неизбежно станет лучше в моральном отношении. Поэтому, по их мнению, основной целью науки(философии) являются не отвлеченные размышления о причинах несовершенства нашей жизни, а активная деятельность, исходя из потребностей ее преобразования.

Данный тезис носит программный характер. По нашему мнению, его не следует понимать так, будто К. Маркс всех философов прошлого упрекает в практической пассивности, равнодушии к происходящему в социуме, а философов будущего, напротив, "освобождает" от необходимости познавать, объяснять мир. Наоборот, именно марксистская традиция утверждает, что в объективном познании мира следует видеть скорее действительную свободу, а не жели слепую необходимость. Философия всегда была, есть и будет мировоззрением, духовным освоением действительности, размышлением о человеке и мире, о том, как мир "входит" в человека и насколько человеческим является мир. Речь идет о новом принципе понимания бытия и, самое главное, об изменении характера отношения человека к нему. Марксистская философия, таким образом, конкретизируя понятие бытия как общественного бытия, общественно-исторической практики, находящейся в бесконечном процессе становления, теоретически обосновывает перспективу гуманистического, соответствующего человеческим целям и стремлениям преобразования этого бытия.

Для того, чтобы остаться верным гуманистическим идеалам, выразить желание людей быть свободными и счастливыми, философии (науке) не следует отворачиваться от практики во всей многогранности ее экономических, политических etc. проявлений, не нужно ограничивать эту практику узкой областью духовных, нравственно-психологических опытов. Именно марксизм (и в этом состоит его особенность, характерное отличие от всех предыдущих, известных истории философии направлений) рассматривает их в новой проекции, т.е. в проекции практического осуществления социальных изменений. По научно-безупречной логике марксизма путь философии должен идти следующим образом: от морального решения социальных проблем к социальному решению моральных проблем.

Кармадонова Татьяна Николаевна

ФСП НТУУ «КПИ»

Научный руководитель:

Рубанец А. М., проф. ФСП НТУУ «КПИ»

АНТИКРИЗИСНОЕ РАЗВИТИЕ ЛИЧНОСТИ И АДАПТАЦИОННЫЕ МЕТОДИКИ

Развитие личности, как известно, является главным способом ее существования. По словам Э.В. Ильенкова, «личностью не рождаются, личностью становятся, ибо личность это продукт общественного развития». Развиваясь, личность сталкивается с рядом специфических проблем. В эпоху технологического прогресса, слияния разных культур, глобализации личность может быть поглощена информатизированным обществом.

Проблемы антикризисного развития личности изучали такие исследователи как К.Г. Юнг (рассматривал активность личности в двух направлениях: прогресса и регресса); Г. Селье (рассматривал стресс как одну из вытекающих производных существования личности); Э. Эриксон (подчеркивает важность возрастных кризисов); В.В. Козлов (считает, что кризисы являются эволюционным вызовом); А.Н. Леонтьев (развивал положение о существовании источника адаптируемости личности), Ф.Г. Юнгер (исследует понятие "мертвой" личности в контексте механизации общества).

Ни одна из личностей не застрахована от кризисных ситуаций. Кризис трактуют как переломный пункт, состояние, при котором существующие средства достижения целей становятся неадекватными, в результате чего возникают непредсказуемые ситуации и проблемы. Э. Эриксон утверждает, что “полноценно функционирующая личность формируется лишь путем прохождения в своем развитии всех последовательных кризисных стадий”. Как считает В.В. Козлов, “Кризисное состояние всегда является лишением, фрустрацией. Именно кризисы приводят личность к глубинному переживанию тайны смысла жизни, духовного пространства культуры”. В свою очередь, Ф.Г. Юнгер подчеркивает, что человек бывает мертв, поскольку в выражении его лица, его движениях отражается тот голый функционализм, который мы можем наблюдать в машинах, а их движение представляют собой лишь симуляцию живости. Как утверждает Юнгер, в отличие от мертвого в живом человеке сразу же заметна полярность, и чем сильнее она, тем более в нем жизни.

В период развития от личности требуется гибкость и адаптируемость. Антикризисное развитие предполагает не только переживания неприятности и страдание, но и восприятие кризиса как испытания, которое учит, дает необходимый опыт, закаляет. Таким образом, мы становимся не жертвами социальных трансформаций, а их субъектами, готовыми изменять ситуацию, воздействовать на непредвидимые обстоятельства.

Антикризисное развитие личности предполагает подготовку личности для работы в экстремальных условиях за счет адаптационных методик. С точки зрения науки и образования такие методики требуют новых подходов в технологии и организации учебного процесса. Для успешного развития и адаптации личности в период социальных трансформаций необходимо: умение абстрагироваться, мышечные упражнения, а также освоение приемов поведения в экстремальных ситуациях. Методика «дерево» построена на формировании в человеческом сознании осознания того, что существует множество вариантов выхода из кризисных ситуаций. Это достигается тем, что человек посредством воображения представляет себе возможные решения выхода из возникшей ситуации и находит лучший вариант развития.

Одним из условий данных методик является актуализация личностного потенциала личности. Человек попадает в такие условия и развивается с помощью данных методик, становясь саморазвивающейся личностью, самостоятельным субъектом поведения, задействуя креативные поведенческие стратегии, а не пользуется шаблонами. Таким образом, за счет опыта преодоления кризиса у личности появятся новые механизмы разрешения конфликта и будут развиваться новые адаптивные методики, которые помогут человеку в будущем более эффективно справиться с такой же или подобной ситуацией.

Літценберг Людмила Вікторівна

ФСП НТУУ «КПІ»

Науковий керівник:

Коваль О. А., к.філос.н., доцент ФСП НТУУ «КПІ»

КРИЗА ІДЕНТИЧНОСТІ: ПЕРСПЕКТИВИ ВИХОДУ

Ідентичність – різнопланове явище, що має складну структурну організацію і виконує різноманітні функції: як соціокультурні (спадкоємність поколінь, зміцнення соціальної групи тощо), так і індивідуально-психологічні (самовизначення, самореалізація та ін.). Ідентичність формується і реалізується в процесі ідентифікації та відчуження, що становлять основу соціалізації. Основною причиною ідентифікації є «здатність розрізнення», притаманна

людині. Рівні ідентичності утворюють ієрархічно вибудовану структуру, так як індивідуальності співвідносяться через ідеал і необхідність. Розвиток ідентичності відбувається шляхом подолання криз ідентичності протягом всього життя людини.

Особливості соціокультурного динамізму сучасності надають своєрідності процесам ідентифікації. Ситуація постмодерну породжує розрив з традиційною культурою, стилем і способом життя. Соціокультурна ідентифікація сьогодні прийняла форму нерозв'язного протиріччя. З одного боку, вона є нерозривною властивістю і актуальним фоном суспільного та історичного буття, вона не може зникнути. З іншого боку відбувається розмивання соціокультурної основи ідентифікації. У людини з'являється потреба у створенні альтернативних варіантів свого Я («рольове Я»), завдяки розвитку технологій ця потреба отримала неймовірні можливості для втілення їх у життя.

В основі припущень про зникнення ідентичності як такої, лежить теза про кризу соціальності. Сучасне суспільство можна уявити або у вигляді абстрактної спільності, в якій кожен індивід дотримується різноманітних традицій і не відчуває відповідальності перед групою (масою), або у вигляді сукупності дезінтегрованих мікрогруп. І в тому, і в іншому випадку ідентифікація ускладнена. Проте криза соціальності не означає, що індивідуальність розвивається без перешкод, так як остання може сформуватися і реалізуватися лише в групі.

Мінливість традицій, можливість вибору будь-яких традицій на будь-який проміжок часу, сумніви у культурній відповідності традицій, внаслідок їх підлаштування під маси, ускладнюють ідентифікаційний процес. Включення індивіда в безліч пересічних і конкуруючих одна з одною традицій призводить до розщеплення ідентичності, окремі рівні якої можуть суперечити один одному.

На сучасний ідентифікаційний процес мають значний вплив масова і мережева культури як продукти інформаційно-технологічного етапу розвитку суспільства. Вони формують єдиний соціальний простір, роблячи актуальним питання міжкультурної комунікації; сприяють всезагальності потреб, смаків, ціннісних орієнтацій людей; імітують суб'єктивність індивідів як вільних, свідомих, індивідуальних авторів своїх прагнень, почуттів, думок і дій; трансформують гендерну культуру.

В умовах глобалізації отримують розвиток трансквілізаційний, цивілізаційний, регіональний та етнічний рівні групової ідентичності, які гальмують розвиток національного рівня ідентичності. З'являється мережева або корпоративна ідентичність. Для кризових етапів розвитку суспільства, характерне зростання значущості ідентичностей з первинними групами (насамперед сім'єю), «негативних ідентичностей», етнічної ідентичності. Визначальне значення в структурі індивідуальної ідентичності сучасної людини розпочинає відігравати професійна ідентичність.

Звернення до глибинних коренів національної культури здатне активувати в масовій свідомості процес регенерації національного образу світу, національної культури, що сприяє відторгненню чужих суспільству цінностей, норм, установок і моделей поведінки.

*Омецинская Анастасия Сергеевна
ФСП НТУУ «КПИ»*

Научный руководитель:

Косенко В.Д., преподаватель ФСП НТУУ «КПИ»

ОПЫТ БЕСКРИЗИСНОГО РАЗВИТИЯ ЛИЧНОСТИ, ПОЛУЧЕННЫЙ В ОДНОМ НАУЧНОМ ЭКСПЕРИМЕНТЕ

Из чего состоит деятельность? Она совершается кем-то, направлена каким-то средством на что-то и с какой-то целью, предполагая результат. То есть, чтобы деятельность состоялась, должна появиться цель. Формирование цели, потребности – это и есть зарождение психики у слепоглухонемого ребенка. Он испытывает голод – пища необходима для жизни. Но поиск пищи – это не врожденный инстинкт, а приобретаемое поведение, свойственное человеку, «...это прижизненно формируемая деятельность». Если у ребенка на безусловных рефлексах строить условные – это будет ничем не лучше дрессировки. Ребенок не проявит никакой самостоятельности, он не сможет развивать свои способности взаимодействия с предметами. В этом и есть отличие психики животного от психики человеческой: «Специфически человеческая психика со всеми её уникальными особенностями и возникает (а не «пробуждается») только как функция специфически человеческой жизнедеятельности, т.е. деятельности, созидающей мир культуры, мир вещей, созданных и созидаемых человеком для человека». Это доказал удивительный результат развития слепоглухонемых детей, достигнутый в педагогике И. Соколянского – А. Мещерякова, работа которых квалифицирована в мировой науке как уникальный по своей чистоте и доказательности эксперимент. Особенностью его, по мысли А.Н. Леонтьева, является то, что «он создает условия, в которых делаются зримыми ...узловые события процесса формирования личности, становления (подумать только!) человеческого сознания, условия, которые открывают как бы окно в самые сокровенные глубины его природы».

Именно потому и существует идеалистическая концепция пробуждения души, которая утверждает, что психика предзадана и пробуждается почти сама по себе с помощью чувственного восприятия, что невозможно наблюдать и созерцать ее становления, но лишь это считается доказательством. Однако для познания недостаточно лишь созерцать. Чтобы что-либо стало предметом нашего внимания, его надо сделать предметом нашего целенаправленного активного преобразования, необходимо совершать действие над ним или с ним. Человеческая психика зарождается там, где ребенок учится «общаться» с предметами, созданными человеком, по той логике человеческой целенаправленной деятельности, которая опредмечена в них. По мере того, как увеличивается количество таких предметов, с которыми ребенок умеет разумно действовать, и сам он становится разумнее. Возникающая при этом необходимость взаимодействовать также и с другими людьми из средства предметной деятельности превращается в ее цель – в общение по поводу предмета как выразителя культуры. Это способствует появлению речи, но не сразу: сначала это будет язык целесообразных, разделенных с другим человеком действий с предметами, язык жестов и мимики для согласования совместных действий, после – речь.

Дидро в своем «Письме о слепых, предназначенное зрячим» приводит в пример восприятие красоты слепорожденным человеком. Зрячий, не задумываясь, может сказать, что некоторая вещь красива, а слепой будет её ощупывать, осязая, но чтобы сформировать у себя понятие о красоте предметов, ему этого будет недостаточно. Ему требуется освоить ее

назначение, осознать цель, которой данная вещь служит, а для этого ему нужно делать при помощи этой вещи то, для чего она предназначена в обществе. Поэтому в случае, когда слепому предоставлена возможность самостоятельно определить, какая вещь красива, он назовёт такой ту вещь, которая полезна в его жизни. Дидро показывает, что слепорожденный объясняет понятие через взаимодействие с предметом: как он может применить этот предмет, и сколько пользы ему это принесет, этим и определяется степень его красоты.

В истории слепца, описанной в работе Дидро можно проследить важное положение, которого сам Дидро прямо не выводит. Все то, что умеет делать этот слепорожденный человек, он научился делать не благодаря осязанию, нюху или слуху. Он научился делать многие вещи благодаря попыткам самому их сделать. Этот человек нашел новые способы совершать действия, обыденные и не составляющие труда для зрячих, например, с иглой и ниткой.

Предметом направленная к цели деятельность – это то, с чего начинается зарождение психики у человека вместе с произвольным, целенаправленным движением его тела. Психика не проявляется, а именно зарождается. Для того чтобы действие свершилось, достигло цели, необходима также потребность человека. И в этих процессах развития человеческих потребностей и целей состоит суть зарождения психики, что благодаря работам Денни Дидро и Э.В. Ильенкова и можно проследить и познать при построении бескризисного развития личности.

Савело А.А., Коновал Я.В.

ФСП НТУУ «КПИ»

Научный руководитель:

Семенов В.Г., к.филос.н., доцент ФСП НТУУ «КПИ»

МОНИЗМ КАК ПРИНЦИП СОЦИАЛЬНОЙ ФИЛОСОФИИ И СОЦИОЛОГИИ

Проблема взаимодополнительности социальных наук всегда стояла, стоит и будет стоять перед всеми без исключения обществоведами. Объект у всех этих научных дисциплин один (человек и общество), предметно-исследовательское же поле у них различно (определенный срез, сторона, атрибутивное свойство, составляющая целостного общественно-человеческого континуума). Человеческий мир многолик, субординирован, динамично изменчив, в нем все взаимосвязано и взаимообусловлено. Одновременно в этом социально-диалектическом макрокосме есть свои сущности, законы, закономерности, устойчивые детерминации, константности, градации, интенции, тенденции. Их то и изучают обществоведческие науки, изучают в связи с теми или иными историческими потребностями и возможностями людей и человеческих сообществ.

Быть самодостаточной наукой о человеке и обществе, прежде всего, значит точно определять свой исследовательский предмет, а также сознательно и аргументировано находить свое специфическое место в существующей иерархии обществоведческих дисциплин. Если такая точность и такое уяснение местонахождения отсутствуют, то судить о зрелости той или иной науки о различных сферах человеческого бытия и преждевременно, и безответственно. Вторым имманентным требованием науковедения (социального включительно) является методологическая исчерпаемость предметного поля науки. Полноправная дисциплина, претендующая на статус научности, обязана убедительно и однозначно пояснять посредством каких методов и принципов она приобретает свои достоверные знания (гносеологическая часть), а затем последовательно разворачивает эти знания в систему (логическая часть). Только такой уровень совершенства науки и может

свидетельствовать о ее вступлении в методическую фазу собственного развития. О том, что такое возможно и что такое должно быть именно таким свидетельствуют «Наука логики» (теория мышления) Г.В.Ф. Гегеля и «Капитал» (теория экономики буржуазного общества) К.Маркса.

Две причины обязали нас выбрать данную тему. 1. В этом семестре мы завершаем годовое изучение «Социальной философии», которая дает возможность и заставляет нас системно и критично разобраться во всем комплексе общественно-гуманитарных предметов, изучаемых на нашем факультете. 2. Занимаясь научным исследованием данной и смежных с ней проблемами в плане проработки теоретико-методологического основания своих будущих магистерских диссертаций, уже на сегодня мы пришли к выводу, что обществоведческий тандем «социальная философия» - «социология» является главенствующим для содержательной классификации всей системы наук о человеческой жизнедеятельности. Методологическим же средством способным стратегически и тактически обеспечить наши изыскания, как мы однозначно убеждены, должен быть фундаментальный принцип монизма, наиболее строго дисциплинирующий и конкретные науки социального профиля, и их взаимную коррелятивность.

Само определение этого принципа особых сложностей не представляет. В научных и справочных источниках всегда подчеркивает, что монизм- это философское (реже научное) учение, которое принимает за основу всего сущего одно начало (у материалистов – материальное, у идеалистов – духовное), а также средство (принцип) построения теории в формах доказательно последовательного развития исходного положения. Также всегда монизм противопоставляется дуализму (проповедующему два начала) и плюрализму (исходящему из множественности начал). Все настоящие сложности начинаются тогда, когда дело доходит до применения принципа монизма на деле, в процессе изучения реальных областей действительности. По крупному счету, никто из ученых умышленно быть антимонистом не намеревается. Таковыми становятся потому, что монистическое изучение какого-либо предмета науки – это кропотливое, часто титаническое усилие по уяснению того, что таит свои секреты, особенно глубинные, сущностные. Потому-то и среди классиков различных наук и среди ученых, так сказать, среднего ранга так мало настоящих, последовательных монистов. В своем исследовании в качестве основных источников мы использовали две объемные работы, где монистично написано о самом монизме. Во-первых, это произведения Г.В. Плеханова «К вопросу о развитии монистического взгляда на историю» (Соч.: в 5 т. – М., 1956 – Т.1 – С.507-737.), где излагается сама сущность монистического «материалистического понимания истории» К. Маркса и с его позиций критикуется плоско-экллетические «теории» Н.К. Михайловского и Н.И. Кареева. Во-вторых, эта монография Л.К. Науменко «Монизм как принцип диалектической логики» (Алма-Ата, «Наука», 1968, С.327), где с позиции монистической диалектико-материалистической философии в полемике с советскими псевдомонистами дается решение ряда принципиальных проблем философской науки, а также демонстрируется эффективность принципа монизма в исследовании фундаментальных основ геометрии и языкознания.

Начнем с «социальной философии», и сразу с того, как она называясь «историческим материализмом», истолковывалась в эпоху СССР. В «Философском энциклопедическом словаре» (М., 1989) написано: «Исторический материализм, составная часть марксистско-ленинской философии и одновременно общая социологическая теория, наука об общих и специфических законах функционирования, развития общественно-экономических

формаций. Как философская концепция исторического процесса, исторический материализм представляет собой распространение принципов философского материализма на область общественных явлений. Такое достраивание материализма «доверху» означало создание принципиально новой формы материализма и знаменовало появление научной социологии» (Ильичев Л.Ф. Исторический материализм // Философский энциклопедический словарь – М., 1989 – С.233). В этом положении – дефиниции наличествует несколько явно грубых оплошностей. Во-первых, здесь не говорится наряду с какими иными «составными частями» исторический материализм входит в марксистско-ленинскую философию; во-вторых, здесь исторический материализм отождествляется с «общей социологической теорией», «научной социологией»; в-третьих, здесь исторический материализм представляется как наука, изучающая одновременно и «общее», и «специфические» законы развития общественно-экономических формаций; в четвертых, здесь исторический материализм низводится до уровня лишь «философской концепции исторического процесса».

Напомним, что в те советские времена второй основной составляющей марксистско-ленинской философии (которая научно-исследовательски и дидактически предшествовала историческому материализму) признавался «диалектический материализм». В выше названом словаре в одноименной статье читаем: «Диалектический материализм, философия марксизма-ленинизма, теоретическая основа научного мировоззрения, наука о наиболее общих законах движения и развития природы, общества и мышления» (Спиркин А.Г. Диалектический материализм // Философский энциклопедический словарь – М., 1989 – с.168.). Как и в предыдущем, в этом определении также имеются явно грубые оплошности. А. Здесь вся марксистско-ленинская философия однозначно отождествляется с диалектическим материализмом. Б. Сам же диалектический материализм здесь объявляется «наукой о наиболее общих законах движения и развития природы, общества и мышления», без какого-либо объяснения необходимости из всеобъемлющей триады «природа – общество – мышление» еще и специально философски исследовать центральное ее звено – «общество».

К нашему счастью (и в укор заносчивым «спецам» из Москвы), основоположная дихотомия марксистско-ленинской философии «диалектический материализм» - «исторический материализм» была успешно разрешена еще в 1976 году киевским философом М.А. Булатовым в его монографии «Деятельность и структура философского знания» (раздел «Структура диалектического и исторического материализма и взаимоотношение между нами»). И это разрешение остается востребованным и для настоящего времени (в частности для исследования нашей проблематики). Как и все ответственные советские философы, украинский ученый считает, что определение философии марксизма-ленинизма должно выводиться из программного положения, содержащегося в «Анти-Дюринге» Ф. Энгельса: «Диалектика – наука о всеобщих законах движения и развития природы, человеческого общества и мышления» (Энгельс Ф. Анти-Дюринг – Соч. М., 1961, т.20 – с.145.). Однако, своим московским оппонентам Булатов разъясняет, что в этой дефиниции понятие «мышление» не следует понимать в буквальном смысле, а истолкователь его необходимо предельно расширительно. По его убеждению: «Философия – есть наука о наиболее общих законах природы, общества и духовной жизни людей» (Булатов М.А. Деятельность и структура философского знания – К., 1976, «Наукова думка» - с.40.). Напомнив, что марксизм-ленинизм свое философское учение основывает на принципах историзма, деятельности и практики, а основоположными формами человеческой

деятельности считает познавательную-духовную и практически-преобразовательную, наш соотечественник заключает. 1. «Диалектический материализм есть теория познавательной деятельности» (Булатов М.А. Деятельность и структура философского знания – К.,1976, «Наукова думка» - с.47.) (структурно подразделяясь на : «гносеологию», «логику» и «диалектику» (методологию)). 2. «Исторический материализм есть теория практической деятельности...» (Булатов М.А. Деятельность и структура философского знания – К.,1976, «Наукова думка» - с.45.) (структурно подразделяясь на разделы: «индивидуальная деятельность», «общественная деятельность», «единство индивидуальной и общественной деятельности», «история как целое» (совокупность всеобщих форм деятельности и соответствующих им форм общественного сознания – «художественной», «религиозной», «научной», «философской» и др.)).

Структурирование марксистско-ленинской философии предложенное Булатовым последовательно монистично. Оно согласовывается с учениями И.Канта о «чистом разуме» и «практическом разуме», И. Г. Фихте о «теоретическом наукоучении» о «практическом наукоучении» , Г.В.Ф. Гегеля о «теоретическом духе» и «практическом духе», которые объединяются в «свободном (лишенном односторонности) духе». Подход украинского ученого к уяснению основных структур философского знания упраздняет нелепую широко распространенную в СССР схему соотношения «диамата» и «истмата» как целого и части этого целого. В своей монографии в духе аутентичного марксизма Булатов показал, что диалектический и исторический материализм не две отдельные науки, а два раздела одной целостной философии, которую он удачно назвал «историко-диалектическим» или «диалектико-историческим материализмом». Ведь действительно, величественное соотношение «природа» - «общество» - «духовная культура» (помимо которого, как известно, ничего нет и познавать нечего) сплавляются в органическое целое именно многообразными историческими формами человеческой деятельности, которые, казалось бы, будучи «частностями» (познание, мышление, искусство, нравственность, наука, философия и др.), все-таки выступают «от имени» и «для целей» единого деятельностного способа общественно бытия человека в мире.

А теперь перейдем к «социологии» и кратко охарактеризуем ее в аспектах обстоятельств возникновения, предметно-исследовательской локализации и важнейших обществоведческих коммуникаций, а также попытаемся ответить на вопрос: как возможна монистическая социология?

Уже в 1813г. Сен-Симон в «Очерке науки о человеке» писал, что до сих пор наука о человеке была «... лишь гадательной наукой» и задача состоит в том, чтобы возвести ее «... на степень наук, основанных на наблюдении» (Сен-Симон Очерк науки о человеке // Избр. соч. : В 2т.- М. – Л., - 1948, Т.1. – с. 166-167). Официальным же отцом социологии был О.Конт, опубликовавший в 1830 – 42 гг. свой «Курс позитивной философии» в 6-ти т. (т.6 - «Социология»), а в 1851 – 54 гг. четырехтомную «Систему позитивной политики». Конт «Социология» («социальная физика»), претендовала на научное изучение явлений общественной жизни в «диахроническом» (последовательно-исчерпывающем) и «синхроническом» (взаимоскорректированном) аспектах, в отличие от умозрительных конструкций традиционной философии истории, исторической фактографии и разрозненных эмпирических обобщений политико-юридической мысли. Социально-политическая доктрина Конта структурирована на : 1) «социальную статику» (учение об наличных условиях существования общества); 2) «социальную динамику» (учение о «прогностическом» социальных

систем – улучшении внешних условий жизни людей, биологическом совершенствовании рода человеческого, поэтапном интеллектуальном переходе сообществ к «позитивной философии» как новейшей идеологии); 3) «социальную политику» (учение о превращении контизма в религию всего человечества). Особенности же первых концептуальных трансформаций социологии связаны уже с грандиозной позитивистской системой Г.Спенсера. Этот исследователь за 36 лет кропотливой работы создал «Систематическую философию», которая как и «Курс позитивной философии» зиждется на ступенчатой классификации наук. Но если у Конта основных наук шесть и последней из них «Социологии» непосредственно предшествует «Физиология», то у Спенсера их уже десять, а тремя завершающими дисциплинами у него являются «Биология», «Психология» и «Социология» (1896). Главная особенность спенсеровского социологического учения состоит в соединении основных принципов позитивизма с всесторонне проведенной идеей эволюции, воплотившейся в «плоский» эволюционизм, с его «сквозным», по крайне абстрактным «законом», якобы всегда и везде воспроизводящим «... изменение (часто «переход» - Авт.) несвязной и неопределенной однородности в определенную и связную разнородность» (Спенсер Г. Основные начала – Киев, 1886 – с.224). Именно такое «законосообразное» понимание единой эволюции постоянно подталкивало Спенсера и на уподобление социального биологическому, и на внеисторическое, явно упрощенное объяснение различных сторон «существования» «социального организма».

Социология возникла на поприще позитивизма вовсе не случайно. Позитивистские (явно упрощенные) учения О.Конта и Г.Спенсера в своих вариациях в некотором смысле все же были и системными, и такими, где наличествовала взаимоконвертируемость всех наук. Как показала дальнейшая история социологии, именно в стремлении к оперативному сведению некоторой части обществоведения к определенному теоритико-методологическому знаменателю (который ко всему еще и не противоречит фундаментальным устоям других наук) – гнездится основоположный познательно-мировоззренческий идеал всех успешных научных проектов социологического толка. Только сквозь призму этого идеала и можно объяснить когда и для чего возникла социология в СССР, с ее поучительными успехами и просчетами.

Диалектико-материалистическое философское учение монистично, монистична и диалектико-материалистическая социальная философия. Возникает принципиальный вопрос : нужна ли такой самодостаточной социальной философии еще и социология? Наш ответ – нужна и нужна непременно. Как в свое время ушли с исторической арены непревзойденные универсалы-энциклопедисты (те же Р.Декарт, Г.Лейбниц, Вольтер, Д.Дидро), так и наступила эпоха, когда стало непосильным уже одной науке обрабатывать гигантские массивы знаний о человеке и обществе. По всей вероятности, научные подвиги гениев – великих тружеников, сумевших в одиночку плодотворно осваивать огромнейшие пласты научного материала, в равной мере как теоретического, так и эмпирического происхождения, начиная с определенного времени, повторению не подлежит. Вспомним : Ш.Л.Монтескье над «О духе законов» работал почти 20 лет, а К.Маркс писал свой «Капитал» в общей сложности более 30 лет.

В СССР социология проявилась в связи с двумя главными обстоятельствами. 1. Под, уже отмеченным нами, лавинообразным натиском конкретных познавательных проблем сферы жизнедеятельности людей и человеческих сообществ, которые властно требовали своего теоретического и практического разрешения. 2. Под воздействием зарубежной

социологической науки, которая в своем экстенсивно-интенсивном развитии демонстрировала и свою востребованность, и свою эффективность. Условно официальной датой появления социологии в СССР можно считать учреждение в 1958 г. «Советской социологической ассоциации». Одним из ярких пионеров этого научного рождества был молодой профессор из Ленинграда И.С.Кон. Этот ученый уже в начале 60-х годов опубликовал ряд трудов по социологии, среди которых монографию «Позитивизм в социологии» (1964). Со временем, именно Кону было доверено писать статьи «Социология» и в «Философской энциклопедии» (1970), и в «Философском энциклопедическом словаре» (1989), которые мы и используем для освещения нашей темы.

«Энциклопедическая» статья «Социология» принципиально (по духу) не отличается от аналогичной по названию «словарной». Различны они между собой лишь по объему и по истолкованию частной проблематики. В статье 1970 г. заявляется: «Социология... - наука о закономерностях и движущих силах развития и функционирования социальных систем, как глобальных (общество в целом), так и в частных (социальные группы, учреждения и процессы); социология изучает взаимосвязь различных социальных явлений, взаимодействий, взаимодействие общества и природы, а также общие закономерности и элементы социального поведения людей» (Кон И.С. Социология // Философская энциклопедия – В 5-т. – М., 1970 – Т.5. – С. 85.). Статья же 1989 г. начинается с такого определения: «Социология, ... наука об обществе как целостной системе и об отдельных социальных институтах, процессах и группах, рассматриваемых в их связи с общественным целым. Социология изучает закономерности функционирования, развития и взаимодействия социальных общностей разного типа» (Кон И.С. Социология // Философский энциклопедический словарь – М. 1989 – с. 614.). В связи с тем, что обе эти публикации писались в эпоху СССР, их автор не мог не высказаться об взаимоотношении социологической науки как с диалектико-материалистической философией вообще, так и с диалектико-материалистической социальной философией в частности. Свое понимание первого взаимоотношения И. Кон выражает тем, что в обеих статьях объявляет единственно «научной» «марксистскую социологию» (хотя и делает это недостаточно акцентировано). Второго же концептуально-теоретического разрешения взаимоотношения («марксистская социология» - «исторический материализм») в этих публикациях то и нет. Правда, в «энциклопедической» статье имеется весьма противоречивая констатация: «В советской литературе выделяются три уровня социологического исследования: 1) общая теория (исторический материализм), 2) социальные теории, иногда называемые теориями среднего уровня, и 3) конкретные социальные исследования; причем все они взаимозависимы» (Кон И.С. Социология // Философская энциклопедия – В 5-ти т. – М., 1970 – Т.5. – с.93.).

Последняя цитата зеркально отражает положение дел на фронтах социологии и не только в бывшем СССР, ее содержание во многом показательно и для выявления главных затруднений современной социологической науки (как отечественной, так и зарубежной). Мы же этой обществоведческой «триаде» дадим свою интерпретацию. Все отрасли знаний о человеке и обществе изучают «социальные системы», но эти отрасли не должны подменять (дублимировать) одна другую. «Глобальную» систему («общество в целом») может и должна исследовать только и только социальная философия. Изучение же социальных систем «среднего уровня» - это прерогатива и цель социологии, во всем веерообразном разветвлении ее модификаций, где, конечно же, наличествуют свои градации и субординации. Эти то, подразделения социологических учений непосредственно и

занимаются своими специфическими «конкретными социальными исследованиями». Методологично в этой обществоведческой троице социальная философия давит над социологией, а модификация социологической науки более общего порядка – над теми, чей предмет по рангу общности уступает им. Методологией же какой-то из частных социологических дисциплин к своему эмпирическому базису – является определение ею для себя самой совокупности методик конкретных социологических исследований. Судьбу спарринга «социальная философия – социология» уместно сравнивать с взаимообусловленностью наук изучающих художественную культуру. «Эстетика» (учение об освоении человеком действительности по законам красоты, философская теория такого освоения) – составляющая социальной философии, помимо которой существует еще и многопрофильное «искусствоведение», исследующее многообразные феномены художественного творчества, исследующие их конкретно, часто силами непревзойденных специалистов лишь своего дела, да еще часто и с различных концептуально-методологических позиций. Все сказанное дает основание делать заключение: монистическая социология (как в целом, так и в совокупности своих разветвлений) возможна лишь как «прикладная» (С. Гессен) социальная философия (понятно, монистического уровня своего совершенства).

Мы сознательны того, что предлагаемый нами подход к разрешению проблемы «социальная философия < — > социология» чрезмерно рафинирован, в нем больше поясняется то, как все должно быть, чем то, как все есть на самом деле в современном обществоведческом мире. Действительно, в наше время громадное предметное поле социальных наук буквально разодрано на куски теоретико-методологическим плюрализмом, плюрализмом чаще всего стихийным и безответственным, а говорить о каких-то научно контролируемых интегрально – дифференциальным процессах на этом поле нет достаточных оснований. Социальная философия наших дней находится преимущественно в аморфном состоянии и во взаимоотношениях с другими общественно- гуманитарными дисциплинами, и во взаимоотношениях с другими отраслями философских знаний, и в своих внутридисциплинарных взаимоотношениях. Еще большие сложности во внешнеотраслевых и внутреотраслевых отношениях характерны для современной социологии. Ее проблематика возникает, разрешается и модифицируется настолько стремительно, что научное упорядочивание социологических знаний чаще всего требует познавательных-мыслительных сверхусилий. На поприще взаимодополнительности социальной философии с социологией количество неразрешенных и трудно разрешаемых проблем ничуть не меньше, чем в их обособленном состоянии, а может быть и больше. Так вот. Научно постичь это сложнейшее «как есть» значительно проще, если правильно понимать «как должно быть», поскольку всякая наука всегда есть движение от прошлого через настоящее к будущему. Отчасти повторяясь, в итоге заявим: наиболее эффективным универсальным методологическим средством исследования социально-философской и социологической проблематики следует признать принцип монизма как в, пользуясь терминологией И. Канта, «регулятивном» (дающем направление), так и в «конститутивном» (обеспечивающем дискурсивную последовательность) способах применения.

Росенко Вероніка Олександрівна

ФСП НТУУ «КПІ»

Науковий керівник:

Девтеров І. В., к.філос.н., доцент ФСП НТУУ «КПІ»

УСВІДОМЛЕННЯ СОЦІАЛЬНИХ СТЕРЕОТИПІВ ЯК УМОВА АНТИКРИЗОВОГО РОЗВИТКУ

Соціальні стереотипи входять до складу нашого світогляду, наших переконань. Немає людей, які не користуються соціальними стереотипами, однак є багато таких, які над цим не замислюються, а ще більше тих, які вважають, що стереотипи це інструменти мислення для обмежених і пересічних, до яких вони, звичайно, не відносяться. Та проблема полягає в тому, що люди мають упередження щодо соціальних стереотипів як явища виключно негативного, а не об'єктивного, як це є насправді. А усвідомлення кожною особистістю того, що вона має соціальні стереотипи, які в свою чергу можуть бути або конструктивними, або деструктивними, є важливим кроком для вирішення багатьох проблем. Адже усвідомлення проблеми - це вже майже половина її вирішення.

Сучасні наукові дослідження виділяють різноманітні види соціальних стереотипів, серед яких найбільш досліджуваними є гендерні і етнічні, так як вони несуть у собі багато соціальних загроз та можуть провокувати конфліктні ситуації. Деструктивний характер яких в уявленнях багатьох людей ототожнюється з усіма соціальними стереотипами. Однак не слід забувати, що стереотипи самі по собі не формуються (особливим виключенням є лише навмисне сфабриковані соціальні стереотипи), вони тісно пов'язані з «когнітивним моделюванням дійсності» і здебільшого віддзеркалюють її, тобто якщо такий соціальний стереотип виник, то цьому передували об'єктивні історичні умови. І хоча соціальні стереотипи подекуди занадто спрощують дійсність, та вони все одно мають узагальнюючий характер, який дійсно не враховує всі тонкощі та виключення певного явища чи феномену.

Важливим питанням щодо цієї проблеми є визначення критеріїв деструктивності та конструктивності соціальних стереотипів, а також співвідношення в них позитивного і негативного. Найбільше проблем виникає з антропостереотипами, тобто з тими, які містять в собі уявлення власне про людей і людські групи. Адже людина - істота мисляча і себелюбна і тому їй важко, а інколи й неможливо, визнати або об'єктивно оцінити негативні стереотипи щодо себе або своєї групи. І, навпаки, легко і без перепон сприймати стереотипи, які підкреслюють якісь позитивні риси. (Українки – найгарніші жінки) І тому ці питання частіше набувають суто суб'єктивного характеру, що призводить до зіткнення людських інтересів. Інша справа з соціальними стереотипами щодо певних предметів, явищ і процесів, яким, в свою чергу, все-одно, що про них думають і як їх сприймають, адже вони просто існують. У цьому випадку є більше підстав для об'єктивності.

Стереотипи засвоюються особистістю переважно без їх усвідомлення, деякі ще в дитинстві, а деякі через ЗМІ або при комунікаціях з іншими людьми, за відсутності вичерпної інформації або в умовах обмеженої інформації щодо об'єкта, який нас цікавить.

Усвідомлення того, що кожен має свій певний набір соціальних стереотипів, відбувається за допомогою власне бажання особистості, її інтелектуальних можливостей і саморефлексії. Наступний крок це виокремлення серед цього набору конструктивних і деструктивних стереотипів. І останнє, що потребує найбільших зусиль, це зміна або подолання

деструктивних стереотипів і культивування конструктивних. Саме за тих умов і постійною роботою на собою особистість матиме змогу для гармонійного, безкризового розвитку.

Савенко Людмила Владимировна

ФСП НТУУ «КПІ»

Научный руководитель:

Муратова И. А., к.филос.н., доцент ФСП НТУУ «КПІ»

ПРОТИВОРЕЧИЯ ВОЛИ И РАЗУМА: ВОЗМОЖЕН ЛИ КРИЗИС

Довольствование человека тем, что предлагает ему щедрая природа является прямой предпосылкой к формированию у него однообразных обыденных понятий и прямолинейности. Остряки и обманщики без чести и совести, увы, происходят не из бедных условий, а как раз таки под влиянием вседозволенной роскоши. Наиболее интересным есть тот аспект, что именно такие представители формируют нашу «элиту».

Сегодняшний социум – это сообщество благоразумных граждан, обладающих чистотой ума и открытостью сердца. Но проблема состоит в том, что это лишь хорошо построенная иллюзия, закрытый купол, и при малейшем расколе которого, мир может увидеть настоящую картину невежественности современных эталонов. При необходимости выбирать между добродетелью и умом, человек, не задумываясь, скорее укажет на бесчестный «ум», нежели на бесхитростную «волю». Вопрос уже не в том, чего можно добиться, а в том, какими способами этого можно достичь. Популярно убеждение, что личность не станет личностью, не вооружившись лукавством и плутовством.

Над этой проблемой размышлял еще Иммануил Кант в работе «Опыт о болезнях головы», исследуя болезни головы и сердца. Эти недуги, начиная с бессилия головы при слабоумии и до ее конвульсий в сумасшествии, включая их более слабые степени от бестолковости до глупости, Кант стремился познать в их эволюции с целью осознания и врачевания силами философии. Тупость и глупость как недостатку остроты ума или его извращенность, хитрость и бесчестие мошенников, простодушие и бесхитростную честность простофиль, безрассудность и рассудительность философ делает предметом философской рефлексии. Кант в своей работе «Опыт о болезнях головы» рассматривает чувства как движущие силы воли, к которым ум «присоединяется лишь для того, чтобы исходя из поставленной цели, оценить, каков будет в целом результат от удовлетворения всех склонностей, ...и отыскать все средства для осуществления этой цели. Если же какая-нибудь страсть особенно сильна, то умственные способности оказывают ей лишь малое противодействие» Тогда человек оказывается не в силах придать чувственным страстям действенную силу. Например, безрассудный человек проявляет много ума в суждениях, но не в поступках, находясь в состоянии скованного разума. Обладая большим умом и добрым сердцем, он поступает безрассудно. Недуги познавательной способности Кант назвал болезнями головы, а повреждения воли – болезнями сердца. В расстройстве и рассогласовании этих способностей он видел проявления болезней человеческой души в отличие от больного тела.

И наше общество есть общество нездоровых элементов, страдающих разной степенью тяжести подобных заболеваний. Может показаться, что все же это ошибка, и на самом деле вокруг нас – только воспитанные и мудрые граждане, но стоит лишь снять пелену с глаз, как будут видны очертания фальшивых идеалов.

Заболевания, о которых ведется речь выше – это не заболевания какого-либо вирусного характера. Под болезнью понимается нынешнее состояние социума вообще и каждого индивида в отдельности. Проблема состоит в том, что человек теряет баланс ума и воли,

другими словами соотношения разума и сердца сводится к предпочтению чего-то одного. Это и приводит к аномальности и фактически состоянию «сумасшествия» современного общества.

Словосочетание «хороший человек» приобретает сегодня значение – неразумный либо простофиля. Ведь он, по мнению Канта, руководствуясь «бесхитростной» волей чаще всего попадает на уловки обманщиков и лжецов, оказываются в плену мошенничества. И попав в этот круговорот, человек часто изменяет свое отношение к миру, пересматривая свои взгляды в пользу хитрости, изворотливости, ловкачества. Даже обладая добрым «сердцем» и объективно оценивая ситуацию умом, индивид, окутанный страстями, входит в состояние безрассудства.

Фактически, здесь идет речь о саморазрушении человека, если так можно сказать – отчуждении человека от своей настоящей, исторически созданной природы. Слово "отчуждать" в понимании В. Даля означает "отстранять". Другими словами, люди самоустраиваются, отбирают себя у самих себя, утрачивают, теряют себя как целостных, общественных творцов, деятелей, субъектов, предпочитая свои разумные, но не волевые качества. Именно это и способствует развитию разлома современного общества, изменений и деградации взглядов на моральность в ее противоположности уму.

Ярошик Анастасія Анатоліївна

ФСП НТУУ «КПІ»

Науковий керівник:

Муратова І.А., к.філос.н., доцент ФСП НТУУ «КПІ»

ЧУТТЄВЕ ПІЗНАННЯ: РОЗВИТОК ПОЗА КРИЗОЮ

Стереотипним є сприйняття чуттєвого пізнання як цілісного, активного відображення дійсності в свідомості людини через п'ять основних видів чутливості (зір, слух, нюх, смак, дотик). Але категорія «чуттєве пізнання» об'єднує і узагальнює в собі не менш важливі види чутливості: по-перше, тиск, біль, тепло, холод, положення тіла в просторі тощо; по-друге, моральні почуття, що сформувалися в процесі суспільно-історичного розвитку (любов, повага, щастя, мужність, справедливість, хоробрість, радість, гордість, сум, гнів, сором), які проявляють себе в повному обсязі, взаємодоповнюючи одне одного.

Одним із оманливих є сприйняття людини не як цілісно чуттєвої, універсальної, яка має безліч відчуттів, що можуть співпрацювати в найрізноманітніших комбінаціях.

Ще одним бар'єром для осмислення всебічності людської чуттєвості став вибіркового характеру відчуттів, тобто те, що людина не сприймає водночас все й одразу, вона має свої особисті мотиви при пізнавальній діяльності, цілі, на яких вона зосереджується, фокусується, і саме за їх допомогою може звертати увагу на одні предмети, абсолютно ігноруючи інші, що частково доводить уривок з твору «Мартін Іден», Дж. Лондон): «...Картина на стіні привернула його увагу. Бурхливі хвилі вирували під стрімкою скелею, збиваючись угору; над обрієм повисли темні хмари, а далі, за пінявим валом, на тлі вечірнього передгрозового неба видніла маленька шхуна, що змагалася з вітром, круто перехилившись набік, так що на палубі видно було кожну дрібницю. Тут відчувалася краса, а краса вабила його невимовно. Він забув свою незграбну ходу і підійшов дуже близько до картини. Краса зникла з полотна. На обличчі хлопцеві з'явився подив. Він, не розуміючи, дивився на те, що здавалося йому тепер безладною мазаниною, потім ступив назад. Вмить уся краса повернулася знову. «Це просто фокус», — подумав він, відходячи від картини, але, переймаючись потоком інших

вражень, який ринув на нього, все-таки обурився, що заради фокуса принесено в жертву стільки краси».

Варто відмітити, що мислення – це процес, який допомагає цілісно сприймати реальність і не є позбавленим чуттєвості. Адже людина пізнає світ в його єдності на відмінну від тварини, хоча в чуттєвості світ дається людині в різноманітності, множинності окремих його сторін і явищ.

Питання побудови цілісної картини світу за допомогою відчуттів завжди турбувало мислителів, які прагнули визначити процес пізнання як діяльність органів чуття, або ж діяльність мозку. Так вони намагались віддати пріоритет відчуттям як тому, що є основою в розумінні предметного середовища. Цю теорію можна порівняти з процесом травлення: органи поглинають їжу-інформацію, вона за допомогою спеціальних органів потрапляє в мозок, де і відбувається процес «травлення», або ж обробка і усвідомлення здобутої інформації. Саме з таким розумінням пізнавальної діяльності доводиться боротися дотепер. Оскільки обмежене розуміння процесу пізнання через вибірковість відчуттів відносно оточуючих нас предметів і явищ не дає відповідь про цілісність, всезагальну єдність світу.

СЕКЦІЯ №1. ФІЛОСОФІЯ (ПІДСЕКЦІЯ): «РОЛЬ НАУКИ В ФОРМУВАННІ СУЧАСНИХ СТРАТЕГІЙ ПОДОЛАННЯ КРИЗИ»

Куратор секції: д. філос.н., проф. кафедри філософії Рубанець О.М.

Секретар секції: аспірантка Кармадонова Т.М.

Демченко Марія Олександрівна

ПБФ НТУУ «КПІ»

Науковий керівник:

Рубанець О.М., д. філос.н., проф. ФСП НТУУ «КПІ»

МЕТОДИЧНІ АСПЕКТИ МОДЕЛЮВАННЯ МОДУЛЬНИМ ПРИНЦИПОМ

Модульний технологічний гнучкий процес складання має відмітні риси від традиційного автоматизованого. Це забезпечує його гнучкість, що як відомо, забезпечується різним переналагодженням функціональних елементів модулів. Так наприклад, для визначення займаного положення та приведення в потрібне різнотипних деталей можуть використовуватися універсальні модулі, які автоматично чи вручну переналагоджуються на окремі деталі. Особливої уваги вимагає переналагодження окремих складальних елементів, таких як взаємне орієнтування, спряження та фіксація деталей. Ця особливість стосується як методики так, і підходу до вирішення поставленої задачі.

Для створення науково обґрунтованої методики модульного складання важливими є теоретичні підходи, принципи і закономірності формування методів проектування гнучких модульних технологій автоматизованого складання виробів. Передумови формування певних аспектів витікають з сучасних і майбутніх тенденцій розвитку складального виробництва. Однак, головною методичною особливістю є розробка та використання елементів високоефективних складальних технологій типу CALS-technologies, модульності технологій та конструкцій, переналагодження, адаптивності та інтелектуальності управління, формування якості та конкурентоспроможності під час процесу автоматично складаних виробів, уніфікованість технологічно-конструкційних рішень.

Основою методології є принципами побудови гнучких модульних складальних систем можна вважати: системність, модульність, переналагоджувальність, концентрацію, універсальне моделювання процесів, багатокритеріальність технологічно-конструкційних рішень, інформаційну забезпеченість, підвищення якості та конкурентоспроможності автоматизовано складаних виробів. Їх застосування дозволяє значно скоротити терміни розробки гнучких модульних складальних процесів і проектування переналагоджуваного модульного складального обладнання та оснащення за рахунок можливості швидкої компоновки з окремих технологічних і конструкційних модулів, підвищення величин показників якості та рівня конкурентоспроможності, зменшення всіх видів витрат, тощо.

Технологічні та конструкційні модулі мають обмежену номенклатуру, що дає можливість при системному підході та уніфікації створення єдиної елементної бази на модульному рівні. Така побудова технологічного забезпечення значно розширить його можливості, збільшить ефективність гнучкого модульного складання, підвищить якість складаних виробів, зменшить витрати і суттєво скоротить технічну підготовку виробництва, що кардинально змінить стан складального виробництва. При високій актуальності та важливості розглянута наукова проблема є недостатньо дослідженою і вимагає розробки обґрунтованого методологічного забезпечення проектування технологічних модульних складальних процесів і модульного переналагоджуваного обладнання та оснащення.

Іващенко Д.С., Буй Х.Д.

ФІОТ НТУУ «КПІ»

Науковий керівник:

Рубанець О.М., д. філос.н., проф. ФСП НТУУ «КПІ»

ВПЛИВ СОЦІАЛЬНИХ МЕРЕЖ НА РОЗВИТОК ОСОБИСТОСТІ

Соціальна мережа в Інтернет - популярний і затребуваний засіб комунікації, що забезпечує сервіси, пов'язані з встановленням зв'язків між його користувачами та відповідними їх інтересам інформаційними ресурсами. Разом із популяризацією соціальних мереж набувають актуальності дослідження впливу інформаційних технологій на особистість в юнацькому віці, надто в умовах становлення полікультурного простору[1]. Великий науковий інтерес становлять дослідження департаменту психології США "Підлітки в кіберпросторі"[1] та "Два шляхи розвитку віртуальної реальності"[2], присвячені аналізу впливу інформаційних технологій на формування особистості молодих людей; дослідження Губанова Д.А., Новікова Д.А. «Соціальні мережі: моделі інформаційного впливу, управління та протиборства»[3], у яких соціальні мережі розглядаються як засіб маніпулювання та надаються математичні моделі для аналізу соціальних мереж; дослідження Е.Я. Кац «Використання соціальних мереж у політиці»[4], що присвячена використанню соціальних мереж як засобу політичної маніпуляції. Разом з тим, вченими недостатньо висвітлено соціально-психологічний аспект впливу соціальних мереж, а тим більше вплив соціальних мереж на підлітків, що є найбільш вразливою категорією користувачів. Проблема соціально-психологічного впливу мереж на користувачів є досить актуальною, адже потенційними наслідками їх використання є можливість виникнення нового виду залежності від віртуального світу, а також породжувана електронною технікою деперсоніфікація спілкування і відхід від реальності, що робить людину малозахищеною в сучасному світі[1].

Метою дослідження є вивчення ймовірної мінливості особистісно-характерологічних показників підлітків під впливом соціальних Інтернет-мереж на основі аналізу предметної області з погляду теорії соціальної психології.

Людині властиво активно прикрашати власну особистість, займатися "самопрезентацією", що є нормальним аспектом життєдіяльності людини. Однак зростання впливу соціальних мереж гіперболізує цю властивість. За допомогою соціальної мережі можна створити собі ідеальний образ, розмістивши на сторінці красиво відретушовані в Photoshop фотографії. Соціальні мережі потурають людському бажанню виглядати в кращому світлі і дозволяють подати себе найбільш вигідно.

Соціальні мережі дають в руки підростаючого покоління потужний інструмент формування власної особистості. Властивий юності нарцисизм у віртуальному світі тільки посилюється, тому що анкета у будь-якій соціальній мережі - досконалий інструмент, що дозволяє «зліпити» власний ідеальний образ.

Ідеальна особистість, створена у віртуальному світі, має досить сильний вплив на реальну людину. З точки зору соціальної психології це пояснюється тим, що в соціальних мережах користувачі можуть бачити тільки "віртуальну" сторону особистості і починають реагувати саме на неї. Відбувається так зване «відображення»: спілкуючись з іншими людьми, що реагують на віртуальний образ, людина починає все більше вірити у його справжність.

Психологи також вкрай стурбовані розмиванням меж поняття "друзі". У віртуальному світі "друзями" називаються ті люди, анкети яких користувач зазначив, щоб не втратити контакт. У більшості випадків, так звані "друзі" - це малознайомі або взагалі незнайомі люди.

Важливе питання постає перед психологами: чи є подібна підміна особистості нормальною для психічного здоров'я та психологічного комфорту людини.

Соціальні мережі здатні сильно похитнути самооцінку, адже людям властиво порівнювати себе з оточуючими. Але порівняння "ідеального" образу, сформованого кимось в соціальній мережі, з "справжнім" собою виявиться явно не на користь самого себе.

За результатами проведеного дослідження можна підсумувати, що соціальні мережі відіграють важливу роль в житті сучасної молоді. Результати нашого дослідження підтвердили можливість патохарактерологічного формування особистості у молодих людей, особистість яких ще не сформувалася остаточно та самооцінку яких неважко похитнути.

Список використаної літератури:

1. John Suler, Ph.D., "Adolescents in Cyberspace" (Джон Сулер, Департамент психології США, "Подростки в киберпространстве") / <http://www.rider.edu/users/suler/psycyber/adoles.html>
2. John Suler, Ph.D., "The Two Paths of Virtual Reality" (Джон Сулер, Департамент психології США, "Два пути развития виртуальной реальности") / <http://www.rider.edu/users/suler/psycyber/vrpaths.html>
3. Губанова Д.А., Новікова Д.А. «Соціальні мережі: моделі інформаційного впливу, управління та протиборства»/ Фізматліт-М.:2010
4. Е.Я. Кац «Використання соціальних мереж у політиці» / ПОЛІС – 2010-№2.

Курмач М.М.

ХТФ НТУУ «КПІ»

Науковий керівник:

Рубанець О.М., д. філос.н., проф. ФСП НТУУ «КПІ»

НАНОТЕХНОЛОГІЯ ЯК ОСНОВА МАЙБУТНЬОГО ІНФОРМАЦІЙНОГО СУСПІЛЬСТВА

В Україні відбувається інтенсивна інформатизація більшості сфер людського життя та діяльності, а це є запорукою того, що новітні інформаційні технології невдовзі стануть визначальними чинниками соціально-економічного та інтелектуально-духовного розвитку українського соціуму.[1] Однією із найважливіших галузей виробництва у майбутньому інформаційному суспільстві повинна стати нанотехнологія. Нанотехнологія - технологія дослідження, вимірювання та маніпуляції з об'єктами на рівні атомів та молекул розміром не більше 100 нм (або 10^{-7}) і використання нових властивостей цих об'єктів. [2]

У найближчі п'ять років нанотехнологія ввійде у промислове виробництво. В промисловості будуть використовуватися мастила, що знижують тертя, ремонтно-відновлювальні суміші на основі наноматеріалів і нанопокриття для ріжучого інструменту. Нанодобавки, що поліпшують властивості будівельних матеріалів, вже широко застосовуються в будівництві. Стануть більш доступними нові паливні елементи, гнучкі кольорові дисплеї, швидка і ємнісна електроніка, нанотехнологічні ліки та косметика, велику популярність набудуть сонячні батареї.

У найближчі десять років гнучкі тонкі дисплеї і сонячні батареї стануть загальнодоступними. Технології безпечного зберігання водню дадуть можливість створити автомобілі на водневих паливних елементах. Використовуватимуться більш легкі і міцні конструкційні матеріали у будівництві та архітектурі.

Новим поколінням електроніки стала електроніка на основі вуглецю. Сенсор, реле, світлодіоди або датчик вже стали розміром з порошок. Застосування такої електроніки: міні-датчики для обліку рідких і сипучих вантажів, газу та гарячої води з точністю до грама; недорогі перетворювачі тиску вітру і морського припливу в електричний струм. А нова електроніка плюс легкі і міцні нові конструктивні матеріали дорівнюють величезній кількості різноманітних літаючих апаратів для різних потреб: від крихітних, розміром з муху або комара, до гігантських.

Те, що зараз нудно називається «новим класом абсорбційних і фільтруючих матеріалів», стало основою для пристроїв фільтрування або опріснення води, а в поєднанні з вуглецевою електронікою ці матеріали дадуть різноманітне число приладів і засобів для життя під водою. Вуглецева електроніка і нові конструктивні матеріали здешевлять польоти в космос. З часом навколосезонна орбіта стане зоною активного життя, зоною розваг і промислових лабораторій.

Невпізнанно зміняться і багато побутових предметів. Якісний кухонний посуд, звукопровіднича апаратура екстра-класу, практично вічна батарейка або лампочка стануть доступні кожному. Медицина, косметологія та дизайн вийдуть на якісно новий рівень.

Застосування нанотехнологій зробить світ кольоровим. Дешеві і мікроскопічні світлодіоди і лазери, дешеві світлопроводи, різноманітний наномодифікований пластик, нанотехнологічні фарби стійких кольорів, що виконують різні функції (кольоровий асфальт, який контролює швидкість руху), електронні рухомі картини заповнять мегаполіс майбутнього. Світ майбутнього буде різнобарвним, дуже насиченим інформацією і життям - життям і в повітрі, і в морі, і в космосі.[3]

Відбудеться перехід від нині існуючих планарних структур до об'ємних мікросхем, розміри активних елементів зменшаться до розмірів молекул. Робочі частоти комп'ютерів досягнуть терагерцевих величин. З'явиться швидкодіюча довгострокова пам'ять на основі білкових молекул, ємність якої буде вимірюватись терабайтами. Стане можливим. стане можливим створення штучного інтелекту та "переселення" людського мозку в комп'ютер.

Крім того, важливу роль нанотехнологія повинна відігравати і в медицині, оскільки створення «розумних нанороботів» зробить можливим лікування і діагностику невиліковних хвороб, таких як СНІД та рак.[4]

Отже, нанотехнологія буде відігравати важливу роль у майбутньому інформаційному суспільстві. Нанотехнологія створить передумови до повної комп'ютеризації всієї людської діяльності

Список використаної літератури:

1. Інформаційне суспільство в Україні: глобальні виклики та національні можливості. - К., НІСД, 2010.- 29 с.
2. Blanc G. Sur les nanotechnologies // Futunbles. — 2004. — № 293. — P. 57—62.
3. Економічний вісник Донбасу// Жихарев И.В., Ляшенко В.И. Нанотехнологии в мире и в Украине: проблемы и перспективы// - Луганськ – 2007-№4-с.117-146
4. <http://phys.rsu.ru/web/nano/>

*Холод М. В.
ФІОТ НТУУ «КПІ»
Науковий керівник:*

Рубанець О. М., д.ф.н., професор ФСП НТУУ «КПІ»

ЕЛЕКТРОННИЙ УРЯД ЯК ФОРМА ДЕРЖАВНОГО УСТРОЮ В ІНФОРМАЦІЙНОМУ СУСПІЛЬСТВІ

Оскільки роль інформації у розвитку як суспільства, так і держави стала домінантною, виникла потреба підвищення оперативності доступу до послуг держави у будь-який час та із будь-якого місця. Це призвело до потреби внесення змін у форму державного устрою та створення концепції електронного уряду.

Вплив електронного уряду на систему управління державою не є однозначним. На думку П. С. Кулімушина та А. О. Серенок з одного боку він сприяє вирішенню проблеми комунікації між урядом та суспільством, а з іншого боку породжує ряд проблем, пов'язаних із технічними складовими процесу. До того ж А. Голубицький, О. Шевчук вважають, що не до кінця зрозуміло, у якому вигляді реалізовувати проекцію соціально-політичної системи на інформаційний простір.

Останнім часом розробляються національні та міжнародні програми адаптації уряду до умов інформаційного суспільства. Ці програми впроваджуються під гаслом більшої відкритості та підзвітності урядів громадянам. Основна мета – побудова електронної держави як єдиної корпорації, мета якої досягнення балансу інтересів держави, суспільства та бізнесу [2].

Термін «електронний уряд» можна трактувати по-різному. В цілому визначення ґрунтується на таких принципах, як спрямованість на потреби громадян, економічна ефективність, відкритість для громадського контролю та ініціативи. Електронний уряд – інноваційна форма взаємодії органів державної влади з населенням та бізнесом, яка заснована на широкому використанні сучасних інформаційних технологій (ІТ), у тому числі мережі Інтернет, для підвищення доступності та якості державних послуг, скорочення термінів їх надання, а також зниження адміністративного навантаження на громадян і організації, пов'язані із їх здобуттям. [1].

У розвинених країнах вважають, що уряд слугує громадянам, обслуговує їх і підпорядковується їм. І. С. Гутри вважає, що на даний момент не існує простої бізнес-моделі уряду. Можна виділити лише набір загальних вимог, виконання яких громадяни та бізнес можуть очікувати від уряду інформаційної ери. Різні категорії споживачів об'єднані єдиним прагненням – отримати більш ефективні засоби доступу до інформації, аби зробити взаємодію з державними органами більш простою та ефективною. Але в той же час трансформація традиційних форм взаємодії не має стати причиною соціальної нерівності – «цифрового розшарування» суспільства. Для цього потрібно проводити цілеспрямовану політику підвищення комп'ютерної грамотності, створення навчальних центрів та покращення умов для кваліфікаційного зростання персоналу. [2].

А. Голубицький, О. Шевчук наголошують, що електронний уряд слід розглядати не як витратне часткове технологічне рішення, а як концепцію здійснення управління державою, необхідним елементом масштабного інформаційного перетворення суспільства. [3].

Перехід до електронного урядування починається із представлення діяльності органів влади на офіційних владних інформаційних представництвах, що приводить переосмислення

структури і ролі державних служб. На думку П. С. Кулімушина, А. О. Серенок електронні державні послуги мають бути відкритими, загальнодоступними, орієнтованими на користувача, інтегрованими та заснованими на принципі партнерства держави і громадянського суспільства [1].

Розвиток електронної демократії забезпечується впровадженням таких механізмів: інформаційного, консультаційного, прийняття рішень. Інформаційні механізми – відображення інформації на національних порталах та веб-вузлах, яка служить фондом для цивільної участі громадян (блоги, конференції, засоби доставки новин). Консультаційні механізми – забезпечують діалогові методи для формування цивільної думки (зворотній зв'язок за оперативними каналами, форуми). Механізм прийняття рішень – облік та використання пропозицій громадян у державному управлінні [1].

В мовах інформаційного суспільства взаємодія органів влади з громадськістю здійснюється через інститути інформаційних представництв органів влади та їх об'єднання (портали). Найбільш важливим механізмом реалізації інституційної структури електронного уряду є інтерактивність. Визначають чотири рівні інтерактивності: інформативний, односторонній, двосторонній, трансакційний. П. С. Кулімушина, А. О. Серенок вважають, що сьогодні актуальним є перехід до трансакційної взаємодії влади та суспільства. Вона вимагає обов'язкового використання механізмів ідентифікації сторін електронної взаємодії на базі впровадження електронного цифрового підпису як засобу для засвідчення авторства документу [1].

За спостереженнями А. Голубицького, О. Шевчука сьогодні, переважно серед чиновників, існує думка, що немає жодного специфічно електронного уряду, а є держава, що виконує свої владні функції, користуючись перевагами ІТ-технологій. Така позиція призводить до парадоксальних висновків. З одного боку, інформатизація як соціальний процес, що закладає основи інформаційного суспільства, змінюючи традиційні інститути суспільства (в даному випадку пов'язані зі здійсненням владних функцій) інформаційні технології, як один з допоміжних інструментів в роботі держави є позитивною інновацією. З іншого боку, все ж визнається неминучість глобальних соціальних змін на основі можливостей, що їх відкривають ІТ, як запоруки добробуту держави в майбутньому. Але при цьому висловлюється переконання в тому, що нове, інформаційне суспільство може бути глобальним і змінювати принципи існування усіх сфер суспільної життєдіяльності, але при цьому в жодному випадку не торкаючись функцій державного управління [3].

Список використаної літератури:

1. Електронне урядування в інформаційному суспільстві [Текст] / П. С. Кулімушин, А. О. Серенок – Л.: ХарPI НАДУ «Магістр», 2010. – 312 с.
2. Основные стратегии формирования электронного правительства: опыт лидеров [Электронный ресурс] / И. С. Гутри– URL : http://irina.guthrielife.com/papers/leaders_experience.pdf
3. Электронное правительство [Электронный ресурс] / А. Голубицкий, О. Шевчук – URL : <http://golob.narod.ru/egovperru.html>

СЕКЦІЯ №2 ІСТОРІЯ ФІЛОСОФІЇ ТА РЕЛІГІЄЗНАВСТВО «ШЛЯХ ДО ІДЕАЛІВ, НАЙВИЩИХ СЕНСІВ ТА ДУХОВНИХ ЦІННОСТЕЙ»

Куратор секції: Свідло Т.М. Черкасов С.М.

Секретар секції: Алієва Е.А.

Іваненко Олена Миколаївна

ФСП НТУУ "КПІ"

Керівник

Свідло Т.М., к.філос.н., доц., ФСП НТУУ «КПІ»

ПРОБЛЕМА ЛЮБОВІ В ФІЛОСОФСЬКІЙ ТРАДИЦІЇ

Будь-які людські почуття та відносини завжди спонукали майже усіх філософів та мислителів до гострої полеміки. Почуття кохання, звичайно, не виключення, навіть навпаки, одна з найгостріших тем у філософській традиції. З розвитком суспільства та людських відносин з'являлися нові думки та ідеї, погляди змінювалися. А як саме ми будемо розглядати далі:

В епоху античності філософи особливо не замислювалися що ж таке «кохання», вони не вбачали в ньому нічого загадкового. Воно просто існувало, як космос, люди, звірі, рослини, та інші повсякденні речі. До речі, витоки цього почуття древні греки знаходили в міфології та мфологічних образах. Буде доречно згадати «міф про андрогенів», як один з діалогів в філософському творі Платона «Бенкет».

В ньому розповідається, що раніше були андрогени, які були трьох статей. Маючи величезну силу, вони мали намір напасти на Богів. Тоді Зевс вирішив розділити кожного андрогена навпіл. З того часу люди прагнуть знайти свою другу половинку. Коли все ж таки вони знаходять один одного, їх охоплює дивне почуття близькості та прихильності, і навіть самі того не розуміючи все життя хочуть провести разом.

Ще одне пояснення природи любові пропонує сам Платон в тому ж діалозі "Бенкет". Він заперечує думку, ніби любов – це пошук своєї половини. На його думку, люди більше прагнуть знайти шлях до безсмертя та сягнути істину людського буття, аніж знайти свою половинку.

Платон вважає, що почуття, яке виникає між людьми – це тільки шлях до чогось вищого, до так званої «любові небесної». В молодості людину спочатку вабить до прекрасного тіла, але з роками вона помічає, що прекрасне тіло- це лише зовнішня оболонка, яка вже не так приваблює як це було раніше. Тоді людина починає відкривати для себе щось нове, небачене раніше, те, що не відкриється їй одразу, а саме красу внутрішню, душевну. Любов до вищих цінностей це і є так звана «платонічна любов»

В епоху середньовіччя в суспільстві відбувається корінна зміна поглядів на основні життєві поняття, цінності, традиції, що пов'язано із широким поширенням Християнства як світової релігії. Саме в основах християнської релігії люди вбачали ідеал любові людської, що стало основою їх буденного життя. Релігія вчила людей любити свого ближнього, кожному людину, тільки так можна сягнути найвищого- любові до Бога. Любов між чоловіком та жінкою сприймалася як прояв чогось гріховного, навіть егоїстичного. Так Августин виділяв 2 види любові: одна земна, яка закінчується в глибинах пекла, інша- свята, божественна, яка дає вічне спасіння душі..

В епоху Відродження людство поступово звільнюється з-під контролю церкви, тому і поняття «любові» стало сприйматися як найвище людське почуття, яким було в античності,

середньовічні та релігійно-християнські погляди на життя зникали з відродженням нового покоління. У філософському навчанні Джордано Бруно найбільш яскраво представлена сутність та значення любові. Любов, з погляду Бруно, це всепроникаюча космічна сила, пружина людської історії. Гуманіст Лоренцо Валл вважав реалізацію всіх людських бажань та задоволення потреб центром ідеології тогочасного суспільства .

Бурхливий розвиток науки, крах церковного авторитету, античних та середньовічних поглядів на світ, розрив з релігійними переконаннями не могли не вплинути на філософію того часу. Центром філософії Нового часу є людина. Звичайно всі ці зміни не могли не вплинути на відношення до любові. Рене Декарт у трактаті "Страсті душі" (1649) затверджує, що "любов є хвилювання душі, викликане рухом "парфумів", що спонукує душу добровільно з'єднатися із предметами, які здаються їй близькими". Любов на думку Локка, Кондильяка та Гоббса- це людське бажання відчувати щось приємне, насолодитися ним. Проблема "божественної любові" відходить на задній план, а "любов земна" міцно займає свої позиції. Ця ідеологія найбільше вплинула на французьке суспільство, особливо в часи перед революцією. Любов у аристократичних колах перетворювалася у мистецтво флірту, скороминучого захоплення. Поняття «вірності» стало старомодним а сама любов була більше схожа не її наслідування.

Звичайно, кожна епоха вносила свої нововведення, погляди та розуміння в її оцінку, але у всі часи любов залишається найвищим людським почуттям, яке безперечно має місце у філософській традиції.

*Петракович Александра Андреевна
ФСП НТУУ "КПІ"*

Научный руководитель

Свидло Т.М., к.филос.н., доц.. ФСП НТУУ «КПІ»

ВЛИЯНИЕ НА ФОРМИРОВАНИЕ ЛИЧНОСТИ РЕЛИГИОЗНОГО ВОСПИТАНИЯ

В жизни человека религия занимает одно из важных мест и является неотъемлемой частью человеческой истории. У каждой личности свое видение религии как таковой, для кого-то это страх перед неизвестным, как говорил Рассел), для других это высшая сила, которая руководит этим мирозданием, для Канта это связь с чувством нравственного долга и т.д.. При такой многочисленности трактовок религии, очень легко задаться вопросом: так что же такое религия и где истина? Нам известно 3 мировые религии: буддизм, христианство, ислам и огромное количество их ответвлений.

Как известно, религия - отдельный выбор каждого, но это касается больше современного общества. Раньше огромное влияние на религиозные верования семьи и человека в частности оказывала та религия, которая была национальной, семья, в свою очередь, учила детей своей вере. Обычно родители делают выбор за своих детей в младшем возрасте, так как те не могут сделать выбор сами. Оспаривать религиозные верования своей семьи никто не мог, так же как и отказываться от них, но в современном обществе отречься от верований, которые были привиты тебе в детстве отчасти модно, и особо модно быть атеистами. Часто молодежь, отказываясь от любой религии, забывает, что прежде всего религия-это нравственные наставления и в какой-то мере правила жизни.

Интересную точку зрения по поводу религии в человеческой жизни высказывает Зигмунд Фрейд в своей работе «Будущее одной иллюзии», он говорит о том, что культура была создана для того, чтоб защитить человека от природы, а природа была чем-то неизведанным и страшным, что возникла надобность создать кого-то, кто б руководил этой природой, так и

возникли различные божества. Но вскоре приходит понимание того, что природа от богов не зависит, и для этой высшей силы остается одна функция -нравственная. Главная идея становится таковой : «Всякое добро в конечном счете по заслугам вознаграждается, всякое зло карается, если не в этой форме жизни, то в последующих существованиях, начинающихся после смерти.».

По сути, религия основывается на страхе, будь то страх гнева Божьего или страх попадания в ад, в свою очередь этот страх родители и вкладывают в своих детей в процессе воспитания. Если придерживаться мысли Фрейда о том, что Бог олицетворяет собой отца семьи, а дети отца уважают, боятся и не могут перечить по традиции, то можно смело сказать почему сейчас религия отходит на задний план, а в других случаях есть чем-то посредственным: нынешние дети не боятся своих отцов или не имеют их вообще. Если взглянуть с другой стороны, то в наше время есть почти все, что можно пожелать для удобства жизни созданное человеком, и человек понимает, что его уму доступно практически все и возникает вопрос: чем я не Бог? и зачем мне верить в то, что верили мои предки, если я намного умней их? так возникает атеизм в душе личности.

Поддавая сомнению религии, мы забываем, что одной из целей их возникновения была цель научить людей жить правильно и по нравственным нормам, уже потом на религии стали делать деньги и использовать ее в целях власти над людьми.

Стоит помнить также о том, что чрезмерное насаждение своей веры людям или даже детям, может сказаться негативно на их будущем отношении к этой религии. Очень часто дети делают полностью противоположное тому, что их заставляют делать, высказывая этим свой протест. Человек взрослея сам решает верить ему или не верить, во что верить и в какой форме это делать, но все же в любом случае религиозное воспитание оставит свой след в человеке.

Сільченко Лідія Геннадіївна

ФСП НТУУ «КПІ»

Керівник

Семенов В.Г., д.філос.н., проф.. ФСП НТУУ «КПІ»

ФРЕЙДИЗМ ТА ПРОБЛЕМА «БЕЗСВІДОМОГО»

Завдяки роботі всесвітньо відомого психоаналітика Зігмунда Фрейда, людство отримало можливість ознайомитись з раніше не відомими для нього аспектами своєї психіки. Кожна освічена людина, вважає за норму орієнтуватись в таких термінах як «свідоме», «несвідоме» та «безсвідоме». Історично склалось, що проблема «безсвідомого» набула широко розголосу в суспільстві, але науковці й досі не мають достатню базу для повного його розуміння. Основна увага приділялась вивченню «свідомого». Це був помилковий крок, адже все потребує вивчення в цілому. Не можливо окремо вивчати Північний та Південний магнітні полюси не пов'язуючи їх один між одним. Саме така ситуація склалась з вивченням «свідомого» та «безсвідомого».

«Безсвідоме» – це сукупність психічних процесів, у відношенні яких відсутній суб'єктивний контроль. Безсвідомим вважається все, що не стає для індивіда об'єктом усвідомлення.

Фрейда порівнюють з Коперником та Дарвіном, тому що його внесок в науку й справді можна поставити на один щабель в великими вченими, але Зігмунд Фрейд не є автором ні терміна, ні самої ідеї . Концепція «безсвідомого» вперше була достатньо сформульована Лейбницем, який розумів «безсвідоме» як найнижчу форму людської діяльності. Кант

пов'язував «безсвідоме» з проблемою інтуїції. Революційність ж думки Фрейда була в тому, що він довів, що людське «Я» не підвладне самій людині, і ми не є повними хазяїнами своєї свідомості. Тобто, внеском Фрейда було відкриття саме наукового методу з допомогою якого «безсвідоме» може бути вивчене. Але, не можна відкидати той факт, що й досі точаться дискусії про те, що психоаналіз являє собою суперечливі вчення, в яких факти переплітаються з догадками і наука з образами.

З «безсвідомим» Фрейд вперше зустрівся при вивченні патогенезу клінічних синдромів. Він вивів механізм «витіснення», що було вже першим кроком до психоаналізу. Згідно з психоаналізом, влада потягу над людиною має великий тиск, що діє як стороння сила. «Безсвідоме»- це киплячий котел пристрастей, що вириваються назовні з метою отримати моторну розрядку. І в той же час - це своєрідна система, яку Фрейд зміг упорядкувати. Він вважав, що метод психоаналізу зводиться до вивчення себе самих, нашої неповторної особистості.

Протягом життя, «психоаналіз» Фрейда зазнав суттєвих видозмін.

Його концепція носила суб'єкт ідеалістичний характер. Генеральну задачу психоаналізу, Фрейд бачив в тому, щоб «перетворити метафізику у метопсихологію», тобто звести вчення про надчуттєву реальність до загальної теорії людської психіки. Також Фрейд помилково вважав, що можна порівнювати психіку дитини і дикуна, дикуна та невротика, невротика та дитини. Він не розумів значення важливості впливу історичних і соціальних аспектів, і зводив все до біологічних. Наукова спільнота відгорнулася від Фрейда, і прислухавшись до пануючих думок, він визнав помилковість багатьох своїх поглядів. Впавши у глибоку депресію, Фрейд сам почав вивчати свій внутрішній стан методом психоаналізу. Але згодом навколо Фрейда і його поглядів почали гуртуватись однодумці, кількість яких постійно збільшувалась. Глобального розповсюдження теорія набула вже в Америці, після приїзду Фрейда з Юнгом до США. Як казав сам Фрейд- «Він привіз «чуму» в Америку.»

Фрейд розглядав особистість як взаємодію трьох психічних структур: «Я» «Над-Я» і «Воно». Область психіки, яка не входила в рамки «Я», Фрейд відносив до «Воно», яке він розумів як вибух агресії та аморальності. «Над-Я»- це реактивне формування, направлене проти бажань «воно», тобто це совість яка стала внутрішнім надбанням особистості, сукупність соціально прийнятих норм та стандартів. Фрейд один з перших вказав на важливість дитинства в розвитку особистості.

СЕКЦІЯ №5. СОЦІОЛОГІЯ: «СОЦІОЛОГІЧНИЙ АСПЕКТ ГУМАНІТАРНОГО ЗНАННЯ»

Куратор секції: к.ф.н., доцент кафедри політології, соціології і соціальної роботи

Пиголенко І.В.,

Секретар секції: Калана О.В.

Зубенко Д.В.

ФСП НТУУ «КПІ»

Науковий керівник:

Пиголенко І.В., к.ф.н., доцент ФСП НТУУ «КПІ»

СВІТОВИЙ ДОСВІД ДОСЛІДЖЕННЯ ФЕСТИВАЛЬНОГО РУХУ

Актуальність дослідження фестивального руху в Україні зростає пропорційно до його популяризації та, відповідно, посилення ролі в суспільному житті. Оскільки в нашій країні такі дослідження перебувають на початковому етапі, очевидною є необхідність звернення до вже наявного досвіду європейських науковців.

Автори проекту «Euro-Festival: ArtsFestivalsandEuropeanPublicCulture» наголошують на тому, що фестивалі за допомогою естетичних форм репрезентують та символізують соціальне та політичне життя. Відповідно, дослідження фестивалів є одним із шляхів отримання знань про соціальну дійсність.

В рамках проекту досліджувались міські фестивалі змішаних жанрів мистецтв Венеціанська Бієнале (Італія), Брайтонський фестиваль (Англія), Віденський фестиваль (Австрія); кінофестивалі (Каннський, Берлінський та Єврейський кінофестиваль у Відні), літературні (Hay Festival, Берлінський літературний фестиваль, European Border Lands Festival) та музичні фестивалі (World of Music, Artsand Dance (Womad), Umbria Jazz в Італії, фестиваль електронної музики Sonar). Стратегія дослідження передбачала отримання уявлення про роль великих європейських фестивалів у будівництві нової європейської публічної сфери, пов'язаної з транснаціональним, космополітичним характером цих фестивалів.

З аспектів дослідження, що мають бути розглянуті як з історичної, так і з соціологічної точки зору, були обрані такі: просторово-часовий вимір (як впливає середовище проведення фестивалю на їх структуру та виконання визначеної місії заходу); організаційно-економічний вимір (особливості функціонування фестивалів як економічних організацій); культурно-політичний вимір (прямий або опосередкований вплив на фестивалі культурної політики та фінансування культурних заходів). Також були розглянуті соціально-груповий вимір (які групи впливають на організацію та тематику фестивалю, яка роль расової, статевої, статусної, етнічної диференціації) та репрезентативний вимір (ідеї та цінності, що конструюються та передаються, семіотика фестивалів). У кожному з вимірів особливу увагу було приділено таким проблемам як співвідношення явищ інтернаціоналізації, глобалізації та комерціалізації, космополітизм та транснаціональна ідентифікація, європейська ідентичність та громадянство, а також проблемам політики, демократії та публічної сфери.

Методологія дослідження включала два основні напрямки: історичний аналіз та метод кейс-стаді. В першому напрямку розглядалася специфіка історії кожного фестивалю як культурної організації у зв'язку з такими його елементами як розміщення, терміни проведення та тематика. В рамках другого напрямку аналізувалася довідкова інформація по кожному з фестивалів (програми, склад оргкомітету, бюджет, список спонсорів, склад

аудиторії), проводились експертні глибинні інтерв'ю з керівниками програм, зацікавленими політиками, спонсорами та артистами, польове спостереження та фокус-групові дискусії.

Проект «Euro-Festival: Arts Festival sand European Public Culture» як одне з наймасштабніших на даний момент досліджень світового фестивального руху надає корисну методологічну базу для подібних досліджень в Україні. Вищезазначені напрямки та методи можуть бути використані для вивчення сучасних українських фестивалів, звичайно, з урахуванням їх специфіки, обумовленої особливостями українського соціокультурного простору. Для цього необхідний більш детальний аналіз використаної в рамках проекту методології та отриманих результатів.

Боровець Анна Миколаївна

ФСП НТУУ «КПІ»

Науковий керівник:

Пиголенко І.В., к.ф.н., доцент ФСП НТУУ «КПІ»

ПРОБЛЕМА МОЛОДІЖНОГО БЕЗРОБІТТЯ В СУЧАСНІЙ УКРАЇНІ ТА ШЛЯХИ ЇЇ ВИРІШЕННЯ

Сьогодні проблема молодіжного безробіття в Україні потребує особливої уваги, адже її загострення призводить до поглиблення багатьох інших соціальних проблем і негативних наслідків для суспільства. Значна частина безробітної молоді – випускники професійно-технічних та вищих навчальних закладів, які вперше виходять на ринок праці. Незважаючи на високий інтелектуальний потенціал, зацікавленість у професійному зростанні та мобільність, молодим людям зазвичай не вистачає трудового і життєвого досвіду. Молоді спеціалісти дуже часто працюють не за фахом, прагнуть виїхати за кордон, а такі міграційні процеси мають свої негативні наслідки, одним з яких є втрата висококваліфікованих працівників, які цінні для України.

Як відомо, молодь – майбутнє трудового потенціалу країни, але на початку свого професійного становлення та самовизначення вона потребує розуміння і підтримки з боку держави, роботодавців та суспільства загалом. Тому серед шляхів вирішення проблеми молодіжного безробіття домінуючими мають бути ті, які спрямовані на взаємодію та співпрацю державних і недержавних організацій. В той же час, у даному випадку сама держава – це та організація, якій має належати провідна роль щодо координації роботи та сприяння співробітництва всіх інших організацій, що причетні до системи працевлаштування молоді в Україні.

Держава повинна матеріально заохочувати роботодавців, які надають «перше робоче місце» молодій людині. Сьогодні практика активної участі роботодавців у вирішенні проблеми працевлаштування молоді і, зокрема, випускників професійно-технічних та вищих навчальних закладів потребує особливої уваги. В умовах ринкової економіки необхідно об'єднати зусилля держави з бізнесом, інтереси якого найбільш повно презентує Український союз промисловців і підприємців (УСПП), який об'єднує близько 16 тис. учасників – промислові, транспортні, наукові, комерційні та інші підприємницькі структури. У структурі УСПП нараховується 70% підприємств недержавної і 30% державної форм власності.

Об'єднання зусиль бізнесу і навчальних закладів дозволить:

– зменшити дисбаланс на ринку праці, коли роботодавці відчувають гостру необхідність у працівниках одних сфер, а ВНЗ готують абсолютно інших;

- досягти оптимального з точки зору потреб ринку праці співвідношення кількості студентів, які навчаються за держзамовленням, і тих, які навчаються за контрактами;
- залучити роботодавців до більш активної участі у формуванні змісту освіти шляхом погодження освітніх та професійних стандартів, навчальних планів, надання місць проходження практики та стажування тощо;
- стимулювати вітчизняний бізнес до інвестицій в освіту шляхом надання пільг роботодавцям у сплаті податків, одержанні пільгових кредитів тощо.

Також у процесі подолання молодіжного безробіття держава має сприяти створенню спеціалізованих молодіжних структур, що допомагають молоді у пошуках роботи шляхом проведення різноманітних профорієнтаційних тренінгів, інформування про вакантні місця тощо. До таких організаційних структур відносяться:

- молодіжні центри праці;
- молодіжні бізнес-центри; – молодіжні кадрові агентства;
- молодіжні громадські об'єднання.

В свою чергу, такі організації повинні співпрацювати з центрами зайнятості, громадськими організаціями та ЗМІ. Адже актуальним є не лише створення таких молодіжних структур, а й інформування суспільства про їх існування та діяльність, яку вони здійснюють.

Отже, проблема молодіжного безробіття в Україні є надзвичайно актуальною сьогодні, оскільки породжує інші соціальні проблеми і негативні наслідки в суспільстві. Для її вирішення необхідно активізувати співробітництво держави, бізнесу, громадських організацій та ЗМІ; розширювати мережу спеціалізованих молодіжних структур, які допомагають молоді у пошуках роботи, особливо при ВНЗ; заохочувати роботодавців у працевлаштуванні молодих спеціалістів без досвіду роботи.

Ліповська Світлана Олегівна

ФСП НТУУ «КПІ»

Науковий керівник:

Пиголенко І.В., к.філос.н., доцент ФСП НТУУ «КПІ»

СВІТОГЛЯДНЕ САМОВИЗНАЧЕННЯ ЛЮДИНИ В ДОБУ ПОСТМОДЕРНІЗМУ

Проблема самовизначення особистості належить до низки питань, які певною мірою є основними у ряді тих, які визначають сутність історичної моделі соціуму. Світогляд являється способом самовизначення людини у світі.

Соціальне середовище, яке нас оточує насичене усіма новими явищами, які приніс постмодернізм, то звичайно змінюється й погляд на світ в якому ми живемо. А, отже, відбувається нова самоідентифікація «людина - середовище». Особистість виховується суспільством (адже середовище в якому ми виростаємо безпосередньо бере участь у розвитку), а саморозвиток відбувається внаслідок прагнень людини до цілісності, створення «свого» кращого; індивід розвиває себе так, що з'являються нові характеристики, які показують його з кращої сторони. Але за різних умов на саморозвиток впливають цінності людини, які насаджуються обставинами, котрі з'явилися в оточуючому середовищі і без них вижити в ньому неможливо, духовні цінності, і формують моральний стрижень людини, що безпосередньо бере участь у самовизначенні.

Щодо причин появи та розвитку наукового напрямку, який отримав назву «постмодернізм», то рушійною силою в цьому є глибокі зрушення в житті розвинених країн, які зумовили народження нових напрямів у соціальній теорії, метою яких є дати більш точне

й об'єктивне осмислення того, що відбувається в суспільстві, у відносинах між людьми (родичами, друзями, подружжям), які фактори є центральною точкою опори, яка діє на зміни саморозвитку і, що саме впливає на середовище, яке кардинально міняє світобачення.

Самовизначення дає змогу на вільне право влаштування громадського життя, вибір професії, власний вибір статусу в середовищі і взагалі право на самостійно прийняті рішення, «я обираю це, я роблю те, але і відповідаю за все сам». Ось воно самовизначення – досягнення цілей, освіта, спосіб отримання доходів, спосіб життя, сім'я.

На нашу думку, на самовизначення людини впливає також й національна ідея, тобто, те, до чого прагне суспільство. Національна ідея визначає нові орієнтири суспільного розвитку, пошук можливостей для розв'язання наявних проблем. Згідно з цими постановами й діє людина, адже вона працює в державі, якій потрібен робочий потенціал для вирішення тих чи інших проблем, розвиває індустрію країни і просуває її на міжнародну арену. Сучасна людина постмодернізму йде в ногу з такими орієнтирами, і навіть, якщо це раніше (в дитинстві, юності...) не було настільки важливо, то зараз, у зв'язку з такими обставинами, які склалися в країні, де вона проживає, самовизначення й ґрунтується на основі розвитку середовища, де знаходиться людина.

Мачача Анастасія Олександрівна

ФСП НТУУ «КПІ»

Науковий керівник:

Пиголенко І.В., к.філос.н., доцент ФСП НТУУ «КПІ»

СОЦІАЛЬНІ МЕРЕЖІ ЯК НОВИЙ ЧИННИК ВПЛИВУ НА ПРОЦЕС ФОРМУВАННЯ ОСОБИСТОСТІ

Соціальні мережі. Як давно вони з'явилися в нашому житті? Мабуть, зараз важко вже дати відповідь, та зрозуміло, що доволі недавно. Але якої популярності вже встигли набути за такий короткий час. І мало того, вони поступово стають невід'ємною частиною життя людей.

Вони були створенні людьми для певного полегшенні спілкування. І так, звичайно, що спілкування вони значно полегшують, і іноді навіть прискорюють. Та якщо розглядати, що собою являє сьогоднішня соціальна мережа, то можна дуже здивуватись, побачивши як вона еволюціонувала з моменту створення. В цьому немає нічого поганого, навпаки, розвиток додає багато можливостей, та не можна заперечувати і того факту, що це може призвести і до появи певних ускладнень.

Сучасні соціальні мережі мають вже набагато більше функцій, ніж на початкових етапах. При цьому вони постійно змінюються, намагаючись задовольнити якомога більше потреб. Певною мірою це викликано конкуренцією, адже на сьогоднішній день, зрозуміло, що кількість соціальних мереж є доволі великою і при цьому це число постійно зростає. Причиною цього є те, що вони приносять доволі великий прибуток і дуже часто використовуються в комерційних цілях, як, наприклад, для розповсюдження реклами. Це звісно не дуже приваблює користувачів, проте не є особливо негативним чинником.

То чому ж все-таки люди реєструються в соціальних мережах? Відповідей на ці запитання може бути безліч. Проте результати мого опитування показують, що основна більшість людей реєструється під впливом оточення (близьких, друзів, колег), також це може відбуватись через надмірну популярність такого роду сервісів.

Якщо розглядати мету, з якою люди користуються соціальними мережами, то варіантів також дуже багато. Опитувані мною респонденти виділяли такі варіанти як спілкування з людьми, скачування музики, зображень, відео, проте деякі зазначали, що використовують

соціальні мережі винятково для бізнесу. Це і зрозуміло, адже соціальні мережі допомагають дуже економити свій час, а також кошти. Має місце на сьогоднішній день і таке явище як використання соціальних мереж для певних незаконних та неправомірних дій.

Дуже часто люди вважають, що такого явища як залежність від соціальних мереж не існує або ж це їх не стосується. Та чому ж тоді багато людей надають перевагу віртуальному спілкуванню, ніж реальному? Ця залежність дуже схожа на наркотичну чи алкогольну, і може призводити до багатьох негативних наслідків. Не дарма в багатьох європейських країнах створюються комітети для подолання цієї залежності.

Залежність може виникнути через певні проблеми фізичного чи психічного характеру. Людина створює собі бажаний ілюзорний образ і вже не може існувати поза його межами, вважаючи, що реальний світ є набагато гіршим. Дуже поширеною є думка, що соціальні мережі допомагають самоствердитись, проте дуже часто, залежні люди стають замкнутими, у них з'являється депресія, психічні розлади. Ні, звичайно ж, соціальні мережі не є негативним явищем сучасного світу. Як і багато інших речей вони мають як свої плюси, так і певні мінуси. Не можна залишати без уваги, той факт, що користь яку вони приносить є доволі помітною і значущою, проте поява нової залежності може призвести до багатьох негативних наслідків.

Соціальні мережі не є повністю негативним явищем, просто людям, яким важко себе контролювати, краще обмежити чи ж взагалі відмовитись до такого роду спілкування. А от, якщо суспільству вдасться нормалізувати своє використання соціальних мереж та спілкування в реальному світі, то це дуже полегшить їм життя.

Мосьян Юлія Василівна

факультет менеджменту, економ., соціології та філології, ДДТУ

Науковий керівник:

Редькіна Г. М., к.політ.н., доцент кафедри соціології ДДТУ

ПРОФЕСІЙНА КАР'ЄРА В СПОРТІ

Побудова і формування спортивної кар'єри зумовлено істотними особливостями розвитку сучасного професійного спорту в Україні та можливістю для спортсмена перетворення спортивної діяльності в спортивну кар'єру. Саме в цьому питанні постає проблема оптимальної «ціни» кар'єри. Метою спортивної кар'єри слід вважати надання допомоги спортсмену в самореалізації, тобто досягнення максимального самовираження (через спортивні результати) при оптимальних витратах (фізичних, психологічних тощо).

В науковій літературі з теорії фізичного виховання аспект професійної кар'єри в спорті є мало дослідженим не тільки в Україні, але й в державах СНД. Деякі фрагменти аналізу професійної кар'єри в спорті можна знайти у таких авторів як М. М. Визитей, В. І. Столярова, М. І. Станкіна, Н. Б. Стамбулова.

Н. Б. Стамбулова виділяє такі ознаки кар'єри:

- це завжди багаторічна діяльність, яку людина обирає;
- кар'єра націлена на високі досягнення, на успіх;
- кар'єра не можлива без самовдосконалення суб'єкта в цій галузі [1, с. 132].

Необхідно розглядати спортивну кар'єру в трьох аспектах – діяльнісному (тренувальна діяльність; змагальна діяльність; діяльність у побутовій сфері), комунікативному (тренувальна комунікація; змагальна комунікація; позатренувальна та позазмагальна комунікація) та особистісному (психофізіологічні та соціально-психологічні властивості спортсмена).

Етапи будь-якої кар'єри Б. Г. Анан'єв характеризує такими етапами: підготовка, старт, кульмінація, фініш.

Періодизацію спортивної кар'єри можна пов'язати, наприклад, з етапами багаторічної спортивної підготовки, які включають: попередню спортивну підготовку, початок спортивної спеціалізації, поглибленість тренування в обраному виді спорту, спортивне вдосконалення (зона перших великих успіхів; зона оптимальних можливостей; зона підтримки спортивних результатів).

Професійна кар'єра спортсменів включає в себе процес самооцінювання – здійснення адекватної самооцінки своїх здібностей, можливостей і схильностей. Процес підготовки спортсмена високої кваліфікації вимагає тривалого часу, тому початок спортивної кар'єри має зсув до більш раннього віку.

Протягом спортивної кар'єри кожен спортсмен має визначитись в своїх прагненнях великого майбутнього, а на цьому шляху виникають певні труднощі (кризи), а саме: криза початку спортивної спеціалізації; криза переходу до поглибленого тренування в обраному виді спорту; кризи переходу з масового спорту у спорт вищих досягнень і з юнацького спорту в дорослий спорт; криза переходу з любительського спорту вищих досягнень в професійний спорт; криза переходу від кульмінації до фінішу спортивної кар'єри; криза завершення спортивної кар'єри і переходу до іншої кар'єри [1, с. 133-136].

Таким чином, проаналізувавши наукові джерела, є підстави говорити про значущість професійної кар'єри в спорті для особистості та її різноманітні прояви. Вивчення праць вітчизняних і зарубіжних авторів дозволяє зробити висновок, що вже досягнуто певних успіхів у дослідженні проблем професійної кар'єри в спорті, питань формування всебічного розвитку особистості за допомогою спорту. Проте в теорії соціології поки, на нашу думку, недостатньо робіт, де ця проблема розглядалася прямо та мала фундаментальні дослідження.

Список використаних джерел

1. Лубышева Л. И. Социология физической культуры и спорта: Учеб. пособие. / Л. И. Лубышева. – М.: Издательский центр «Академия», 2001. – 240 с.

Пиголенко Любов Вікторівна

ФСП НТУУ «КПІ»

Науковий керівник:

Сторіжко Л.В., д.філос.н., доцент ФСП НТУУ «КПІ»

ГЕРМЕНЕВТИЧНИЙ ПІДХІД ДО ГУМАНІТАРНОГО ЗНАННЯ

Ф. ШЛЕЕРМАХЕРА

Становлення та поява ідей гуманітарного знання, гуманітарних наук, розуміння їх сутності пов'язано з вивченням проблем суспільства та історії. В такому контексті найбільш ґрунтовними стали ідеї Дж. Віко, Ф.Шлеєрмахера та В.Дільтея.

Німецький філософ XVIII - XIX століття Фрідріх Шлеєрмахер - важлива постать в історії формування гуманітарних наук як самостійних завдяки його герменевтичному підходу до гуманітарного знання. Ім'я Шлеєрмахера, в історії філософії, невіддільне від витоків формування універсальної філософської герменевтики, оскільки він об'єднав різні типи герменевтик в єдину область філософського знання, що дало можливість зрозуміти процеси становлення гуманітарного знання відмінного від природничо-наукового знання. Герменевтика як напрям у філософії розглядає розуміння як умову осмислення соціального буття. Для філософської герменевтики, розуміння – це процес безкінечний, який втілений в принципі герменевтичного кола.

Герменевтичні ідеї Шлеєрмахер формулює в таких роботах, як «Рассуждения о религии», «Монологи», «Доктрины веры». Філософська герменевтика Шлеєрмахера – цілісна розуміюча наука, «мистецтво розуміння чужої індивідуальності». Основою розуміння є психологія того, хто пізнає та розуміє.

Не зважаючи на те, що свої ідеї Шлеєрмахер формулює в контексті проблем протестантської догматики, Дж. Реале та Д. Антисері зазначають, що «сучасна філософська герменевтика зобов'язана своїм народженням Ф.Шлеєрмахеру» [2, 15]. В.Г. Кузнецов вважає, що Шлеєрмахер переосмислив проблеми герменевтики і «фактично визначив проблематику подальших досліджень в області гуманітарних наук» [1, 12]. Філософ пов'язує проблеми інтерпретації із особливостями людської діяльності, яку він розділяє на три види: а) механічну; б) діяльність, що базується на досвіді та спостереженнях; в) художню. На думку Шлеєрмахера в мистецтві, тобто в третьому виді діяльності, відбувається найбільш важливий процес тлумачення, розуміння чужої мови. У двох перших видах діяльності також присутня «розмова», але, як вважає Шлеєрмахер, вона стосується відомого предмету розмови: співрозмовники розуміють один одного без особливих зусиль. Причому, це відбувається не тільки в ситуації, умовно кажучи, бесіди на ринку, але і в умовах «тлумачення в наших школах та університетах, і до нього ж [до цього ж роду діяльності] відносяться пояснювальні коментарі філологів і теологів, оскільки як одні, так і інші містять скарби повчальних спостережень та вказівок, які вичерпно свідчать, про те, що більшість з цих коментаторів є справжніми майстрами тлумачення, хоча поряд з ними в тій же самій галузі іноді спливає дика довільність у тлумаченні складних місць [текстів], почасти педантична тупість або байдужий перегляд краших фрагментів текстів, або нерозважливе їх спотворення» [3].

Третій вид тлумачення, з його точки зору, «повинен вести за собою [в тлумаченні] молодь, яка прагне отримати знання і направляти її до цього, таким керівництвом, яке в якості вчення про мистецтво [тлумачення] повинно бути не тільки плодом майстерності художників даної спеціальності, але і має викладати в справді науковому вигляді весь обсяг цього досвіду» [3]. Головна мета для Шлеєрмахера – це побудова герменевтичної системи, яка б мала змогу в будь-якій ситуації прояснити думку, висловлену за допомогою мови.

В герменевтиці Шлеєрмахера закладена методологія аналізу особливостей наук про дух в їх відмінності від наук про природу. В даному підході є такі ідеї, притаманні гуманітарному знанню, як включеність свідомості суб'єкта, його системи цінностей та інтересів в предмет гуманітарних наук; особливості суб'єкта гуманітарного пізнання, що володіє своєю системою цінностей.

Список використаних джерел

1. Кузнецов В.Г. Герменевтика и гуманитарное познание/ В.Г. Кузнецов. - М.: МГУ, 1991. – С. 12.
2. Реале Дж., Антисери Д. Западная философия от истоков до наших дней / Дж. Реале, Д. Антисери. - СПб., 1997 –. – Т. 4. От романтизма до наших дней. – 1997. - С.15.
3. Шлеєрмахер Фр. Академические речи 1829 (Перевод Е.М. Ананьева) / Фр. Шлеєрмахер//Метафизические исследования. - СПб., Вып. 3, 4. - 1998.

Пиголенко Юлія Анатоліївна

ФСП НТУУ «КПІ»

Науковий керівник:

Романовська О. В., к.ф.н., доцент ФСП НТУУ «КПІ»

БІОЕТИЧНА ЕКСПЕРТИЗА СОЦІОЛОГІЧНИХ АНКЕТ

Сьогодні невід'ємною складовою суспільного життя та розвитку виступають соціологічні дослідження. Для їх проведення залучається велика кількість спеціалістів-професіоналів, які займаються вибором методу та методології дослідження, розробкою інструментарію, організацією польового етапу, введенням та обробкою отриманих даних, підготовкою аналітичного звіту.

Останнім часом в світі все більшої популярності набувають дослідження, які проводяться з метою вивчення поведінки окремих категорій населення. Часто дослідження поведінкових практик пов'язано з іншими науковими сферами: медичною, економічною, культурною, етичною.

Слід зазначити, що дослідження в медичній сфері, зокрема, щодо поширення ВІЛ/СНІДу, потребують особливої уваги та високої компетентності соціологів. Адже це як епідеміологічна, так і соціальна проблема сучасного суспільства. Це пояснюється тим, що до груп найвищого ризику щодо зараження ВІЛ відносяться наркозалежні, засуджені, чоловіки та жінки з нетрадиційною орієнтацією тощо. Їх поведінка суперечить не лише нормам та цінностям суспільства, а й нормам законодавства.

З метою отримання необхідних репрезентативних даних, виявлення шляхів поширення ВІЛ-інфекції, в Україні, як і в багатьох країнах світу, на постійній основі проводяться біоповедінкові дослідження. Це дослідження, які передбачають поєднання медичної та соціологічної складової. Респондентами в цих дослідженнях виступають люди, що у зв'язку зі своєю поведінкою, належать до груп найвищого ризику зараження. Зазвичай, ці дослідження проводяться методом інтерв'ювання face-to-face.

На нашу думку, перш ніж провести біоповедінкове дослідження, необхідно пройти багато етапів підготовки та здійснити біоетичну експертизу інструментарію (анкети) щодо відповідності принципам і правилам біоетики. Біоетика – це суттєво новий науковий напрям, який ще називають «етикою життя». Вона пропонує ряд етичних принципів та правил. При складанні анкети, необхідно керуватися наступними принципами біоетики: принцип автономії особистості, принцип гідності особистості, принцип цілісності та вразливості. Досліджуючи поведінку вразливих категорій населення, ми повинні розуміти всю складність процесу та розраховувати на відмову від більшості відповідей. Саме тому, питання анкети ні в якому разі не повинні бути образливими для респондента, вони не мають принижувати його честь і гідність, навпаки, питання мають бути побудовані та сформульовані таким чином, щоб, в кінцевому випадку, ми змогли отримати щирі та відверті відповіді.

Звісно, при дослідженні поведінки методом face-to-face, значну роль відіграє інтерв'юер. Так, опитуючи ту чи іншу людину, інтерв'юер має відноситись до неї з повагою, без упередження, поважати будь-яку її думку і точку зору, незважаючи на положення цієї людини в суспільстві, її матеріальні статки та рід діяльності. При виконанні роботи, всі дії, слова інтерв'юера також мають відповідати принципам біоетики. Слід зазначити, що дослідник не повинен вступати в дискусію з респондентом, давати йому свої поради та

навчати життю. Інтерв'юер має беззаперечно фіксувати відповіді та робити все для того, щоб вони були максимально відвертими.

Окрім наведених біоетичних принципів, біоетика пропонує систему правил (вимог), які, на нашу думку, також дуже важливі при проведенні досліджень. До цих вимог відносяться наступні: правдивості, приватності, конфіденційності, інформованої згоди. Отримавши в ході дослідження певні результати та особисті дані, вони мають залишатись конфіденційними та ні за яких обставин не розголошуватись.

Таким чином, без проведення біоетичної експертизи інструментарію дослідження, соціолог-дослідник не повинен починати проведення біоповедінкового дослідження.

Раптова Оксана Миколаївна

ФСП НТУУ «КПІ»

Науковий керівник:

Пиголенко І.В., к.філос.н., доцент ФСП НТУУ «КПІ»

ОСВІТА В КРЕДИТ : СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ АСПЕКТ

Згідно Конституції України кожна людина має право на освіту. Освіта, як один із найдавніших соціальних інститутів відіграє важливу роль в житті людини. Але отримати безкоштовну освіту всім бажаючим дуже важко, в силу різних причин (скорочення бюджетних місць, не достатньо високі бали при вступі та ін.). Тому більшості студентам доводиться одержувати її на платній основі.

Ринкова економіка формує нову модель здобуття освіти, яка визначається платою за навчання. Так, у міжнародній практиці плата за освіту є звичним явищем, зокрема в таких країнах як Франція, Великобританія, США та ін.. При цьому широко використовуються кредити. Наша країна має досить малий досвід застосування кредитів на освіту.

Питання освіти в кредит досліджували такі науковці як Н.Колісніченко, В. Андрієнко та ін., але кредитний механізм не достатньо висвітлений і потребує подальшого вивчення та вдосконалення.

В нашій державі існують різні види надання кредитів на освіту: кредити на комерційній основі приватними банками; сферою вищої освіти; спеціальні студентські програми, що надаються кредитними спілками; кредити за рахунок коштів підприємств.

Кредити на освіту за рахунок банківських установ можна оформити на традиційних принципах кредитування, але за жорстких умов повернення та високій відсотковій ставці. Банкам часто байдуже на що беруть гроші, головне, щоб вчасно були повернені відсотки за кредит. Часто такі кредити оформлюють під заставу майна, що є досить ризикованим рішенням, адже якщо виникнуть проблеми із поверненням боргу, які не можуть бути вирішені ніяк по іншому, доведеться позичальнику продавати своє майно.

Державна програма освітнього кредитування є досить привабливою малим відсотком та вигідними умовами повернення. Але не кожен бажаючий його може отримати.

Кредити, що надаються кредитними спілками також мають високий відсоток по кредиту, але можуть надаватись без застави, що дещо полегшує ситуацію позичальника.

На думку П.М. Кулікова, кредит за рахунок коштів підприємств є взаємовигідним для обох сторін. Позитивним моментом цього виду кредиту є те, що по закінченню навчання студент, в перспективі, має робоче місце і в подальшому може працювати на підприємстві та поступово віддавати кошти витрачені на навчання.

Аналізуючи вітчизняну практику надання кредитів на освіту, слід відмітити, що освіта в кредит, з однієї сторони, допомагає отримати бажаний статус в суспільстві та вирівняти

соціальну нерівність, дає можливість працювати і оплачувати кредит на навчання. Але з іншої, це високі відсоткові ставки по кредитах, що є основною проблемою для позичальника, жорсткі умови повернення, відсутність спеціальних банківських програм, які були б вигідні для обох сторін. Адже банківські кредити мають за мету одержання, безпосередньо, прибутку.

В умовах соціально-економічної нестабільності держави, позичальник може опинитись в складних ситуаціях. Наприклад, через втрату джерела доходу він не зможе сплачувати кредит, чи отримавши освіту колишній студент не зміг влаштуватись на роботу. Тому, щоб не виникало таких проблем потрібно вдосконалити вже існуючу систему кредитування освіти, знизити відсотки по кредитах, адже світовий досвід показує, що розмір відсоткової ставки має дещо перевищити рівень інфляції у державі. Дати можливість отримувати позичальнику відстрочку для сплати тіла кредиту. І на державному рівні створювати нові робочі місця, особливо для молодих спеціалістів.

СЕКЦІЯ №6. СОЦІАЛЬНА РОБОТА: «СОЦІАЛЬНА РОБОТА ЯК АНТИКРИЗОВА ТЕХНОЛОГІЯ»

Куратор секції: викладач Мігалуш А.О., викладач Цюркало Т.І.

Секретар секції: Зезенько Л.О.

Бульбах Володимир Володимирович

факультет педагогічної освіти КЗ «ХГПА»

Науковий керівник:

Ігнашина-Стоколяс А.О. викладач-методист КЗ «ХГПА»

ТЕМАТИЧНИЙ ІНТЕРНЕТ-ПОРТАЛ ЯК ЗАСІБ ОРГАНІЗАЦІЇ ДОЗВІЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ДІТЕЙ ТА МОЛОДІ З ОСОБЛИВИМИ ПОТРЕБАМИ

Розбудова в Україні суспільства світового зразка, де громадяни є активними учасниками суспільних процесів, вимагає розробки та впровадження нових способів розширення соціальної взаємодії і підвищення компетенції, особливо фахівців гуманітарної сфери, якими є майбутні соціальні педагоги. Одним з таких шляхів є використання сучасних інформаційних технологій, таких як інтернет-порталу як засобу організації дозвілленої діяльності дітей та молоді з особливими потребами та підвищення професійної компетенції майбутніх соціальних педагогів.

Ідея поданих матеріалів полягає у створенні тематичного дозвілленого інтернет-порталу та інтернет-радіо за адресою «www.coц-пед.net» для дітей і молоді з функціональними обмеженнями. Ці ресурси гарантуватимуть виконання статей № 23, № 24, № 34, № 54 Конституції України щодо рівності прав та свобод всіх громадян, забезпечення права на свободу думки, слова, збирання та використання інформації, права на самоосвіту, творчість, а також на вільний і всебічний розвиток своєї особистості. Тому відповідно до Конституції України, Закону України № 875-ХІІ від 21 березня 1991 року «Про основи соціальної захищеності інвалідів в Україні» (зі змінами) пропонується на розгляд втілений соціальний проект «Інтернет-портал та інтернет-радіо для задоволення дозвілених потреб дітей та молоді з функціональними обмеженнями». Ці інтернет-ресурси носитимуть дозвільний, освітній, виховний та комунікативний характер.

Категорія дітей та молоді з функціональними обмеженнями на сьогодні потребує цілеспрямованої соціально-педагогічної підтримки та організації системної трирівневої дозвілленої діяльності. Тому метою нашого проекту є впровадження ефективної моделі використання можливостей інтернет-простору для забезпечення дозвілля дітей та молоді з особливими потребами; задоволення потреби в спілкуванні та самовираженні; активна участь обдарованої молоді з особливими потребами у розвитку тематичного інтернет-порталу та виступах на інтернет-радіо; забезпечення максимально рівних можливостей для дозвілля дітей та молоді незалежно від місця проживання, соціального статусу, матеріального положення.

Втілення даного проекту передбачає створення унікального, комплексного інтернет-ресурсу для дітей та молоді з особливими потребами, завдяки якому вони відчують мінімум дискомфорту, працюючи за комп'ютером і користуючись спеціальними комп'ютерними програмами, завантаженими із нашої електронної бази. Крім того, основне завдання сайту – забезпечення дозвілленої діяльності дітей та молоді з особливими потребами, буде виконано в комплексі із навчальною та виховною складовою. Даний інтернет-ресурс є ефективним механізмом соціально-педагогічного впливу на особистість людини з особливими

потребами, що слугує цілеспрямованим засобом позитивної соціалізації. Розроблений і впроваджений інтернет-ресурс є певною ланкою, що зв'язує суспільство і молодь з особливими потребами і виступає суб'єктом соціалізації, а також засобом транслявання культурних цінностей і досвіду суспільства в процесі соціального виховання підростаючого покоління.

Гибало Антоніна Іванівна

ФСП НТУУ «КПІ»

Науковий керівник:

Мігалуш А.О. викладач ФСП НТУУ «КПІ»

ВИКОРИСТАННЯ МЕРЕЖІ ІНТЕРНЕТ ДЛЯ СОЦІАЛЬНОЇ АДАПТАЦІЇ ЛЮДЕЙ З ОБМЕЖЕНИМИ МОЖЛИВОСТЯМИ

За останні роки кількість постійних користувачів Всесвітньої мережі Інтернет стрімко збільшується. «В Україні нараховують близько 15 млн. користувачів Інтернету і це складає біля третини (33%) жителів держави»[1]. Використання інформаційних технологій стало невід'ємною складовою і забезпечує повноцінне життя кожного, але найбільш доцільні вони для людей з обмеженими можливостями.

Буденне життя інвалідів є непростим і весь час потребує сторонньої допомоги. Повноцінно адаптуватися до суспільства наразі вдається не всім людям з обмеженими можливостями. Просто, держава не в змозі забезпечити повноцінні умови для кожного громадянина, саме тому в Інтернеті відкривається простір для нових можливостей. Використання світової мережі стає «рятівним» у випадках, коли здається, що все втрачено. На даний момент Інтернет є найефективнішим засобом для вирішення складних задач, які постають перед інвалідами.

Багато людей відмовляються звертатися до соціальних працівників. Вони або бояться це зробити, або вважають це не важливим, думаючи, що їх не зрозуміють. А поява інноваційних методів на основі інтерактивних технологій у соціальній роботі вносить полегшення у взаємодії з людьми з обмеженими можливостями.

За останні 7-10 років досягнуті значні успіхи у цьому напрямі. З кожним днем збільшується кількість сайтів для людей з обмеженими можливостями. Їхньою головною метою є забезпечення повноцінного, гідного та безбар'єрного існування в суспільстві. Основними завданнями таких сайтів є усунення ізоляваності та відстороненості, направлення внутрішнього потенціалу людини на благо всього суспільства, відкриття нових можливостей для самореалізації, наближення до рівня провідних держав у цьому питанні. Існують так звані загальні сайти, сайти для людей з вадами слуху, зору, опорно-рухового апарату, мовлення, інтелекту. На них розміщена корисна інформація та рекомендації з юридичних, соціальних, медичних питань. Також всебічно надається можливість для спілкування (чати та форуми), он-лайн консультації психологів, юристів, лікарів, обмін досвідом, служба знайомств.

Для людей з обмеженими можливостями гостро постає питання участі на ринку праці. Іноді це взагалі неможливо. Тоді в нагоді стає Інтернет. Люди можуть знайти роботу та почати заробляти в Інтернеті. Існує безліч вакансій, які не потребують важких фізичних навантажень чи витрат часу; вони розроблені спеціально для того, щоб надати можливість працювати інвалідам.

Інтернет об'єднує. Ось чому люди з обмеженими можливостями не почувуються самотніми та покинутими. Він дає можливість отримувати корисну інформацію, захищати

права, вчитися, працювати, брати активну участь в суспільному житті. Також люди мають свій простір для спілкування, подальшого розвитку. Інтернет допомагає адаптуватися людям з обмеженими можливостями, адже люди здобувають навички для самостійного незалежного життя.

Нажаль, такі інновації ще тільки входять в буденне життя нашої країни, але вони забезпечують впевненість у завтрашньому дні вже багатьом інвалідам. Адже дуже важко переконати людину з фізичними вадами в тому, що вона нічим не гірша за інших. У реальному житті всі соромляться своїх вад. Тому важливим завданням є забезпечення вільного розвитку здібностей людей з обмеженими можливостями у тому світі, де вони не почують критики у свій бік. Цим світом і є Інтернет.

Потрібно прикласти зусилля для того, щоб використання інформаційних технологій у соціальній роботі стало звичним для всього населення, а не тільки для людей з обмеженими можливостями. Сучасні технології зможуть встановити зв'язки між людьми, а тому вони зможуть подолати проблему адаптації в соціумі.

Список використаних джерел:

1. Internet World Stats. – Режим доступу до сторінки <http://www.internetworldstats.com>

Семенченко Надія Григорівна

ФСП НТУУ «КПІ»

Науковий керівник:

Мігалуш А.О. викладач ФСП НТУУ «КПІ»

СОЦІАЛЬНА ПРОБЛЕМА: «ДИТИНА НА ВУЛИЦІ – ПІДЛІТОК НА ЛАВІ ПІДСУДНИХ»

Проблема «Діти вулиці» не є новою в Україні та країнах Європи. На даний час на вулиці залишаються тисячі дітей, які живуть в каналізаціях, контейнерах для сміття, діти, які втратили сенс свого життя через проблеми у сім'ї, і саме вони на наших очах «випадають» з нормальної та повноцінної життєдіяльності. Але слід пам'ятати, що кожна проблема, якою б вона не була, має своє розв'язання. Ситуація дітей вулиці ускладнена тим, що вона, в більшості випадків, пов'язана з неприйнятними умовами життя у сім'ї і небажанням продовжувати будь-які контакти з нею. За даними досліджень проведених серед дітей мало хто з них вказував на те, що бажають повернутися до рідної домівки.

У них вже немає нормального, успішного майбутнього, дитинства чи юності, вони - «діти вулиці», від яких відвертаються люди, а вони все ж таки потребують допомоги. Відповідальність за цих дітей насамперед повина взяти на себе держава через різні соціальні структури, серед яких вагоме місце мають займати соціальні служби. Адже якщо не знайти правильного шляху вирішення даної проблеми, проблеми «дітей вулиці», то можливі негативні наслідки. Можна чекати того дня, коли ці діти стануть дорослими та помстяться за те, що були не почуті, адже вони теж були звичайними дітьми, яких чекало успішне майбутнє та щаслива родина, і кожний з них не міг передбачити, що саме він стане дитиною вулиці.

Вагому роль для більшості європейських країн з вирішення даної проблеми вносять приватні соціальні організації. У боротьбі з безпритульністю важливу роль відіграють соціальні служби й сам соціальний працівник. Різні країни світу, зокрема Швеція, Франція, Італія та Німеччина на практиці впроваджують різноманітні форми профілактичної роботи саме через соціальні служби і структури недержавного сектору. Головною формою роботи з дітьми вулиці за кордоном є опікунокство та усиновлення, але навіть там не кожний зможе

зробити такий важливий крок у своєму житті і всиновити чи взяти під опіку «дитину вулиці». Догляд за дітьми вулиці в європейських країнах більш розвинений та значно якісніший, ніж в Україні. Багато соціальних служб в Україні не можуть надати навіть самих мінімальних послуг з догляду за дітьми вулиці.

За даними статистики на 2008 рік «мережа соціального захисту дітей налічувала 94 притулки, 30 соціально-психологічних реабілітаційних центрів, притулків і центрів, функціонування яких здійснюється на благодійні кошти - 69. 468 дітей було влаштовано в прийомні сім'ї та віддано 519 дітей під опіку»[1, С.59].

Потрібно розвивати мережі закладів для дітей, які позбавлені нормального життя у родині, проводити роботу з кризовими сім'ями, яких на даний час на обліку соціальних служб знаходиться вагома кількість. Налагоджувати співробітництво з громадськими організаціями, державними та міжнародними неурядовими структурами, так як це на даний час є досить важливим для реалізації державної політики щодо дітей вулиці. Адже врегулювання даного питання на рівні держави є малоефективним, через недостатнє фінансування та байдужість, неготовність громадськості до сприйняття явища «діти вулиці». При вирішенні даної проблеми необхідно надати шанс дітям піти з вулиці, показати ряд можливостей, які чекають їх в подальшому житті.

Список використаних джерел:

1. Доля І.М. Подолання дитячої безпритульності: міжнародна та вітчизняна практика>// Стратегічні пріоритети. – 2010. – №1. – С.55-59

*Зосим Вікторія Олегівна
ФСП НТУУ «КПІ»*

Науковий керівник:

Цюркало Т.І. викладач ФСП НТУУ «КПІ»

СОЦІАЛЬНЕ ВІДТОРГНЕННЯ В УКРАЇНІ. ОСОБЛИВОСТІ ТА ШЛЯХИ ПОДОЛАННЯ.

Кожне суспільство має своє коло проблем, які воно більш чи менш успішно вирішує. Серед актуальних загроз для України «зачароване коло» соціального відторгнення, з якого поки що безуспішно виборсується мало не половина її населення. Це стан соціального неблагополуччя, неможливість людини працевлаштуватися, забезпечити гідний рівень життя для себе та своєї сім'ї, впливати на життя в державі. За даними представництва ООН в Україні на 2011 рік 16,9% домогосподарств України знаходяться в стані критичного соціального відторгнення, 37,7% - у стані гострого соціального відторгнення, (під домогосподарством розуміють економічно відокремлену групу населення, яка самостійно, власними зусиллями отримує дохід і самостійно здійснює витрати; вона фактично співпадає з сім'єю, якій притаманні вищезгадані риси). Не є дивним, що такі високі показники соціального відторгнення в Україні тягнуть за собою низку проблем. Відторгнення від економічного життя не тільки спричиняє зростання рівня бідності, а й обмежує можливості доступу до якісної освіти, одержання необхідних медичних послуг, участі у культурному та соціальному житті суспільства.

Боротьбу з цим негативним явищем потрібно, насамперед, починати з вивчення його причин та особливостей. Соціальне відторгнення є багатовимірним феноменом і, в цілому, проходить по чотирьом векторам: економічний, соціальний, культурний та політичний. Основним проявом економічного відторгнення є недостатній рівень доходів для задоволення

основних потреб. Більше половини домогосподарств країни відчують себе позбавленими нормальних житлових умов, більше третини з них є бідними.

В складних умовах знаходяться діти, молодь, особи похилого віку, безробітні, особи з низьким освітнім рівнем та люди, які живуть у сільській місцевості. Соціальне відторгнення особливо відчутне в сфері соціального захисту, недотриманні задекларованих прав та свобод людини. Ступінь відторгнення від системи соціальної допомоги залежить від специфіки окремих програм і їх спрямованості.

Культурне відторгнення позначається в нерівності можливостей доступу до культурних та духовних надбань жителями великих міст та периферії. Це ж відбувається і в сфері освіти. Нестача кваліфікованих вчителів та матеріально-технічного обладнання позначилась на якості освіти та її доступності.

З вище сказаного випливають наслідки політичного відторгнення - люди втрачають довіру до інституту влади, відчують себе соціально незахищеними, економічні проблеми виходять на перший план, тому громадянська активність і свідомість стає досить низькою. Дані процеси знаменують неминучу загибель демократії в Україні, бо демократія – це спосіб політичного устрою економічно незалежних і політично вільних людей, про що не йдеться в умовах соціального відторгнення.

Вихід із даної ситуації - перехід від соціального відторгнення до соціальної залученості. Механізм здійснення - державна політика, покликана на реформування економіки, освіти, сфери соціального захисту, забезпечення всім верствам населення доступу до базових соціальних послуг, економічних ресурсів, подолання бар'єрів, що перешкоджають залученню громадян країни до суспільного життя. В подоланні соціального відторгнення важливе місце посідають соціальні мережі, що слугують додатковим механізмом соціалізації, участі в громадському житті. Важливу роль відіграють соціальні працівники та соціальні служби, що допомагають найменш захищеним верствам населення, працюють з дітьми та молоддю, проблемними підлітками, неблагополучними сім'ями і т.д. Соціальне залучення потребує комплексних підходів, орієнтованих на розв'язання проблем соціального відторгнення за всіма напрямками одночасно.

*Каленська Ольга
ФСП НТУУ «КПІ»
Науковий керівник:*

Крижанівська О.П., к.ф.н, доцент ФСП НТУУ «КПІ»

ІНКЛЮЗИВНА ОСВІТА НА ХВИЛІ СУЧАСНОГО ПРОГРЕСУ СУСПІЛЬНИХ ВІДНОСИН

Ставлення до людей з особливими потребами на протязі всієї історії розвитку людства було доволі песимістичним. Таким же були і їх спосіб життя та можливості – неоднозначні серед бурхливого розвитку суспільного життя. Але зі збільшенням числа людей з інвалідністю постало питання щодо їхнього співжиття та розвитку в ритмі сучасності, нарівні зі всіма.

На сьогодні постало дуже гостро тема освіти, рівності в правах культурно - освітніх можливостей на теренах України. Адже якщо вже відповідати європейським стандартам, то в повній мірі створити рівні можливості. По суті, мова йде про соціальну інтеграцію людей з інвалідністю на ранніх роках життя, де першим кроком є навчання в загальноосвітній школі нарівні зі всіма в умовах інклюзивної освіти, що забезпечить толерантне ставлення та порозуміння до інвалідності не як до вади, а як до певного способу життя.

Поняття «інклюзивна освіта» сформувалося з переконання в тому, що освіта є основним правом людини і що воно створює основу для більш справедливого суспільства. Всі люди мають право на освіту, незалежно від їх індивідуальних якостей, паталогій чи можливостей.

Проблеми інвалідності не можуть бути зрозумілі поза соціокультурного контексту, в якому живе людина, - сім'ї, будинку-інтернату, соціального оточення в цілому. Інвалідність, обмежені можливості людини не відносяться до розряду чисто медичних явищ. Ось чому технології допомоги інвалідам - дорослим чи дітям - ґрунтуються на соціально-екологічній моделі, тобто новій педагогічній системі соціальної інтеграції – інклюзивній освіті.

Інклюзивна освіта в широкому сенсі цього слова включає в себе не тільки сферу освіти, а й весь спектр суспільних відносин: праця, спілкування, розваги.

Інклюзивна освіта є соціальною концепцією, яка передбачає однозначність розуміння мети - гуманізація суспільних відносин і прийняття права осіб з обмеженими можливостями на якісно спільну освіту. Розвиток інклюзивної направлений не на створення нової системи, а на якісну і планомірну зміну системи освіти в цілому. Скрізь має бути створена доступна і доброзичлива атмосфера, створені умови на подолання бар'єрів суспільної свідомості.

Розбудова демократичного суспільства в Україні потребує конкретних дій для подолання соціальних, організаційних перешкод через формування державної стратегії інклюзивної освіти, розробки фінансових вливань, оновлень систем методичного забезпечення професійних установ, а також підвищення рівня відповідальності не тільки громадськості, але й кожного громадянина окремо.

В результаті, почавши зі зміни ставлення до інвалідності на початкових стадіях в сфері суспільних комунікацій, безпосередньо в освітніх закладах – Україна стоїть на шляху усунення стигматизації, уникнення непорозумінь, встановлення балансу «рівний рівному» та знаходження компромісів в побудові суспільних взаємодій та відносин. Людяність, гармонійність та цивілізованість – ось до чого йде та чого намагається досягти сучасне суспільство, розвиваючи соціальну гнучкість кожної людини зокрема та суспільства в цілому.

Кодак Ольга Миколаївна

ФСП НТУУ «КПІ»

Науковий керівник:

Мігалуш А.О. викладач ФСП НТУУ «КПІ»

СОЦІАЛЬНИЙ ПРАЦІВНИК: ПРОФЕСІЯ ЧИ ПОКЛИКАННЯ?

Перед людиною завжди стоїть вибір. Деякі люди можуть шукати себе протягом всього життя, а іншим достатньо правильно вибрати професію і починати реалізовувати отримані здібності на практиці. Який шлях обрати, залежить від людини, але чи буде достатньо одних, лише, знань?

Так само і з професією соціального працівника. Щоб бути спеціалістом в даній сфері, крім знань, отриманих в університеті, велике значення має активна позиція, вольові риси, інтерес до роботи та бажання допомагати людям.

Проблеми у клієнтів можуть бути досить різними, тому для людей з слабкими нервами і серцево-судинними захворюваннями краще не піддаватись ризику та не працювати в сфері надання соціальних послуг, щоб потім самим не шукати допомоги. Робота соціального працівника є настільки різносторонньою, що відпрацьовані алгоритми і заучені теорії тут не діють. Потрібно самим знаходити нові нестандартні рішення, використовувати диференційовані підходи для вирішення проблем клієнтів. Тобто, треба займатись

практичною діяльністю, тому що соціальна робота – це, перш за все, практика та дії, спрямовані на хороший результат. В Україні, нажаль практиці в навчальному процесі приділяють мало уваги. І дуже часто навіть студенти, майбутні соціальні працівники, не знають, що за робота їх чекає в майбутньому. Для вирішення цієї проблеми потрібно об'єднувати освіту з практикою, але щоб це було не один місяць, а наприклад, присвятити практиці цілий рік.

Яскравим прикладом досвіду поєднання теорії і практики може бути система освіти Великої Британії. В цій країні завдяки Міністерству охорони здоров'я, відбувається залучення користувачів послуг та волонтерів до підготовки соціальних працівників на всіх стадіях, а також до розробки процедури відбору абітурієнтів. Такий підхід є досить цікавим, тому що підчас тестування майбутніх соціальних працівників, користувачі послуг приділяють більшу увагу особистісним якостям кандидатів, таким як доброта, турботливість та співчуття, ніж успіхам у навчанні. В Україні такі дії не виконуються, але, на мій погляд, для того, щоб людині визначитись з сферою її діяльності, досвід Великої Британії варто запровадити. Це допоможе розвинути професійні навички і морально підготуватися до майбутньої роботи.

Сучасна українська система освіти потребує вдосконалення, головне покласти початок. Звичайно, маючи вже деякий досвід роботи, соціальні працівники можуть вступати в контакт з різними клієнтами, вдосконалювати соціальну сферу, але, як показує практика, це робити досить важко, тому що таке направлення роботи є неймовірно складним і потребує великого напруження сил, а цього в університеті не освоїти. Тому сміливо можна заявити, що професія соціального працівника це – поклик душі за яким людина прямує, щоб допомагати гідно жити тим, хто цього потребує!

Месьянінова Ірина Анатоліївна
ФСП НТУУ «КПІ»

Науковий керівник:

Мігалуш А.О., викладач ФСП НТУУ «КПІ»

АНТИКРИЗОВЕ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ З МЕТОЮ ПЕРЕДБАЧЕННЯ ПРОФЕСІЙНОГО ВИГОРАННЯ

Відсутність соціальної захищеності, руйнування системи цінностей суспільства і відсутність моральних орієнтирів поведінки – все це має вагомий вплив на життя людини. Але на психологічний стан сучасного суспільства найбільший удар нанесла фінансова криза адже внаслідок економічного спаду роботодавці були змушені скоротити кількість робочих місць, тому люди опинилися без жодних засобів до існування. Дана проблема стосується і соціальних працівників, кількість робочих місць яких теж підлягає скороченню. Та проблема не лише в кризі, адже слід зазначити, що соціальна робота це такий вид діяльності коли потрібно щодня стикатись з різними людьми, які потребують не лише соціально-економічної підтримки, а в першу чергу психологічної і моральної. Тому дуже часто соціальні працівники піддаються професійному вигоранню, бо вони працюють з такими категоріями населення як: наркозалежні, громадяни які вийшли з місць позбавлення волі, ВІЛ-позитивні, неблагополучні сім'ї... Кар'єра таких соціальних працівників може опинитись під загрозою, тому що вони знаходяться в постійній стресовій ситуації, яка в свою чергу стає причиною психологічного, а згодом і професійного вигорання. Такі працівники не завжди можуть самостійно справитись з проблемою, саме тому їм потрібна допомога з боку керівництва.

Керівництво повинно вживати заходів щоб перешкодити виникненню даної проблеми, бо вона є однією з головних «хвороб ХХІ» століття в соціальній сфері. Адже професія соціального робітника пов'язана з постійними контактами з клієнтами та необхідністю приймати рішення за них, переймаючи модель патерналізму, щоб надати їм допомогу в певній критичній ситуації. Даний синдром важко передбачити, бо він залежить від безлічі факторів, які не завжди в силу об'єктивних обставин можна змінити. Але керівникам слід пам'ятати, що однією з ознак професійного вигорання є депрофесіоналізація працівника – це є причиною падіння мотивації, яка насправді є ядром внутрішньої активності працівника, що дає стимули для подальшого професійного зростання. Управління персоналом повинно в першу чергу бути направлене на попередження та профілактику професійного вигорання. Для цього керівник повинен створити та впровадити стратегію антикризового управління. Потрібно впровадити ряд стимулів, як матеріальних (грошові винагороди, премії), так і психологічних (похвала, створення дошки пошани). Щоб дізнатись про ефективні засоби впливу з метою покращення стану здоров'я, потрібно знати дійсні потреби працівників, дати когнітивну оцінку кризової ситуації.

Працівник може працювати лише в сприятливій робочій атмосфері, яка залежить від його оточення та облаштування робочого місця. Тому одне з завдань керівництва гуманізувати працю, а саме згуртувати колектив, дати позитивну установку на кар'єрне зростання, а також інформувати стосовно як знаходити вихід в тій чи іншій проблемній ситуації, яка пов'язана з його професійною діяльністю. З метою попередження професійного вигорання працівників потрібно надати інформацію з приводу даної проблеми (створити методичну базу), ознайомити з симптомами, щоб мали можливість проконсультуватись у штатного психолога в разі потреби. Забезпечити перекваліфікацію з можливістю подальшого службового зростання, адже «упередження виникнення синдрому психічного вигорання можливе шляхом формування його професіоналізму в процесі фахової підготовки».[2] Надавати можливість вільно висловлювати свою думку стосовно виконуваної роботи та її організації, таким чином буде зацікавлений в досягненні цілей організації.

В сучасному світі людство стикнулось з різними проблемами, але найбільшою кризою є втрата духовності, сенсу життя. І допомогти вирішити цю проблему можуть сильні духом соціальні працівники, а не ті які самі знаходяться в стані професійного вигорання і потребують допомоги.

Список використаних джерел:

1. Емельянов В.Ю. Духовность, антропологические проблемы// В.Ю. Емельянов. – Белгород: Самиздат, 2011. – Режим доступа до статті: http://zhurnal.lib.ru/e/emeljanow_w_j/spirit-4.shtml
2. Яценко Т. Глибинна психокорекція та упередження психічного вигорання. Ч.1./ Т.Яценко, Б.Іваненко, І.Євтушенко. – К.: Главник, 2008. – с. 176

Пархомчук Снежана Дмитриевна

ФСП НТУУ «КПІ»

Научный руководитель:

Мигалуш А.А. преподаватель ФСП НТУУ «КПІ»

ГРУППЫ ВЗАИМОПОМОЩИ ДУШЕВНОБОЛЬНЫМ В УСЛОВИЯХ КРИЗИСА

В современном обществе, а также в социальной работе не последнее место занимает проблема помощи душевнобольным в поддержании их контактов с обществом. Однако не только специалисты социальной и психиатрической сферы обеспокоены данным вопросом, а

и друзья, близкие и сами больные глубоко заинтересованы в решении этой проблемы. В связи, с чем создаются специальные группы взаимопомощи, направленные на поддержание морального состояния участников и помощи в решении проблем, с которыми уже столкнулись другие в процессе жизнедеятельности.

Одним из наиболее известных примеров в мировой практике взаимопомощи душевнобольным является группа Анонимных Шизофреников (АШ), созданная в Детройте, США в 1985 году двумя американцами – Джоанной Вербаник и Дэвидом Хокинсом. Они развернули активную программу привлечения участников, выступая в СМИ и участвуя в различных мероприятиях. Именно это привело к развитию данного вида взаимопомощи и расширило базу аналогичных групп как в Америке, так и других странах. Их система помощи основана на «Программе 12 шагов», однако состоит только из шести.

Однако, группа АШ не является первой группой взаимопомощи душевнобольным. Одной из первых и наиболее широкой является организация Recovery International основанная в Чикаго в 1937 году психиатром Абрахамом Лоу. В основе этой организации также лежит принципе 12-ти шагов. Изначально группа была частью университета, что указывает на высокий уровень научной базы, однако вскоре она начала самостоятельную деятельность. В отличие от АШ, Recovery специализируется не только на расстройствах связанных с шизофренией, но распространяет свою деятельность и на другие виды психических заболеваний. Существует несколько основных техник, используемых организацией для построения структуры взаимопомощи и поддержки участников, а именно: обнаружение (выявление симптомов, причин, моментов гневных реакций, смен настроения и т.д.), преобразенный язык Recovery (организация разработала специальный язык для обозначения симптомов и реакции на них), самоподдержка (поощрения за проделанную работу, несмотря на то, насколько мала и незначительна она была, главное – стремление и шаги вперед), создание примеров.

Одним из наиболее распространенных видов взаимопомощи душевнобольных является также групповая психотерапия. Она построена на принципе решения внутриличностных конфликтов с помощью обсуждений и психологических методик разрешения проблемных ситуаций, касающихся психического состояния участников. Подобная терапия преследует 12 основных принципов: универсальность, альтруизм, постепенное возвращение надежды, передача информации, коррекция повторного первичного семейного опыта, развитие техник социализации, имитационное поведение, когезионная способность, факторы существования, катарсис, межличностные убеждения и самопонимание.

Важным для такого рода групп является участие не только наблюдателя – социального работника, но и специалиста по психическим расстройствам, однако, не один из них не нарушает структуру группы, которая строится на принципе взаимопонимания и доверительности, внутригрупповой активности именно на основе схожести диагноза.

На данный момент, группы взаимопомощи душевнобольных требуют серьезного внимания со стороны специалистов для создания условий, в которых подобные программы могли бы развиваться самостоятельно. В Украине практически не существует подобных групп, что значительно влияет на состояние психического здоровья граждан. Опыт и наработки других стран могут помочь отечественным специалистам поднять эту сферу социальной работы на более достойный уровень и помочь одной из проблемных категорий населения стать полноценными участниками общественной жизни.

Попова Ірина Сергіївна

ФСП НТУУ «КПІ»

Науковий керівник:

Крижанівська О. П., к.ф.н., доцент ФСП НТУУ «КПІ»

СОЦІАЛЬНА АДАПТАЦІЯ ЯК УМОВА УСПІШНОГО ПРАЦЕВЛАШТУВАННЯ ВИПУСКНИКІВ ВНЗ З ОСОБЛИВИМИ ПОТРЕБАМИ

Вибираючи шлях євроінтеграції, Україна ставить перед собою ряд вимог, які мають стати надважливими в процесі її трансформаційних перетворень. Якщо розглядати соціальну сторону даного питання, то на перший план виходить проблема інтеграції та соціальної адаптації студентів з особливими потребами. Адже будуючи суспільство рівних можливостей слід першочергово створити відповідні умови для людей з обмеженими можливостями.

Студенти з особливими потребами як і звичайні студенти мають право на отримання вищої освіти, проте для реалізації даного права їм необхідна додаткова підтримка з боку держави, ВНЗ, соціальних служб, оточення та інших спеціалізованих організацій. Якщо у процесі навчання студенти з інвалідністю пристосовуються до ряду нормативно-ціннісних, соціально-психологічних, професійних та санітарно-гігієнічних умов оточення і одночасно практично реалізують правила та вимоги групи, то можна вважати, що соціальна адаптація пройшла ефективно.

Соціальна адаптація є довготривалим процесом, від якого залежить наскільки комфортно особистість буде почувати себе у даному соціальному середовищі. Протягом навчання студенти з особливими потребами проходять ряд етапів, на яких виявляється адаптаційний потенціал особистості і формуються нові прийоми та методи пристосування особистості до умов оточення. Це такі етапи: підготовка до вступу у ВНЗ, перший рік навчання, у кризові моменти або коли можуть змінюватись умови, оточення, емоційний стан студентів, наприклад: екзамени, переїзди, екскурсії, відпочинок, при закінченні ВНЗ.

При успішному проходженні кожного з перелічених етапів студенти з особливими потребами ефективно соціалізуються в освітньому середовищі і формують професійний потенціал, від якого буде залежити їх подальше працевлаштування. Адже на сьогоднішній день основною проблемою молодих спеціалістів є пошук робочого місця, а для студентів з особливими потребами ця проблема набирає ще більшої гостроти. Тому студентам з обмеженими можливостями слід використовувати активну форму соціальної адаптації, коли особистість не лише засвоює цінності оточення, але й намагається змінити, підлаштувавши їх під зручні для себе форми взаємодії та діяльності.

Соціальна адаптація може проходити в різних формах, але для її ефективності слід комплексно використовувати адаптаційні механізми. Науковці виділяють наступні форми адаптації до навчання у ВНЗ: дидактична (визначає рівень підготованості особистості до безпосереднього навчання, можливості практичної підготовки до нових методів навчального процесу), формальна (проходить у формі пристосування особистості до нових форм організації навчального процесу, виявлення своїх прав та обов'язків), суспільна (виявляється у стійкій взаємодії між студентом та соціальним середовищем, у ступені інтегрованості в групу).

Соціальна адаптація під час навчання у ВНЗ є важливим елементом, який сприяє подальшому працевлаштуванню випускників. Адже розглядаючи причини, які не стимулюють зайнятість на перший план виходять такі проблеми, як: низький рівень освіти, професійної підготовки молоді з інвалідністю та недостатній рівень підтримки їх на ринку праці. Причина цих негативних тенденцій криється в недостатньому рівні підтримки студентів з особливими

потребами під час навчання у ВНЗ. Адже студенти витрачають більше часу та зусиль на елементарні форми пристосування до навчання, ніж на саме навчання. Тому виникає нагальна потреба у використанні ефективних механізмів соціальної адаптації студентів з особливими потребами, які б унеможливили розвиток негативних тенденцій та сприяли подальшій інтеграції випускників ВНЗ.

Таким чином, соціальна адаптація є важливим механізмом, що може допомогти студентам з особливими потребами реалізувати свій потенціал та професійно-пізнавальні очікування в процесі пошуку роботи, а також сприяти подальшій активізації професійної орієнтації та навчання.

Кіхтан А.О.

ФСП НТУУ «КПІ»

Науковий керівник:

Мігалуш А.О. викладач ФСП НТУУ «КПІ»

ЗНАЧЕННЯ ПЕРВИННОЇ ПРОФІЛАКТИКИ СУЇЦИДІВ В СУЧАСНИХ УМОВАХ РОЗВИТКУ УКРАЇНИ

Нинішній стан проблеми суїциду в Україні мало чим відрізняється від загальносвітових тенденцій, хоч й має ряд власних особливостей, можливо саме внаслідок маргіналізації українського суспільства, або з інших більш об'єктивних причин. Віднайти основні фактори, що підштовхують людей до здійснення самогубства намагалися кращі уми людства з давніх часів, але своє вираження в науковому сенсі дана проблема отримала не так давно. Науковці тільки в одному питанні дійшли згоди, що акт самогубства акумулює в собі множини факторів: соціальних, економічних, політичних, філософських, психологічних, релігійних. Але найчастіше соціальні фактори серед них мають більш вагомий вплив на особистість людини.

Наприклад, в соціологічній теорії самогубства, запропонованій Е.Дюркгеймом, суїцид розглядається як результат розриву інтерперсональних зв'язків особистості, відчуження індивідуума від тієї соціальної групи, до якої він належить. В цій концепції стверджується, що суїцид, який в той час вважався суто особистісним феноменом, може бути краще пояснений як реакція людини на особливості оточуючого його світу. А частоту саморуйнування, стверджував соціолог, можна чітко пов'язати з певними соціальними умовами.

На даний час Україна увійшла до групи країн з високим рівнем суїцидальної активності. Особливу тривогу викликають характеристики цього явища: по-перше, суїцид “молодшає”. По-друге, як свідчать дані досліджень, значна частка суїцидентів – психічно здорові люди, які просто вчасно не отримали кваліфіковану допомогу. Саме тому виникла гостра необхідність спеціалізованої підготовки соціальних працівників для роботи з людьми які належать до суїцидальної групи ризику.

Головним недоліком соціальної політики є те, що в нашій країні майже не приділяється увага первинній профілактиці суїциду. Тому, доцільною є тісна співпраця між соціальними службами та лікарнями таким чином, щоб соціальні працівники з відповідною спеціалізацією взяли на себе функції по проведенню первинної профілактики суїцидів. Адже найбільш дієвий метод боротьби з самогубством – це його профілактика. Серед превентивних заходів найбільш важливими є: формування здорового способу життя, надання належної уваги розвиткові особистості, інформаційні і освітні програми, які б навчали продуктивним

поведінковим стратегіям в кризових ситуаціях, обмеження доступу до засобів самогубства тощо.

Програми по первинній профілактиці повинні бути диференційованими і враховувати вікову, гендерну, професійну, релігійну та іншу специфіку групи осіб, з якими проводиться робота. Доцільно також здійснювати профілактичну роботу з батьками, які помітили психологічні або негативні зміни у поведінці дитини. Знання соціально-психологічних і медичних факторів ризику суїциду в багатьох випадках дозволяють попередити його.

Соціальні працівники повинні вміти якісно здійснити психодіагностику суїцидального ризику та провести роботу з його нейтралізації. Наприклад, одним з найбільш ефективних методів оцінки суїцидального ризику є система “Сигнал”. Ця система мінімізує фактор суб’єктивності соціального працівника та фактор нещирості потенційного суїцидента, а також зменшує можливість свідомого викривлення реакцій обстежуваного при проведенні дослідження і робить його результати більш достовірними.

Отже, профілактика суїцидальної поведінки відіграє дуже велику роль у зменшенні кількості самогубств. І основний принцип при її здійсненні для соціального працівника має бути – визнання того, що людське життя є головною цінністю на планеті. Саме тому, потрібно зробити все можливе, аби завадити безглуздим смертям, адже, як пише Г.Чхартішвілі: “Життя – це якийсь багатоступінчастий іспит, який потрібно скласти, щоб не проходити переекзаменування..., а самогубство – це добровільна втеча з іспиту.”

Цюпак Олена Михайлівна

ФСП НТУУ «КПІ»

Науковий керівник:

Мігалуш А.О. викладач ФСП НТУУ «КПІ»

ВИРІШЕННЯ ПРОБЛЕМИ БЕЗПРИТУЛЬНОСТІ В УКРАЇНІ, ЯК ОДИН З ГОЛОВНИХ ОБОВ'ЯЗКІВ ДЕРЖАВИ

Незважаючи на інтенсивну законодавчу роботу в галузі захисту прав людини, реаліями життя українського суспільства є збільшення чисельності безпритульних осіб, більш того, реальна кількість даної категорії населення є значно більшою, ніж це зазначено в офіційних документах. Держава не лише не бореться з причинами появи безпритульних, а й не надає допомогу тому, хто таким став.

Так, Міністерство праці та соціальної політики за результатами діяльності Центрів обліку бездомних громадян, які працюють в 14 містах України (з них 11 – утворено місцевими органами влади та 2 Центри обліку, утворені недержавними організаціями) зазначає, що офіційно зареєстрованих бездомних в Україні 6 000. В свою чергу окремі представники офіційних організацій, що займаються питанням безпритульності, стверджують про існування 2 мільйонів безпритульних, які незареєстровані у жодній з державних структур [1].

На сьогоднішній день спостерігаємо тенденцію, що державні соціальні служби, які теоретично беруть під опіку осіб без громадянства – фактично не дуже завзято займаються даною роботою та не вбачають у цьому перспектив. Вірогідною причиною такої незацікавленості до даної проблеми швидше за все є брак коштів для створення необхідних умов реалізації проектів з надання допомоги нужденним. Невтішним показником є й те, що безпритульні в Україні звертаються до відповідних спеціалізованих закладів допомоги в останню чергу, можливо саме через брак довіри до них. Адже внаслідок низького рівня проінформованості про проблеми і потреби даної категорії населення соціальні служби не можуть визначити реальний стан речей і знайти адекватні способи допомоги.

Безумовно потребує й особливої уваги факт збільшення чисельності неповнолітніх дітей серед безпритульних, адже вони є ще більш незахищеними в силу свого фізичного розвитку та несформованого психологічного стану. Значна частина безпритульних дітей це соціальні сироти – діти, які мають батьків, але вирішили покинути власну домівку з певних причин. Серед основних спонук до бродячого життя можна виділити наступні: жорстоке фізичне ставлення та емоційне насильство з боку дорослих, вживання алкоголю та наркотиків батьками, неспроможність батьків задовольнити природні та матеріальні потреби дітей, розлучення батьків.

Хоча держава намагається підтримати дітей вулиці, надаючи їм можливість проживати в дитячих будинках, все одно, не можна сказати, що дана допомога є ефективною. Адже відомим є той факт, що великий відсоток дітей не затримуються на довго в даних закладах, і покидаючи їх, знову опиняються на вулиці, де борються за існування. Це можна пояснити тим, що неодноразово було доведено науковцями: нормальний розвиток дитини краще забезпечується в сім'ї, навіть якщо вона є чужою. В підтвердження цієї тези можна взяти до уваги досвід роботи з даної проблематики Австралії. В даній країні дуже популярно брати під опіку дітей з неблагополучних сімей, безпритульних і дітей з фізичними та розумовими вадами. Звісно, такий прояв допомоги підтримується матеріально: сім'ї отримують щотижневу оплату на утримання дитини, додаткові кошти що виділяються на свята, лікування та інші потреби. Як з батьками так і з дітьми проводиться консультативна робота психологів, лікарів (за необхідністю). До кожної сім'ї прикріплені соціальні працівники, який контролює стан стосунків у родині. Дана практика має позитивні результати.

Для вирішення проблеми безпритульності в Україні необхідно перш за все добре вивчити причини, які в результаті призводять до того, що людина опиняється без даху над головою. Розробити комплексну програму боротьби з власне реальним фактом існування безпритульних людей, яка б допомагала не лише повернутися людині в суспільство, а й допомогти адаптуватись і поступово самостійно вирішувати життєві труднощі, які привели її до ведення такого способу життя. Для цього потрібно створити таку політику, яка б могла втілити позитивний досвід інших країн, враховуючи всі особливості сучасного стану речей в Україні.

Список використаних джерел:

1. Іванкова-Стецюк О.Б., Соха М.В. Альтернативні форми організації соціальної допомоги безпритульним у місті: добродійна діяльність громадських організацій і церкви// *Методологія, теорія та практика соціологічного аналізу сучасного суспільства*. – 2008. – Вип.. 14. – С. 419-421

Ясько Наталія Вікторівна

ФСП НТУУ «КПІ»

Науковий керівник:

Мігалуш А.О. викладач ФСП НТУУ «КПІ»

ПРОБЛЕМА АЛКОГОЛІЗМУ І ШЛЯХИ ЇЇ ВИРІШЕННЯ В СВІТОВІЙ ПРАКТИЦІ

На сьогоднішній день для України і всієї світової спільноти проблема алкоголізму стоїть дуже гостро. У більшості випадків алкоголізм розвивається поступово, і на його перші ознаки не звертають уваги, не вважають його шкідливою звичкою або алкоголізмом в чистому вигляді. В результаті від алкоголізму страждають мільйони сімей у всьому світі. В звіті Всесвітньої Організації Охорони Здоров'я за 2011 рік зафіксовано, що причиною більш ніж 2,5 мільйона смертей щорічно стає вживання алкоголю. І нажаль, з 193 країн-членів

ВООЗ за офіційними даними Україна за обсягом вживання алкогольних напоїв посідає 5 місце.

Відомо, що алкоголіком стає один з десяти, хто споживає алкоголь, при умові, що в країні споживається 8 літрів алкоголю в перерахунку на чистий спирт на душу населення в рік. В нашій країні цей показник сягає 15,57 літрів, отже, кожна 5-та особа, що вживає алкоголь, стає залежною від нього. Від алкоголізму в Україні щороку помирає близько 40 тисяч людей.

Якщо говорити про історичний аспект розвитку алкоголізму в Україні, то слід зауважити, що насправді вживання алкоголю не є такою «давньою» і «славетною» традицією, як прийнято вважати у сучасному суспільстві. Дослідження раннього періоду християнської Русі показали, що в ті часи тверезість була національною рисою та передавалася з покоління в покоління через систему сімейного й християнського виховання разом з іншими моральними цінностями.

У першому, і єдиному дотепер, докладному дослідженні І.Г. Прижова по історії питної справи і пияцтва в Україні, Росії та Білорусі з кінця I тисячоріччя н.е. і до середини 19 століття зазначено, що «...пияцтва в домосковській Русі не було, не було його як пороку, що роз'їдає народний організм». Русичі вживали лише слабо-градусні «напої»: брагу, мед, пиво, квас (міцність 1-6%), сп'яніння від яких несильне й діє порівняно нетривалий час. Також І.Г. Прижов відзначав, що горілка з'явилася в Європі лише в XIII столітті й до XVI століття вживалася як ліки або есенція й продавалася в аптеках. У якості алкогольного напою горілка стає відомою на Русі тільки в XVI столітті.

З 1640 по 1917 рік у Росії було прийнято 2344 законодавчих акти, які, в основному, захищали виробництво й продаж алкогольних виробів, регламентували діяльність питних закладів, казенного керування винною торгівлею, розвиток п'янства й алкоголізму і т.д. І тільки 57 з них сприяли руху за тверезий спосіб життя і були спрямовані на боротьбу з корчемством, на організацію роботи товариств й опікунств народної тверезості. Але, що цікаво, більша частина законодавчих актів на користь тверезості датується кінцем XIX – початком XX століття і періодом СРСР. В сучасній ж Україні активних антиалкогольних компаній фактично не має, в той час як європейські країни активно використовують економічний, формальний і неформальний контроль цього явища.

Але, як показує світова практика, жорсткі обмеження з боку держави у вигляді «сухих» законів є ефективними лише в деяких країнах, які в основному відрізняються широкими повноваженнями глави держави і зосередженням влади в одних руках (сучасний приклад – Фінляндія, в минулому – СРСР). Тож застосування такого закону в Україні дало б, скоріш за все, лише тимчасовий ефект. Разом з тим, такі дії, як заборона вживати алкоголь в громадських місцях, заборона водіння в нетверезому стані, заборона продажу неповнолітнім алкогольних напоїв, скорочення їх реклами на телебаченні, підвищення акцизів на алкогольну продукцію, що призводило до зменшення вживання алкоголю в інших країнах, не дають відчутних результатів в Україні. Можливо, проблема криється в тому, що купити алкоголь можна будь-де, при цьому алкогольні напої по суті продають за тією ж ціною, що і безалкогольні. Україна могла б наприклад ввести заборону реклами алкоголю на телебаченні, в тому числі і слабоалкогольних напоїв, таких як пиво, заборону спонсорства алкогольними брендами телепроектів, підвищення цін на алкоголеві напої, як це зробив уряд Франції. Але в більшості випадків уряду України більше вигідно цього не робити і просто закривати очі на проблему алкоголізму в країні. Але соціальні працівники мають відкрити очі громадськості на цю проблему і зробити все для того щоб її подолати.

Кулачковська Ольга Богданівна

ФСП НТУУ «КПІ»

Науковий керівник:

Цюркало Т.І., старший викладач ФСП НТУУ «КПІ»

ВИРІШЕННЯ ПРОБЛЕМИ НАСИЛЛЯ В СІМ'Ї ЯК ШЛЯХ ДО ДЕМОКРАТИЗАЦІЇ СУСПІЛЬСТВА

Про вибір курсу на демократизацію суспільства постійно твердять нам політики з трибун, проводяться дискусії в mass media, але чи дійсно ми так активно демократизуємось? Принципи демократії, як базис правової держави обіцяє свободу волевиявлення, дотримання всіх прав людини і визнання її життя найвищою цінністю. Корупція, правова неосвіченість, відсутність підтримки з боку держави, недостатня кількість громадських організацій, пострадянські стереотипи, котрі засіли в головах наших співвітчизників, значно гальмують розвиток нашого суспільства на демократичних засадах. Про які позитивні зміни можна говорити, коли існує така нагальна до вирішення проблема як насилля в сім'ї ?

До недавнього часу проблема домашнього насилля в Україні не вивчалася. Відсутність дискусій на цю тематику сприяє тому, що багато сучасних українців вважає домашнє насилля абсолютно нормальним явищем. Більше того, часто люди і не усвідомлюють, що вони піддаються насиллю з боку членів своєї родини. Закон України «Про попередження насильства в сім'ї», який Верховна Рада України ухвалила 2001 року, каже, що насильство в сім'ї — це будь-які умисні дії фізичного, сексуального, психологічного чи економічного спрямування одного члена сім'ї по відношенню до іншого члена сім'ї, якщо ці дії порушують конституційні права і свободи члена сім'ї як людини та громадянина і наносять йому моральну шкоду, шкоду його фізичному чи психічному здоров'ю. Переважно жертвами насилля стають жінки і діти, проте частішають випадки, коли жінки знуцаються над своїми чоловіками. І це не дивно, адже традиційні ролі в родині змінилися. Якщо раніше чоловік повністю забезпечував матеріальні потреби своєї родини, то тепер нерідко жінка перебирає на себе ці функції і диктує свої умови. Фінансова нестабільність, постійні стреси, надактивне життя сучасного суспільства змушують людей, повертаючись додому, виливати свою приховану агресію на своїх близьких. Особливо поширеним на сьогоднішній день є явище економічного насилля в сім'ях олігархів. Адже за умови фінансової нерівності партнерів жінка опиняється в так званій «золотій клітці». Вона повністю залежна від чоловіка і не може протистояти його свавіллю. За даними Інституту соціологічних досліджень НАН України, 68% жінок в Україні зазнають знуцання в сім'ї, з них чверть потерпає від побойів. Насправді, точно визначити скільки людей потерпає від насилля у родині не можна, адже багато жертв не звертаються до відповідних органів зі скаргами, адже бояться зустріти нерозуміння чи осуд з боку близьких і зруйнувати сім'ю.

Україна вже підписала основні міжнародні документи, що забезпечують захист прав і свобод людини. Проте, підписання цих документів не може гарантувати виконання всіх їх вимог. На даний момент в нашій державі існує лише 21 один центр психологічної підтримки молоді і сім'ї. Ці центри за вимогою надають притулок людям на строк до трьох місяців, проте вони не відповідають європейським стандартам і не можуть забезпечити потреби українського суспільства.

Проблема подолання проблеми насилля в сім'ї повинна стояти на порядку денному громадських організацій, засобів масової інформації і державної влади України. Для того, щоб забезпечити майбутнє собі і своїм дітям потрібно виховувати їх здоровими як фізично

так і морально. Не можливим є створення сильної держави із скаліченими громадянами. Тож соціальним працівникам та урядовцям, в силу своєї професії, потрібно більше уваги приділяти подоланню насилля у сім'ї. Іншим чинником є належне виховання молодих громадян. Змалечку дітям потрібно прививати почуття власної гідності і поваги до інших. Подолання гендерних стереотипів в українському суспільстві також потребує уваги, адже часто люди висловлюють думку про те, що чоловік має право застосовувати силу до своєї дружини і дітей просто тому, що він глава родини. В демократичному суспільстві такий стан речей є неприпустимим. Обов'язковим є інформувати людей про те, куди вони можуть звернутися в разі вчинення над ними насилля. Безумовно, треба розширювати мережу центрів допомоги жертвам насилля і «телефонів довіри», створювати для них притулки, проводити психологічні тренінги і семінари. Ці заходи допоможуть Україні стати на крок ближчою до демократії, на крок ближчою до Європи.

Білан Руслана Анатоліївна

ФСП НТУУ «КПІ»

Науковий керівник:

Мігалуш А.О. викладач ФСП НТУУ «КПІ»

ОСОБЛИВОСТІ РЕСОЦІАЛІЗАЦІЇ ОСІБ, ЩО ПОВЕРНУЛИСЯ З МІСЦЬ ПОЗБАВЛЕННЯ ВОЛІ

Ресоціалізації осіб, які повернулися з місць позбавлення волі – це складний і довготривалий процес, складність якого пояснюється низкою зовнішніх та внутрішніх причин. В період покарання життя в'язня пасивне, не пов'язане з суспільством, адже людина перебуває у відокремленому середовищі, значно відмінному від зовнішнього світу. Після звільнення особа вже не перебуває під контролем і наглядом, вона отримує свободу та громадянські права але за час перебування в в'язниці дуже часто втрачаються навички самостійного життя і людина просто не знає як використовувати нові можливості. Тому особі, що повернулася з місця позбавлення волі необхідна насамперед певна підготовка до повноцінного життя в суспільстві.

Також на ресоціалізацію колишніх в'язнів вагомий вплив здійснює оточення. Якщо суспільство не сприйматиме дану групу як рівних, то й адаптація не відбуватиметься. Можуть виникати проблеми з сім'єю, роботою, працевлаштуванням, документами, грошима, навчанням.

Перш за все суспільство має бути зацікавлене в ресоціалізації осіб, які повернулися з місць позбавлення волі. Адже від того наскільки швидко відбуватиметься цей процес залежить доля й інших людей і суспільства в цілому. Однак, насправді спостерігається така неприємна тенденція, коли доля реальної людини, яка щиро хоче порвати з власним кримінальним минулим, мало хвилює як і суспільство, так і його членів. І нажалі часто трапляється так, що людина не справляється зі своїми проблемами і знову потрапляє в зону вже на більш тривалий термін.

Цими питаннями має перейматись соціальна служба, проте соціальні працівники не досить обізнані в даній сфері, а половина із них навіть не мають освіти в галузі соціальної роботи. Вони не розробляють нових методів, вони не орієнтуються на інноваційні моделі соціальної роботи інших країн. Наприклад, для України в питанні надані соціальної допомоги в'язням доречним був би досвід Республіки Казахстан. В цій країні проводиться психолого-терапевтична робота з в'язнями. Їх також відпускають у відпустки за потребами, дозволяють побачення, листування з рідними. Надається право брати участь у житті рідних,

навіть одружуватись. Потрібно долучати ув'язнених до громадського життя, проводити якісь заходи де були б присутніми і засуджені і вільні люди, потрібно влаштовувати їм відпустки, хоча б на свята і за потребою. Може тоді їх агресивність до суспільства зменшиться і адаптація буде проходити швидше.

Отже, потрібно: сприяти залученню міжнародного досвіду в пенітенціарній системі; посилювати співпрацю із засобами масової інформації, щоб люди знали більше про пенітенціарну систему, краще розуміли діяльність виправних структур; потрібно здійснювати постійний моніторинг якості умов перебування людей в місцях позбавлення волі; підвищувати кваліфікацію соціальних працівників, розширювати їхні можливості.

Потрібно налагоджувати співпрацю з пенітенціарними системами інших країн, заради усунення проблем пов'язаних з ресоціалізацією осіб, які повернулися з місць позбавлення волі.

Кліщ Владислава Володимирівна

ФСП НТУУ «КПІ»

Науковий керівник:

Мігалуш А.О. викладач ФСП НТУУ «КПІ»

ДЕРЖАВНА ПОЛІТИКА ЩОДО ГЕНДЕРНОЇ РІВНОСТІ В УМОВАХ СУЧАСНОЇ КРИЗИ

Вагомими проблемами сучасного суспільства в умовах кризи та трансформаційних процесів є відсутність законодавчого врегулювання питань дискримінації людей за статевою ознакою і створення відповідних органів, які б контролювали повноту реалізації прав людини. Принципи гендерної рівності в Україні задекларовані в Законі України «Про забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків», Указі Президента України «Про вдосконалення роботи центральних і місцевих органів виконавчої влади щодо забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків», Програмі дій «Український прорив». Та, на жаль, дані нормативно-правові акти дуже часто можуть трактуватися неоднозначно та й взагалі існує дуже багато прогалин і недоречностей, коли справа стосується конкретної життєвої ситуації.

Але якщо попередньо суспільство звертало увагу на те, що дискримінують жінок то сьогодні слід зазначити, що і чоловіки інколи випадають з поля зору законодавців. Наприклад, у частині третій Конституції України порушуються права чоловіків так, як там сказано, що «рівність прав жінки і чоловіка забезпечується спеціальними заходами щодо охорони праці і здоров'я жінок, встановленням пенсійних пільг; створенням умов, які дають жінкам можливість поєднувати працю з материнством; правовим захистом, матеріальною і моральною підтримкою материнства і дитинства, включаючи надання оплачуваних відпусток та інших пільг вагітним жінкам і матерям» [1].

Обговорюючи чоловіка і жінку законодавство та громадськість торкаються тільки суспільних, культурних, політичних сфер життя, забуваючи одну з найголовніших – сімейну, що є теж однією з вагомих прогалин.

Але, однією з найболючіших гендерних тем й досі залишається домагання. Така поведінка є принизливою та небезпечною, якщо вона має місце в робочому процесі, то набуває значення дискримінації. Під час дослідження було встановлено, що «24,0% опитаних зазнають брутального ставлення і приниження з боку керівництва, про це повідомили 26,5% жінок та 20,8% чоловіків»[2, С.63]. Також однією з проблем дискримінації є тиск на жінку

через вагітність. Таким чином вагітній жінці важче знайти роботу, та зачасту керівники вимагають їх «звільнення за власним бажанням».

Законодавство України не містить поняття «домагання (переслідування) на робочому місці». Хоч ще з 1980 року в світовій спільноті поширюються принципи визначення такої поведінки роботодавців. Розроблені вони були в США на основі керівних вказівок Комісії з питань рівних можливостей у зайнятості. Тут зазначено, що «небажані загравання сексуального характеру, вимоги сексуальних послуг та інша словесна чи фізична поведінка сексуального характеру є домаганнями, якщо: 1) підкорення такій поведінці стає умовою надання роботи у прямій формі чи опосередковано; 2) підкорення такій поведінці або її відхилення особою використовується як основа для прийняття рішення щодо роботи такої особи; 3) така поведінка має метою чи наслідком невинуватого втручання у виконання працівником своєї роботи або створення загрозливого, ворожого чи образливого середовища на місці роботи» [3].

Отже, можна сказати, що Україна й досі не змогла практично адаптуватись до реалій сучасної кризи в суспільстві, адже вона не забезпечує повної гендерної рівності. Для того, щоб покращити та захистити громадян України від негативних наслідків дискримінації потрібно: змінити стереотип мислення, що жінка повинна тільки «стояти біля плити та народжувати дітей», внести корективи в законодавчу базу країни; створити спеціальні органи, куди зможуть звернутись жертви різноманітного прояву гендерної нерівності; ввести обов'язковий навчальний курс щодо рівності чоловіка і жінки в навчальних закладах; забезпечити захист, конфіденційність та допомогу в реабілітації жертвам гендерної нерівності.

Список використаної літератури:

- 1) Конституція України. – К.: УПФ, 1996. – 63 с.
- 2) Федькович Г., Поцюрко Р., Трохим І., Чумало М. Принципи однакового ставлення та заборона дискримінації за ознакою статі в галузі праці// Персонал. – 2007. – №4. – С. 58-69
- 3) Пігенко В. Сексуальні домагання: діюче законодавство та нинішня політика у Сполучених Штатах// РДР/ПСР. – № 146. – 9 с.

Рибченко Я. М.

ФСП НТУУ «КПІ»

Науковий керівник:

Мігалуш А.О. викладач ФСП НТУУ «КПІ»

ДЕЛЬФІНОТЕРАПІЯ, ЯК ОДИН З ІННОВАЦІЙНИХ МЕТОДІВ АНІМОТЕРАПІЇ, ПРИ РЕАБІЛІТАЦІЇ ДІТЕЙ З ВАДАМИ СЛУХУ.

Можливість залучення тварин викликає великий інтерес серед фахівців: психологів, лікарів, педагогів, і людей, які шукають кваліфіковану допомогу. Подібне залучення здійснюється в рамках анімотерапії, як психотерапевтичної практики. Анімотерапія — це метод психотерапії. За даної технології використовують тварин для лікування людських хвороб. Практичні спостереження привели до висновку, що спілкування людини з твариною може носити терапевтичний характер і на основі цього можна будувати психотерапевтичні стратегії.

Світовий досвід залучення дельфінів до реабілітації дітей-інвалідів налічує близько 35 років. Засновником цього напрямку вважається Девід Натансон, англійський морський біолог. Дельфінотерапія є альтернативним, нетрадиційним методом психотерапії, де в центрі психотерапевтичного процесу лежить спілкування людини і дельфіна. Це спеціально

організований процес, що протікає під наглядом ряду фахівців: психолога (психотерапевта, дефектолога, педагога), лікаря, тренера, ветеринара. У терапії беруть участь спеціально навчені тварини, що володіють «хорошим характером».

В дельфінотерапії існує два напрямки:

– Вільна взаємодія з твариною з мінімальною участю фахівців. В даному напрямку клієнт сам вибудовує свої відносини з дельфіном, вибирає способи взаємодії в рамках допустимих можливостей. Роль фахівців обмежується забезпеченням безпеки клієнтів і тварин.

– Спеціально організоване спілкування, де спілкування з фахівцем для клієнта несе психотерапевтичне значення, а спілкування з дельфіном виступає як тло, середовище. Тут характер і тип дельфінотерапії підпорядковується наміченій меті. В цьому напрямку вона може вирішувати різні завдання: психотерапевтичні, психокорекційні, психопрофілактичні, фізіотерапевтичні, педагогічні - це залежить від клієнта і спеціаліста, які будуть замикають психотерапевтичну ланцюг. Вона може бути груповою, індивідуальною, сімейною.

Спілкування з дельфіном дозволяє досягти наступного: прийти до принципового перебудування ставлення до себе, оточуючих людей, природу, світу в цілому; допомогти людині вийти з полону самоізоляції, стимулювати розвиток інтересу до зовнішнього світу, що стає умовою до встановлення, відновлення, коректування, оптимізації соціальних відносин; активізувати роботу мозкових структур і всього організму в цілому через сенсорну стимуляцію; стимулювати вербальну експресію, сприяючи мовному й сенсомоторному розвитку дітей, які мають вади слуху; може заповнювати дефіцит позитивних емоцій і забезпечувати підтримку дітям та дорослим, які переживають самотність або стан дезадаптації; пережити спільний, багатий, емоційний досвід дитини і його батькам; стимулювати вироблення гормону радості.

Дельфінотерапія призводить до значного підвищення функціональних можливостей хворої дитини і поліпшенню її адаптації в суспільстві. Даний метод дуже ефективний для дітей, які мають вади слуху, а також для їх батьків, тому він повинен вживатися якомога частіше і бути доступнішим для таких дітей.

Сєрик Марина Павлівна

ФСП НТУУ «КПІ»

Науковий керівник:

Мігалуш А.О., викладач ФСП НТУУ «КПІ»

ПЕРСПЕКТИВИ ВИКОРИСТАННЯ СОЦІАЛЬНОЇ РЕКЛАМИ РАДЯНСЬКОГО ЗРАЗКУ В СУЧАСНІЙ УКРАЇНІ

Соціальна реклама, що існувала в СРСР займала значну частину рекламного простору. Вона була дещо іншого вигляду, ніж сучасна, але не уступала в ефективності. Радянською владою повністю контролювався рекламне поле. Одним із перших декретів, виданих РНК був «про введення державної монополії на оголошення». Простежується яскрава політизація та пропагандистський характер тодішніх рекламних звернень. Не можна говорити про різноманітність рекламних носіїв, що вміщували соціальну рекламу, це були в основному газети, журнали, і, найчастіше, - плакати, рівень яких був досить таки високим.

Соціальна реклама часів СРСР відображала державну політику того часу.

Вона охоплює наступні теми:

- Пропаганда цінностей комунізму;
- Заклик до здорового способу життя;
- Соціальна реклама виховного характеру;

- Війна, повоєнний період, відбудова держави
- Допомога незахищеним верствам населення
- Боротьба з пияцтвом
- Рівні права чоловіків та жінок
- Боротьба з неграмотністю
- Безпека

Характерною ознакою є те, що дуже часто всі ці теми застосовувались в комплексі.

Розповсюджені були плакати присвячені темі голоду. На плакаті «Кулак мироед. А какое мне дело до голодных?» зображений чоловік, що сидить на повних мішках, навколо якого павутина. Над ним напис «хлібній паук». Досить популярним є плакат: «Помни о голодающих!».

Значну частину соціальної реклама займає воєнна тематика. Плакати «На оборону СРСР!», «Слава героям отечественной войны! Слава сталинским соколам!», «Ты чем помог фронту?», «За родину-мать!».

Боротьба з алкоголізмом також посідала одне з провідних місць в соціальній рекламі. Плакати: «Папа, не пей», «Алкоголь – природі боль».

Соціальна реклама мала переважно характер гасел, дуже часто короткі та влучні висловлювання, що були придумані авторами плакатів йшли в народ, стаючи приказками та крилатими виразами. «Наше условие-долой сквернословие!», «Солнце, воздух и вода – множат силы для труда!».

На рубежі 50-60 х років соціальна реклама радянського періоду втрачає повсюдну політизованість, піднімаються проблеми фізкультури, виховання, формування цінностей, тощо. «Колхозник! Будь физкультурником!», «Нет на свете прекрасней одежды, чем бронза мускулов и свежесть кожи!», «Дети-счастье семьи. Дети – будущее народа. Будь счастлив, родной!»

Соціальна реклама Радянського Союзу носила в основному плакатний характер, що не сприяло зниженню її ефективності. Прослідковується досить різноманітна тематика: війна, голод, допомога бідним, але все ж головною була пропаганда ідеології та цінностей комунізму.

Для ефективного розвитку вітчизняної реклами, доцільно буде використати вдалі надбання часів СРСР, лишаються актуальними теми: боротьба з алкоголізмом, дотримання безпеки, здоров'я, тощо. Досвід показує, що реклама у вигляді плакату, така, що містить влучне гасло, така, що легко запам'ятовується, та носить масовий характер, є досить дієвою, та приносить гарний результат.

СЕКЦІЯ №7. ІСТОРІЯ СОЦІОЛОГІЇ: «ПРОБЛЕМА КРИЗОВОЇ СВІДОМОСТІ В ПРАЦЯХ СОЦІОЛОГІВ ХІХ-ХХ СТ.»

Куратори секції: к.філос.н , доцент кафедри політології, соціології та соціальної роботи Крижанівська О.П., викл. кафедри політології, соціології та соціальної роботи Клименко М.І.

Секретар секції: Луцька К.О.

Белік Юлія Сергіївна

ФСП НТУУ «КПІ»

Науковий керівник:

Клименко М.І., викладач ФСП НТУУ «КПІ»

ТЕМАТИЗАЦІЯ СОЦІАЛЬНИХ КОНФЛІКТІВ В ФОРМАЛЬНІЙ СОЦІОЛОГІЇ Г.ЗІММЕЛЯ

Г.Зіммель переважно розробляв проблеми філософії культури та соціології. Значну увагу приділяв вивченню «чистих» форм соціальності, які стосуються різних сторін соціальних процесів, таких як мода, панування, підкорення, змагання, конфлікт, а також соціальні типи особистості: «циніка», «аристократа», «бідняка» і т.ін. «Чисті» форми соціальності – це відносно стабільні утворення, структури соціальної взаємодії, які надають соціальному процесу стійкість і цілісність.

Особливу увагу хочу звернути на його оригінальні дослідження соціального конфлікту. Як один із засновників теоретичної конфліктології, Г.Зіммель описав умови зміни гостроти конфлікту та його інтеграційні наслідки, наголошуючи, що безконфліктне суспільство є неповноцінним і навіть недієздатним, а у врегулюванні і мирному вирішенні конфліктів вбачав шлях майбутнього розвитку суспільства. Тобто він вважав, що це явище у суспільстві існує неминуче і невідворотно. Поняття конфлікт, яке саме по собі несе негативно забарвлений відтінок, у Г.Зіммеля, навпаки, характеризується як складова суспільних процесів, що приводить до позитивних зрушень – головним чином до збереження і зміцнення соціальної системи як цілісного об'єднання. Стосовно рушійної сили конфлікту, вчений говорить, що в суспільстві існує неспівпадіння інтересів сторін, і навіть більше того, основним джерелом конфлікту є своєрідні «інстинкти ворожості». При цьому конфлікт може нести менш чи більш інтенсивний характер, що відповідно призведе чи то до конкуренції (впорядкованого взаємного відособлення сторін), чи то до боротьби (найгострішої точки конфлікту). Пом'якшити конфлікт можливо лише завдяки гармонії відносин та «інстинкту любові». Значну увагу науковець звертає на конфлікти меншої гостроти, тому що вважав, що саме вони ведуть до інтеграції соціальної системи. Хоча більш серйозні неспівпадіння поглядів сторін, на його думку, теж відіграють позитивну роль – обов'язково ведуть до зміцнення груп-опонентів. Так чи інакше, антагонізм неодмінно присутній у соціальних формах. Іноді він може існувати навіть у чистому вигляді – боротьба, яка обґрунтовується самим прагненням до боротьби.

Невирішеним залишається протиріччя життя і культури, адже життя не здатне виразити себе поза культурою, а культура не здатна повністю охопити всі прояви життя і дати їм адекватне вираження. І чим більша розбіжність між життєвим змістом і культурними формами, що претендують на його втілення, тим більша вірогідність, що це призведе до конфлікту, і, як наслідок, загибелі культури. Адже явною є нездатність її повністю висвітлити різноманітні грані життя, що знаходиться у постійному розвитку. Таким чином, культура матиме сенс лише тоді, коли життя буде розглянуте і сприйняте у його історичній

зміні, а не в нерухомому чи інертному стані. Останнє зумовлює кризу культури, тому що видимим стає неминучий трагічний конфлікт. Отже, відсутність історичного розуміння життя свідчить про подальшу загибель культури.

Часто конфлікти вирішуються впродовж короткого періоду, часом на їх вирішення йдуть цілі епохи, а невирішені неодмінно замінюються на інші за формою і змістом суперечності. Вцілому, життя охоплює весь простір протилежності боротьби і миру. Абсолютний мир є нерозгаданою таємницею.

Бичко Ганна Олександрівна

ФСП НТУУ «КПІ»

Науковий керівник:

Крижанівська О. П., к.філос.н., доцент ФСП НТУУ «КПІ»

ЗАКОНИ НАСЛІДУВАННЯ Г. ТАРДА І КРИЗОВА СВІДОМІСТЬ СЬОГОДЕННЯ

Сьогодні ми зіткнулися з явищем, з яким людство вже неодноразово зустрічалося – це явище кризи свідомості. Кожного разу воно вело за собою великі зміни: у культурі, науці, політиці. Те саме сталося і наприкінці 19 ст., коли кризова свідомість підштовхнула науковців до розвитку ідей, які раніше висувалися лише тезово. Наприклад, це теорія про психологічні причини соціальних явищ.

Одним з авторів такої концепції є класик соціології і водночас засновник соціальної психології - Габриель Тард. Цей французький мислитель подав дійсно нову, оригінальну концепцію бачення суспільства. Він, на відміну від представників натурсоціології, не намагався провести паралель між суспільством та навколишнім середовищем, не шукав причини тих чи інших соціальних законів у природних явищах, а намагався пояснити суспільство з позиції психології. Він уявляв суспільство одним мозком, де клітини цього мозку – це психіка окремих осіб, які між собою взаємодіють. Кожна з цих клітин посилає імпульси, які здатні передаватися від людини до людини. Основне положення концепції Тарда міститься в тезисі, що основа суспільного розвитку – це процес наслідування нововведень.

Розвиваючи це положення, мислитель будує свою теорію, описуючи основні закони та принципи цього наслідування. Зокрема, він зазначає, що наслідування може відбуватися на основі логічних та нелогічних законів. При цьому, логічні закони пояснюють чому саме одні нововведення набули поширення, а інші – ні. Тоді як нелогічні закони пояснюють сам процес наслідування.

Цікавим є положення Тарда про логічні дуелі. Він висловлює думку, що коли два нововведення зустрічаються, то вони неминуче мають зійтися у логічному поєдинку, який вирішить, яке саме нововведення отримає надалі поширення у суспільстві. Причому, зазначає Тард, найчастіше такі поєдинки відбуваються між двома нововведеннями. Підтвердження цьому ми можемо бачити на прикладі держави (будь-якої), де реально завжди існує лише дві сили: парламент та опозиція.

Цікавим є погляди Тарда з питань механізму розповсюдження нововведень. Тут мислитель дотримується думки, що всі нововведення розповсюджуються з верхівки суспільства до низу і з центру до периферії. Це положення також легко простежити на прикладі сучасного суспільства. Адже законодавцями моди та інших масових явищ завжди є певна соціальна верхівка, яка своєю поведінкою підштовхує маси до наслідувань. При цьому, новаторами ідей не завжди є представники верхівки, однак для того, щоб нововведення було

сприйняте суспільством, приклад має обов'язково йти з верхівки. Це положення також висунув Тард і, на мою думку, був цілком правий.

Білан Руслана Анатолійовна

ФСП НТУУ «КПІ»

Науковий керівник:

Клименко М.І., викладач ФСП НТУУ «КПІ»

АНОМІЯ КРИЗЬ ПРИЗМУ СТРУКТУРНИХ ЗМІН ЗА Р. МЕРТОНОМ

Негативні імпульси в суспільстві виникають через те, що норми не відповідають цінностям, говорить американський дослідник Р.К.Мертон. На розвиток аномії впливає те, які людина ставить перед собою цілі, і які методи її досягнення при цьому використовує. В своїй роботі «соціальна теорія і соціальна структура» Р.К.Мертон звертає увагу на життєві цілі та на способи їх досягнення. Для кожної людини, соціальні групи, країни ці методи різні. Р.К.Мертон говорить про легальні і нелегальні методи. Іноді головним є кінцевий результат, а іноді правильний шлях до цього результату. Людина по різному досягає мети. Вона може використовувати і обман, і владу. Наприклад, цінність деяких цілей може мати занадто високу оцінку, і це призводить до нехтування нормами.

Коли норми та цінності розходяться людина має обрати певну форму відхилення поведінки. Р.К.Мертон класифікує типи адаптацій до структурних аномій: конформізм, інновацію, ритуалізм, ретритизм та заколот.

Інновація. Людина в процесі адаптації до суспільного життя використовує нові методи, нехтуючи нормами. Така форма адаптації присутня, коли для людини головною є ціль, на ній поставлено головний акцент. Використовуються заборонені суспільством засоби досягнення цілі. Це є неприйнятним для суспільства, проте, таким чином, людина знаходить вихід із ситуації.

Ритуалізм. Використовуючи формулу прийняття або не прийняття норм та цінностей, наслідуючи Р.К.Мертону, розглянемо ритуалізм, як форму адаптації людини до структурних змін суспільства. Ритуалізм передбачає відкидання людиною загальноприйнятих цілей, проте дотримання закріплених норм та правил. Це форми поведінки, що реалізуються під девізом: «Я так буду робити, оскільки так робить більшість».

Ретритизм. Цей тип адаптації – так звана форма відчуження від суспільства. Людина не приймає все те, що є в ньому, вона усамітнюється. Як правило, це психічно хворі люди, представники субкультури, в яких відмінні від загальноприйнятих норми та цінності. В них свій світ, свої правила. Отже, ретритизм, як форма адаптації до структурних змін, використовує відчуження як норм, так і цінностей. За таких умов індивід опиняється поза суспільством.

Заколот. Такий тип адаптації можна характеризувати як бунт, неприйняття норм і цінностей. Цей тип адаптації до структурних змін передбачає вихід людини за межі соціальної структури і створення нею абсолютно нової системи соціальних відносин.

Отже, Р.К.Мертон в межах парадигми структурного функціоналізму, формує досить оригінальний підхід до розгляду проблеми аномії у суспільстві. На відміну від свого попередника Т. Парсонса, Р.К. Мертон акцентує увагу не на стабільності соціальної системи, а на первинності соціальних відхилень в ній. Тобто американський дослідник підкреслює «нормальність» в існуванні процесів як інтеграції, так і дезінтеграції в соціумі, де відхилення в існуванні соціальної системи описуються через дотримання або відкидання загальноприйнятих у суспільстві норм та цінностей.

ПАРАДОКС У РОЗГЛЯДІ ПРОБЛЕМИ АНОМІЇ Е.ДЮРКГЕЙМОМ

Актуальність проблеми аномії в нашому суспільстві важко недооцінити. Панування кризових станів у наш час не може не вплинути на соціум. Економічні кризи, з одного боку, пов'язують суспільство спільною метою, зближуючи його, а з іншого – дезорганізують. Оскільки, ми живемо саме в такий кризовий час, розгляд Дюркгеймівської аномії слід взяти до уваги.

Е.Дюркгейм вважає, що прояв кризи у суспільстві пов'язаний, насамперед, з кризою моралі, в основі якої закладена структура самого суспільства. Через його швидкий розвиток, коли старі норми, правила і цінності вже забуті, а нові суспільство ще не виробило – настає період відсутності порядку, дезінтеграції суспільних норм, що в свою чергу, і є причиною появи явища аномії.

Е.Дюркгейм пише, що «у момент суспільної дезорганізації, буде вона під час хворобливої кризи, чи, навпаки, в період сприятливих, але занадто раптових соціальних перетворень – суспільство стає тимчасово нездатним виявляти необхідний вплив на людину...» [1, 327]. Ця обставина сприяє різкому росту кількості самогубств.

Під час економічної кризи може відбутися процес змішування класів, який призводить до того, що частина людей опиняється на нижчому або вищому соціальному рівні. Не всі можуть швидко відмовитися від накопичених благ, змиритися та пристосуватися до нових умов. Аномія виникає не тільки коли умови життя суспільства погіршуються, а й коли вони покращуються. Люди, які, навпаки, підвищують свій соціальний рівень, не здатні одразу виробити нові критерії оцінки дійсності, нові цінності. Криза ціннісних та моральних установок й розглядається Е.Дюркгеймом як одна з причин аномії.

Аномія виникає у тому суспільстві, яке зазнало кризового впливу або перетворень. Різка зміна соціальних умов та свого положення сприймається індивідами як втрата соціальних норм, як можливість цих норм більше не дотримуватись.

Узагалі, для того, щоб люди та речі посіли у суспільній свідомості належне місце, їм потрібно багато часу, і ні в якому разі – різкі переми.

Парадоксальність теорії аномії полягає у взаємозв'язку автора та самої концепції. Будучи послідовником позитивістської соціології М.Вебера, Е.Дюркгейм розглядає кризове суспільство та його дезорганізованість. Він констатує втрату солідарності у тогочасному суспільстві, внаслідок суспільних кризових явищ (економічних, соціальних та духовних). Е.Дюркгейм вважав, що процес підвищення солідарності в суспільній організації відбувається лише тоді, коли індивіди зазнають впливу упорядкованої та організованої праці. Але ця гіпотеза, крізь плин років, не підтвердилася.

Список використаних джерел:

1. Дюркгейм Э. Самоубийство: Социологический этюд. М., 1994.

*Власенко Катерина Геннадієвна
ФСП НТУУ "КПІ"*

Научний керівник:

Клименко М.І., преподаватель ФСП НТУУ «КПІ»

КРИТИКА БУРЖУАЗНОГО ОБЩЕСТВА Р.МИЛЛСОМ

Кризис мировой системы капитализма влечет за собой как критику его в целом, так и отдельных элементов. В частности буржуазного общества.

Райт Миллс – американский социолог и публицист. Его работы имели критическую направленность. В частности он критиковал социальное устройство и социологию США. В своей работе «Властвующая элита» автор подробно описывал Америку своего времени. Выделял 3 сферы жизни общества, которые стояли во главе всего государства: политическую, экономическую и военную. Р.Миллс писал также о концентрации власти в руках нескольких влиятельных семей, у которых очень много общего. Они представляют собой закрытую группу, в руках которой собрана вся полнота власти в государстве. И несмотря на принадлежность к разным партиям у них смежные интересы и взгляды. И, в результате, выборы становятся обычной формальностью, не имеющей особого значения. А общество делится на «властвующую элиту», которая находится на вершине всей политической власти и правит в своих интересах, и большинство граждан, которые должны быть опорой демократии, но в реальности просто подчиняются воле элиты.

Р.Миллс предвидел, что абсолютное правление властвующей элиты не только представляет угрозу для демократии, но и может спровоцировать третью мировую войну. По его мнению, вернуть общество к демократическим основам и укрепить его смогут только интеллектуалы. Р.Миллс также видел перспективу в сближении капитализма и социализма. Он изучал идеи левых идеологов и говорил о разрыве между идеями К.Маркса и их практическим воплощением в странах социалистического лагеря.

При жизни Райт Миллс практически был отшельником в американской социологии. Его идеи считались абсурдными, они практически не поддерживались обществом. Но они сохранили свою актуальность в 21 веке. Более того, правящая элита только закрепила свои позиции и расширила сферы влияния.

*Якутова Ольга Миколаївна, Вознюк Олексій Миколайович
ФСП НТУУ «КПІ»*

Науковий керівник:

Клименко М.І., викладач ФСП НТУУ «КПІ»

ПРОБЛЕМАТИЗАЦІЯ КОМУНІКАТИВНОЇ ВЗАЄМОДІЇ В МЕЖАХ СОЦІАЛЬНОГО ІНТЕРАКЦІОНІЗМУ ДЖ. МІДА

Джордж Мід, як представник символічного інтеракціонізму, яскраво демонструє у своїх роботах значення комунікативної взаємодії в усіх сферах існування соціуму. Ми розглянули саме його теорію, бо вона не втрачає своєї актуальності, не зважаючи на плин часу та зміни в житті суспільства. Розроблена ним теорія комунікативної взаємодії знаходить застосування у всіх сферах життєдіяльності суспільства.

Символічний інтеракціонізм – це напрям в західній соціології, що аналізує соціальні взаємодії в їх символічному змісті. Символічний інтеракціонізм – взаємодія (обмін символами), інтеракція. Головною є теза, що суспільне життя та сама людина є наслідком соціальної комунікації, яка відбувається між людьми. Суспільство базується на постійному

обміні жестами, символами та мовою. Для взаємодії людей необхідно розуміти внутрішній символічний зміст комунікації, наприклад, два співрозмовника для розуміння один одного використовують мову, що зрозуміла обом, одна людина у процесі взаємодії отримує код від іншої (символи). Для вдалої комунікації необхідним є розкриття символів комунікативного спілкування. Завдяки комунікативним символам люди краще уявляють наслідки своєї поведінки та розуміють, те, що від них очікують оточуючі. Для вдалої взаємодії люди мають прогнозувати наміри та бажання своїх співрозмовників. Для цього Дж.Мід виділяє окремий процес – «прийняття ролі». Він передбачає, що людина переносить себе на місце свого співрозмовника. Завдяки цьому у людини розвивається «самосвідомість», здатність представляти себе у якості об'єкта власного мислення, що забезпечує перехід зовнішнього соціального контролю у внутрішній самоконтроль. У своїй роботі Дж.Мід виділяє два типи самосвідомості: 1) Я (I) – це внутрішній світ людини та її власні думки щодо себе та оточуючих; 2) Мені (Me) – це те, що про людину думають оточуючі. Самосвідомість є цілком набутою, індивід розвиває її, коли представляє себе зі сторони оточуючих. Вдалим буде приклад, коли ви бажаєте поставити питання своєму співрозмовнику і перед тим, як це зробити замислюєтесь над тим, як він поставиться до вашого питання, чи не образить воно його. При цьому ви ніби берете на себе роль співрозмовника і дивитесь на себе як на об'єкт, Мене (Me). І вже саме ви, діючи як суб'єкт – Я (I) приходите до висновку: потрібно задавати питання чи ні. Отже, Дж.Мід розглядає комунікативну взаємодію як важливий елемент процесу соціалізації людини.

Як висновок можна сказати, що Дж.Мід зробив важливий вклад в історію розвитку соціології. Проаналізувавши його теорію комунікативної взаємодії, ми побачили, що всі її постулати є актуальними і нині. Це підтверджує той факт, що роботи представника Чиказької школи випереджали свій час, і логічно оформилися в окрему течію в соціології – символічний інтеракціонізм. Ця концепція влучно розглядає взаємодію між індивідами в соціумі, характеризує всі відносини як стійкі і досить обґрунтовані, тобто чітко усвідомлені певним індивідом. Кожна дія чи вчинок завчасно осмислюється і аналізується. З цієї тези випливає, що Дж.Мід, як засновник символічного інтеракціонізму і теорії комунікативної взаємодії, являє собою яскравого представника стабілізаційної свідомості, на противагу вченим, що осмислюють кризу.

Гамерський Богдан Ігорович

ФСП НТУУ «КПІ»

Науковий керівник:

Клименко М.І., викладач ФСП НТУУ «КПІ»

КОНЦЕПЦІЯ АЛЬТРУЇСТИЧНОЇ ЛЮБОВІ ЯК ОСНОВА ТОТАЛЬНОЇ ГАРМОНІЗАЦІЇ СУСПІЛЬСТВА ЗА П. СОРОКІНИМ

20 століття – піднесення величі науки, розвитку суспільства, збільшення інтелектуальної маси, але разом з цим велика кількість революцій, війн, голоду, епідемій. Дезорганізація, бунт соціуму виступають головними проблемами в соціології Питирима Сорокіна, причиною виникнення цих явищ являється депривація базових потреб більшості суспільства. Революція порушує єдність суспільства, є способом прояву патологічних дій – ненависті, ворожнечі між людьми. Все це соціолог називає «глибокою кризою західної культури».

В п'ятдесятих роках П.Сорокін направив свою діяльність на вивчення моральності, альтруїзму, гуманності людських відношень. Головна його ідея полягає в тому, що тільки завдяки альтруїстичній любові, людство може подолати жорстокі прояви свого

повсякденного буття. Тому зі сторони вченого лунають заклики до більш детальнішого вивчення «енергії альтруїстичної любові».

За допомогою відомого американського бізнесмена Е.Ліллі у 1949 році вчений створив Гарвардський дослідницький центр креативного альтруїзму, в основі його діяльності покладена ідея, що джерелом креативної енергії виступає альтруїстична любов. Сила любові являє собою як найкращий уповільнювач боротьби, ненависті, людської агресії.

П.Сорокін зазначає, що дія любові не звужується до міжособистісних відносин, вона є більш ширшим проявом любові, яка виходить за межі індивідуальних відносин та обставин, і є тією всемогутньою силою, яка впливає на культурне та соціальне життя людини. Вона постає у вигляді поштовху творчому прогресу у напрямку до вічних життєвих істин, свободи, чесноти, краси, до кращої форми суспільного життя. П.Сорокін дійшов висновку, що кожен позитивний крок на шляху людської історії був обумовлений енергією любові. На противагу прогресу людського існування постає ненависть - основа прояву регресивного існування людства.

Альтруїстична любов виводить ряд цікавих положень, рекомендацій, знання яких та їх практичне застосування допомогли б гармонізації суспільства. Дослідження Центру виявило, що любов породжує любов, а ворожнеча - ворожнечу; що альтруїстична любов є основною протидією проти злочинних, патологічних, суїцидальних тенденцій, проти ненависті, страху; вона є найефективнішою виховною силою для морального облагородження суспільства; що вона є серцем та душею свободи і всіх основних моральних та релігійних цінностей; що навіть за мінімуму любов абсолютно необхідна для подальшого існування суспільства, та особливо для гармонізації соціального порядку.

Звичайно альтруїстична любов могла б стати тією основою, яка б здійснила тотальну гармонізацію суспільства, але, на наш погляд, сьогодні до такої системи співіснування людство неспроможне, оскільки в цей час можна з достовірністю сказати про низьку культурну свідомість соціуму, яка присутня в соціальній реальності. Тому для нас тотальна гармонізація суспільства поки що – утопія.

Ганчук Яна Костянтинівна

ФСП НТУУ «КПІ»

Науковий керівник:

Клименко М.І., викладач ФСП НТУУ «КПІ»

ІДЕЯ «ГРОМАДСЬКОСТІ» ІВАНА ФРАНКА ЯК СКЛАДОВА ІДЕНТИЧНОСТІ УКРАЇНЦЯ

На сьогоднішній день ідея «об'єднання» на рівні общини сягає давніх часів і тяжко відроджується. Важко сказати, що сучасна українська нація формується через громаду. Для сучасного українця не характерно ідентифікувати себе через общину, громаду тощо.

Тож треба зрозуміти як відображується громада у структурі суспільства та в житті окремої людини. Перш за все, треба дати визначення таким поняттям як: «ідея громадськості», «соціальна ідентифікація» та «ідентичність». Треба експлікувати «ментальність» та назвати її складові. Також потрібно встановити як саме визначається громада у творі І.Франка «Мислі о еволюції в історії людськості» та у сучасному гуманітарному дискурсі зокрема. Можна з певністю сказати, що громада є складовою кожного з понять. Отже, громада – це форма колективної соціальної організації людей. До її ознак можна віднести спільну власність та звичаєві форми самоврядування. На мою думку, ідея громадськості – це громада, це спосіб організації, це функції громади.

Видатний письменник, поет, політичний та громадський діяч, філософ, літературознавець та мовознавець, Іван Франко, зазначав у багатьох своїх творах, що раніше панувала доба об'єднання до дружності, до інтеграції, до тісного сполучення. Люди вироблювали спільні інтереси, погляди, вірування, обряди та ін. Все це зароджувалось ще з первісної доби. Саме від того часу, можна сказати, що боротьба за існування відтворювала спільність, об'єднання. На мою думку, якщо подивитись на сучасне суспільство, то ознаки такого суспільства з важкістю можна знайти. Тому треба зробити певний висновок щодо сучасного суспільства. Українському народу характерна самотність. Самотність суспільства – це самотійність, незалежність від інших, самотійність у своєму розвитку.

У сучасному суспільстві «соціальна ідентифікація» українців тільки формується. Тобто саме зараз людина намагається знайти себе у суспільстві, намагається усвідомити свою приналежність до великих соціальних груп. Вона формує систему елементів духовного життя і світосприйняття, яка зумовлює відповідні стереотипи поведінки, діяльності, способи життя різноманітних соціальних груп та індивідів.

І.Франко дуже добре показував «ідею громадськості» у своїх багаточисленних творах. Він відтворив ідеальний лад. Він прагнув, аби наступне покоління наслідувало ідеальну державу, суспільний устрій, щоб українці орієнтувалися на зразок громадянської єдності та полум'яного патріотизму. Він також давав визначення ментальності. Його герої шанують церкву, традиції, прашурів, вони чутливі, мають потяг до справедливості і чесності, в загалі, його герої надійні у громадських стосунках; доброта і людяність – є головними складовими їх ментальності.

Гошук Ірина Вікторівна

ФСП НТУУ «КПІ»

Науковий керівник:

Клименко М.І., викладач ФСП НТУУ «КПІ»

СУЧАСНЕ МІСТО ЯК ІНДУСТРІЯ НЕЗНАЙОМЦІВ (ЗА РОБОТАМИ З.БАУМАНА)

Місто модель суспільства, дзеркало навколишнього середовища, двигун прогресу. Це і «точка на карті», і цілий світ з великими внутрішніми відмінностями. Місто – головна арена громадської активності, місце концентрації значимих подій, нашарування яких створює особливу атмосферу історичної пам'яті. Міста першими стикаються з проблемами соціальних змін і зобов'язані першими пропонувати вирішення їх негативних наслідків.

З.Бауман називає місто місцем зустрічі незнайомців, місцем не тільки їхнього співжиття, але й взаємодії протягом трималого часу. Проте мешканці міст все ж таки залишаються незнайомцями.

Категорія «чужинець», що з'явилася в епоху Нового часу, – не нова для сприйняття. Це соціальний тип, представлений особами, що залишаються відстороненими один від одного тривалий час, а іноді навіть завжди. В типових «досучасних містах чи сільських поселеннях» чужинцям не дозволялося залишатися невизнаними-чужаками протягом тривалого часу. Одних виганяли за межі міста, інших – «одомашнювали», за умови подальшого вливання в мережу соціальних зв'язків, вже збудовану постійними жителями.

Як відзначав найбільш проникливий критик традиційного міського життя, Льюїс Мамфорд, на певній ринковій площі, навколо якої будувалося середньовічне місто, конкретні товари переходили із рук в руки продавців та покупців, які притримувалися одних і тих самих моральних норм: тут безпека та стабільність були важливіше прибутку, а

особисті відносини, вибудовані таким чином могли тривати все життя або й взагалі не змінюватися протягом кількох поколінь. Обмін на конкретній ринковій площі був міцним засобом укріплення соціальних зв'язків. Можна сказати, що це було одночасно ліками від незнайомства і профілактикою відчуження.

Відповідно, гомеостатична рутинна самовідтворення, яка згідно мамфордівському опису була вбудована в досучасне місто, існувала у якості перепони для змін. Вона знімала значну невизначеність, яка була характерна для людської взаємодії, і тому являла собою впливовий стимул для вирішення старих проблем та постановки нових. Ця якість досучасних міст стала досить важливою для роз'яснення інерції та застою, неминуче очевидних при порівнянні їх з досвідом життя в сучасних містах.

Збільшення чисельності та щільності – ось перша відповідь, яка приходить в голову, коли постає запитання про те, чому гомеостатичний механізм монотонного самовідтворення і самоурівноваження, в кінцевому результаті перестав працювати. Подолання потенційної загрози знищення рутини, невизначеності і виведення із рівноваги за допомогою «знайомства» з незнайомцями, персоналізації безособистісного і доместикація чужого неможливо, коли кількість незнайомців, з якими необхідно познайомитися і яких потрібно індивідуалізувати, перевершує можливості людського сприйняття і пам'яті.

Новий капіталістичний механізм повністю порушив звичні зв'язки і, тим самим, став масовим виробником «незнайомців». Це зумовило взаємне відчуження нормальної і майже універсальної форми стосунків між людьми. Як говорив Томас Карлейл, капіталізм зробив «гроші», «грошовий зв'язок» єдиною бажаною і допустимою формою людських взаємозв'язків.

Демар'юв Олександр Геннадійович

ФСП НТУУ «КПІ»

Науковий керівник:

Клименко М.І., викладач ФСП НТУУ «КПІ»

СОЦІОЛОГІЯ РЕВОЛЮЦІЇ П. СОРОКІНА ТА В. ЛЕНІНА: ПОРІВНЯЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА

Будь-що можна розглядати і досліджувати по-різному. Будь-який предмет чи будь-яке явище можуть бути охарактеризовані як мінімум з двох сторін. Зазвичай, це абсолютно різні, діаметрально протилежні одна одній точки зору. Саме так було і в поглядах двох видатних науковців, двох великих політичних діячів, двох мислителів свого часу – Питирима Сорокіна та Володимира Леніна щодо такого соціального явища, як революція.

В.Ленін, відстоюючи позиції марксизму, розглядав суспільство згідно цієї теорії. Простий поділ всього суспільства на два ворожих класи – буржуазію та пролетаріат. Відповідно, один, більш заможний клас, який володіє засобами праці – буржуазія – домінує над чисельнішим, проте, менш забезпеченим і освіченішим, який не володіє засобами виробництва – пролетаріатом. Ідеальне суспільство для Леніна – те, де встановлена диктатура пролетаріату, тобто таке, де не існує поділу на класи, а відповідно і міжкласової ворожнечі. Шлях до такого комуністичного суспільства один, а саме – скасування приватної власності на засоби виробництва і викорінення буржуазії. Досягнути такого можна лише шляхом революції. Тобто, Ленін при розгляді революції, розумів під нею щось таке, що може принести лише користь. Революція – шлях вперед для суспільства. Одна за однією впродовж історії існування суспільства революції виникали і, таким чином, суспільство переходило від однієї формації до іншої. Згідно марксизму це коли-небудь закінчиться комунізмом. Отже, Ленін

всіляко підтримував революції, як процес, без якого неможливий перехід до прогресивного суспільства.

П.Сорокін притримувався абсолютно іншої думки щодо революції. На його погляд революції завжди виникають лише тоді, коли у суспільстві кризовий стан. Тобто не задовольняються потреби соціальних груп, з'являться нові проблеми, які не можна вирішити ніяким іншим шляхом. Абсолютно протилежне розуміння революції відносно ленінського. Для Сорокіна революція – завжди криза, хаос, недосконалість системи суспільства. А її результат, який би не був, ніколи не задовольнить інтереси тієї верстви населення, яка її почала. Результат будь-якої революції принесе лише невеликі зміни в життя основної частини населення. Але такі зміни можливі дуже рідко.

Отож, є дві категорично не схожі точки зору відносно одного й того ж предмету. Цікавим є те, що біографії обох соціологів тісно пов'язані. Свого часу Сорокін був опонентом лідера більшовиків, але після вдалої революції 1917 року був вимушений переховуватись від радянської влади. Але через кілька місяців він здався більшовикам, попросивши вибачення у Леніна особисто. Після цього майбутній засновник теорії соціальної стратифікації виїхав за кордон і більше ніколи не повертався до СРСР. Зрозуміло, що на соціологічні теорії обох вплинула їхня біографія, тобто умови, за яких вони жили. Може тому для одного революція – ознака прогресу, бажане явище в суспільстві, а для іншого – наслідок невирішених протиріч в суспільстві і ознака його слабкості.

Дмитренко Наталія Олександрівна

ФСП НТУУ «КПІ»

Науковий керівник:

Клименко М.І., викладач ФСП НТУУ «КПІ»

СОЦІОЛОГІЯ МАКСА ВЕБЕРА ЯК ВАРІАНТ ВИХОДУ ІЗ СОЦІОЛОГІЧНОЇ КРИЗИ

У цій роботі головною метою є дослідження проблеми кризи в соціології, причини її появи та розглянути можливі варіанти виходу з неї. Де теоретичною основою соціологічної кризи виступає проблема об'єктивності соціологічного знання. Свої висновки буду формулювати на основі праці та думок Макса Вебера.

Макс Вебер відіграв величезну роль у становленні та розвитку соціології як науки. Він є засновником «розуміючої соціології» та сучасної політичної науки, є автором теорії соціальної дії, вчення про ідеальні типи.

На межі XIX-XX століть натурсоціологія переживає кризу і, у зв'язку із цим, починають розвиватися різні антипозитивістські течії та напрямки. Щодо основних компонентів першої кризи в соціології, то найголовнішою є критика еволюційного пояснення розвитку суспільства, негативне ставлення до органічної моделі людськості. А також положення, що об'єкт та суб'єкт соціологічного пізнання співпадають. І відповідно до цього, соціологія не може претендувати на об'єктивність. У критичній літературі соціологію М.Вебера розглядають як варіант виходу із соціологічної кризи. На цьому етапі набули поширення знання М.Вебера. Для пояснення суспільства він запропонував «принцип свободи від оціночних суджень». Жорстке слідування цьому принципу розглядалось як головна умова збереження об'єктивності в соціологічному знанні.

Для детальнішого розгляду об'єктивності знання, звернемося до однієї з основних робіт Макса Вебера «Наука як покликання і професія». Ця праця являє собою доповідь, яку М.Вебер у 1918 році прочитав у Мюнхенському університеті. Початкова мета виступу була

показати студентам, в чому полягає їхнє покликання як науковців та викладачів. В центрі доповіді була проблема перетворення духовного життя в духовне виробництво і пов'язані з цим питання поділу праці у сфері духовної діяльності, зміни ролі інтелігенції в суспільстві та долі європейського суспільства та європейської цивілізації взагалі. Макс Вебер говорить про те, що наука ступила на шабель розвитку спеціалізації. Це він характеризує тим, що окремий індивід може створити щось нове та варте уваги лише за умови його спеціалізації в тій чи іншій галузі. І лише той, хто замислюється про це може відчувати справжній порив захоплення наукою.

Макс Вебер наголошує, що учений, захоплений об'єктом свого дослідження, не може бути об'єктивним. Разом з тим дослідник, який в релігії бачить тільки забобони, ризикує ніколи глибоко не зрозуміти релігійного життя. Поділяючи, таким чином, питання та відповіді, М.Вебер знаходить вихід зі становища. Треба виявляти зацікавленість в житті людей, щоб дійсно зрозуміти їх, але разом з тим необхідно відмовитися від свого власного почуття, щоб знайти відповідь на питання, поставлене під впливом пристрастей людини, обраного об'єктом історичного дослідження.

М.Вебер говорить про те, що потрібно відкидати суб'єктивну пристрасть в наукових цілях. Адже в тій області, де людина, яка присвятила себе науці, прийшла зі своїми власними ціннісними судженнями та позиціями, вже нема місця для реального розуміння фактів. Це знання не буде об'єктивним, так як оповите уподобаннями й лише оцінкою цієї людини. А справжнє, істинне знання є вільним та чистим від оціночних суджень.

Отже, у даній роботі Макс Вебер розвивав позицію «свободи від оціночних суджень», що наголошує на тому, що об'єктивність фактів та знання загалом базується на його чистому викладенні, що не залежить від ціннісних уподобань та бачень людини, від її позицій. Повторюючись, зазначу, що це судження М.Вебера є одним із варіантів виходу із першої соціологічної кризи.

Зима Віта Анатоліївна

ФСП НТУУ «КПІ»

Науковий керівник:

Клименко М.І., викладач ФСП НТУУ «КПІ»

СТАБІЛІЗУЮЧА РОЛЬ ДЕРЖАВИ В ТЕОРІЇ СОЦІАЛЬНОГО ОБМІНУ П.БЛАУ

Держава є таким соціальним інститутом, який покликаний захищати права і свободи кожної людини в суспільстві, регулювати всі сфери життя та вирішувати проблеми, які виникли, або ж попередити їх. Вона виконує інтегративну роль щодо складових соціального життя, поєднуючи різноманітні інтереси всіх прошарків суспільства. Держава, також, є суддею в розподілі загальних благ, цінностей, використовуючи у разі потреби силу примусу.

Проте тенденція інформатизації суспільства та швидких соціальних змін вимагає від держави перегляду засобів впливу на суспільство і переходу від жорстких форм управління (таких як тиск, маніпуляція) до м'якших, пов'язаних із реалізацією принципу важелів та взаємовпливів.

Одна з теорій, що символізувала собою процес лібералізації в сфері державного управління і стала теорія соціального обміну. Ця парадигма розглядає будь-яку людську діяльність як акт, спрямований на задоволення власних потреб та інтересів.

Так американський дослідник Пітер Блау, стверджував, що люди, реалізуючи соціальну взаємодію, в кінцевому результаті очікують здійснення певного обміну, не важливо чи це якісь матеріальні блага – певні предмети, а чи щось зовсім не матеріальне – певна

інформація, життєвий досвід. Тобто, як результат здійсненої взаємодії, кожна людина отримує для себе винагороду.

Зазначена схема запозичена з біхевіоризму, де поведінка людини вивчається формулою «стимул-реакція». Проте П.Блау додає, що для нормальної реалізації дії потрібно використати владні відносини. Більше того влада має бути легальною, тобто її визнають у суспільстві та підкоряються їй. Вона має спиратися на визначені цінності та норми, що визнаються всіма. Але за відсутності цінностей та норм не буде узгодженості між людьми, що вступають в соціальний обмін. Оскільки вони не зможуть порозумітися і в результаті не відбудеться акт соціального обміну.

Життєві ситуації досить різноманітні, тому і люди реалізують різні типи соціальної взаємодії. Інколи, не досягаючи певного консенсусу, індивіди або соціальні групи вступають в конфлікт, і саме в цій ситуації необхідне втручання третьої особи – держави, котра є ціннісно нейтральним і об'єктивно існуючим соціальним інститутом. Таким чином, на думку представників парадигми обміну, відбувається посилення ролі держави.

Пітер Блау виділив сім законів соціального обміну, які умовно можна поділити на дві групи: індивідуальні та надіндивідуальні. Останні і будуть предметом нашого дослідження. Ось вони: прагнення до стабільності норм, при здійсненні соціального обміну; залежність між силою влади в соціальній групі та нормами справедливості; баланс між тими індивідами чи групами, що вступають в процес соціального обміну. Отже, володіючи інформацією про всі тонкощі цих законів, держава може без проблем вирішувати всі конфлікти, що виникають у суспільстві.

Таким чином, володіючи достовірною інформацією, щодо особливостей реалізації соціальної взаємодії у формі обміну, держава використовує різноманітні методи управління. Саме так здійснюються її функції, через застосування різноманітних способів впливу та контролю.

Іванцова Олена Анатоліївна

ФСП НТУУ «КПІ»

Науковий керівник:

Клименко М.І., викладач ФСП НТУУ «КПІ»

ПРОЛІГОМЕНИ ДО ПРОБЛЕМИ АВТОРИТАРНОЇ ОСОБИСТОСТІ ЗА Е. ФРОММОМ

У своїй роботі «Втеча від свободи» Еріх Фромм розглядає авторитаризм як невротичний механізм людини «втечі» від свободи. Автор, аналізуючи період зародження лютеранства і кальвінізму, звертає увагу на те, що у стані зміни політичної та економічної ситуації в суспільстві, люди стають безвольними та безсилими, вони бажають передати свої права, свою свободу у руки людей, які своєю харизмою здобувають авторитет серед інших.

На думку Фромма, як Лютер, так і Кальвін несли народу свободу перед Богом, відкривали йому усі кордони, але разом із тим опускали їхню самооцінку, вказували на незначимість людини у світі, її мізерність, через що люди знаходили для себе нових володарів, а саме своїх просвітителів, тих, хто приведе їх до істини, піднесе їх на новий рівень. Фромм вказує на те, що маси, які підкорювались і наслідували Лютера та Кальвіна, були для авторитетів лише засобом реалізації, способом втамування бажання володіти. Вони поринали у почуття ненависті до народу, коли люди переставали вірити у їх слова, коли відчувалася витрата своїх позицій. Проте обидва просвітителі не бажали бути незалежними. Вони підпорядковувались вищим керівникам, поважали їхню думку і були готовими виконати все,

що ті попросять. В цьому і полягає двобічність авторитаризму: лідер бажає підкорювати, керувати масами, воліє, щоб народ переймав усі його ідеї, але в той же час авторитет хоче бути підкорений кимось, мати ідола. При чому він відчуває ненависть до підкорених і поклоняється перед підкорювачами. Такий стан речей Фромм описує як схильність до садизму і мазохізму в одній особі. Ця амбівалентність є патологічною та несе в собі рушійну силу. Вона несе в собі викривлення психіки людини-невротика та руйнування ним психіки людей, які попадають під його вплив.

У випадку Кальвіна і Лютера Фромм все ж виділяє і позитивний момент: подарували індивіду свободу над собою, поклали всю відповідальність за його вчинки на нього самого, звільнили його від кайданів релігії. Проблема представляє те, що людина по своїй природі, за Фроммом, є безсилою та такою, що потребує бути під впливом. Даючи свободу людині, вони, не знаючи цього самі, зруйнували у ній відчуття приналежності до суспільства. Індивід починає ставати ізольованим, він втрачає віру і не має стимулу. Іншими словами: ледь не єдиний позитивний момент авторитаризму переростає у негативний, той, який несе найбільш фатальні наслідки. Авторитет реалізується через народ, робить маси безвольним продуктом своєї діяльності, необхідність передавання своєї волі укореняється у суспільстві і після відходу лідера індивіди залишаються морально неготовими до самостійного існування. Так проблема авторитаризму із індивідуальної переростає у масову, одна людина-невротик руйнує духовні основи цілих народів.

Головною думкою роботи «Втеча від свободи» Еріха Фромма є те, що людина ще досі не здатна мислити діалектично. Вона вважає, що має свободу, обираючи релігію, не задумуючись над тим, що спонукає її взагалі обирати. Людина знаходить собі все нові способи бути підпорядкованою комусь або чомусь. Вона керується «здоровим глуздом», який вказує їй як вчиняти так, щоб не потрапити під осуд громадськості. Індивід не мислить оригінально, тому він приречений бути рабом тих, чия воля є сильнішою. Авторитет приносить альтернативу усім попереднім варіантам і цим створює ілюзію свободи, насолоди виходу за рамки, а насправді ж, тільки висуває ще один із варіантів. Фромм наголошує, що поки людина не почне мислити раціонально, проблема авторитаризму буде і далі існувати в суспільстві.

Іващенко Юлія Сергіївна

ФСП НТУУ «КПІ»

Науковий керівник:

Клименко М.І., викладач ФСП НТУУ «КПІ»

МЕТОД ПСИХОДРАМИ Я.МОРЕНО ЯК ЗАСІБ ГАРМОНІЗАЦІЇ СВІТУ

Сьогодні метод психодрами настільки широко застосовується в науці, у терапії, театрі, що багато сучасників забули, хто його автор. Сьогодніне суспільство має змогу забезпечити себе матеріально, в більшості випадків захистити свої права, жити в ритмі з часом, але багато людей стикаються з такими проблемами як самотність, хвороби, відсутність підтримки інших, що дуже негативно позначається на самопочутті. Методу психодрама вже майже сто років, а він досі залишається популярним. Адже проблеми в суспільстві не зникають. У всьому світі існують десятки морено-інститутів, які готують універсальних спеціалістів. З усіх можливих форм театру спонтанності зараз найбільш популярний плейбек-театр (playback), що з англійської мови дослівно означає «театр глядацьких історій».

У 20-ті роки Якоб Морено створив театр спонтанності, де дав змогу потребуючим людям побороти свої проблеми. Він намагався створити численним жертвам різних бід належні

умови для існування, у яких кожна б людина отримала можливість розкритися. Соціолог вважав, що кожна людина особлива й неповторна, народжена проявити свій таланти. Для того, щоб вижити в сучасному світі кожен має діяти спонтанно (спонтанність - це причина всіх причин, корінь проблеми, а якщо він виявлений, то проблему можна легко вирішити), креативно. Виходячи на сцену в театрі, у грі, пацієнт може побачити себе зі сторони, оцінити свою ситуацію, чому він постійно в реальному житті грає одну й ту саму роль. Він може проявити в собі нові якості, подивитися на що здатен, знайти вирішення своєї проблеми; отримує безцінний досвід спілкування з іншими. А коли одна людина щаслива, задоволена своїм життям, вона неодмінно випромінює позитивні настрої серед оточуючих, заряджає своєю енергією інших, створює сприятливу атмосферу.

Перший досвід психодрами, очевидно, був пов'язаний з випадком, коли Я.Морено зі своєю подругою Маріаною Лорніце запобіг самогубству однієї жінки, розігравши фантазії пацієнтки. Але остаточне оформлення методу психодрами пов'язане з так званім «випадком Барбари» 1922 року. Чоловік на ім'я Георг звернувся до Я.Морено занепокоєний станом своєї дружини. Вона була актрисою і грала ролі врівноважених, спокійних, покірних жінок, а коли приходила додому, виливала свою агресію на чоловіка. Я.Морено запропонував їй грати більш жорстокі, брутальні ролі. На сцені жінка грала повій, виражалася нецензурною лайкою, словом, випускала пар. Скандали вдома порідшали, не набирали різкого характеру. Згодом вони з Георгом обоє почали грати в театрі.

У зазначеному випадку наявні найбільш значущі елементи психодрами: сцена, глядачі, директор, протагоніст, допоміжні Я, самопрезентація, обмін ролями, інсайт-в-дії. Як і Морено був противником психоаналізу З.Фрейда, йому не подобався метод бесіди пацієнта і терапевта без оточуючих. Я.Морено вважав, що психоаналіз не відповідає людській природі. Йому більше до душі був простір, в якому кожен учасник може діяти вільно, спонтанно, повністю розкритися у присутності групи.

Кожевнікова Юлія Олексіївна

ФСП НТУУ «КПІ»

Науковий керівник:

Клименко М.І., викладач ФСП НТУУ «КПІ»

КОНТРАКУЛЬТУРА ДРУГОЇ ПОЛОВИНИ ХХ СТОЛІТТЯ ЯК ПРОЯВ КРИЗОВОЇ СВІДОМОСТІ

ХХ століття стало для історії одним з найбільш переламних моментів. Воно було насичене грандіозними як за своєю значимістю, так і за трагічністю подіями, які змінили подальше життя людства, торкнулися кожної зі сфер його діяльності. Як критика існуючого режиму і стану суспільства виникла Франкфуртська школа соціології, яка розгорнула свою діяльність у 20-х роках на базі Франкфуртського Інституту соціальних досліджень, яким керував Макс Хоркхаймер.

Франкфуртська школа утвердилася як ліворадикальна, тобто критична соціологія. Вона виступала проти офіційної ідеології буржуазного консерватизму з одного боку і соціалізму – з іншого. Взагалі, для Франкфуртської школи особливе місце займало відношення до марксизму. З подачі її представників з'явився неомарксизм, який проголосив капіталізм суспільством всезагального відчуження. Франкфуртські соціологи, погоджуючись із Марксом, визнавали необхідність антикапіталістичної революції. Проте, саму революцію вчені розглядали як катастрофічний поворотний пункт в історії. Звідси сформувався в теоретиків Франкфуртської школи нова соціальна база революції, відмінна від Марксової.

Згідно з неомарксизмом, виступити на боротьбу з капіталізмом мав вже не робітничий клас (пролетаріат), а групи, що знаходилися на «соціальному дні» капіталістичного суспільства. Тобто, люмпенізовані прошарки населення, представники країн «третього світу» (бо їх не зачепив процес капіталістичної модернізації), інтелектуали, які негативно ставилися до цінностей буржуазного суспільства, безробітні, молодіжні угруповання, представники сексуальних меншин (бо були не задоволені переслідуваннями з боку буржуазної держави). Позиція Франкфуртської школи мала велику підтримку, враховуючи чисельність названих груп, масовий характер деяких з них. Тому можна казати, що Франкфуртська школа дала в соціологічному плані обґрунтування та стала ідеологом руху «нових лівих» та молодіжного бунту 1968 року. Бунт вона розгорнула проти західноєвропейської культури, на яку перенесла невдоволення капіталістичною дійсністю. Так виникло поняття «контркультури» – суспільний рух, який не сприймає пануючу культуру. Як представники натуралізму, франкфуртські ідеологи ідеалізували природу, а джерелом людських бід вбачали в пригніченні природи «поза» та «всередині» людини. Коли людина поступово відділилася від природи, виникли експлуаторські відносини. Як не парадоксально, відбувалося все більше відчуження від природи по мірі оволодіння нею. На думку Макса Хоркхаймера та Теодора Адорно, культура виникла як результат відділення людського «духу» від природи і стоїть на сторожі цього розщеплення, тому висвітлюється лише в негативному аспекті – як остання опора буржуазії. Автори підтримували авангардистське мистецтво (наприклад, експресіонізм), вважаючи його зброєю проти культурних традицій, мистецтвом універсального заперечення, яке здатне звільнити індивіда від ідеологізації, присутньої в культурі, та дозволить прийти до вираження власного «Я».

*Наріжна Валерія Олександрівна
ФСП НТУУ «КПІ»*

Науковий керівник:

Клименко М. І., викладач ФСП НТУУ «КПІ»

САМОГУБСТВО ЯК ПРОЯВ КРИЗИ НА ІНДИВІДУАЛЬНОМУ РІВНІ

В сучасному світі чисельність людей, які власноруч вкорочують собі віку зростає з кожним днем. Явище самогубства стало дуже поширеним в світі і, без сумніву, є невід'ємною складовою соціального життя будь-якого суспільства. Дізнатись причини такої поведінки людей є досить складним процесом, адже їх може бути велика кількість. Мабуть, найбільш поширеною причиною є те, що найголовнішим мотивом самогубств, наприклад, серед молоді є нерозділене кохання. Безперечно, ця причина є однією із глобальних, але вона не єдина.

Однією з найвагоміших причин суїцидальної поведінки в сучасному світі – є вплив економічного життя на людину. Відсутність стабільності, постійні зміни, кризи і невпевненість у завтрашньому дні – все це і може стати мотивом для самогубства. Відомий соціолог Еміль Дюркгейм, вивчаючи сутність явища самогубства, в одній із своїх робіт «Самогубство: соціологічний етюд» називає такий тип суїциду, який пов'язаний з періодами суспільних потрясінь, криз, коли людина не може адаптуватися до нових соціальних умов життя. Такий вид самогубства отримав назву аномічного, корінним словом якого являється явище аномії. Аномія ж в свою чергу означає безлад, несправедливість, беззаконня, коли соціальні регламентації втрачають значення для особи [1]. Аномічне самогубство обумовлене якраз явищем аномії, коли старі соціальні норми не виконують регулятивну

функцію щодо соціального життя, а нові аксіонормативні одиниці ще не вкоренилися в соціальну тканину життя [2].

Якщо звернутися до статистики, то як повідомляє Бі-бі-сі, згідно з даними, опублікованими в британському медичному журналі «Ланцет», найбільше зростання суїцидальних настроїв припадає на країни, економіка яких особливо сильно постраждала від кризи. Яскравим прикладом цього може слугувати початок фінансової світової кризи у 2008 році, яка стала одним із основних поштовхів до скоєння такого роду злочинів. Так, у Греції в 2008 році кількість самогубців зростає на 17%, а в Ірландії – на 13% [3].

Отже, теоретичні розробки відомого французького мислителя Е.Дюркгейма, засновані на статистичних даних XIX століття, не залишають своєї актуальності і в сучасному світі. Аномія, як стан суспільної дезінтеграції, коли соціальні зв'язки знаходяться в активній стадії трансформації, і досі є підставою суїцидальної поведінки на індивідуальному рівні.

Список використаних джерел:

1. http://www.nbuv.gov.ua/portal/Soc_Gum/App/2009_38/APP_38_Kirichenko.pdf.
2. Дюркгейм Э. Самоубийство: Социологический этюд. М., 1994.
3. <http://tsn.ua/svit/u-yevropi-rizko-zroslo-kilkist-samogubstv.html>

Савонік Тетяна Степанівна

ФСП НТУУ «КПІ»

Науковий керівник:

Клименко М.І., викладач ФСП НТУУ «КПІ»

**УКРАЇНСЬКА КУЛЬТУРНА КРИЗА КРІЗЬ ПРИЗМУ СОЦІОКУЛЬТУРНОЇ
ДИНАМІКИ П.СОРОКІНА**

Сьогодні наше суспільство перебуває на етапі радикальних та стрімких змін. Для людей відкриваються нові перспективи та виникають можливості культурного вибору. Саме тому соціальна думка нашого століття спрямована на вивчення та аналіз міждисциплінарних тенденцій у науці.

Відобразити тенденції сучасного соціокультурного середовища можна крізь призму соціокультурної динаміки П.Сорокіна. В своїй концепції видатний філософ та соціолог XX століття розкриває рух історії у вигляді циклів. Він шукає культурну основу соціальної динаміки. Виокремленні ним ідеї, спрямовані на розгляд соціального розвитку як окремих етносів, так і цілого суспільства.

П.Сорокін розглядає принцип стильової своєрідності, де під поняттям «стиль» він розуміє створення цінностей, що притаманні для певного періоду розвитку людства і характеризують притаманний йому тип культури. П.Сорокін стверджує, що коли закінчуються ідеї і вичерпано творчі сили культура переходить у нову форму. Але за першооснову нового стилю людство використовує історичний досвід минулого, саме тут показується циклічний розвиток історії.

Українська культурна криза XXI ст. постає як теоретична проблема. Сучасне суспільство намагається постійно розвиватись незалежно від минулого досвіду, тому, коли закінчуються ідеї людство все одно повертається до того, що колись вже було використано, хоча і змінює його під новітні стандарти.

Також проблемою розвитку української культури є проблема системи цінностей та відповідних норм поведінки. Коли слабшає соціальна гармонія, зростає небезпека кризи. П.Сорокін стверджує, що основні цінності соціуму мусять гармонізувати соціальну дійсність. Це не буде заважати різним народам ставити для себе різні пріоритети релігійного,

економічного чи політичного спрямування. Неможливо поєднати культурні цінності різних народів, але можна їх зробити сумісними, використовуючи та узагальнюючи єдині норми поведінки.

Наступним положенням у концепції соціокультурної динаміки П.Сорокіна, що допоможе розкрити проблему української культурної кризи є виокремлення загальнолюдських цінностей та значимість індивідуального та власного Я. Людина має пристосовуватись під ті цінності та ідеали, що їй нав'язує суспільство. Доросла людина (з усталеними поглядами та бажаннями) має зжитись з загальнолюдськими нормами. Повертаємося до того, що для нормального розвитку культури потрібний стабільний суспільно прийнятий фундамент.

Як висновок, можна сказати, що українська культурна криза (згідно з концепцією соціокультурної динаміки П. Сорокіна) полягає у тому, що існує розбіжність поглядів на буття на індивідуальному рівні. Особистість не може сама змінити під себе культуру, тому зживається з загальноприйнятими нормами. Також сучасна гуманістика пов'язана з розробкою проблеми міждисциплінарності. Тут ми бачимо зв'язок української культурної кризи (і не тільки української, а й взагалі) з положенням П.Сорокіна про циклічність розвитку та вичерпність творчих сил. На цих положеннях і базується історично-культурний розвиток з його проблемами та досягненнями.

Чорна Альона Миколаївна

ФСП НТУУ «КПІ»

Науковий керівник:

Клименко М.І., викладач ФСП НТУУ «КПІ»

ПРАГНЕННЯ ДО СМЕРТІ ЯК СКЛАДОВА ОСОБИСТОСТІ (ЗА ТВОРЧИСТЮ З.ФРЕЙДА)

Концепції З.Фрейда формують бачення про людину як про біосоціальну істоту. На початку власної творчості З.Фрейд ігнорував феномен людської агресивності, припускаючи, що статевий інстинкт і інстинкт самозбереження є домінуючими силами в людській природі. Проте, згодом, йому довелося переглянути свої уявлення щодо базових інстинктів людини, висунувши в якості основної дихотомії підсвідомого «Ерос – Танатос» – потяг до життя і потяг до смерті. Потяг до смерті – поняття психоаналізу, запропоноване З.Фрейдом для позначення наявності в живому організмі прагнення до відновлення первинного (неживого, неорганічного) стану протиставляється потягу до життя. В деяких випадках ототожнюється з агресивним потягом, або ж енергією мортидо. Інстинкт смерті завжди спрямований проти всього живого. Іноді він пов'язаний з сексуальним інстинктом і виражається у формі садизму або мазохізму. Одна з основних теоретичних позицій З.Фрейда полягає в тому, що людина одержима однією пристрастю – пристрастю все руйнувати. Іншими словами, З.Фрейд виходив з того, що агресивність не є реакцією людини на будь-які зовнішні або внутрішні подразники – це постійно присутній в організмі імпульс, обумовлений самою природою людини. У своїй статті «Три нариси з теорії сексуальності», опублікованій в 1905 р., З.Фрейд розглядав агресивність як одну зі складових сексуального інстинкту. В 1915 р. він висловив припущення, що будучи складовою частиною сексуального інстинкту, деструктивність проявляється ще й як незалежна від сексуальності сила. Її джерелом є інстинкти Я. Розвиток поглядів автора щодо теорії потягів відображено в ряді робіт і отримало назву першої та другої дуалістичної теорії потягів (драйвів). Потяг до смерті було сформульовано і включено в систему потягів тільки в другій дуальній теорії. Тема деструктивності і потягу до смерті неодноразово піднімалася та обговорювалася в психоаналітичному середовищі. Проте

заслугою З.Фрейда є те, що він зумів об'єднати розрізнені погляди в єдину цілісну концепцію.

Основні положення другої дуалістичної теорії були сформульовані в роботі «По той бік принципу задоволення» (1920). Згідно нової теорії потяг до смерті (агресивність) протиставлявся потягу до життя, де останній включав сексуальні інстинкти і інстинкти самозбереження. «Если мы примем как не допускающий исключения факт, – писав З.Фрейд, – что всё живущее вследствие внутренних причин умирает, возвращается к неорганическому, то мы можем сказать: целью всякой жизни является смерть, и обратно – неживое было раньше, чем живое...» [1].

Будь-який рух має початок та кінець. Проте смерть знаменує собою початок нового життя. І так до нескінченності! Все живе – від одноклітинного організму до людини, від найпростіших рослин до приматів, від бактерій до складно організованих ссавців – це «рух до смерті» буквально з моменту народження. На думку З.Фрейда, народження перший крок до смерті. З.Фрейд вважає, що людина одержима лише однією пристрастю – спрагою руйнувати або себе, або інших людей, і ця пристрасть фатальна. Зазначена гіпотеза припускає, що агресивність є не реакцією на подразнення, а постійний імпульс, обумовлений самою природою людини. Танатос – це біологічна сила, що діє в будь-якому живому організмі і змушує його чинити дії, спрямовані на саморуйнування, або на руйнування інших особин. Але це не так на практиці. З явно гіпертрофованою точки зору З.Фрейда, сексуальні потреби (а також голод) складають порівняно велику частку серед усіх мотивів поведінки людини.

Список використаних джерел:

1. З.Фрейд «По той бік принципу задоволення» (1920)

Шевченко Катерина Сергіївна

ФСП НТУУ «КПІ»

Науковий керівник:

Клименко М.І., викладач ФСП НТУУ «КПІ»

ПРОСТИТУЮЮЧА СУТНІСТЬ КАПІТАЛІЗМУ

Сучасне суспільство носить характер «купівлі-продажу». Людські стосунки та цінності втратили свій зміст, оскільки гроші почали правити світом. Гроші змінюють систему людських цінностей, бажань, прагнень тощо. Вони впливають на культуру, на відношення людини до праці, на визначення людини в суспільстві.

В своїй праці «Філософія грошей» Г.Зіммель проаналізував вплив грошових відносин та поділ праці на людську культуру, соціальну реальність та відчуження праці. Він розглянув сучасний індустріальний світ, міграцію і підготовку робочої сили, відмінності між розумовою і фізичною працею, відносини лідерства, панування і підпорядкування, грошовий обмін на біржі, механізм дії мінової і споживної вартості, нарешті, проблеми соціальної і групової диференціації.

Виходить, що гроші і проституція мають однакову природу. Оскільки і те, і інше з легкістю покидає свого хазяїна та переходить в руки іншого. Все в світі починає продаватися та купуватися. А причиною того є бурхливий розвиток капіталізму. Панування грошей визначає сукупність соціальних явищ сучасного йому капіталізму. Насправді все йде якраз навпаки: гроші виконують ту роль, яку їм наказують відповідні суспільні відносини. Говорячи про те, що влада грошей призводить до відчуження, німецький соціолог

підкреслює, що в цьому процесі загального, універсального відчуження люди втрачають свої індивідуальні, специфічні якості, переходять в «одновимірний» стан.

Символом міжлюдських відносин в таких умовах стає проституція. Виходить, що природа грошей і природа проституції аналогічна. Гроші, як і жінки легкої поведінки, ніяк не пов'язані з яким-небудь одним суб'єктом. Гроші залишають його з такою ж завидною легкістю, з якою жінки легкої поведінки, виключаючи будь-який сердечний рух, покидають своїх клієнтів. Так само без особливих зусиль і з байдужістю гроші переходять до рук своїх нових тимчасових господарів, як «роблять» це жінки відповідної поведінки. Наведене порівняння стало вже хрестоматійним в соціологічній літературі і дозволяє краще зрозуміти не лише соціальну роль і функції грошей та особливості їх використання в капіталістичному суспільстві, а й специфіку суспільних відносин в ньому, на яку гроші накладають глибокий відбиток.

Саме в грошах матеріалізується вічна мрія людини про владу над світом і власним життям. Історична місія грошей полягає не тільки в «полегшенні торгівлі» і не тільки в розвитку «ринкової економіки», націленої на отримання прибутку, а й у формуванні «економічної людини» з її ціннісними установками, формуванні трудової етики. Гроші відіграють певну роль у зміні внутрішнього світу людини, її зацікавленні, прагнень та етичних критеріїв. Вони змінюють систему людських цінностей, ставлять себе в центр соціально-історичної системи цінностей.

Будучи соціологом минулого століття, Г.Зіммель ніби пророкував майбутнє нашого сучасного суспільства. Адже все у світі продається і купується. Ця тенденція змінює світогляд та ціннісні орієнтири людей, чи призводить до зміни суспільного ладу.

Гроші є найслухнянішими з усіх предметів володіння: ними легко розпоряджатись, вони не вибагливі та не потребують ремонту, вони надають статус людині та визначають її місце в суспільстві, вони є інструментом свободи. Ця думка вводить в оману. Із збільшенням капіталу, з'являються більші проблеми. У своїй праці Георг Зіммель показав як легко все купується і продається, але не показав до чого це може призвести.

СЕКЦИЯ № 8. ПЕДАГОГИКА: «СОЦИАЛЬНАЯ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ПЕДАГОГІКИ ПЕРЕД СУСПІЛЬСТВОМ»

Куратор секції: к.пед.н., доц. Пузирьов Є.В.

Секретар секції: Ковальова С.Б.

Бех Алина

ФСП НТУУ «КПІ»

Научный руководитель:

Пузирёв Е.В., к.пед.н., доцент ФСП НТУУ «КПІ»

ПРОЦЕСС ВОСПИТАНИЯ В СИСТЕМЕ МЕТОДОЛОГИЧЕСКОГО КРИЗИСА

«Человек не воспитывается по частям,
он создается суммой всех влияний,
которым он подвергается.»

(А.С. Макаренко)

Человек подвергается ряду стрессов, которые он испытывает на протяжении всей своей жизни – это и психологические стрессы, и биологические. Что касается психологических стрессов, то можно сказать, что человек переживает их с этапами своего биологического и психологического развития.

Аристотель сказал, что человек является «общественным существом». В связи с этим, он не может существовать сам по себе. На него обязательно будут влиять определенные обстоятельства, которые возникают в том обществе, в котором он находится. Человек всего лишь определенный элемент огромной машины, соответственно он должен принимать и исполнять те условия, которые уже прописаны в обществе. Это касается развития, становления, социализации индивида в обществе.

Для того, чтобы самореализоваться и развиваться человеку для начала нужно пройти ряд обучений, советов как правильно выжить в том или ином обществе, в той или иной ситуации. Первым этапом на пути всего становления является процесс воспитания.

В науке «Педагогика» выделяют теорию воспитания, которая в свою очередь прошла определенные этапы развития – это научные труды марксистов – ленинистов, работы советских педагогов.

Итак, что же такое воспитание? «Воспитание – это целенаправленный процесс человекообразования, актуализация человеческого в человеке, что отличает данный процесс от дрессировки животных». Анализируя данное определение, которое предложили в своих работах А.Н. Выршиков и М.Б. Кусмарцев следует отметить, что человек сознательно принимает нормы и правила, которые существуют в обществе. Но и это противоречит следующему тезису о том, что ребенок, который поддается элементам воспитания, не совсем понимает для чего оно ему нужно и что с этим воспитанием делать в дальнейшем. Поэтому как бы грубо это не звучало, но в детстве мы все-таки поддаемся некоторым элементам дрессирования обществом.

В науке выделяют несколько видов воспитания – это социальное, религиозное, семейное, коррекционное.

Социальное воспитание предоставляет нам определенные пути разрешения тех или иных задач, которые возникают перед человеком во время социализации или адаптации к социальным условиям. Например, появившийся в обществе стереотип, что самая высокооплачиваемая профессия достигается лишь в том случае, если человек получит

высшее образование. Но, получив высшее образование молодой специалист понимает, что он вовсе не нужен данному обществу, поскольку для него нет подходящей работы или исполняет он не то, что требуется от данной должности.

С помощью религиозного воспитания общество, в котором рождается человек, навязывает ему определенное мировоззрение – родившись в православном обществе, жить по канонам католицизма может стать крайней сложностью.

Семейное воспитание играет большую роль в жизни человека, так как именно в семье происходит первая социализация, и семья, как бы там ни было, отыгрывает колоссальную роль в жизни человека – как себя вести в определенных ситуациях, прививание моральных и религиозных ценностей, традиций или обычаев.

Коррекционное воспитание позволяет человеку по-своему трактовать, принимать или не принимать условия, которые создаются социумом, но он обязательно должен прислушиваться к правилам социума в котором он пребывает.

Естественно воспитание позволяет многому добиться человеку, если он придерживается его на протяжении всей своей жизни. Но что делать человеку в том случае, если одна из форм воспитания ему не нравится или он считает, что она не совершенна? Ведь все эти формы существуют в связи между собой. А если он вообще не согласен с той системой, которая существует в данном обществе? Тогда он всячески пытается опровергнуть и не принять данные формы воспитания и здесь есть место развития девиантного поведения. Именно с развитием девиации в социуме появляется место преступлениям, бунтам против существующего порядка, и все это имеет начало в семьях, когда родители не могут справиться с воспитанием своего ребенка. Далее это продолжается в школе, университетах и остальных социальных институтах.

*Гогунская Марина Александровна
ФСП НТУУ «КПИ»*

Научный руководитель:

Пузирёв Е.В., к.пед.н., доцент ФСП НТУУ «КПИ»

«ТУТ НЕ ВОСПИТЫВАТЬ , ТУТ НАКАЗЫВАТЬ НАДО. ВОТ, ПРАВДА КОГО ?»

«Наши дети – это наша старость. Правильное воспитание – это наша счастливая старость, плохое воспитание – это наше будущее горе, наши слезы, это наша вина перед другими людьми, перед всей страной» (Макаренко А.С.)

На сегодняшний день, будучи студентом, приходится часто слышать от преподавателей много удручающих высказываний. К примеру, о том, что поколение такое, ничем не интересуются; что плохо родители воспитали; есть еще мнение « просто не дано». Обидно, когда люди, от которых напрямую зависит успех педагогического процесса - так считают. Закон причинно – следственной связи никто не отменял. И тут же возникает вопрос, что станет с теми, на кого уже «махнули рукой»? Чувствуют ли педагоги ответственность за своих воспитанников? Вопрос актуален и не теряет ценность на протяжении всей осознанной жизнедеятельности человечества.

Для начала, следует разобраться: кого мы имеем в виду, когда употребляем гордое звание педагог. Скорее всего, вспомнятся все воспитатели, учителя, преподаватели с которыми познакомились в соответствующих социальных институтах, но немного поразмыслив проходим к тому, что - родители, друзья, товарищи также являются педагогами, хоть и не дипломированными.

Разбираясь в основных категориях педагогики развитие, воспитание, образование и обучение выясняем, что педагогический процесс является одним из основных целенаправленных компонентов социализации. Иными словами данное маргинальное состояние будь то прогресс, либо регресс присуще индивиду на протяжении всей жизни. Оценка результата может быть дана по уровню интегрированности индивида в социальные институты, при учете не только количества, но и качества, то есть при четкой подчиненности законам диалектики. Педагогическому процессу характерна двусторонняя взаимосвязь - объекта с субъектом, то бишь, человек получает ровно столько, сколько отдает. Неудивительно, говорил В.А. Босенко, что когда человек хочет, изучить какую-либо науку диалектически он идет в преподаватели.

Вернемся к вопросу социальной ответственности. Ясно, что ребенок- это лишь сырой материал, глина, которая замечательно поддается лепке, потому было бы заблуждением возлагать вину именно и только на него. Предрассудки о врожденной предрасположенности человека к разного рода знаниям давно сняты, благодаря исследованию со слепоглухонемыми детьми. Остается дело за малым - грамотный подход к организации включения существа в социум.

Лучшие учителя те, кто любит свое дело – энтузиасты [Босенко В.А. « Воспитать воспитателя»]. Каждый человек хотя бы раз в жизни сталкивается с проблемами передачи знаний. Как показывает опыт, лучше это получалось у людей, которые могут передавать не только теоретические основы, а и объяснить суть практическим путем, этим самым заинтересовать, приобщить ученика к данному роду деятельности.

В заключение, следует сказать, что нужно учиться учить. Учить человечно, чтобы не ощущать на себе груз социальной вины перед обществом.

Демченко Юлія Володимирівна

ФСП НТУУ «КПІ»

Науковий керівник:

Пузирьов Є.В., к.пед.н., доцент ФСП НТУУ «КПІ»

ЧИ ПОВИНЕН ВІЗ НЕСТИ СОЦІАЛЬНУ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ?

Питання соціальної відповідальності є одним із першочергових та суспільно значущих у ХХІ столітті. Людство стикнулося з кризами на усіх рівнях: політичному, економічному, екологічному, культурному. Безумовно, вина за їхнє виникнення лежить на суспільстві, якщо говорити про нього у широкому значенні. Це провина не окремих націй, а всього населення планети. Діяльність може приносити стільки ж шкоди, скільки бездіяльність.

Ми спостерігаємо, як «падають» ліса під людською сокирою, вода та повітря забруднюється нечистотами й хімічними речовинами, вичерпуються земні надра. Це глобальні проблеми. Чи завжди Ви готові зробити зауваження перехожому, який кинув недопалок додолу? Чи навіть підняти його й донести до найближчого смітника?

Для початку варто розглянути поняття «соціальної відповідальності». Соціальна відповідальність – це дії організації, які вона здійснює на благо суспільства добровільно, а не за вимогою закону; концепція, за якою компанія повинна активно турбуватися про добробут суспільства в цілому. Сучасне трактування організації включає не лише економічну складову, але й посередників між нею та суспільством. Це місцеві громади, споживачі, постачальники, засоби інформації, спілки або об'єднання, працівники. Звідси випливає, що організація задля ефективного функціонування повинна врівноважувати власні економічні інтереси з соціальними.

Університет – це вищий навчальний заклад, яка готує фахівців з фундаментальних і прикладних наук, здійснюючи і науково-дослідну роботу. Університети, як приватні, так і державні, відносяться до категорії «організація». На відміну від підприємств чи компаній, вони виробляють нематеріальні цінності - продукують наукове знання, надають освіту, готують фахівців до їхньої професійної діяльності.

Упроваджуючи програми соціальної відповідальності, теоретично мова не повинна вестися про прибуток. Соціальна відповідальність походить від переконань і цінностей, а не з міркувань вигоди. Таким чином, виробляючи такі нематеріальні цінності, як надання освіти й підвищення кваліфікації, ВНЗ є априорі соціально відповідальною організацією.

Доведено, що областями, де соціальна відповідальність окупається краще за все, є перш за все відносини з владою (англ. – GR, «джіар») та зв'язки з громадськістю (англ. – PR, «піар»).

Великі корпорації та бізнесові структури часто використовують власні програми соціальної відповідальності навмисне, саме з метою піару. Отже, головною ціллю для них зазвичай є створення позитивного іміджу, а звідси покращення власної репутації в очах громадськості, збільшення публікацій та згадувань у ЗМІ тощо.

Університет впроваджує програми соціальної відповідальності, але здійснює це не «на показ», «широкий розголос», адже його основною метою є не отримання прибутку, а виховання та навчання членів соціуму.

Те, як виглядає процес реалізації соціальної відповідальності, демонструє, наприклад, НТУУ «Київський політехнічний інститут». Він надає пільги абітурієнтам (дітям «чорнобильців», шахтарів; інвалідам різних категорій), можливості навчання членам національних меншин, дітям з малозабезпечених сімей. КПІ проводить масштабні культурні, екологічні, благодійні акції: Проведення екологічної акції в рамках програми енергозбереження у студмістечку НТУУ «КПІ», «Стань донором крові», збір макулатури серед гуртожитків, «Провайдер турботи», збір коштів, речей на потреби дитячих будинків, проведення там культурних і просвітницьких акцій тощо.

Як висновок, питання «Чи повинен ВНЗ нести соціальну відповідальність» має очевидну відповідь – він її несе незалежно від формулювань «повинен».

Кусік І.А.

ФСП НТУУ «КПІ»

Науковий керівник:

Пузирьов Є.В., к.пед.н., доцент ФСП НТУУ «КПІ»

ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ПЕДАГОГА ЗА ДУХОВНО-МОРАЛЬНЕ ВИХОВАННЯ МОЛОДІ ЯК ОСНОВНА УМОВА РОЗВИТКУ СУСПІЛЬСТВА

Розвиток країни та суспільства, його темп та характер насамперед залежить від мотиваційно–вольової сфери людини, моральних переконань, норм, цінностей та життєвих пріоритетів. А отже, виховання людини, формування духовно розвиненої особистості є дуже важливими умовами успішного розвитку суспільства.

В даний час наше суспільство переживає духовно-моральну кризу, особливо молоде покоління. Така ситуація характеризується зниженням значення базових соціальних та моральних цінностей, пріоритетністю споживчої орієнтації у свідомості й поведінці молоді, підвищенням рівня агресії, криміналізацією, деморалізацією, духовним зубожінням молоді. У молодого покоління втрачено головний фактор розвитку особистості – виховання духу. Тому важливим є обґрунтування значимості саме виховання духу.

Що ж являє собою духовно-моральне виховання?

"Говорячи про духовність, – пишуть дослідники, – ми маємо на увазі, перш за все, його моральний лад, здатність керуватися в своїй поведінці вищими цінностями суспільного життя, слідування ідеалам істини, добра і краси... Людина духовна в тій мірі, в якій вона діє згідно вищими моральними цінностям людського співтовариства, здатна чинити відповідно до них. Моральність є один з вимірів духовності людини" [Концепция духовно-нравственного развития и воспитания личности гражданина России. Проект (А. Я. Данилюк, А. М. Кондаков, В. А. Тишков)// Вестник образования. – № 17. – сентябрь 2009].

До моральних цінностей можна віднести уявлення про справедливість, ввічливість, чуйність, чесність, людські ідеали та принципи життєдіяльності.

Духовно-моральне виховання передбачає створення необхідних умов та сприяння самореалізації особистості у різних сферах (клубна діяльність, спорт, вторинна зайнятість, реалізація педагогічних нахилів).

Актуальність проблеми духовно-морального виховання пов'язана з тим, що в сучасному світі людина живе і розвивається в оточенні позитивних та негативних джерел впливу, які щодня обрушуються на незміцнілий інтелект, на ще не сформовану сферу моральності. Тому дуже важливо в освітньо-навчальному процесі направити молоду людину в потрібне русло, сформувані в ній духовно розвинену особистість.

Сьогодні педагог бере на себе відповідальність не тільки за освітні досягнення, але й за духовно-моральне виховання молоді. Саме організація духовно-морального розвитку молоді здійснюється на основі морального прикладу педагога. Тому досить високою є відповідальність саме педагога, адже він є основним суб'єктом, який реалізує цілі духовно – морального розвитку і виховання, що визначає безпосередні шляхи і методи їх досягнення на основі власного педагогічного досвіду. А отже, підготовка педагогічних кадрів до організації виховної діяльності в цілому і духовно – морального виховання зокрема, особливо система їх перепідготовки та підвищення кваліфікації, вимагає значної уваги та постійного вдосконалення. Адже потреби сучасного суспільства покладають завдання не тільки якісного навчання, а й виховання людини високоморальної, духовно багатой, здатної адаптуватися до процесів, що відбуваються в сучасному світі.

Навчальні установи є основним інститутом педагогічного впливу на духовно-моральний розвиток особистості. Зміст духовно-морального розвитку і виховання молоді, діяльність педагогічних колективів навчальних установ повинні бути сфокусовані на цілях, на досягнення яких сьогодні спрямовані зусилля суспільства і держави. Адже саме вони (педагоги) несуть відповідальність за те, якою стане молодь, ким вона вийде в світ і як буде будувати державу.

Луцкая Екатерина Александровна

ФСП НТУУ «КПІ»

Научный руководитель:

Пузирёв Е.В., к.пед.н., доцент ФСП НТУУ «КПІ»

ПРИНЦИПЫ ДИДАКТИКИ ЯНА КОМЕНСКОГО И СОСТОЯНИЕ ОБРАЗОВАНИЯ В УСЛОВИЯХ ИНФОРМАЦИОННОГО ОБЩЕСТВА

На сегодняшний день, не трудно заметить, что современное общество становится всё более развитым в плане информационного обеспечения, дают о себе знать технические новинки, которые так же применяются и в образовании. Сразу возникает вопрос: какое влияние производят «плоды информационной цивилизации» на образование, и на развитие учащихся вообще?

Для рассмотрения данной темы более структурировано, целесообразно использовать принципы дидактики Яна Коменского, которые на сегодняшнее время являются наиболее рациональной теорией обучения и образования.

Быстрый доступ к любого рода информации не обеспечивает оригинальность и научность источников. Противоречие состоит в том, что в то же время, мы можем очень просто найти подходящий и вполне научный текст. Учащемуся нужно самому систематизировать, рассуждать и делать выводы. Но это не всегда происходит, поэтому за таким процессом обязательно должен наблюдать педагог.

Очень огромное позитивное влияние на процесс образование и обучение в контексте принципа наочности делают новые технические возможности. Уже давно всем известен тот факт, что человек воспринимает 80% информации через зрение, с новыми программами педагог вполне ясно и доходчиво может объяснить обучаемому необходимый материал.

Так же нужно забывать, что с развитием информационного общества возникли новые науки, которые на данный момент уже занимают не маленькую часть специального образования.

Не смотря на все привилегии и выгоду развития технологий в информационном обществе есть так же некоторые негативные стороны, которые уже проявляются в обществе.

Слишком большое количество и доступность материала в некоторой степени вовлекает обучаемого, и ограничивают активность, способность к анализу и рассудительности.

В итоге, можно сказать, что роль преподавателя в современном образовании намного больше, чем может казаться. Педагог должен стимулировать интерес к дисциплине, науке, теории. Любое новшество в знаниях ученика в самом узком и широком смысле диалектически должно быть под наблюдением, это требует тщательного контроля, что в конечной степени есть новым уровнем в педагогическом процессе.

Мироненко Ірина Юрїївна

ФСП НТУУ «КПІ»

Науковий керівник:

Пузирьов Є. В., к.пед.н., доцент ФСП НТУУ «КПІ»

СОЦІАЛЬНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЯК ВІДДЗЕРКАЛЕННЯ МОРАЛЬНОСТІ ЛЮДИНИ

«Государство создано не для того, чтобы сделать жизнь людей раем, а для того, чтобы оно не стала адом.» - дуже влучно висловився Т. Гоббс. І дійсно, соціальна відповідальність передбачає об'єктивно обумовлену необхідність дотримання індивідом основних правил, вимог, принципів, засад спільного життєдіяльності та співіснування. Така поведінка – невід'ємна умова нормального функціонування суспільства, колективного життя. В іншому разі суспільству загрожуватиме – хаос та свавілля.

Під соціальною відповідальністю розуміється об'єктивна необхідність відповідати за порушення соціальних норм. Вона виражає характер взаємин особи з суспільством, державою, колективом, іншими соціальними групами і утвореннями - зі всіма людьми, що оточують її. В основі соціальної відповідальності лежить суспільна природа поведінки людини. Адже, як відомо жити в суспільстві і бути вільними від суспільства не можна.

Оскільки весь процес життєдіяльності індивіда складається з його активної або пасивної взаємодії з іншими членами соціуму, то соціальна відповідальність грає роль визначального чинника в поведінці індивіда. Все це складає вміст вихідних підстав соціальної відповідальності людини як осіб і дає можливість розкрити поняття соціальної

відповідальності як багатогранного соціального явища, яке наповнюється особливо актуальним змістом, відповідним даному історичному періоду. У сучасному суспільстві соціальна відповідальність із завершуючого елементу соціальної дії (описуваного схемою цінність — вчинок — відповідальність) перетворюється на принцип практичної поведінки, що передує вчинку і що дозволяє гармонізувати діяльність людини (схема цінність — відповідальність — вчинок). Соціальна відповідальність як принцип практичної поведінки може розглядатися як підстава всього соціального життя, що задає загальні вимоги до людського співіснування. Соціальна відповідальність пов'язана із специфікою соціальних стосунків і виражає відношення між особою і суспільством з приводу реалізації суспільно значимих інтересів і цілей. Будучи елементом соціальної структури особи, соціальна відповідальність має складну будову, в основі якого в тісній взаємодії лежать як соціальні, так і психологічні моменти. Соціальна структура особи виражається у зовнішньому і внутрішньому співвідношенні особи з соціумом. На зовнішньому плані ми знаходимо сукупність різних соціальних статусів, реальне положення особи в суспільстві, і соціальних ролей, тобто тих моделей поведінки, якої людина дотримується відповідно до свого статусу і ролі в соціальній групі. На внутрішньому плані знаходиться набір диспозицій, тобто позицій, які були осмислені суб'єктом, і безпосередньо самі ролеві чекання.

На жаль, сьогодні, в сучасному світі, люди ведуть себе антисоціально, про що свідчать такі явища, як злочинність, корупція, розгул криміналу, правовий нігілізм, інформаційне беззаконня, недотримання елементарних етичних норм, нешанобливе відношення один до одного і інші аномалії. На сьогоднішній день перед нашим суспільством постає величезна задача, суть якої полягає в тому, щоб всемірно розвивати відчуття особистої відповідальності у кожного громадянина за свою поведінку і за те, що все відбувається в країні. Важливою умовою виконання вказаного завдання є також невідворотність адекватної реакції суспільства і держави на антисоціальні вчинки всіх суб'єктів.

Зараз існує дуже багато психологічних методик, які націлені на попередження і подолання конфліктних ситуацій, як у окремих соціальних групах, так і суспільстві в цілому. Я вважаю, що перш за все кожна людина мусить бути психологом сама для себе, сама себе виховувати, аналізувати свою поведінку, свої дії. Адже для того щоб вдосконалювати суспільство – необхідно вдосконалити себе.

Овчинникова М.З.

ФСП НТУУ «КПІ»

Научный руководитель:

Пузирёв Е.В., к.пед.н., доцент ФСП НТУУ «КПІ»

ЛЕНЬ: ДВИГАТЕЛЬ ПРОГРЕССА ИЛИ МАСКА ДЛЯ БЕЗДЕЙСТВИЯ?

У вас никогда не возникало вопроса, откуда взялась лень? Наш организм таким образом просто сохраняет энергию и предохраняет нас от возможных опасностей? А может за ленью на самом деле кроется что-то другое, например нерешительность, неуверенность или боязнь неудач? Ведь столько полезного можно было бы сделать, столько всего нужного осуществить, если бы не она-матушка.

Наверно, первобытные люди не знали лени, ведь от их действий, в основном направленных на выживание и безопасность, зависела их жизнь. Как и у животных, вся их деятельность была вызвана какой-нибудь физической потребностью, удовлетворить которую было необходимо, а потому лень означала бы смерть. Но с развитием цивилизации количество потребностей увеличивалось, а заодно и облегчались способы их

удовлетворения. Так, чтобы не умереть с голоду стало достаточно регулярно посещать супермаркет, вместо того чтобы посвящать уйму времени охоте и обработке пищи. Получается, что лень – продукт развития цивилизации, продукт общества. У людей появилось время, чтобы без ущерба для жизни (в её биологическом смысле) посвящать его ничегонеделанью и мечтам. Человек ленив настолько, насколько он может себе это позволить. Вряд ли вам удастся встретить какую-нибудь обленившуюся мать пятерых голодных детей.

Для того чтобы не лениться, нам нужна мотивация, а также сила воли. Причём последнее должно быть тем больше, чем меньше первое и наоборот. Голод с необходимостью мотивирует нас поесть, а вот беспорядок далеко не всегда вызывает к нашему эстетическому чувству настолько громко, чтобы заставить нас взяться за тряпку и пылесос. Хотя, здесь в дело может вмешаться какой-нибудь третий фактор, вроде желания произвести хорошее впечатление на вторую половинку или же избежать репрессивных мер от родителей.

Уровень лени, кстати, зависит ещё и от активности человека, его амбиций, образа жизни, ответственности и даже увлечений. Ведь для кого-то поход с палатками является настоящей пыткой, в то время как другой не знает лучшего способа отдохнуть. А помните, как в детстве нам говорили, что есть «хочу», а есть «надо», и «надо» должно всегда быть на первом месте. Но на это можно посмотреть и с другой точки зрения: «надо» всегда лежит на пути к «хочу», потому что хотим мы чтобы было чисто – надо убирать, хотим вкусно покушать – надо готовить, хотим признания – надо его заслужить, хотим получать стипендию – надо готовиться к экзаменам. То есть «хочу» всё равно получается на первом месте, ведь мы сначала захотели, а уже потом решили, что для этого «надо», так что в конечном итоге мы всё время делаем только то, что хотим, просто нужно изменить к обязанностям своё отношение.

Возвращаясь к лени в её историческом понимании, необходимо отметить ещё и следующее: возможно, не будь человек так ленив и изобретателен в потакании своей лени, развития цивилизации и вовсе бы не было. Ведь не зря же говорят, что лень – двигатель прогресса. Всем также известно, что особенно трудную задачу следует перепоручить лентяю – он наверняка найдет более легкое решение. Так, не будь у людей врождённого стремления не делать ничего, не появилось бы таких необходимых в современном понимании вещей, как стиральная машина, пылесос, комбайн, пульт дистанционного управления, электронная почта, подгузники и многого-многого другого. Поэтому если уж и лениться – то обязательно с умом.

Павлюченко Діана Андріївна

ФСП НТУУ «КПІ»

Науковий керівник:

Ковальова С. Б. , викладач, ФСП НТУУ «КПІ»

СОЦІАЛЬНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ В СУСПІЛЬСТВІ ТА УКРАЇНСЬКІ РЕАЛІЇ

Що несе в собі фраза «соціальна відповідальність»? Потреба приходити на допомогу? Надавати підтримку? Бути поряд з тими, хто потребує цього?

Зазвичай соціальну відповідальність розуміють як відповідальність перед людьми і даними їм обіцянкам та обов'язкам. Це саме розповсюджене розуміння відповідальності, і, якщо дивитись крізь його призму більш пильно, то будь-яка інша відповідальність є формою соціальної відповідальності.

Частіше за все пересічні люди відповідальність розуміють як певний діалог, що починається з запитання «Ти це зробив чи ні?». Відповідь «Так, я зробив це» (якщо відповідь правдива) в очах суспільства характеризує людину як соціально відповідальну, в той час як відповідь «Ні, я цього не зробив» - як безвідповідальну з соціальної точки зору.

Часто соціальну відповідальність розуміють як синонім почуття обов'язку. Однак обов'язок може бути ситуативним, а може належати певній соціальній ролі або статусу: обов'язок матері, сина, громадянина, людини. При цьому важливо відмітити, що соціальна відповідальність не надає людині можливості вибору – апіорі вважається, що людина просто виконує ті обов'язки, які накладає на неї її статус та роль в соціумі. Звичайно, можна обрати роль, однак, обравши її, людина вже не може відступитись від неї, інакше заробить славу безвідповідальної людини.

На жаль, в Україні проблематика соціальної відповідальності не розвинена потрібним чином, і не може задовольнити соціальну потребу в ній. Менталітет «Моя хата з краю» домінує в суспільній думці, а значить, існує потреба в державних програмах, що стали б стимулювати і розвивати суспільну відповідальність в країні.

Яскравим прикладом подібної проблеми нестачі соціальної відповідальності в сучасному українському суспільстві є спроба соціалізації дітей-інвалідів і навчання їх у звичайних школах поряд зі звичайними дітьми – тобто впровадження так званої інклюзивної освіти. В розвинених країнах Європи та Заходу така практика широко розповсюджена і досягла хороших результатів. Однак в нашій країні спроба впровадження подібної освіти натикається на опір і непорозуміння: в більшості випадків батьки не хочуть бачити дітей-інвалідів поруч зі своїми здоровими дітьми, а педагоги не готові працювати одразу і зі звичайними школярами, і з дітьми, у яких особливі потреби.

Зараз Україна робить перші спроби впровадження подібної освіти до широкого загалу, а значить, і перші спроби досягти вищого рівня соціальної відповідальності.

Сачук В.С.

ФСП НТУУ «КПІ»

Науковий керівник:

Пузирьов Є. В., к.пед.н., доцент ФСП НТУУ «КПІ»

СОЦІАЛЬНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ПЕДАГОГІКИ ПЕРЕД СУСПІЛЬСТВОМ

Відповідальність педагогіки перед суспільством в усі періоди людської історії була вкрай важливою, відігрававши одну з вирішальних ролей у формуванні свідомості, навичок і вмінь, цінностей та орієнтирів, світоглядної позиції індивідів – на мікрорівні, спільнот та груп – на мезорівні та націй, народів – на макрорівні. З її допомогою відбувається процес передачі знань від одного покоління до іншого, завдяки чому продовжує існувати людський рід. Виконуючи трансляційну функцію, педагогіка в основній мірі забезпечує якісне засвоєння досвіду попередніх поколінь та надбань людської культури. Адже вона перебуває у звязку і тісно співпрацює з усіма похідними спеціалізованими галузями знань. Правильний підхід до навчального процесу, методи та принципи за допомогою яких він має здійснюватись, є предметом дослідження, вивчення та аналізу педагогіки.

Дана проблематика є доволі актуальною так як в теперішні часи потрібен особливий підхід до навчально – виховного процесу. Привернути увагу підростаючого молодого покоління до розумово – практичної діяльності стає дедалі складніше. Нові наукові досягнення в галузі педагогіки, удосконалення методів та принципів роботи з об'єктом навчально – виховного процесу, повинні відіграти вирішальну роль в запобіганні

уповільнення розумово – практичної діяльності та надати нові шляхи вирішення даної ситуації. Відповідальність перед суспільством як ніколи важлива, адже мова йде про не про якийсь окремих, поодинокий випадок, а про загальний розвиток всього соціуму.

Цю проблематику можна також розглядати і з іншої позиції, виходячи з недостатньої обґрунтованості та наукової вивченості рівня впливу педагогіки на глобальні проблеми суспільства, забуваючи про основні складові соціалізації: навчання та виховання, які і формують особистості, які в свою чергу утворюють систему складних взаємовідносин, на яких базується все суспільне буття.

Новизна даної роботи є саме в тому, що тепер ми будем намагатись проаналізувати вплив педагогіки на соціум в більш широкому, глобальному ракурсі, покажемо важливість її застосування на практиці та наслідки, які можуть виникнути від недостатнього удосконалення даної галузі в системі наук.

Зробивши науковий аналіз даної проблеми, буде яскраво висвітлено соціальну відповідальність педагогіки перед суспільством.

Середницький Сергій Сергеевич

ФСП НТУУ «КПІ»

Научный руководитель:

Ковалёва С.Б., преподаватель ФСП НТУУ «КПІ»

ОТВЕТСТВЕННОСТЬ ЗА УТРАЧЕННЫЕ ВОЗМОЖНОСТИ

На что направлена педагогика? Просто на передачу социального и научного опыта от педагога к ученику или же все таки на формирование человека? Тот кто ответит: «И на то и на то» скорее всего будет прав. Но действительно ли выполняет современная педагогика упомянутые выше основные задачи? Попробуем пойти от обратного: кто такой сформированный человек? В первую очередь это существо социальное и способное мыслить. Если, что касается социализации в современной системе образования, вопросов как правило не возникает, то развитие у детей способности мыслить иногда можно поставить под сомнение. Что и сделал в своё время Эвальд Васильевич Ильенков.

В своей работе «Школа должна учить мыслить», Эвальд Васильевич показывает недостатки школьного образования. По его мнению они заключаются в том, что школа бездумно «вдалбливает» знания и чужой опыт в головы, еще не способных оценить его или противопоставить что-то, детей. Тем самым лишая их возможности осмыслить эти знания. Школа не позволяет ученикам пройти весь логический путь - узнать откуда взялись эти знания, «Почему именно так, а не иначе?» Еще не окрепшие умы детей оказываются скованными в цепи этого формального, чужого понимания природы и общества. Они обречены всю жизнь быть уверенными что $2+2=4$. Чего же можно ждать от человека воспитанного таким образом? Так вот в этом то и заключается ответственность педагогике перед обществом.

Трудно представить себе сколько блестящих умов, потенциальных ученых, гениев было загублено такой безответственностью системы образования. Мы не можем знать сколько новых открытий во всех сферах человеческого бытия было бы сделано если бы столько умов не было загублено еще на самой ранней стадии их жизни. Сколько болезней могли бы стать излечимыми уже сейчас, какой шаг был бы сделан для гуманизма, на какой стадии было бы изучение космоса? Мы так и не узнаем ответы на эти вопросы, а виной этому может быть всего лишь школьный учитель который в своё время заставил потенциального Эйнштейна слепо зазубрить таблицу умножения вместо того чтобы объяснить ему истинную природу

чисел. Ответственность педагогики перед обществом может заключаться в её способности отвечать за эти миллионы утраченных для него возможностей. Общество состоит из людей-созданий мыслящих. Но о каком будущем, можно говорить если мышление этих людей будет ограничено псевдо-аксиомами вызубренными в школе?

Фортушина Валерия
ФСП НТУУ «КПИ»

Научный руководитель:

Пузирёв Е.В., к.пед.н., доцент ФСП НТУУ «КПИ»

СОЦИАЛЬНАЯ ОТВЕТСТВЕННОСТЬ КАК ПЕРВЫЙ ШАГ К ЗДОРОВОМУ ОБЩЕСТВУ

В наше время образованию выделяют особое значение. Все образовательные системы являются социальными институтами, цель которых – обучение, воспитание и развитие человека как личности. Но нередко педагогический процесс сталкивается на своем пути со многими проблемами, одной из которых и является проблема социальной безответственности.

Социальная ответственность – качество личности, которое определяет ее поведение на основе осознания и принятия социальных норм и ценностей, способности оценивать последствия и результаты своей деятельности. Социальная ответственность возникает тогда, когда поведение индивида имеет общественное значение и регулируется социальными нормами. В процессе развития общества складываются определенные отношения между людьми в виде взаимных прав и обязанностей, прежде всего в сфере трудовой деятельности.

Социальная ответственность – это также ответственность перед людьми за данные человеком обязательства. В учебном процессе используется довольно таки широкий спектр методов обучения: метод устного изложения материала, метод обсуждения материала, метод демонстрации, метод практических работ, метод самостоятельной работы ученика. Особое внимание отводится последнему методу. Ведь не просто так в высших учебных заведениях самостоятельная работа занимает большую половину учебного времени.

Значение этого метода заключается в следующем. Во-первых, самостоятельная работа на дому дает возможность выровнять знания и умения ученика, так как познавательные способности довольно различны. Тогда как одному ученику достаточно 30 минут, чтоб понять и усвоить тему, другому этого времени будет мало, и здесь в учебный процесс подключится усидчивость и воля человека. Во-вторых, домашнее задания стимулирует познавательный интерес учащихся, желания знать как можно больше по предмету или по теме. В этом случае большую роль играют дифференцированные домашние задания. Они должны учить ребенка рассуждать, советоваться с самим собой, без наличия оппонента и учителя, думать, анализировать и находить выход из ситуации, решать конфликт между видимостью и истиной. И в-третьих, такой метод развивает самостоятельность и ответственность ученика. Он получает навыки поиска информации, учится выполнять работу качественно и в срок.

Весьма актуальной проблемой выступает невыполнение возложенного на ученика задания. Это обычно объясняется двумя вариантами: либо проблема заключается в самом ученике (лень, отсутствие интереса), либо причина – другой человек (например, сам педагог, который использует неправильные методы обучения), внешние обстоятельства. Социально ответственный ученик никогда не винит других в невыполнении своих обязательств, а объясняет это своими субъективными обстоятельствами. Когда педагог дает ученику

задание, он ожидает от своего воспитанника определенного результата. Но нередко случается так, что ученик даже не пытается выполнить задание, за которое на него возложена ответственность, а просто пренебрегает своим обещанием. Это свидетельствует о непостоянстве и эгоизме личности, ее нежелании мирно сосуществовать с законами и правилами поведения, установленными в определенной группе, частью которой он временно выступает. Такой ученик скорее всего не сможет быть полноценной ячейкой общества, а скорее превратится в балласт. Если к этой ситуации относиться с равнодушием, то урон будет нанесен не только системе образования, но и вообще всей системе общественных отношений. Выход один - начинать с себя. Здоровое общество начинается с каждого отдельного его элемента.

Социально ответственный человек способен отвечать за свои поступки и своими действиями не нарушает общественный порядок. Он соблюдает основные правила, требования и устои совместного общежития.

СЕКЦІЯ № 10 КУЛЬТУРОЛОГІЯ ТА ЕСТЕТИКА: «АКТУАЛЬНІСТЬ ПРЕКРАСНОГО В ПОДОЛАННІ КРИЗИ СУЧАСНОЇ КУЛЬТУРИ»

Куратори секції: к. філос.н., доцент кафедри філософії Покуліта І.К., викл. Ніколова Н. І., к.філос.н., доцент кафедри філософії Балакірова С. Ю..

Секретарі секції: Заблоцька Яна, Василенко Марина

Брайко Яна Анатоліївна

ФСП НТУУ «КПІ»

Науковий керівник:

Покуліта І.К., доцент ФСП НТУУ «КПІ»

КОЛЬОРОВА РЕАЛЬНІСТЬ МУЗИКИ КЛОДА ДЕБЮССІ

*«Музика не повинна змушувати людей думати...
було б достатньо, якби вона змушувала їх слухати.»*

К. Дебюссі

Музика, створена геніальним композитором Клодом Дебюссі, зачаровує. Вона дійсно змушує людей її слухати і захоплюватись прекрасним.

Клод Дебюссі – одна з найцікавіших постатей свого часу. Він завжди шукав нових шляхів вдосконалення своєї майстерності, вивчав творчість сучасних для нього музикантів-новаторів : Ліста, Гріга, композиторів російської школи: Бородіна, Мусоргського, Римського–Корсакова. У своєму прагненні до відновлення французької музики Дебюссі спирався і на досвід класиків, саме на творчість Рамо і Куперена.

Клод Дебюссі Ашиль народився 22 серпня 1862 року в передмісті Парижа Сен-Жермен в родині дрібних буржуа. Його батьки хоч і були далекими від професійного мистецтва, все ж таки надзвичайно захоплювалися музикою. З 9 років Клод почав навчатися гри на фортепіано. В 1873 році батьки віддали його в Паризьку консерваторію. Старанні заняття з перших років приносили Дебюссі щорічні премії з сольфеджіо. У класах сольфеджіо та акомпанементу проявився його інтерес до нових гармонійних оборотів, різноманітних і складних ритмів.

Дарування Дебюссі розвивалося надзвичайно швидко. Вже в студентські роки його гра відрізнялася внутрішньої змістовністю, емоційністю, рідкісним розмаїттям і багатством звукової палітри. Молодий Дебюссі привертав увагу до своєї творчості тонкою виразністю виконання та прекрасною якістю звуку. Не дарма його часто називають батьком музики ХХ століття. Адже він показав, що кожен звук, тональність, акорд можуть бути почутими повновому. Дебюссі дійсно можна назвати революціонером в світі музики. Багато хто говорить про його нововведення в гармонії та оркестровій фактурі, але він змінив набагато більше. **Дебюссі** винайшов музику нового, більш вільного типу. Він переглянув базові елементи музики: гармонію, фразування, ритм. Акорд має змінюватись відповідно до тональності. **Дебюссі** повністю підірвав це правило, починаючи з використання стародавніх ладів, закінчуючи експериментами з цілотоновими та вісьмитоновими ладами. Здавалося, він міг обирати будь-яку послідовність акордів, керуючись лише власним слухом та смаком. Також, його новаторство полягало в тому, що головну увагу він зосереджував на передачі відтінків основного образу-враження, аналогічне за своїм значенням деталям картини.

Дебюссі також називають засновником музичного імпресіонізму, хоча цей термін сам композитор ніколи не любив: «Я намагаюсь знайти нові реальності... дурні називають це імпресіонізмом». Критики порівнювали музику **Дебюссі** з картинами художників-імпресіоністів та застосовували цей термін для її опису. Композитор також часто порівнював

свою музику із живописом. Виразні цілі **Дебюссі** та імпресіоністів дійсно збігаються в деяких точках, але в той же час розбігаються в інших. І ті і інші прагнули виразити захоплення в присутності природи, чуттєве, прекрасне, і тут оркестровки **Дебюссі** безумовно нагадують техніку імпресіоністів. Однак, **Дебюссі** все ж таки не передає "враження", а буквально створює фізичні реальності.

Все життя музичний геній Дебюссі продовжує творити прекрасне. Композитор закінчив кілька шедеврів: 3 балади **Війона** (3 ballades de Villon), «**Мучеництво Святого Себастьяна**» (Le martyre de St.-Sébastien), сонати для віолончелі, для скрипки і для флейти, альту і арфи, вокальний цикл на 3 поеми **Маларме** (3 poèmes de Mallarmé), прелюдії та етюд для фортепіано та для двох фортепіано (або 4-ьох рук), «**6 античних епіграфів**» (6 épigraphe antiques) та «**Чорне та біле**» (En blanc et noir).

Клод Дебюссі лишив по собі великий творчий доробок: твори для фортепіано, оперети, твори для фортепіано в 4 руки, музика для сольних інструментів з оркестром.

Заблоцька Яна Валеріївна

ФСП НТУУ «КПІ»

Науковий керівник:

Покуліта І.К., доцент кафедри філософії ФСП НТУУ «КПІ»

ТЕ, ЩО ВИРОСТАЄ ІЗ ЖИТТЯ, АЛЕ НЕ НАБУВАЄ ЙОГО ТОЧНОЇ КОПІЇ

Мистецтво – це те, що виростає із життя, але не набуває його точної копії. Не потребує доказів те, що світ сприймається людьми по-різному. Якщо говорити про художнє сприйняття світу людиною, то не можна знайти точного чіткого визначення, яке розкривало б це поняття.

Кожному виду мистецтва притаманні свої асоціації й образи, пов'язані з мисленням людини і її почуттями. Око сприймає різноманітність форм і тонів, і тим самим дозволяє правдоподібно зобразити видимий нами навколишній світ.

Митець, відтворюючи дійсність, відображає на картині реалії навколишнього життя, здійснюючи вплив на мислення і фантазію глядачів. І цим провокує народження в уяві образів і асоціацій, що формуються за рахунок особливостей сприйняття світу кожною людиною.

Творець не може на всі 100% точно повторити природу чи будь-що. Це не через техніку, яку використовує автор, а тому що фарби не мають на стільки широкого різноманіття кольорів, а полотно плоске. Художник ніби переборює обмеженість тих засобів, якими володіє. Він створює об'єм на полотні, створює ілюзії.

Живопис – це поезія у фарбах, тісно пов'язана з матеріалами, що дають сукупність колірного звучання і тисяч відтінків – нюансів, що збагачують її.

Людство всю свою історію живе в системі цінностей. Кожна епоха мала не тільки різне розуміння життєвих явищ, але і різне розуміння загальнолюдських цінностей у цілому.

Вічні гуманістичні цінності, дійсність і майбутнє, прекрасне, що нас оточує – були і будуть темою мистецтва. Історія приділяла значну увагу проблемі прекрасного і пов'язала його з системою суміжних понять, які допомагають розкрити його зміст (доцільність, добро, благо, відповідність, гармонія).

І, часто важливим є не те, скільки тіней і світла в картині, у якому колориті її написано, а – побачити, до чого спрямовано задум автора. Образ ніби заховано у тканині художнього твору, де є і час, емоції автора, щось надзвичайно важливе. У цьому і полягає різниця між художнім образним і дилетантським аматорським зображенням дійсності.

Прекрасне визначає предмет чи явище з точки зору досконалості як такі, що мають вищу естетичну цінність. Прекрасне існує незалежно від людини і її свідомості, проте здатність виявити красу або створити її притаманна лише людині.

Художник прагне передати в зображенні щось важливе для сучасності, для долі людей. Показати прекрасне, наприклад, у природі, що нас оточує, у почуттях, подіях, звернути наш погляд на прекрасне в кожній істоті, у людях, яких ми зустрічаємо щодня, у всьому, що нас оточує, що ми створюємо, однакове але наділене індивідуальністю. Художник хоче виразити найзначніше в людських долях свого часу, те, що він побачив і пережив, він створює особливий сплав, особливу історію, іноді не схожу на жодну подію дійсності, але зате схожу на безліч подій, на саме життя.

Можна назвати багато прізвиськ авторів і творінь минулого і сьогодення, котрі розкривали нам очі та продовжують робити це далі на поняття прекрасного. Але важливо пам'ятати з якою метою и для кого вони це роблять. Не для того, щоб просто зафіксувати, аби воно існувало на полотні. Це для кожного з нас. Для того, щоб ми бачили більше. Помічали приховане. Для того, щоб ми звертали увагу на головне. Не проходили повз головного и важливого.

Зберігайте теплі моменти, зберігайте прекрасне у будь-якій формі мистецтва.

Капітан Христина Олександрівна

ФСП НТУУ «КПІ»

Науковий керівник:

Покуліта І.К., к.ф.н., доцент НТУУ «КПІ»

ТВОРЧИСТЬ ЛЕОНАРДО ДА ВІНЧІ ЯК КАМЕРТОН ПРЕКРАСНОГО ВСІХ ЧАСІВ ТА НАРОДІВ

Доба Відродження викликала велике піднесення мистецтва. В цей час відбулись принципові зрушення, насамперед, у живописі, коли художники почали виявляти поглиблене зацікавлення до людини й навколишнього світу, загострилась також зацікавленість до всього нового. Звісно ж домінуючими залишилися біблійні сюжети й персонажі, але їх тлумачення сповнилося нового змісту, пов'язаного з гуманістичним характером епохи, розвитком людської індивідуальності. Поряд з картинами на релігійні теми, значного поширення набув портрет, почали формуватися пейзажний і побутовий жанри. Глибоким людським значенням наповнився у добу Відродження і образ Мадонни. Образ Богородиці став своєрідним компромісом між двома епохами – епохою панування Бога та епохою гуманістичного утвердження людини. Це давало можливість задовольнити величезний інтерес до людської особистості, не полишаючи меж релігійного поклоніння.

Одне з перших місць серед митців того часу належить Леонардо да Вінчі. В своїх творах він ставив собі за мету дати об'єктивне відображення дійсності. Ранні твори Леонардо свідчать про його пильне й уважне вивчення природи. Він змальовує обличчя, пейзажі, фігури тварин, найдокладніші етюди, домагаючись максимальної рельєфності й точності в їх передачі на полотні. Внесок, який зробив Леонардо у світову художню культуру, є винятково важливим. Він дав життя новій техніці живопису. У цього майстра лінія має право на розмитість, тому що так ми її бачимо. Він усвідомив явища розсіювання світла в повітрі й виникнення *сфумато* – серпанку між глядачем і зображеним предметом, що пом'якшує колірні контрасти і лінії. Таким чином, реалізм у живописі перейшов на новий щабель.

В живописі Леонардо да Вінчі ніби є щось недомовлене... Він наче навмисне накидав покрив таємничості на зміст своїх картин, як би натякаючи на бездонність, невичерпність того, що закладене в природі і людині.

На жаль Леонардо віддавав образотворчому мистецтву не дуже багато часу й працював доволі повільно. Цим пояснюється той факт, що художня спадщина Леонардо кількісно невелика. До того ж багато з його праць значною мірою ушкоджені або втрачені назавжди. Але ті, що залишились, гадаю відомі майже всім і є цінним надбанням сучасної культури.

Одне з його найвідоміших творів – це картина «**Мона Ліза**» — портрет молодої жінки, написаний близько 1503 року. Вона є одним з найвідоміших творів живопису в світі. В жодній іншій картині Леонардо глибина та імла атмосфери («сфумато») не передані з такою досконалістю, як у «Мона Лізі». Також можна помітити, що Леонардо да Вінчі у своїй творчості звертається переважно до біблійних сюжетів. В творчості митця вони набувають нового характеру та відображення. «**Мадонна в скелях**», «**Мадонна в гроті**» — назви двох відомих картин Леонардо да Вінчі, одна з яких виставлена в Луврі, а інша в Лондонській Національній галереї. Також серед його знатних творів картини «Хрещення Христа», «Мадонна Бенуа», яка зараз зберігається в Ермітажі, «Пані з горностаєм» та багато інших неймовірних витворів мистецтва, які зберігаються в різних куточках світу, й вражають своєю величністю, геніальністю, надихаючи своїх глядачів, даруючи їм естетичне задоволення та усвідомлення «вічності» мистецтва.

Легендарна слава Леонардо прожила сторіччя і дотепер не тільки не потьмяніла, але розгорається все яскравіше. З кожним днем здається все більше й більше розвивається актуальність творів та винаходів Леонарда да Вінчі. Про них знімають документальні фільми, пишуть книги, намагаються повторювати його особливий, специфічний стиль малювання, надихаючись його картинами. Я сама нещодавно прочитала книжку сучасного письменника Дена Брауна, під назвою «Код да Вінчі». Там розкривається багато цікавих та невідомих досі фактів про твори великого митця та його життя. Вона набула багатьох прихильників по всьому світу. Отже, бачимо, що серед сучасних художників, письменників, кіно-митців та «оцінювачів» їх робіт тема життя і творчості Леонардо да Вінчі дуже актуальна, і її актуальність з кожним днем зростає.

Гончар Ольга Миколаївна

5 курс, архітектурний факультет, ПНТУ ім. Ю. Кондратюка

Наукові керівники:

Тарасенко О.К., член НСХУ, доцент, зав. кафедри

образотворчого мистецтва ПНТУ ім. Ю. Кондратюка

Ханко В.М., заслужений працівник культури України, член НСХУ, доцент кафедри

образотворчого мистецтва ПНТУ ім. Ю. Кондратюка

МІФОПОЕТИЧНА СИМВОЛІКА «ДЕРЕВА ЖИТТЯ» У ПОЛТАВСЬКИХ ВИШИТИХ РУШНИКАХ

У багатьох народів семантичною основою психоетнічної "моделі Світу" є Дерево Пізнання, Дерево Життя, яке тримає Всесвіт. Загальне трактування поняття «дерево життя», «вічне дерево», «світове дерево» це алегорія єдності всього світу, своєрідна модель Всесвіту й людини, де для кожної істоти, предмета чи явища є своє місце. Це також посередник між світами — своєрідна дорога, міст, якими можна перейти до світу богів або в потойбіччя.

На полтавських рушниках зображення дерева існує в своєму початковому графічному вираженні – у вигляді хреста. Дерев'яний хрест – найпростіша первісна подоба Дерева

життя, що символізує модель людини з розставленими руками, поділ доби на ранок, день, вечір, ніч, року – на весну, літо, осінь, зиму, простору – на північ, південь, захід, схід. Тризуб також символізує Світове дерево.

Найдавніші колядки донесли до нас прадавні уявлення людей про часи, коли не було ні неба, ні землі, а було лише широке море, і на ньому — зелений явір. Таким чином, у вигляді дерева уявлявся стрижень світобудови. Неодмінно був розподіл на три яруси по вертикалі і дотримання чіткої системи правого і лівого боків. Нижня частина — коріння дерева, підземний світ, море, річка і вода. Також нижня частина Світового дерева (Нав – світ невидимий, духовний, потойбічний, світ предків) – це світ підземного бога, минулі часи. Середній ярус – стовбур (Прав – світ законів, правил, освячених звичаями, досвідом, обрядами) – уособлював землю, реальний світ, земне життя людей. Верхня частина Світового дерева – Яв – світ видимий, явний, дійсний.

Рушникове «дерево життя» – це також дерево роду, де кожна квітка, гілки означали певного родича, а все разом уособлювало модель світу і людини, його родове дерево. Дерево і людина об'єднані символічно відтвореними у вишивці процесами зародження, розвитку і кульмінацією – дозріванням, зрілістю. Біля верхівок деяких дерев майстрині зображують зміїв, що допомагають встановити паралелізм Дерева життя і Дерева Пізнання Добра і Зла, образи яких розмежовуються і Книгою Буття.

Отже, в основі орнаментальних форм полтавських рушників лежали давні праобрази «дерева життя», які мали магічний зміст, пізніше втрачений і перетворений у декоративний елемент. Однак цей мотив не був абстрагованим.

Кузнецова Марія

ФСП НТУУ «КПІ»

Научний керівитель:

Покуліта І.К., доцент ФСП НТУУ «КПІ»

ОСНОВА КРАСОТЫ И КОМФОРТА В ИННОВАЦИЯХ СОВРЕМЕННОЙ АРХИТЕКТУРЫ

Размеренность, монотонность, нудность, сплошное однообразие – то, что стало невозможно комфортным для человеческого глаза цивилизации второй половины 20 столетия. Рублевые застройки, расчетливые формы “минимальной архитектуры”, культ техники и конструкций “хайтек” – все это стало неинтересным и надоедливым, что, собственно, и сподвигло архитекторов на попытку изменить формальный язык архитектуры, вернув в него жизнь из прошлых веков: исключенные из практики орнамент, цветовые характеристики и прочие “ненужные” или “излишние” элементы. Основное задание, которое ставили перед собой архитекторы постмодернистского направления – вернуть в архитектуру, изгнанную из нее много десятилетий назад образность, выразительность, делающую ее не простым процессом создания пространственных структур, а искусством, целым видом искусства.

Чарльз Дженкс, на сегодняшний день ставший главным идеологом архитектурного постмодернизма, зафиксировал место гибели модернизма 15 июля 1972 года в 15 часов 32 минуты в Сент-Луисе, Миссури, США, на месте взрыва трех десятков жилых высоток архитектора Минору Ямасаки. А в его произведении “Язык архитектуры постмодернизма”, которое является уже классическим изданием постмодернистской архитектуры, выделяются несколько сентенций, способных приоткрыть двери смысловой загадочности течения постсовременности.

Конечно же, буквально подходить к такой амбициозной категории как “посмодерн” не стоит, так как парадоксальность и крайнее высокомерие всей этой ситуации не заставит себя ждать: что за феноменальное явление – современность современнее настоящего? Но если углубится в сущность концептуального соотношения “модерна” и “постмодерна”, а не рассматривать это как “диво реального”, то категория окажется не столь уж безумной и необычной, ужасающей и противоестественной, как может показаться на первый взгляд. Постмодерн становится повзрослевшим и ироничным ребенком модерна, и все ключевые позиции “постмодерна” оказываются противопоставленными концепциями индустриального “модерна”. Это – многочисленные символические, функциональные, метафорические ассоциации, в миг появляющиеся при виде здания постсовременной архитектуры.

Двойная кодировка, игровое начало, повод для всевозможных размышлений, личностное открытое восприятие человеком увиденного – то, что наиболее ярко характеризует эту архитектуру. К примеру, «Танцующий дом» в Праге, вызывает в сознании двойную игру, бесконечное количество многомерных ассоциаций, возможность ощутить идеи архитектора по-своему, рассмотреть здание как картинку и придумать к ней целую повесть – все это более жизнеспособно в отличие от ветхости функционализма, одномерности и идеологического символизма. Таким же примером может служить архетипичный Оперный театр в Сиднее Йорна Утцона, “Тематический дом” Дженкса в Лондоне и другие представители этого вида искусства постсовременности.

Повышенное внимание к материалу, цвету, живописи, роли скульптуры и компьютерной графики в архитектурных решениях, градостроительные поиски сочетания традиций и инноваций, локального и массового, выразительного и изобразительного в городской среде – то, чего не хватало ранее, то, что позволяет постмодернистской архитектуре утвердить за собой статус искусства, совмещаемого в себе столь желанные комфорт и красоту.

Чернишенко Олена Геннадіївна

ФСП НТУУ «КПІ»

Науковий керівник:

Балакірова С. Ю., к.ф.н., доцент ФСП НТУУ «КПІ»

ІРОНІЧНА СТРАТЕГІЯ ПОП-АРТУ: ТВОРЧІСТЬ ЕНДІ УОРХОЛА

«Інколи щось здається красивим тільки тому, що трохи відрізняється від навколишніх предметів»

(Е. Уорхол)

Поп-арт, художній напрям ХХ століття, що характеризується використанням і переосмисленням образів масової культури, виник у західноєвропейській та американській культурі як реакція на домінування впливу абстракціонізму на сучасне мистецтво і як продовження дадаїзму і сюрреалізму 20-х років. Поп-арт був спрямований на естетизацію зовнішнього навколишнього світу, рефлексією на товарне перевиробництво і суспільство масового споживання.

Прагнучи об'єднати мистецтво і світ масової культури, у якому естетичні та духовні цінності прирівнювалися до споживчих, повсякденних, соціальних, поп-арт використовує принцип іронії. Іронічна стратегія поп-арту спрямована на репрезентацію стереотипності мислення сучасної людини-споживача, що знаходиться під міцним впливом рекламних та маркетингових технологій масової культури. Проте, оскільки образи поп-арту не персоніфіковані, то у глядача складається враження, що іронізують не з нього, а разом з ним.

Такий ефект досягався завдяки колажу, поєднанню стандартних фрагментів різнорідної художньої техніки і побутових предметів.

Енді Уорхол, американський митець слов'янського походження, є одним із засновників поп-арту. Він використовував один із принципів дадаїстів – переведення предмету в іншу субстанцію шляхом зміни розмірів, форми, кольору. У цьому контексті художник створює портрети видатних діячів культури, політичних лідерів ХХ століття, акцентуючи увагу скоріше на іміджевих характеристиках цих постатей, аніж на їхніх індивідуальних особливостях. Протягом своєї багаторічної кар'єри у мистецтві Уорхол займався малюнком, живописом, шовкографією, кіно, хепенінгом, дизайном одягу, журналістикою. Азартний і майстерний комунікатор, він став одним із найвідоміших представників нового мистецтва. Уорхол іронічно визначав, що мистецтво має бути доступне не лише якісно, але і кількісно, оскільки сучасний світ – це тираж, а тираж – це демократія. Ця ідея була втілена Уорхолом у віддрукованих на верстаті сотнями копії творів, які стали репрезентацією того, що творчість художника може стати справжнім масовим мистецтвом.

Уорхол поєднував високе і низьке, елітарне і масове, вибране і знехтуване, створюючи іронічні образи поп-арту. Він намагався творчо вирішити конфлікт між високим мистецтвом, масовою культурою і повсякденністю. Важко переоцінити його роль у сучасному мистецтві й у зміні статусу поп-арту.

Саух Наталія

ФСП НТУУ «КПІ»

Науковий керівник:

Балакірова С. Ю., к.ф.н., доцент ФСП НТУУ «КПІ»

КРАСА БЕЗПРЕДМЕТНОГО В ЕСТЕТИЧНІЙ КОНЦЕПЦІЇ К. МАЛЕВИЧА

Естетична стратегія супрематизму К. Малевича (1878-1935) репрезентує модерністську інтенцію пошуку нових засобів художньої виразності.

На думку Малевича, мистецтво вже давно відійшло від потреби простого відображення природи та копіювання її природних форм, оскільки як би ми не прагнули втримати красу природи, зупинити нам її не вдасться, з тієї причини, що сама природа не є відображенням застиглої краси, вона змінює форми і створює з існуючого все нове і нове. Тим паче завдяки досягненням науки і техніки з цим завданням може впоратись, наприклад, фотографія або кінематограф. Сучасне ж мистецтво, за Малевичем, повинно рухатися новими шляхами, створювати все нові і нові форми, адже в новій речі – нова краса. У зв'язку з цим, завдання митця - творити разом із світовими винаходами, не ігноруючи досягнення науки і техніки, а співіснуючи разом з ними на єдиній площині, беручи активну участь у створенні світу сьогодення.

Саме тому Малевич розглядав красу з точки зору не класичного, а сучасного мистецтва. Краса безпредметного у його концепції якраз і виступає вимогою, яка ставиться до сучасного мистецтва. Під безпредметним Малевич розумів такий художній твір, в якому відображається не сам предмет, а те відчуття, яке стало причиною того чи іншого ставлення до предмета.

Виходячи з цього, у своїй естетичній концепції митець аналізує нову мову сучасного абстрактного живопису, що складається з геометричних форм. У цьому контексті він наголошує, що ці першооснови не можна вважати примітивом, адже у сучасному мистецтві за їх допомогою об'єктивно спостерігається певний рух – розкладення предмета на окремі елементи, і створення в єдності цих елементів нової форми відображення, тобто перехід до

безпредметної творчості. Отже, нова складність сучасного мистецького шляху –це свідоме ствердження абстрактних геометричних засобів, що є необхідністю в системі розвитку сучасних естетичних форм прекрасного.

Малевич вважав, що нові вимоги живописно-пластичних безсюжетних і безпредметних виявів стали ціллю сучасного мистецтва, тому він стверджував: «Хто відчуває живопис, той менше відчуває предмет, хто ж бачить предмет, той менше відчуває живописне». Краса безпредметного за Малевичем досягається через створення нових форм, в яких зосереджена конструктивна єдність різних елементів, різних ліній, кольорів, об'ємів, фактур, що створюють нове «тіло», як цілісність художнього смислу. Художник повинен створити свою живописну систему як «живе тіло», і використовуючи художні засоби, через форму і колір виразити таємну силу відчуттів. Тому сутність живописного мистецтва, сутність прекрасного у сучасному мистецтві виявляється через зв'язок художника зі світом через його відчуття і через інтуїцію.

Створюючи нові засоби виразності в контексті супрематизму як течії абстрактного мистецтва, Малевич намагався відобразити побудову абстрактних форм, знайдення їх через «інтуїтивний розум» митця. Сутністю будь-якого справжнього мистецтва художник вважав красу як вираження гармонії форм, кольорів, текстур, живописних фактур, і створення на їх основі нового живописного «тіла» як виразника відчуттів митця.

СЕКЦІЯ № 11. МАТЕМАТИКА XXI СТОЛІТТЯ: «МАТЕМАТИЧНЕ ТА КОМП'ЮТЕРНЕ МОДЕЛЮВАННЯ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИХ ТА ЕКОЛОГІЧНИХ ПРОЦЕСІВ І СИСТЕМ»

Куратор секції: Бахтіна Г.П., к. ф.-м.н., доцент кафедри математичної фізики фізико-математичного факультету та кафедри філософії факультету соціології і права, директор науково-методичного центру «Системного аналізу і статистики» НТУУ «КПІ»

Секретар секції: Павленко В.В.

Бурлак Катерина Павлівна, Михайленко Олександр Павлович, Демидюк Тарас Павлович, Матюшенко Анастасія Сергіївна

ММІ НТУУ «КПІ»

Науковий керівник:

Журавська Г.В., к. ф.-м.н., ст. викладач ФМФ НТУУ «КПІ»

РІВНЯННЯ МАТЕМАТИЧНОЇ ФІЗИКИ: МАТЕМАТИЧНІ МОДЕЛІ ТА ЇХ ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Метою даного проекту, згідно загальної концептуальної спрямованості роботи секції, є презентація могутнього інструменту математичного моделювання сьогодишнього природознавства, прикладних інженерних задач та соціально-гуманітарної сфери за допомогою диференціальних рівнянь з частинними похідними.

Сучасний етап розвитку математичного моделювання, пов'язаний із вибуховою еволюцією можливостей комп'ютерів та високими технологіями комп'ютерного експерименту, характеризується інтенсивною динамікою виникнення нових класів моделей та широтою їх застосувань. У зв'язку з цим одним із завдань проекту є демонстрація можливостей щодо програмного забезпечення процесів, які моделюються за допомогою рівнянь математичної фізики.

Робота зосереджена на дослідженнях коливань тонких гнучких плівок або мембран, методології побудови математичних моделей процесу, його анімації, отримання розв'язків різними класичними методами, а також їх комп'ютерної реалізації та візуалізації. Розглянуто класичні задачі щодо коливання мембрани різної форми (квадратної, прямокутної, круглої) із жорстко закріпленим краєм при різних типах початкових умов. При цьому

- побудовані стаціонарні зображення за допомогою спеціально створеної програми на мові програмування Processing (що має за основу Java) та пакету Matlab для задач про коливання нескінченної мембрани з різними початковими умовами;
- за допомогою спеціально створеної програми на мові Processing побудовано анімаційне зображення для задачі про коливання прямокутної мембрани, жорстко закріпленої по краю, що викликані початковим відхиленням;
- створено анімацію руху в пакеті Matcad для задач про викликання коливань квадратної та круглої мембран, жорстко закріплених по краю, початковим імпульсом;
- в пакеті Matlab створено анімації для задач про коливання прямокутної та круглої мембран, жорстко закріплених по краю, що викликані початковим відхиленням від положення рівноваги та круглої мембрани (жорстко закріпленої по краю) під дією тиску.

В доповіді представлені приклади застосувань мембран в сучасній медицині, зокрема, в хірургії та стоматології; досягнення в галузі створення штучної клітини, які в перспективі мають побудову штучних органів; застосування в нанотехніці (енергозберігаючі мембрани;

нанопористі мембрани, які використовуються для очищення та фільтрації) та мікроелектроніці.

Проект органічно доповнюється доповіддю його наукового керівника Журавської Г.В., яка присвячена огляду сучасних досліджень російських синергетиків щодо виявлення загальних законів просторово-часового розвитку людської цивілізації, трендів розвитку та історичних циклів, заснованих на моделях, в основі яких лежить квазілінійне рівняння теплопровідності із джерелом відносно зміни щільності населення.

Міщук Максим Вадимович

ІХФ НТУУ «КПІ

Науковий керівник:

Бахтіна Г.П., к. ф.-м.н., доцент ФМФ НТУУ «КПІ»

МАТЕМАТИЧНІ МОДЕЛІ ХІМІЧНОЇ КІНЕТИКИ ТА МОДЕЛЬНА ЦИКЛІЧНА РЕАКЦІЯ БЕЛОУСОВА-ЖАБОТИНСЬКОГО

В своїх роботах «Елементи математичної хімії» та «Замітки по фізиці та корпускулярній філософії» датованих 1741-1743 (!) роками, М.В. Ломоносов наполягає на тому, що справжній хімік повинен бути теоретиком, практиком та філософом, та що хімія є правою рукою фізики, а математика, яка вказує шлях правильного судження, - її очима. Хімічна кінетика є розділом фізичної хімії, в якому вивчаються швидкості хімічних реакцій та проміжні й кінцеві речовини, що утворюються під час протікання цих реакцій. При складанні математичних моделей динаміки хімічних перетворень слід враховувати що:

- кінетичні змінні, як правило, є кількостями (масами) або концентраціями реагуючих речовин;
- швидкість хімічної реакції визначається кількістю (масою) речовини, що вступила в реакцію або утворилася внаслідок реакції за одиницю часу в одиниці об'єму;
- швидкість хімічної реакції визначається як похідна функції від маси (або концентрації) речовини, яка розглядається як функція від часу;
- основним законом хімічної кінетики є закон діючих мас, згідно якому швидкість хімічної реакції при постійній температурі прямо пропорційна добутку концентрації реагуючих речовин;
- хімічний процес зазвичай розбивається на елементарні стадії, в яких швидкості визначаються через динамічні зміни у вигляді поліномів достатньо низького ступеню, причому порядок реакції співпадає із ступенем многочлену;
- одним з основних принципів формальної кінетики складних реакцій є принцип незалежності швидкостей елементарних реакцій в системі, згідно якому кожна з простих реакцій визначається власним диференціальним рівнянням із своєю константою швидкості реакції;
- кінетичні системи, в яких розглядаються тільки елементарні акти взаємодії, виключають автокаталіз.

В дослідженні наводяться конкретні моно-, бі- та тримолекулярні хімічні реакції, математичні вирази закону діючих мас у вигляді диференціальних рівнянь швидкості реакцій та їх розв'язки; розглядається фізичний зміст констант швидкості реакцій. Для складних паралельних та послідовних односторонніх реакцій першого порядку розглянуті хімічні реакції, хімічні рівняння, кінетичні схеми, диференціальні рівняння швидкості реакцій, їх розв'язання та аналіз одержаних залежностей для концентрацій реагенту, проміжного з'єднання та продукту.

У 1920 році Лотка запропонував систему рівнянь, що описує незатухаючі коливання концентрацій в деякій гіпотетичній циклічній хімічній реакції, де цикл відбувається з утворенням двох проміжних речовин. Реальну хімічну реакцію моделі Лотка хіміки марно намагалися знайти аж до 1950-1960 років, коли Б.П. Белоусовим та А.М. Жаботинським було доведено, що реальну хімічну реакцію модель Лотка описувати не може та знайшли хімічну реакцію, яка повинна мати не менше трьох проміжних стадій та описуватися системою, як мінімум, трьох диференціальних рівнянь. Таким чином, був відкритий цілий клас хімічних реакцій, в яких відбуваються автоколивання (реакції типу Белоусова-Жаботинського). В доповіді презентується хіміко-математична модель циклу на прикладі окислення броммолонової кислоти в присутності каталізуючих іонів церію: хімічні рівняння, стадії та схеми реакції, кінетичні рівняння та система диференціальних рівнянь, у якій відбувається автоколивальний процес. Реакція Белоусова-Жаботинського може розглядатися як своєрідний біохімічний маятник, що наочно проілюстровано в доповіді за допомогою інтерактивної моделі «хімічного годинника».

*Затірка Марія Євгенівна, Крещик Денис Миколайович, Мукало Євген Олександрович,
Савченко Стефанія Сергіївна*

ІХФ НТУУ «КПІ»

Науковий керівник:

Бахтіна Г.П., к. ф.-м.н., доцент ФМФ НТУУ «КПІ»

ДИФЕРЕНЦІАЛЬНІ РІВНЯННЯ ЯК ОДИН З ОСНОВНИХ ІНСТРУМЕНТІВ МАТЕМАТИЧНОГО ПРИРОДОЗНАВСТВА: ЯКІСНІ МЕТОДИ РОЗ'В'ЯЗАННЯ

Метою даного проекту є дослідження історичного розвитку інтегрованого математичного підходу до багатьох галузей природничо-наукових знань та їх міждисциплінарного синтезу; визначення широкого спектру математичних моделей біології, хімії, екології, демографії, біофізики, біохімії, мікробіології, генетики, фізіології, епідеміології, імунології, які засновані на застосуванні апарату диференціальних рівнянь; вивчення методів аналітичного, чисельного та графічного розв'язання звичайних диференційних рівнянь певного виду та їх систем; ознайомлення з основними положеннями якісної теорії диференційних рівнянь; демонстрація математики «в дії» шляхом реалізації класичної моделі «хижак-жертва» Лотка-Вольтера, в тому числі, графічними методами, та її порівняння з моделлю «хижак-жертва» А.Н. Колмогорова як прикладу якісно нового підходу до задач математичної екології.

Найбільш цінні особливості застосування математики полягають в тому, що вона дозволяє виявити логічну та структурну схожість систем, які на перший погляд є абсолютно різними, та надає фахівцям-нематематикам поняття та галузь мислення, яких у них раніше не було. Основна проблема математичного моделювання складається в перекладі процесів та проблем певної галузі науки на мову математики, що потребує сумісних зусиль спеціалістів різних профілів діяльності.

Наприклад, при дослідженні фізіологічних процесів в організмі людини та тварин використовують класичні методи математичної фізики, дослідження в галузі оптики, акустики, гідромеханіки, механіки твердого тіла; математичні моделі фізіологічних процесів рослин стосуються реакцій росту, фотосинтезу, дихання, морфогенезу, регуляції цвітіння, взаємодії світла та посіву, розподілення продуктів фотосинтезу; математичні моделі біологічних угруповань (біоценозів) різних видів організмів за класифікацією взаємовідносин між видами («хижак-жертва» або «споживач-ресурс»; «паразит-хазяїн»; «конкуренція», в тому числі, міжвидова; «симбіоз»; «коменсалізм») описуються для

відкритих та закритих екосистем; широкий діапазон математичних моделей застосовується при розв'язанні екологічних, гідроекологічних, демографічних, економіко-екологічних, економіко-демографічних та соціальних проблем.

В 1937 році А.Н. Колмогоровим був запропонований якісно новий підхід до задач математичної екології: усі припущення щодо внутрі- та між популяційних взаємодій в моделі носять загальнобіологічний характер, формулюються без завдання конкретних функціональних залежностей (на відміну від попередніх моделей) та засновані на ідеї одержання змістовних висновків виходячи з чисто якісних передумов. Одержаний та проаналізований увесь спектр можливих фазових траєкторій, кожен з яких має свої нюанси та, на відміну від системи Лотка-Вольтера, охоплює множину можливих реальних випадків. Одержані різні типи поведінки систем: сталі співіснування хижака та жертви; повну загибель хижаків при постійній кількості жертв; згасаючі коливання коло стійкого стаціонарного стану; нестійкого положення рівноваги, біля якого може існувати стійкий граничний цикл. Велика кількість експериментів є наочною ілюстрацією ситуацій, які описуються модельними рівняннями, що підтверджує правильність підходу А.Н. Колмогорова до проблеми «хижак-жертва». В доповіді наводиться колмогорівська модель із сукупністю графіків щодо дослідження відповідної системи диференціальних рівнянь та її розв'язків.

Ковальчук Вікторія Олександрівна, Васюха Ірина Борисівна, Процаюк Людмила Сергіївна

ІХФ НТУУ «КПІ»

Науковий керівник:

Бахтіна Г.П., к. ф.-м.н., доцент ФМФ НТУУ «КПІ»

МОДЕЛІ ДИНАМІКИ ПОПУЛЯЦІЙ

Фундатором математичних популяційних моделей вважають Т.Мальтуса, який наприкінці 18 століття сформулював закон росту народонаселення по геометричній прогресії, що визначав експоненціальний ріст популяції та мав сенс лише для обмежених часових інтервалів. Далі було запропоновано багато моделей, що описували стабілізацію чисельності популяцій, наприклад, модель Ферх'юльста 1842 року, яка описує «самоотруєння» популяції в умовах внутрішньовидової конкуренції.

Опис взаємодії двох та більше видів започатковано роботами А.Лотка та В.Вольтера в двадцяті-тридцяті роки минулого століття: досліджувалися моделі існування видів, які змагалися за спільну їжу або пов'язані взаємодіями «хижак-жертва», введені умови дисипації або самообмеження задля одержання стійкого стану рівноваги, та побудована модель післядії у вигляді інтегродиференціальних рівнянь. На основі досконалого дослідження системи Лотка-Вольтера в тридцяті роки 20 століття Гаузе сформулював закон, який констатує, що існування видів можливо лише тоді, коли вони належать різним екологічним нішам; тоді ж Гаус та Вітт запропонували модернізовану модель Вольтера для випадку релаксаційних коливань «популяції», яка достатньо добре узгоджувалася з даними експерименту; багато моделей присвячено різноманіттю нелінійних функцій взаємодії в системі «хижак-жертва».

Якісно новий підхід до задач математичної екології був запропонований А.Н. Колмогоровим в середині тридцятих років минулого століття. У 1974 році А.Д. Базикін проводить дослідження моделі, в якій передбачається самообмеження в популяціях як жертв, так й хижаків, а функція взаємодії надається у вигляді гіперболи. В залежності від співвідношення між параметрами в системі диференціальних рівнянь можливий різновид

фазових портретів; число особливих точок збільшується до п'ятьох, одна з яких може бути нестійким фокусом, що оточується стійким граничним циклом.

В доповіді наводяться висновки вчених щодо суттєвих особливостей моделей біологічної кінетики. По-перше, в залежності від задачі використовують різні змінні, наприклад, в біохімії це концентрації, в мікробіології це число мікроорганізмів або їх сумарна біомаса, в екології це чисельність виду. По-друге, елементарним процесом в біохімії є ферментативний акт, тому швидкість ферментативної реакції залежить від концентрації початкових речовин не поліноміально, а в більшості моделей праві частини системи є комбінаціями дробових функцій. По-третє, в біології типовим явищем моделей розмноження організмів є авторепродукція, яка еквівалентна хімічному автокаталізу. Четверте, в біології суттєву роль має неоднорідність і гетерогенність простору ті пов'язані з цим ефекти розподілення його на певні кластери. П'яте, само поняття концентрації має специфіку завдяки тому, що число молекул, які беруть участь в реакції не є дуже великим. Шосте, оскільки біохімічний акт є більш складним ніж хімічний та може бути представлений як сукупність декількох хімічних елементарних актів, виникає проблема ефективного спрощення системи, зменшення числа рівнянь та динамічних змінних.

В якості ілюстрації плідності використання диференціальних рівнянь в біології та екології в доповіді представлена модель Ферх'юльста-Пірла динаміки популяції в обмеженому просторі, яка змінює свою біомасу під впливом процесів природної народжуваності, смертності та внутрішньовидової конкуренції. Наводиться процес створення математичної моделі, її аналітичний розв'язок, його візуалізація та аналіз; пропонується метод графічної побудови розв'язку рівняння Ферх'юльста за допомогою методу ізоклін. Крім того розглядається модель Лотка-Вольтера та методика її реалізації.

Щур Анна Вікторівна, Холодько Марія Петрівна, Теленик Наталія Анатоліївна

ІФФ НТУУ «КПІ»

Науковий керівник:

Бахтіна Г.П., к. ф.-м.н., доцент ФММ НТУУ «КПІ»

МАТЕМАТИЧНІ МОДЕЛІ ДЕМОГРАФІЇ

Демографія – це наука про закономірності відтворення населення в суспільно-історичній обумовленості цього процесу. Рівень демографічного розвитку, як безпосередня характеристика населення, є складовою частиною соціального розвитку регіону, країни, світу. Початком зародження демографії як науки вважається 1662 рік створення першої демографічної моделі таблиць смертності населення Лондона Дж. Граунтом. Жодна з суспільних наук, крім демографії, не містить стільки математичних моделей, які пройшли довгий шлях від ідеї стаціонарності демографічних процесів та аналізу населення через моделювання смертності та плодючості до багатофакторних й нестаціонарних моделей аналізу динаміки та науково-обґрунтованого прогнозу демографічних процесів, що вивчають взаємодію та взаємозв'язки відтворення населення з іншими соціальними, економічними, екологічними явищами та процесами.

Демографія є міждисциплінарною галуззю знань. У зв'язку з тим, що на демографічні процеси суттєво впливає цілий ряд факторів, вона поступово перетворюється в систему демографічних наук, які мають загальну методологічну основу: демографічна статистика, теоретична демографія, історична демографія, політична демографія, історична демографія, економічна демографія, демографіка, математична демографія та інші. В сучасній демографії на базі глибоких досліджень взаємозв'язку соціально-економічних та демографічних

процесів з урахуванням історичного досвіду розвивається теорія демографічного переходу, яка в наш час розглядається як загальна теорія населення.

Починаючи з другої половини 20 століття почався визначний рост населення планети; демографічний вибух в країнах, що розвиваються, і в той же час демографічна криза в розвинутих країнах світу; глибокі зміни в народжуваності та смертності, віковій та родинній структурах, урбанізації та міграції населення; значні зміни регіональних можливостей. Тому найактуальнішим питанням демографії є дослідження взаємозв'язків між віковою та статевую структурою населення, плодючістю, шлюбністю, смертністю та міграцією; проблема відтворення та оновлення населення.

Дане дослідження зосереджено на генезисі застосування класичних математичних методів, а саме, апарату диференціальних рівнянь, які мають фундаментальне значення для створення математичної теорії населення та надають основу для конкретного демографічного аналізу. В першу чергу це стосується детермінованих моделей з неперервними змінними А. Лотка експоненціального (мальтузіанського) та стабільного населення, які заклали основу багатьох аналітичних моделей, в тому числі, моделей шлюбності, віку, народження та смертності за статтю; генетичних та міграційних моделей як з неперервними, так й дискретними змінними (А. Кетле, П. Ферх'юльст, Р. Пірл, Л. Рід, Е. Коул, Ж. Буржуа-Піше та інші). Зауважимо, що в демографії населення розглядається як людська популяція, яка самовідновлюється в процесі зміни поколінь. Показник, який характеризує динаміку населення, є мірою інтенсивності змін загальної чисельності населення або темпом його росту.

В доповіді презентуються також цікаві висновки з сучасних кількісних теорій смертності, заснованих на вивченні історичної динаміки компонент смертності закону Гомпертця-Мейкхема та його використанні для прогнозування смертності в сьогоdnішніх умовах прогресу технологій та медицини, на основі факторного аналізу часових рядів смертності та теорії надійності біологічних систем.

Івченко Ольга Анатоліївна

ІХФ НТУУ «КПІ»

Науковий керівник:

Бахтіна Г.П., к. ф.-м.н., доцент ФМФ НТУУ «КПІ»

ПРОБЛЕМА ЗАХИСТУ ПРИРОДНИХ ВОД: МОДЕЛЬ СТРИТЕРА-ФЕЛПСА ДИНАМІКИ ЗМІСТУ РОЗЧИНЕНОГО У ВОДІ КИСНЮ

Вивчення та прогнозування стану водних систем є однією з найважливіших задач сучасної гідроекології. На процеси формування якості води і стан водних екосистем суттєво впливає наявність у воді розчиненого кисню (РК), концентрація якого є одним з основних інтегральних показників якості поверхневих вод. За дослідженням існує тісний зв'язок між концентрацією у воді розчиненого кисню та наявністю органічних речовин, що легко окислюються мікроорганізмами. Зауважимо, що мірою кількості у воді органічної речовини при її деструкції є величина біохімічного споживання кисню (БСК).

При вивченні гідробіологічних та гідрохімічних процесів значна увага приділяється математичному моделюванню кисневого режиму та деструкції органічних речовин.

В роботі розглянуто простіший варіант класичної моделі Стрітера-Фелпса кисневого режиму і динаміки органічної речовини, яка була запропонована в 1925 році в США.

Модель передбачає наступне.

По-перше, в об'ємі води розчинений кисень та органічна речовина ідеально перемішуються, тобто в будь-яких двох точках в даний момент часу маємо однакові концентрації кисню та однакові концентрації органічної речовини.

По-друге, змінні стану, які в кожний момент часу однозначно характеризують стан води, це концентрація розчиненого кисню в певний момент часу в *мг/л* та концентрація біохімічного споживання кисню в *мг/л*, яка є мірою змісту органічної речовини у воді.

Третє, процесами, що беруть участь в моделюванні, є процес аерації (тобто надходження кисню у воду з атмосфери), процес витрати кисню на зменшення БСК, процес окислення органічної речовини (тобто, зменшення БСК).

Четверте, надходження кисню у воду з атмосфери за певний проміжок часу пропорційно добутку величини цього проміжку на величину різниці між концентрацією насичення та поточною концентрацією кисню.

П'яте, втрата кисню на зменшення БСК пропорційно проміжку часу та поточній концентрації БСК.

Шосте, зменшення БСК пропорційно проміжку часу та поточній концентрації БСК.

Далі складається два балансових співвідношення, які виражають закони збереження кисню та БСК в об'ємі на рівні процесів, що включені в модель.

Після певних перетворень одержуємо систему двох звичайних диференціальних рівнянь першого порядку відповідно обраних змінних, лінійних, із сталими коефіцієнтами. Наведемо словесне формулювання рівнянь системи. Перше рівняння визначає, що швидкість зміни концентрації РК дорівнює добутку коефіцієнту аерації на величину різниці між концентрацією насичення води киснем та концентрацією РК, мінус добуток константи швидкості біохімічного окислення (оксидації) на концентрацію органічної речовини (БСК). Друге рівняння визначає, що швидкість зміни концентрації органічної речовини дорівнює добутку з мінусом константи оксидації на величину концентрації органічної речовини.

Система легко інтегрується, знаходиться її загальний розв'язок, а при певних початкових умовах, й частинний. Проводиться аналіз одержаного результату, наводяться графіки залежності змінних процесу від часу та концентрації біохімічного споживання кисню від концентрації розчиненого кисню.

Житник Марина Михайлівна, Столяр Анастасія Юріївна
ФСП НТУУ «КПІ»

Науковий керівник:

Бахтіна Г.П., к. ф.-м.н., доцент ФМФ НТУУ «КПІ»

МОДЕЛІ СІТЬОВОГО ПЛАНУВАННЯ ТА КЕРУВАННЯ ТА ЇХ КОМП'ЮТЕРНА РЕАЛІЗАЦІЯ

Досить значний клас практичних задач управління можна сформулювати та розв'язати в рамках сітьових моделей (або структурного планування) для яких розроблені спеціальні сітьові оптимізаційні алгоритми та відповідне програмне забезпечення, наприклад, алгоритми знаходження мінімального остовного дерева, знаходження найкоротшого шляху, максимального потоку, мінімізації вартості потоку в мережі з обмеженою пропускнуою здатністю, критичного шляху тощо.

Зауважимо, що деякі з цих задач можна визначити й як задачі лінійного програмування.

В дослідженні проаналізовано етапи створення та розвитку сітьових моделей; розглянуто типові задачі, що використовують відповідні алгоритми; наведено класифікацію методів планування, складання розкладів та управління проектами; представлено необхідні правила

побудови сітьових графіків, засоби завдання вхідних даних для побудови сітьової моделі; надана методика розв'язання задач; представлений список відповідної літератури, в тому числі, електронних ресурсів.

Основна увага в роботі приділялася найбільш розповсюдженим методам, а саме, методу критичного шляху (Critical path method, CPM) та системі планування та керівництва програмами розробок (program evolution and review technique, PERT), в яких проводиться аналіз проектів для складання часових графіків розподілу фаз проектів та їх реалізації за допомогою інформаційних технологій (Excel та ПЕР).

Зауважимо, що на відміну від методу CPM, в якому тривалість кожного етапу проекту є детермінованою, в системі планування PERT вона є стохастичною та характеризується оптимістичною оцінкою часу (коли передбачається максимально швидке виконання процесу), найбільш ймовірною оцінкою часу (коли передбачається нормальне виконання процесу), песимістичною оцінкою часу (коли передбачається дуже повільне виконання процесу).

Основною метою дослідження, що презентується в доповіді, була демонстрація переваг застосування відповідного програмного забезпечення при розв'язанні трудомістких практичних задач управління означеного напрямку, з якими може мати справу майбутній фахівець в своїй діяльності.

В роботі розглянуто застосування методів на прикладі управління роботами з реконструкції цеху на заводі по виробництву харчової продукції, яка проводиться з метою збільшення потужності виробництва для задоволення попиту на продукцію в певному регіоні згідно рекомендації маркетологів.

Розв'язання задачі проводиться на основі даних щодо переліку виконаних робіт, їх тимчасових та вартісних показників з метою представити весь комплекс робіт у вигляді мережевого графіку, визначення складу та довжини критичного шляху, побудови залежності довжини критичного шляху від обсягу вкладених коштів (метод CPM), оптимізації використання ресурсів.

Проведено три способи реалізації завдання: «вручну», за допомогою Excel, в пакеті економічних розрахунків ПЕР; зроблено нормоконтроль затрат часу в кожному випадку.

Визначено, що хоча усі отримані результати збігаються, однак, використання певної опції пакету ПЕР є найбільш ефективним тому, що дає змогу отримати той самий результат при мінімальній кількості ітерацій, дозволяє це зробити за мінімальну кількість часу та максимальній зручності пакету для користувача.

Повідомляється, що метод PERT також може бути реалізований за допомогою однієї з опцій пакету економічних розрахунків ПЕР.

Павленко Валентина Вікторівна, Цехан Катерина Олександрівна, Пустовалова Ольга Дмитрівна, Кудрявченко Наталія Миколаївна

ФМФ НТУУ «КПІ»

Науковий керівник:

Бахтіна Г.П., к. ф.-м.н., доцент ФМФ НТУУ «КПІ»

КОНТРОЛІНГ ЯК СУЧАСНА КОНЦЕПЦІЯ УПРАВЛІННЯ ОРГАНІЗАЦІЄЮ

Проект присвячений сучасним підходам до системного, комплексного, проактивного, спрямованого на майбутнє, контекстного управління організацією (зокрема, вищим навчальним закладом, підприємством тощо) в умовах висококонкурентного зовнішнього середовища згідно сучасних парадигм управління.

Контролінг, як нова галузь управління, розглядається як інновація, нововведення, що якісно змінює об'єкт управління з метою одержання економічного, соціального, науково-технічного або іншого ефекту.

В основі концепції контролінгу лежить прагнення довгострокового, сталого, ефективного існування організації, що передбачає системну інтеграцію та синтез різних аспектів управління процесами.

Трансформаційні перетворення організації згідно умов інноваційного розвитку потребують відповідних змін в системі управління, створення збалансованого взаємодоповнюючого відношення ціле- та ціннісно-орієнтованих організаційних структур, програмно-цільових методів управління, нової кадрової генерації персоналу та відповідного інформаційно-аналітичного забезпечення прийняття управлінських рішень на основі створення інформаційних систем та контролінгу.

В роботі проведено дослідження генезису визначення та розуміння «контролінгу», яке наочно ілюструє поширення його функцій від сфери обліку, фінансів та бухгалтерії, фінансового контролю та оптимізації фінансових джерел до концепції економічного управління організацією (яка має на меті управління прибутком, й досі домінує) і, далі, до сучасних підходів комплексного управління діяльністю у всій його багатогранності, який крім створення системи управлінського, фінансового та виробничого обліку передбачає активізацію нематеріальних факторів, комунікацій, мотивації кадрів та стимулювання праці, проектування сфери поведінки людей та ефективного управління персоналом.

Завданнями контролінгу є забезпечення синтезу планування, обліку, контролю, нормування, економічного аналізу, організації інформаційних потоків, на основі створення обліково-інформаційно-аналітичної системи підтримки прийняття стратегічних та оперативних рішень щодо управління процесом досягнення цілей. В доповіді надається чітке визначення функцій та методів управлінського контролінгу, доводиться необхідність наявності певних вимог до персоналу служби контролінгу.

Проект передбачає огляд економетричних методів та їх комп'ютерної реалізації як важливої частини наукового інструментарію та інформаційної підтримки контролінгу; визначення етапів розвитку економетрики як науки, що вивчає конкретні кількісні та якісні взаємозв'язки економічних об'єктів і процесів за допомогою математичних та статистичних методів і моделей; надання інформації щодо таких сучасних напрямів економетрики як непараметрична економетрика, робастність, бутстреп, статистика інтервальних даних та статистика об'єктів нечислової природи; презентацію застосування виробничої функції Кобба-Дугласа при моделюванні поведінки виробника в умовах досконалої конкуренції за допомогою Excel.

Доповіді проекту органічно доповнюються інформацією щодо інформаційно-аналітичного напрямку діяльності науково-методичного центру «Системного аналізу і статистики» НТУУ «КПІ», який побудований за сучасною концепцією контролінгу.

СЕКЦІЯ №12. ПОЛІТОЛОГІЯ: «ШЛЯХИ УКРАЇНСЬКОЇ ДЕРЖАВНОСТІ В XXI СТ.:ВИКЛИКИ, ЗАГРОЗИ І ПЕРСПЕКТИВИ»

Куратор секції: викл. кафедри політології, соціології та соціальної роботи Радей А.С.

Секретар секції: Шевченко К.С..

Боровенська Марія Володимирівна

ФММ НТУУ «КПІ»

Науковий керівник:

Мігалуш А.О., викладач ФСП, НТУУ «КПІ»

ЗАТЯЖНЕ СТАНОВЛЕННЯ ГРОМАДЯНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА ЯК ЗАГРОЗА ДЛЯ РОЗВИТКУ УКРАЇНСЬКОЇ ДЕРЖАВНОСТІ

Українська державність в XXI столітті ще перебуває в стані становлення, а отже на подальші шляхи її розвитку буде впливати такий фактор як формування громадського суспільства. Адже фундаментальна частина будь якої держави це і є її суспільство. І якою буде держава залежить саме від нього. Незалежна Україна на шляху до демократії стикнулася саме з проблемою розбудови демократичних інститутів, до яких відноситься й громадянське суспільство.

Безперечним здобутком державотворчого процесу в Україні є неухильне слідування шляхом удосконалення вітчизняного законодавства, у тому числі щодо розбудови громадянського суспільства, рівень розвиненості котрого має позначати рівень розбудови правової, демократичної держави.

Але якщо говорити про загальний стан, то формування в Україні громадянського суспільства відбувається доволі повільним шляхом. Причиною такого його розвитку є те, що певна частина суспільства не усвідомлює необхідності демократичних реформ, а ще доволі значна частина тяжіє до повернення тоталітарного управління за радянським зразком. Характеризуючи становище громадянського суспільства в сучасній Україні варто зазначити наявність його мргіналізації. Доказом цього є значний розрив між теоретично описаним у конституції правом на участь у громадському житті та практичною його реалізацією. Так, за декілька останніх років значна частина громадян взяла участь у страйках, демонстраціях. Хоч «за даними соціологічних опитувань, в останні роки кількість громадян, що беруть участь у таких заходах, зросла до 30%» [2, с. 44]. При чому, участь людей у зазначених громадських акціях пов'язана насамперед з соціальними проблемами, зокрема: невиплатою заробітної плати, безробіттям, зростанням цін на предмети першої необхідності і т.п. Крім того, багато українських громадян зневірилися у політиках, а тому якщо і беруть участь у акціях на підтримку того чи іншого політичного діяча, то лише за певну винагороду. Дослідження показують, що «членство у організаціях громадянського суспільства знаходиться на рівні 12-15%, де найбільший відсоток участі належить профспілкам (19,6%), політичним угрупованням (8,9%) та спортивним та молодіжним асоціаціям» [1]. Досить формальною є участь людей й у формуванні організацій політичних партій. Люди вирішують стати членом партії не за принципом підтримки програми партії, а заради отримання депутатського мандату рад різного рівня чи здобуття іншої винагороди. Відносини людини та держави завжди були дискусійними і досі залишаються актуальними.

Враховуючи, що громадянське суспільство повинно впливати на рішення влади обмежуючи її функції та контролюючи процес прийняття рішень, то доречно буде за допомогою внесення відповідних змін до законодавства застосовувати до громадянського

суспільства також принцип стримування та противаг, на якому у демократичних державах базується система поділу влади. Україна ще має пройти свій складний шлях побудови власного громадянського суспільства, яке буде слугувати українській державі і українському народу.

Список використаних джерел:

1. Гаджиев К.С. Введение у політичну науку [Електронний ресурс]: – Режим доступу: www.society.polbu.ru/gadzhiev_science/ch27_all.html
2. Жильцов С.С. Україна: перезавантаження... – М.: Схід-Захід, 2009. – 464 с.

Деміденко Катерина Валеріївна

ФММ НТУУ «КПІ»

Науковий керівник:

Мігалуш А.О., викладач ФСП, НТУУ «КПІ»

СТАН ДЕМОКРАТІЇ В УКРАЇНІ

З огляду на стрімкі глобалізаційні процеси та на інтеграційну спрямованість зовнішньої політики України щодо Європейського Союзу, наріжним каменем постає питання демократичності українського суспільства. Адже низький рівень основних показників демократії не тільки є свідченням незадовільного рівня життя населення та незабезпечення в повній мірі прав і свобод громадян, але є суттєвою перешкодою для подальшого соціально-економічного розвитку та інтеграції України в міжнародні структури.

За версією аналітичного підрозділу журналу The Economist, у рейтингу демократичних держав 2011 року Україна втратила свої позиції та опинилася на 79 місці серед 167 країн світу (у минулому році наша країна зайняла 67 місце, у 2006 році 52-е, в 2008 році – 53-е). [1]

Положення країни у цьому рейтингу визначається на основі оцінювання п'яти основних показників демократії: виборчий процес і плюралізм, функціонування уряду, активність населення в політичному процесі, політична культура та громадянські свободи. Відповідно до цих показників кожній країні привласнюють один з чотирьох режимів влади: «повна демократія», «збиткова демократія», «гібридний режим», «авторитарний режим». Україна на сьогоднішній день визнана державою з «гібридним режимом», що означає лише часткові прояви демократії в нашому суспільстві. Загальний бал України становить 5,94 з максимальних 10 (6,3 в 2010-му). Так, за виборчим процесом та плюралізмом Україна отримала 8,33 балів, за функціонування уряду – 4,64 бали, за політичну участь – 5 балів, за політичну культуру – 4,38 балів, а за громадянські права – 7,35.

Згідно з оприлюдненими 22 березня 2012 року висновками експертів німецького фонду Бертельсмана, в Україні спостерігаються «явні ознаки ерозії демократії». Про що свідчить низький рівень «індексу трансформації», який складається з двох індексів – статусного та індексу менеджменту. «Статусний індекс ґрунтується на таких критеріях, як стабільність інститутів демократії, дотримання принципів правової держави, участь громадян у політичному житті, а також соціоекономічний розвиток. За цими показниками у відповідному рейтингу 2010 року Україна посіла 37 місце (6,55 бала за шкалою від 1 до 10), а в 2012 році спустилася на 55-те (5,96 бали). Такий же результат у рейтингу показала Замбія. Перше місце в цьому списку одержала Чехія (9,61 бала), останнє – Сомалі (1,22 бали)» [3].

Невисока оцінка виборчого процесу та плюралізму в Україні була зумовлена в першу чергу численними порушеннями виборчого законодавства, які відзначалися як державними органами, що здійснюють контроль за дотриманням законодавства про вибори, так і міжнародними спостерігачами за цим процесом в минулому.

Щодо дотримання громадських прав в Україні, то за даними аналітичного звіту «Стан дотримання політичних прав та громадянських свобод в Україні» Дому Свободи України «середня оцінка громадянами дотримання базових прав становить 3,66 (з 5), політичних прав – 3,32, соціальних та демократичних – 2,49, культурних – 3,34 та екологічних – 2,65. Джерелом істотних порушень прав людини в Україні громадяни найчастіше називали кримінальні структури

(53,2%), діяльність народних депутатів (45,4%), та міліції (42,5%), майже чверть (24,6%) респондентів визнають самих громадян джерелом істотних порушень прав та свобод в Україні. Рівень недовіри до депутатів всіх рівнів залишався високим» [2].

Індекс менеджменту формується виходячи з того, наскільки послідовні й цілеспрямовані рішення приймалися керівництвом країн на шляху розвитку демократії та ринкової економіки за останні два роки. «Тут Україна теж погіршила свій результат, опустившись з 66-го місця (4,92 бала) в 2010 році до 76-го (4,62 бали) в 2012 році. Це місце вона розділяє з Центральноафриканською Республікою» [3].

Таким чином, слід зазначити, що Україна зараз знаходиться лише на етапі становлення демократії. Можна констатувати наявність лише деяких елементів демократії в Україні, наприклад: багатопартійність, вибори на альтернативній основі, можливість відкрито критикувати владу, наявність недержавних засобів масової інформації, плюралізм думок щодо питань державного будівництва, наявність опозиційних політичних сил. Така ситуація пояснюється відсутністю стратегічно прорахованих соціальних, політичних та економічних реформ в країні, хаотичністю та інтуїтивністю дій уряду в цьому напрямку, бездумним перенесенням європейського досвіду на українські реалії. Побудова демократії в Україні має базуватися на потребах сучасного українського суспільства та бути спрямована в першу чергу на вирішення найнагальніших проблем пересічних українців, враховуючи особливості перехідного періоду саме в нашій державі.

Список використаних джерел

1. В рейтинге демократии стран мира Украина заняла 79 место из 167 позиций/[Електронний ресурс] ПрессОрг/ Режим доступу: <http://press.org.ua/politics/1011>

2. Стан дотримання політичних прав та громадянських свобод в Україні (аналітичний звіт за 2009 – перше півріччя 2010) /[Електронний ресурс] Freedomhouse.org.ua/ Режим доступу: http://freedomhouse.org.ua/files/HR%20report_2009_FHU%20_2_.pdf

3. Українська демократія опинилася на рівні «африканських» показників/[Електронний ресурс] Газета.ua/ Режим доступу: http://gazeta.ua/articles/politics/_ukrajinska-demokratiya-opinilasya-na-rivni-afrikanskih-pokaznikov/428177

Зборовський Євген Сергійович

ФММ НТУУ «КПІ»

Науковий керівник:

Мігалуш А.О., викладач ФСП, НТУУ «КПІ»

ПРОЦЕС ФОРМУВАННЯ ПРАВОВОЇ ДЕРЖАВИ В УКРАЇНІ: ПЕРЕДУМОВИ ТА НАСЛІДКИ

Нерівність як в соціальному контексті так і в правовому на рівні національних та міжнародних інститутів влади повсякчас є питанням номер один. Ця проблема накладає свій відбиток й на спроби України рухатись в бік інтеграційних угруповань. Проте навіть на національному рівні існує усвідомлення того, що недосконалість інститутів правової

держави не дозволяє забезпечити нормальні умови для життєдіяльності людини як головного ресурсу цивілізаційного розвитку.

Норми та напрями законодачих порядків України як правової держави знаходять своє відображення у Конституції України. Саме вітчизняна конституція вважається однією з найбільш демократичних та досконалих з точки зору окреслення всіх сфер життєдіяльності соціуму: забезпечення прав і свобод людини, що є головним обов'язком держави, поділ влади та верховенство права та інші. Саме ці принципи покладені в основу українського законодавства.

Проте існуючі реалії, подекуди зовсім не демократичні, не сприяють розвитку індивіда та як наслідок суспільства в цілому. Надто часто люди стикаються з нерівноправністю політичної еліти та громадян, повсякчасним використанням тіньових схем, використання особистісних зв'язків при вирішенні багатьох питань та іншими неофіційними і подекуди не легальними практиками. Але, що гірш за все, українці фактично звикли до цього та не бачать шляхів до подолання даного негативного явища.

Історичний досвід вказує на існування двох шляхів вирішення вищезгаданої проблеми: революційний та еволюційний. Революційний відбувається найчастіше під впливом зовнішніх факторів: вступом в міжнародні організації, підписанням міжнародних пактів чи договорів, що потребують гармонізації певних правових норм. Еволюційний шлях, яким прямує Україна, передбачає використання вітчизняних ресурсів та передового світового досвіду. Такий шлях є більш адекватним реальному співвідношенню суспільних можливостей та потреб. Проте при теперішніх намаганнях підписати угоду про вільну торгівлю з ЄС, необхідними є якісні зміни законодавства, що вже протягом року є перешкодою для вирішення цього питання.

Тому на сучасному етапі розвитку, все ж в першу чергу слід звернути увагу на внутрішні реформи, а врегулювавши їх вдасться швидше налагодити зовнішні зв'язки. Тож, окреслимо основні завдання, що вимагають вирішення на шляху до правової держави: вдосконалення відносин між владою та громадянами, між владними інститутами, впровадження гарантування прав і свобод, забезпечення рівності перед законом, підвищення рівня соціального захисту населення. Важливо щоб такі перетворення відбувались не «на папері», а дійсно дозволили українському суспільству перейти на новий щабель розвитку.

Зуб Тетяна Андріївна

ФММ НТУУ «КПІ»

Науковий керівник:

Мігалуш А.О., викладач ФСП НТУУ «КПІ»

ЗОВНІШНЬОПОЛІТИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СТРАТЕГІЧНИХ НАЦІОНАЛЬНИХ ІНТЕРЕСІВ УКРАЇНИ

З кожним роком у світі відбуваються зміни в економічному і політичному середовищі, що призводить до змін у сучасних міжнародних відносинах. Під дією різних факторів змінюється політика цілих держав, не стала винятком і Україна. І в дійсності, участь України у міжнародних організаціях та інтеграційних процесах має стати ефективним інструментом реалізації її національних інтересів.

Співробітництво з Європейським Союзом є пріоритетним напрямом зовнішньої політики України. Інтеграція в європейський політичний, економічний та соціальний простір створить додаткові можливості для інноваційного розвитку держави та суспільства. Так, перед Україною постають наступні завдання: гармонізація національного законодавства із

законодавством ЄС; створення поглибленої та всеосяжної зони вільної торгівлі між Україною та ЄС; запровадження безвізового режиму з країнами ЄС [1, с.13].

Другий принципово важливий напрям зовнішньої політики України – забезпечення національної безпеки країни. Національні інтереси України у сфері безпеки визначено основними напрямками зовнішньої політики, а саме забезпечення державного суверенітету та територіальної цілісності; захист національних цінностей України; створення умов для суспільного поступу країни. На глобальному рівні Україна вирішує питання стратегічного наступального озброєння, протиракетної оборони Європейського континенту, нерозповсюдження військових ядерних і ракетних технологій, а також питання екологічної безпеки. На регіональному рівні, враховуючи географічне розташування України та нинішні міжнародні умови, вирішення завдань безпеки можливе передусім через здійснення законодавчо визначеного стратегічного курсу у спосіб всебічної європейської та євроатлантичної інтеграції держави [2, с.122].

Російський вектор зовнішньої політики України має залишитись одним з головних чинників забезпечення національних інтересів країни. Українсько-російські відносини відіграють центральну роль як у розвитку внутрішньополітичної ситуації в Україні, так і в формуванні її зовнішньополітичного курсу. Ключовим інтересом зовнішньої політики України повинно стати поліпшення відносин з Росією, оскільки від цього залежать чимало інших зовнішньополітичних напрямів. Зменшення конфліктності в українсько-російських відносинах важливе, зокрема, з таких міркувань: посилення позицій Росії на міжнародній арені; погані відносини з Росією стають на заваді ефективнішій співпраці України з Євросоюзом і НАТО; російський бізнес – один з найпотужніших інвесторів в українську економіку. Також Україні з Росією необхідно вирішити багато важливих питань – демаркація кордону на суходолі; делімітація морської частини кордону; контроль за дотриманням військовиками Чорноморського флоту РФ правил, передбачених і національним законодавством України, і двосторонніми документами; стабільні поставки газу [2, с.29].

Список використаних джерел:

1. Європейська інтеграція України: поточна ситуація, завдання та пріоритети державної політики: мат. засідання «круглого столу» [Електронний ресурс] / за заг. ред. О. В. Снігир. – К.: НІСД, 2010. – 64 с. – Режим доступу: http://www.niss.gov.ua/content/articles/files/Evrointegr_new_korektura-692ff.pdf
2. Нова зовнішня політика України: погляди аналітиків, 2010 – Режим доступу: http://www.icps.com.ua/files/articles/55/80/Uniter_UKR_for_site.pdf

Кіщук Тетяна Олександрівна
ФСП НТУУ «КПІ»

Науковий керівник:

Радей А.С., викл. ФСП НТУУ «КПІ»

ПОЛІТИЧНА ПРОБЛЕМА ФОРМУВАННЯ ЛІДЕРА В УКРАЇНІ

Проблема політичного лідерства та тенденції його становлення в країнах колишнього СРСР має свої специфічні риси. В Україні, після здобуття її незалежності, політичними лідерами стали представники радянської партійної номенклатури та національної інтелігенції.

Торкаючись проблеми політичного лідерства в Україні, слід зазначити, що в політології існує дві думки щодо того, кого віднести до політичних лідерів. Деякі політологи вважають, що до політичних лідерів досить відносити тільки найвищих керівників держави, які очолюють верховну владу – Президент, голова уряду, Голова Верховної Ради. Інші вчені

додають до цієї когорти лідерів політичних партій та рухів, найбільш відомих впливових міністрів, державних діячів іншого рангу, представників вітчизняного бізнесу.

В Україні легітимними є політичні інститути президентства, уряду і Верховної Ради, керівництво якими напряму пов'язано з лідерством. Але далеко не завжди ці владні структури виконують власні функції результативно на благо народу і держави.

Потреба в авторитетному лідері зростає за складних ситуацій життєдіяльності суспільства. Наприклад сьогодні, коли Україна знаходиться як в економічній, так і політичній кризі, можливості суспільства щодо розв'язання складних суспільних проблем багато в чому залежать від наявності загально визнаного лідера, який не тільки запропонував би стратегію виходу з кризи, а й зумів би консолідувати суспільство на її виконання.

Роки незалежності України показали, що на посади політичних лідерів часто обирались люди з середнім рівнем управлінських здібностей. Часто цей вибір був не висловленням народної любові або авторитету, а, скоріше, небажанням бачити на цій посаді основного конкурента. Всю політику «народні обранці» намагаються звести до пошуку потрібного дискурсу критики минулого, суперечки з опонентами чи розмови з виборцями. Саме тому можна погодитися з висновком Д. Видріна, що склад політичного керівництва країни цілком заслуговує назви «вербальні лідери». Але політичне лідерство неможливо звести до політичної декларації.

Але політична перспектива за іншою генерацією політичних лідерів, які зможуть опанувати і виховати в собі основні риси політичної культури, а також важливі психологічні дані: вміння працювати з людьми, комунікабельність, вміння обирати свою команду помічників та інше.

Політичний лідер - це і центр влади, і «мозок» і «візитна картка» тих сил, які його висувують на елітарні лідируючі позиції, забезпечують йому постійну, тривалу підтримку. Він - політичний менеджер, що управляє, керівник своїх послідовників і прихильників. Політичні лідери – це люди, які мають бути професійно, інтелектуально, морально-психологічно та організаційно підготовлені до владної діяльності, спроможні справляти легітимний вплив на все суспільство або його частину.

Сьогодні ми спостерігаємо повну відсутність спільних дій різних центрів влади. Постійні конфлікти, нездатність створити єдину стратегію дій призводять до дестабілізації держави. Проте тільки в діалозі політичних сил, у конкуренції ідей – гарантія становлення нових ефективних лідерів, ефективного розвитку країни.

Проблеми, що існують в сфері формування політичних лідерів, впливають не лише на внутрішній стан країни, а й на її зовнішній імідж. Нехтування принципами демократії, висока корупція, комерціалізація культури – все це призводить до того, що падає довіра міжнародної співдружності до владної та опозиційної еліти України, як до нездатної проводити ефективні реформи, позитивні перетворення. Міжнародні економічні організації, фінансові фонди скорочують матеріальну підтримку нашій державі. Це свідчить, що падає довіра до владних еліт і політичних лідерів.

Коренева Анна Миколаївна

ФСП НТУУ «КПІ»

Науковий керівник:

Радей А.С., викл. ФСП НТУУ «КПІ»

МІСЦЕ СУЧАСНОЇ ПОЛІТИЧНОЇ ЕЛІТИ В УКРАЇНСЬКОМУ ДЕРЖАВОТВОРЕННІ

Більше двадцяти років Україна намагається активно будувати свою державність. Нове державо-управлінське мислення не може сформуватися зненацька. Зрозуміло, що управляти державою можуть лише обрані, креативно мислячі, лише кращі з високоінтелектуальних представників народу. Саме тому надзвичайно актуальною проблемою є формування професійної, ефективно діючої, якісної еліти. Сам термін «еліта» означає «добірний», тобто та група людей, які мають особливі професійні та особисті якості, що виділяють їх з більшості, надають право володарювати.

Нині політична українська еліта є досить строкатою: керівники держави, лідери партій, олігархи, чиновники, які володіють формальною владою, встановлюють правила організації життя в суспільстві, тобто еліта – це та досить самостійна, порівняно привілейована меншість суспільства, що утримує під контролем всі державні структури. Саме еліта є рушійною силою в розвитку суспільства і тому, якщо ця обрана меншість втрачає свою консолідуючу силу – можливість вести народ, то держава деградує в усіх сферах .

Сучасну вітчизняну еліту становить панівний клас, що здійснює управління заради тієї соціальної системи, що ставить цей клас у привілейований стан. Представники ще старої партійної номенклатури, ті колишні компартійні лідери, що завели потужну велику країну в глухий кут, зараз при владі. Звичайно ж, наша держава потребує оновлення політичної еліти – творчих, амбітних, активних, високоінтелектуальних молодих особистостей. Можна зазначити, що Україна переживає процес виродження еліти, що спричиняє економічну слабкість, політичну нестабільність, руйнацію моральних цінностей в країні. Відомий соціолог В. Парето довів, що розвиток еліт проходить циклічно. Спочатку вона активно формує мету суспільного розвитку, служить народу, знаходячись при владі – це еліта «першого призову», що формує вектор державного розвитку. Далі вже починається поступове заповнення простору навколо цієї «справжньої» еліти однодумцями, що оточують її жадібним натовпом, з намірами зайняти для себе належні місця. На жаль, у нашому суспільстві це можна легко прослідкувати – вищеописана закономірність стосується привабливих посад, мотивами зайняття яких є особиста вигода, матеріальні блага, почесні. Таким чином, управляють державою, приймають доленосні рішення не ті, хто вміє і може, а ті, хто не володіє належними професійними якостями, ті, хто не здатний мислити по-новому, в інтересах всього суспільства. Правляча верхівка активно перебирає на себе риси еліти, не маючи для цього ніяких задатків. Треба розрізняти поняття «елітність» та «елітарність». Перше відповідно – це лише формальна приналежність людей до еліти, а друге – це вже наявність певних якостей, психічних, соціальних рис, що дозволяють певній групі людей називатися елітою. Підміна еліти її імітаторами заважає повноцінному активному процвітанню держави, адже в такому разі в дію вступають далеко не високоморальні принципи управління, які б заохочували творчість, професіоналізм, а діють ті, що спричиняють лише цинізм, блат, корупцію.

Сказати, що в сучасній Україні немає еліти не можна, річ у тому, що її якісні характеристики не відповідають високим потребам державотворення. Саме еліта є визначальним важелем і суб'єктом державотворення. Реформування державної системи не відбудеться до тих пір, поки не здійсниться оновлення і становлення політичної еліти, адже на цю обрану меншість покладається ухвалення доленосних рішень, що визначить майбутнє України в цілому, так і кожного окремого громадянина.

Лимар Тетяна Вікторівна

ФММ НТУУ «КПІ»

Науковий керівник:

Мігалауш А.О., викладач ФСП, НТУУ «КПІ»

ОСОБЛИВОСТІ АНАРХІЗМУ В УКРАЇНІ НА ПОЧАТКУ ХХІ СТ.

Анархізм з'явився на території України на початку ХІХ століття як рух, течія та ідея звільнення від недосконалої і несправедливої системи «влади міста» шляхом непокори, бунту селянських мас. Але звичайно, анархізм не може виникнути у суспільстві без необхідних для цього умов. Обурення та назрівання невдоволення серед селян, постійне пригноблення з боку швидкозмінних представників влади, неможливість отримання незалежності, різноманітні утиски і поширення серед інтелігенції робіт таких визначних основоположників теорії анархізму, як М. Бакуніна та особливо П. Кропоткіна були вирішальними важелями для підняття народних мас на бунт заради власної свободи.

Анархізм являє собою суспільно-політичну течію, яка оголошує найбільшою цінністю свободу кожного індивіда та категорично заперечує природність панування і пригнічення однієї людини іншою. Шляхом повернення кожній особистості її єдино можливого істинного та природного стану свободи є руйнування існуючого державно-політичного ладу. Проте, анархісти зовсім не заперечують існування певної політичної системи, яка б робила можливим поєднання суспільної організації спільного проживання людей та збереження індивідуальності кожного. Такими політичними системами на думку анархістів мали стати комуні, союзи громад чи інші суспільні організації з інститутами громадського самоуправління, які б не передбачали влади людини над людиною. Прибічники цієї суспільно-політичної течії вважали, що необхідно рішуче боротися за свої права і негайно знищувати прийнятну форму державної влади шляхом стихійного бунту мас.

На початку ХХІ століття анархізм починає набирати активних обертів на території України. Незалежність і суверенітет України уже виборені, демократія, права та свободи кожної особистості задекларовані в Конституції. Чого ж ще не вистачає? Сьогоднішні реалії ставлять перед прихильниками радикальної течії нові прерогативи і цілі для боротьби. Перш за все, анархісти сьогодення виступають за вирішення екологічних проблем, питань гендерної рівності, расизму, намагаються вплинути на формування свідомості серед молодого покоління, викривають політичні фальсифікації та протизаконні дії урядовців, нагадують про героїчну діяльність пращурів-анархістів тощо.

Анархісти обирають методи ненасильницької прямої дії, які ще часто називають «ненасильницьким громадянським спротивом», наприклад, страйки, саботаж, графіті чи активізм. Серед організацій, які діють у сучасній Україні, можна виділити найвідоміші – це Пряма дія, РКАС, АДА та САУ. «Союз анархістів України (САУ) має офіційний статус політичної партії, вона підтримує ідеї правої анархії: анархо-індивідуалізм й анархо-капіталізм» [2].

Анархізм у демократичному суспільстві переродився і знайшов пригноблених, яких можна захищати цивілізованими методами. Сучасне суспільство в Україні так і не досягнуло повноцінної свободи і справедливості, тому анархізм надовго затримається в нашій державі.

Список використаних джерел:

1. САУ в действии Союз Анархистов Украины [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://s-a-u.org/actions.html>
2. Анархізм [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://uk.wikipedia.org/wiki/>
3. Адамс Д. Пост-анархізм в двух словах /Адамс Джейсон [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://livasprava.info/content/view/3431>

Олійник Олеся Дмитрівна

факультет податкової міліції НУДПС України

Науковий керівник:

Якименко О. В. викладач Національний університет ДПС України

ПРОБЛЕМА СУЧАСНОГО ПОЛІТИЧНОГО ЕЛІТИЗМУ В УКРАЇНІ

В українській політичній науці досі не існує науково-обґрунтованого і законодавчо-закріпленого поняття «політична еліта». Ідеї політичного елітизму досліджувались ще Конфуцієм, Аристотилем, Н. Мак'явеллі, Ф. Ніцше, пізніше Г. Москою, В. Парето, М. Вебером та ін..

У часи УРРС, зокрема Радянської України, питання політичного елітизму не піднімалось в силу ідеологічних міркувань. Проте, після здобуття Україною незалежності науковці підняли проблему елітології на рівень наукового дослідження.

В свій час Конфуцій говорив, що правителями повинні бути люди, яким притаманні риси самоповаги, відповідальності, виховання народу, спираючись на свій особистий приклад, добробуту і, нарешті, - справедливості. Головний критерій керівника, Конфуцій визначає як «людинолюбство». Наголошував – «не роби людям того, чого не бажаєш собі»[6].

Які ж риси політичної еліти ми спостерігаємо сьогодні? Про добробут народу навряд можна стверджувати. Справедливість? Мало ймовірно, не кажучи вже про виховання народу, на основі власної поведінки, як прикладу.

Першим, хто серйозно розцінював політичну еліту як правлячу верству, що керує суспільством був Н.Мак'явеллі. Він доводить, що здійснювати владу не може ні одна людина, ні всі люди одночасно. Відповідно, виникає організована меншість, яка стає управляючою [1].

Проблема існування такої суспільної групи, як політична еліта постає в якості умови для кардинального розшарування суспільних класів. Мається на увазі, що на сьогодні в нашій державі існує два рівні населення - суспільна меншість, яку в основному становлять політичні лідери, так звані олігархи, і суспільна більшість, до якої відносяться звичайні люди, які ледве існують на прожитковий мінімум і не спроможні забезпечити себе життєво-необхідними засобами, не кажучи вже, про предмети розкоші. Така ситуація яскраво спостерігається в Україні, і це є глобальною проблемою для суспільства в цілому, оскільки влада, яка покликана на забезпечення стабільності життєвого рівня своїх громадян, має на меті зовсім інше: власне збагачення, досягаючи мільярдних фінансових запасів, захоплення все вищих та прибутковіших посад, у більшості випадків шляхом порушення закону. При чому, юридичну відповідальність вони фактично не несуть, оскільки користуються політичним імунітетом. Це люди, які під силою прагнення до збагачення втрачають навіть почуття власної гідності, толерантності, вихованості та культури поведінки. Не одноразово

доводилось спостерігати, як наші вітчизняні депутати вирішують колективні питання та спори. Дії, які дозволяє собі політична еліта навряд можна сприймати, як цивілізовану дипломатичну дискусію чи переговори.

Таким чином, існує значна проблема у забезпеченні належного життєвого рівня суспільства і, як бачимо, однією із причин є саме політична нестабільність, розходження поглядів у державних діячів по напрямку здійснення влади, низький рівень правосвідомості та правової культури політиків. Усе це та ряд інших показників є недоліками існування політичної еліти. Відповідно, варто здійснювати належний контроль за діяльністю політичної еліти. Але хто? Коли в силу зростання корупції в державних органах будь-хто із вказаних осіб спроможний легко владнати проблеми із законом коштами, які були напрацьовані ними за період перебування на посаді.

Тому, аналізуючи вище сказане, ми вважаємо, що доцільно було б створити орган (можливо й на міжнародному рівні), який би зміг протидіяти стрімкому накопиченню багатств у руках політичних діячів, забезпечити законну діяльність, в межах своїх компетенцій, осіб, що величаво зветься суспільною елітою!

Список використаних джерел

1. Мак'явеллі Н. Флорентійські хроніки; Державець / Н.Мак'явеллі, пер.з італ. А. Перепадя.- К.: Основи, 1998.- 492с.
2. Моска Г. Правлящий класс социологии / Г. Моска // Антропология мировой политической мысли: в 5 т. – Т. II. Зарубежная политическая мысль XX в. – М.: Мысль, 1997. – С. 118-134.
3. Парето В. Компендиум по общей социологии / В. Парето; пер. с итал. А.А.Зотова. – 2-е изд. – М.: Издат. дом ГУ ВШЭ, 2008. – 511с.
4. Ашин Г. К. Элитология: учебное пособие / Г. К. Ашин.- М.: МГИМО- Ун-т МИД России, 2005. – 544с.

*Петровська Інна Петрівна
викладач ФММ НТУУ «КПІ»*

ДЕРЖАВНІ МЕТОДИ РЕГУЛЮВАННЯ ЕКОНОМІКОЮ УКРАЇНИ

Ключовим фактором економічної політики країни повинна стати державна інноваційна політика (ДІП), що надасть можливість спрямувати діяльність на виведення економіки України з затяжної економічної, фінансової та інвестиційної кризи. Наявність механізму всебічного регулювання у здійсненні інноваційного процесу за рахунок чітко окреслених напрямків надасть можливість уникнути прогалин у функціонуванні інноваційної моделі державного регулювання економіки України. Найбільш відкритим залишається питання класифікації методів державного регулювання економіки. Так, більшість вітчизняних і зарубіжних науковців за формами впливу методи державного регулювання класифікують на прямі та опосередковані. Слід відмітити, що незважаючи на численні дослідження різних аспектів державного управління, наразі, відсутній єдиний підхід щодо змістовного визначення прямого та опосередкованого регулювання. Тому, метою даної роботи є визначення системи класифікації методів державного регулювання за засобами впливу. Так, А. Бабушкіна [79, с. 44-56] умовно класифікує методи наступним чином: загальні (методи пізнання, системний метод, теорія суспільного відтворення); часткові (статистичні та економіко-математичні); спеціальні (балансовий, програмно-цільовий, нормативний). М. Гуревич [80, с. 73] виділяє наступні групи методів: прогнозування, програмування і моделювання; прямі та опосередковані; залежно від рівня регулювання – макроекономічні,

мікроекономічні та міждержавні; правові, організаційно-економічні; соціально-політичні. О. Мордвінов називає правові, адміністративні, організаційно-економічні та соціально-психологічні методи державного регулювання економіки [81, с. 82-84]. Д. Стеченко в залежності від обраних засобів впливу на ринок розрізняє правові, адміністративні, економічні, зокрема кредитно-грошові, методи державного регулювання [82, с. 70]. О. Могильний до методів державного регулювання відносить економічні, інституційно-правові, організаційні, соціальні [83, с. 73]. В переліку розглянутих класифікацій методів регулювання ДПП, до недоліків слід віднести звужене розуміння змісту як прямих, так і опосередкованих методів регулювання, що виражено, насамперед, переліком регуляторних важелів, без розкриття їх цільового призначення і функціональної сутності. Також визначення методів регулювання здійснюється з різних підходів: за формами впливу та засобами впливу, при яких виявлено значну плутанину в самому розумінні сутності цих підходів. Так, певні методи регулювання, як наприклад, адміністративні або економічні, можуть бути віднесені як до форм методів регулювання, так і до засобів впливу при визначенні методів регулювання, що спричиняє невизначеність змістовного розуміння самого процесу формування методів регулювання інноваційної діяльності в економіці на сьогоднішній час. Узагальнення напрацювань провідних вчених і результати власних досліджень дозволяють ввести класифікацію методів регулювання інноваційними процесами, які за характером регулювання поділяються на прямі та опосередковані, а за цілеспрямованістю - державно-цільові, адміністративні та інформаційні. Отже, для виконання основних функцій регулювання інноваційними процесами суб'єктами регулювання необхідно застосовувати відповідні форми та методи реалізації.

Список використаних джерел

1. Бабашкина А.М. Государственная региональная национальная экономика / А.М. Бабушкина. – М.: Учебное пособие, 2003. - 250с.
2. Гуревич М.М. Начало макроэкономического анализа /М.М. Гуревич - Учеб. пособие. – Харьков, 2000. – 240с.
3. Мордвінов О.Г. Управління аграрним природокористуванням в умовах ринкової трансформації: Монографія / О.Г. Мордвінов – К.: 2000. – 356с.
4. Стеченко Д.М. Державне регулювання економіки: Навч. посібник. / Д.М. Стеченко – К.: МАУП, 2000. – 176 с.
5. Могильний О.М. Регулювання аграрної сфери. / О.М.Могильний – Ужгород, 2005.

Сироватка Марія Ігорівна

ФММ НТУУ «КПІ»

Науковий керівник:

Мігалуш А.О., викладач ФСП, НТУУ «КПІ»

СУЧАСНІ ТЕХНОЛОГІЇ МАНІПУЛЯЦІЇ СВІДОМІСТЮ У ПЕРЕДВИБОРЧИХ КАМΠΑНИЯХ

Аналізуючи особливості протікання виборчих процесів в Україні, можна помітити, що виборчі стратегії конкуруючих політичних сил на сьогодні будуються не під час усього терміну перебування при владі, на засадах конкуренції політичних програм і реально досягнутих результатів, а лише напередодні виборів, при цьому основним важелем впливу на виборця стає застосування широкого асортименту технологій масового впливу на свідомість громадян. Так, жодна з існуючих політичних сил в рамках виборчих кампаній навіть не планує проводити публічних звітів щодо ефективності використання наданій їй народом

політичної влади, натомість для досягнення бажаного результату голосів практично в кожній партії існує окремий штаб, що спеціалізовано займається поширенням компрометуючої інформації та дискредитації супротивника. Як наслідок замість конкуренції програм і цілей політичних сил, маємо конкуренцію ефективності застосування різноманітних технологій маніпуляції свідомістю населення.

Розглянемо деякі конкретні приклади застосування цих прийомів у реальній практиці останніх виборчих кампаній українських політичних сил.

По-перше, це провокаційна демонстрація підтримки конкурента верствами населення та соціальними групами, що однозначно викликають відразу та відторгнення в більшій частині суспільства. Як приклад застосування цього прийому на практиці можна навести популярні декілька років тому сюжети в мережі Інтернет, де про свій вибір на користь Януковича, плутаючись у словах, проте з гордістю заявляють представники нижчих прошарків суспільства, ув'язнені, бомжі і т.д. В свій час аналогічний прийом застосовувався до Ющенка, де демонструвалась активна підтримка його кандидатури націоналістами, з лозунгами із фашистською символікою.

Надзвичайно популярним є також метод висміювання. Цей метод характеризується з високою ефективністю, оскільки впливає на сферу слабо усвідомлених психічних явищ, знижуючи тим самим психологічний захист людини. Яскравим прикладом використання цього принципу можна навести вдало обіграну історію із падінням Януковича від удару яйцем в поєднанні з висвітленням документів з орфографічними помилками владного кандидата, що супроводжувалось виходом цілої серії анекдотів та комічних короткометражок "Операція "Професор".

Метод перенесення. Принцип застосування даного методу на практиці полягає у за фіксуванні некоректного ставлення кандидата на неформальній або невідповідальній зустрічі, та перенесення її у часі при трансляції іншого виступу, як демонстрацію зневаги до виборців.

Дуже часто використовують в Україні маніпулювання опитуваннями суспільної думки, що має на меті переконати громадян у підтримці більшості суспільства певної політичної позиції, за допомогою оприлюднення сфабрикованих результатів дослідження.

Метод сугестії, що полягає у навіюванні певних думок та ідей, не шляхом логічного переконування, а завдяки безпосередньому впливу на психічну сферу без відповідної переробки, тобто переконання населення у певних судженнях без наведення конкретних аргументів, при цьому неважливо, існують насправді такі чи ні. Реалізація методу досягається за рахунок постійного вживання певних гасел і ключових слів у засобах масової інформації, та зокрема у новинах й аналітичних програмах, які згодом сприймаються аудиторією, входять у повсякденний вжиток й зміцнюються в масовій свідомості.

На сьогодні існують також широке розмаїття інших заборонених прийомів маніпуляції свідомістю, за рахунок психологічного впливу на людину – від добре відомого методу “25-го кадру” до нейролінгвістичного програмування, застосування яких набуває все більшої ваги і практичного застосування у виборчих процесах. Дані тенденції становлять істотну небезпеку для українського суспільства, адже застосування маніпуляційних технологій позбавляє виборців змоги неупереджено проаналізувати та оцінити реальні наміри й цілі політичних сил, суттєво обмежуючи можливості прийняття рішення про вибір на користь певного кандидата на основі раціонально-критичної моделі. Натомість сьогодні політичний вибір громадян України у більшості випадків здійснюється на основі комплексу хибних

суб'єктивних факторів. Така ситуація підриває принципи демократії, що базується на народовладді й вільному виборі та становить глобальний ризик для подальшого суспільного розвитку, адже формування ефективного державного апарату не можливе за умов невизначеності й відсутності орієнтирів та об'єктивних критеріїв оцінки конкуруючих політичних сил.

Список використаних джерел

1. Маніпуляція свідомістю та політична телереклама/[Електронний ресурс] Українська правда/ Режим доступу: <http://www.pravda.com.ua/articles/2006/03/2/3072478/>
2. Небезпеки маніпуляції свідомістю людини підчас виборів/[Електронний ресурс] Аналітичний центр «Академія»/ Режим доступу: <http://www.academia.org.ua/?p=873>
3. Прийоми маніпулювання свідомістю через засоби масової інформації/[Електронний ресурс] Сучасні інформаційні технології у сфері безпеки та оборони №1(1)/2008/ Режим доступу: <http://www.pravda.com.ua/articles/2006/03/2/3072478/>

Стельмах Вікторія Олександрівна

Аспірантка ІВІ НАН України

Науковий керівник:

Кудряченко А.І., докт. іст. н., професор, директор Державної установи «ІВІ НАНУ»

ВИКЛИКИ ПОЛІТИЧНОЇ СОЦІАЛІЗАЦІЇ В ДОБУ ТРАНСФОРМАЦІЙНИХ ПЕРЕТВОРЕНЬ

Політична соціалізація в загальному значенні – це процес засвоєння індивідом політичних знань, норм та цінностей суспільства, якому він належить, що сприяє формуванню власної системи уявлень та суджень про політичну систему суспільства, відносини в системі особистість-держава-влада, що дозволяє брати активну участь у політичному житті. Цей процес триває протягом життя. Деякі дослідники називають його безперервним, проте про постійну політичну активність усього дорослого населення будь-якої країни говорити недоцільно, оскільки переважна більшість населення пов'язує свої політичні права і обов'язки із участю у виборчому процесі.

Період 1990-х – початок 2000-х років для України є часом переходу від соціалістичної ідеології до демократичних цінностей, від планової економіки до ринкової, тобто відбувається постсоціалістична трансформація, що включає як економічні зміни, так і політичні, правові, соціальні, культурні та психологічні, які призвели до виникнення багатьох протиріч. Із початком ХХІ ст. Україна визначилася із новим пріоритетом – членством в Європейському Союзі. Такі історичні події вплинули на масову політичну свідомість та зумовили якісні зміни у її змісті, сприяли формуванню нової політичної культури.

Процес політичної соціалізації в період суспільно-політичних змін ускладнюється багатьма об'єктивними умовами і структурними елементами, зокрема віковими, соціальними, національними, професійними, регіональними. Особливості українського перехідного суспільства зумовлені, по-перше, залишковими обставинами життєдіяльності, які склалися в системі колишніх соціально-економічних, політичних і соціокультурних координат; по-друге, дестабілізацією основних показників якості життя, зумовлених різким розривом колишніх збалансованих зв'язків, насамперед, виробничих (економічних); по-третє, надто довгим пошуком суспільних пріоритетів і стратегічних партнерів; нарешті, глибокою інертністю суспільної психології маси людей, які звикли керуватись далекими від демократії і ринкових відносин цінностями.[1, С 380.]

В контексті теми, що розглядається, пріоритетними чинниками, які супроводжують трансформаційні процеси в сучасній Україні, можна назвати такі: зміна політичної еліти, розбудова інститутів громадянського суспільства, новий національно-демократичний характер української освіти і українського виховання; розвиток інформаційної сфери суспільного життя. Окремі українські дослідники наголошують на провідній ролі ідеологічної розпорошеності соціуму, що спричиняє застій у розвитку суспільства [2, С. 66.], інші наголошують на важливості існування і підтримки населенням національної ідеї. [1, С. 371.]

Українські політологи і соціологи на сучасному етапі вивчення проблеми наголошують на ролі особистості у системі стосунків людина – держава. Сучасні моделі політичної соціалізації передбачають принципово інший підхід до соціально-виховного забезпечення результатів соціалізації - ідея про те, що людина є активним суб'єктом політичної діяльності, а сама політика направлена на забезпечення інтересів громадської більшості” . [3, С. 12]

Таким чином, завдання політичної соціалізації в період трансформаційних перетворень можна визначити як забезпечення поступу політичного розвитку і запуску механізмів політичної стабільності.

Список використаних джерел:

1. Філософія політики: Підручник / Авт.-упоряд.: В.П. Андрущенко (кер.) та ін. — К.: Знання України, 2003. - 400 с.
2. Лещенко С.В. Методологічні проблеми дослідження політичної соціалізації в період зміни поколінь// Вісник Київ. Нац. ун. Ім. Т. Шевченка. Філософія. Політологія.– Київ: Київський ун-т, 2007 р.- Вип. 87/88. – 186 с.
3. Загородній Ю.І., Курило В.С., Савченко С.В. Політична соціалізація студентської молоді в Україні: досвід, тенденції, проблеми-К.: Генеза, 2004.-144с.

Чуб Ганна Леонідівна

ФММ НТУУ «КПІ»

Науковий керівник:

Мігалуш А.О., викладач ФСП НТУУ «КПІ»

ПОЛІТИЧНІ ЗАГРОЗИ, ЩО ЗАВАЖАЮТЬ ВІЛЬНІЙ ІНТЕГРАЦІЇ УКРАЇНИ В ЄС ТА ШЛЯХИ ЇХ ВИРІШЕННЯ

Нинішня ситуація характеризується глобальною трансформацією усіх країн світу до нового якісного стану, нового типу цивілізації третього тисячоліття. Саме внаслідок швидких світових змін складається об'єктивна необхідність поступового, але неухильного включення економіки України до системи міжнародного поділу праці (МПП), світових інтеграційних процесів. Та навіть, більшість громадян майбутнє України вбачають в інтеграції її в Європу. Але слід відзначити, що головним в концепції «європеїзації» є те, що членство в ЄС визначає: вибір пріоритетів внутрішньополітичного розвитку держав, напрямку реформування їхніх економічних, політичних та соціальних інституцій, поглиблення національної ідентичності на національному рівні.

Аналізуючи відносини України та Європейського Союзу потрібно розглянути їх у формальному та фактичному форматах. Формально, двосторонні стосунки між Україною та Європейським Союзом були започатковані після здобуття Україною незалежності. Якщо розглядати фактично дане питання, то нормативно-правова та інституційна база для зближення України та ЄС вже є достатньою. Однак певні закони в Україні ухвалювалися формально і в політичній практиці не реалізовувалися.

Провідні аналітики країни визначають, що «корпоративна закритість системи державного управління, високий рівень корупції, слабкість демократичних інституцій і нерозвиненість громадянського суспільства, утиски свободи преси, політичні проблеми, що викликали критику Ради Європи, відсутність стабільного національного консенсусу з ключових питань внутрішнього розвитку і зовнішньої політики вкрай негативно вплинули на взаємини України з ЄС» [1].

Також необхідно зазначити, що протягом 2002 р. остаточно сформувалася нова якісна ситуація: готовність і здатність влади реалізувати «європейський вибір» вже не відповідали можливостям країни і очікуванням суспільства. На цьому фоні ставали помітнішими невідповідності між деклараціями чинної влади та її практичними діями.

При аналізі ситуації в країні, необхідно також сказати, що крім внутрішніх перешкод щодо вступу України в ЄС, все більшої ваги набувають перешкоди зовнішні. Так, після останнього розширення ЄС на Схід в середовищі політиків та економістів країн-членів Євросоюзу почали проявлятися песимістичні настрої відносно прийняття України до ЄС. [3].

Отже, до основних переваг вступу України до ЄС можна віднести: встановлення стабільної політичної системи; сприйняття України як важливого суб'єкта політичних відносин; забезпечення розвитку малого та середнього бізнесу; упровадження стандартів ЄС у виробництві; формування середнього класу; реформування освіти, охорони здоров'я, соціального захисту.

А недоліками інтеграції України до ЄС можуть бути: перехід нових держав-членів до єдиного митного тарифу ЄС та збільшення рівня тарифного захисту щодо низки товарів українського експорту; позбавлення нових держав-членів ЄС можливості самостійно регулювати свій торговельний режим щодо України; можлива втрата українськими експортерами традиційних ринків збуту в нових країнах-членах ЄС внаслідок розширення сфери застосування антидемпінгових заходів щодо України; скорочення обсягів традиційного українського експорту до ЄС внаслідок часткової переорієнтації товаропотоків між нинішніми та новими членами ЄС [2].

Підводячи підсумок, можна сказати що при вступі до ЄС Україна отримає ряд значних переваг, але щоб уникнути існуючих загроз треба поступово впроваджувати стратегічні напрями розвитку ЄС в українську економіку та розробити програму дій щодо безболісної інтеграції України, із урахуванням існуючих загроз та досвіду країн, які нещодавно вступили до ЄС.

Список використаної літератури:

1. Єсаулов С. Чому Україну не приймають в «євро клуб»? [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.dialogs.org.ua.
2. План дій «Україна – ЄС» Європейська політика сусідства, ухвалена КМУ від 12.02.2005 р.// Урядовий кур'єр. – 2005. – № 13. – С. 4-8.
3. Сиденко В. Прорив в Європу / В. Сиденко// Політика і час. – 2006. – № 8. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://b.rbc.ua/rus/showcard/14414>.
4. Чалий В. Перспективы евроинтеграции Украины /В. Чалик// Аргументы и факты. – 2007. – № 25. – С. 6-10.

**СЕКЦІЯ №13. ДІАЛЕКТИЧНА ЛОГІКА: «ДІАЛЕКТИКА КРИЗИ: СОЦІАЛЬНЕ
БУТТЯ І СОЦІАЛЬНА НАУКА В ДОБУ ІСТОРИЧНОГО ЗЛАМУ»**

Куратор секції: ст. викл. кафедри філософії Піхорович В.Д.

Секретар секції: Каталзен А.І.

Бусько Наталія Володимирівна

юридичний факультет, НУБіП України

Науковий керівник:

Самарський А.Ю., ст. викл. НУБіП України

**ВІДЧУЖЕННЯ ПРАЦІ І ПЕРЕТВОРЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ЛЮДИНИ У
САМОСТІЙНУ СИЛУ, ЩО ПРОТИСТОЇТЬ ЇЙ**

Праця – це діяльність людей, спрямована на створення як матеріальних так і духовних, моральних благ, це зусилля, спрямовані на досягнення поставлених цілей. Працюючи, ми повинні вдосконалюватись, підніматися на вищий щабель розвитку і не дозволити ніяким принципам, бажанням перетворити нас на рабів своєї ж праці.

Про працю як засіб існування і вираження свого «Я» говорили багато філософів, зокрема і Карл Маркс. Він вважав, що відчуження праці відчужує від людини як природу так і саму її життєдіяльність. Працюючи, людина нерідко не реалізовує себе повністю, а лише відчувається нещасливою, не розвиває фантазію і духовну енергію, а навпаки – руйнує свій внутрішній світ. Звичайно, праця творить чудові речі, але водночас нищить їх, вона всебічно розвиває людей і разом з тим робить їх залежними від науково-технічного прогресу, вона замінює ручну працю машинною і при цьому частина робітників стають цілком і повністю залежними від машинної технології. Вони втрачають здатність тверезо мислити і перетворюються на роботів, здатних лише на виконання вказівок. Таким чином, люди відчужені від вироблених ними ж кінцевих результатів – продуктів, а отже - і від своєї суті, і саме їх життя як таке відчужене, тобто безглузде.

Проблема відчуження праці є досить актуальною і на даний час, як у всьому світі, так і в Україні зокрема. Постійна економічна криза, матеріальна незабезпеченість, «погоня за багатством» є поштовхом до праці як засобу виживання. Деякі молоді люди, влаштовуючи своє життя, віддають перевагу не самореалізації, а збагаченню. Сенс їх існування зводиться до того, що праця поглинає в них все людяне, чисте, незаймане. А як же затишок душі, «дім щастя»?

Звичайно, всі ми мусимо працювати заради виживання, задоволення фізіологічних потреб, але при цьому не повинні забувати про самовдосконалення, боротися з тим, щоб не перетворитися в рабів, не стати засобом виробництва. Виникає питання, а як же уникнути відчуження праці?

На мою думку, потрібно перш за все працювати за покликанням, «вкласти» всю душу в предмет своєї праці, але при цьому не стати його рабом; не гнатися за матеріальними статками, а працювати для себе особисто, для затишку свого внутрішнього світу...

Візьмемо для прикладу сучасний стан в Україні, де суспільні відносини в цілому відчужені від своєї суті, головною причиною чому є відчужена суть будь-якої людської діяльності. Серед еліти нашої держави першочерговим, на жаль, є не суспільна користь, самопожертва, а бажання швидкого збагачення та матеріальне накопичення. Куди не глянь, скрізь панує образ відчуженої людини, хаос, беззаконня... Захищені тільки підприємці, бізнесмени, що безжалісно, цинічно грабують народ. Усі вони злочинці перед тими, хто

зайнятий виробництвом, перед робітниками, що наївно виконують їх забаганки і тим самим відчужуються від своєї сутності. І найбільше пригнічує те, що їх спекулятивний бізнес відчужує від своєї сутності не тільки цих жалюгідних істот, але й частину суспільства, що безпосередньо спілкується з ними.

Отже, праця, яка перш за все повинна спрямовуватись на самовираження та самовдосконалення людської діяльності, на сьогоднішній день є дещо не такою як хотілося б, тобто відчуженою. І ми як майбутнє нашої держави повинні боротися з тим, аби кінцевий результат людської діяльності, тобто вироблений продукт не відчужувався від безпосереднього виробника, щоб робітник при відсутності примусу не втікав від праці як від чуми.

Васильєва Ольга Костянтинівна
юридичний факультет, НУБіП України
Науковий керівник:
Самарський А.Ю., ст. викл. НУБіП України

ФІЛОСОФІЯ І МОЛОДІСТЬ

Хтось може сказати, що безглуздо поєднувати ці два поняття, вони далекі між собою і нічим не пов'язані, але моя думка інша. Не важливо іноді скільки тобі років, важливо як ти вмієш користуватися своїм знанням, як ти вмієш робити судження – що за Кантом і є здатністю мислити. А молодь та мислення сьогодні набагато ближче одна до одної, ніж прийнято вважати. І справжня філософія – цьому запорука.

Молодь - це ті сьогоднішні люди, які є майбутнім, а філософія - це те що пов'язує минуле і майбутнє мудрою думкою. Філософія –це любов до мудрості, казали давні греки.

Вважають, що філософія, це те що досягається лише людьми, які вже з сивиною і живуть десь усамітнено, розмірковуючи про щось глибоке і потаємне. Але це не так, адже філософом людина вчиться бути з народження, з перших помилок і першого досвіду. Гегель визначав філософію як науку про мислення, яка має своєю метою осягнення істини шляхом розгортання понять на основі розвиненого «суб'єктивного мислення» і методу, який «здатен приборкувати думку, вести її до предмету і утримувати в ньому» [1, с. 57]. «Молодість» тут має значну перевагу над «досвідченістю», адже саме їй належить ставити цілі і досягати їх.

«Хто каже, що займатися філософією ще рано або вже пізно, подібний до того, хто говорить, що бути щасливим ще рано або вже пізно», - сказав Епікур. Людина в будь-який час може займатися філософією незалежно від віку і обставин. В історії можна зустріти як філософів у віці, так і молодих мудреців.

«Молодість - ось час для засвоєння мудрості, старість - час для її застосування», - писав Жан Жак Руссо. Це вислів дає нам змогу зрозуміти те що, наша молодість – найкращий час для одержання знань, які ми зможемо використовувати у зрілому віці і дарувати мудрість молодому поколінню. На жаль, люди втрачають можливість накопичення цих знань у молодому віці, через те що не замислюються про майбутнє.

Проте, якщо в тебе є знання і ти прожив вже досить не мало, це не означає, що ти володієш мудрістю. Людина може не мати освіти, але бути розумнішою, освіченішою, ніж та, в якій буде кілька дипломів з відзнакою. Тому що розум не дається від народження і не вкладається в голову у вигляді певних правил. Навчитися мисленню можна лише самостійно, в процесі предметно-практичної діяльності. І молодість, яка всіляко відкрита для різного роду діяльності, найкращий час для набуття мудрості.

Я вважаю, що у філософії молодість є важливою її частиною, тому що саме молодість є запорукою того, що людина зможе користуватися філософією в той час, коли її цей знадобиться. Філософія і молодість, це те що коли поєднується, дарує нам щось нове і важливе, тому що філософія це мудрість, а молодість – це новаторство. І це відкриває нам нові простори.

«З філософією хочеш не хочеш, а зіткнутися тобі, молода людино, все одно доведеться. Нікуди від неї не дінешся. Особливо в наш час. Питання лише в тому, чи буде це філософія справжня, розумна, чи ж поганий її ерзац, по зовнішності на неї схожий, але бридкий по своїй начинці. ... З філософією тому не стикається лише той, хто взагалі не мислить, взагалі не думає» [2, с.24].

Список використаних джерел

1. Гегель Енциклопедія філософських наук . Т. 1: Наука логіки. – М.: Думка, 1974.
2. Ильенков Э.В.. Философия и молодость // В книге «Философия и культура». – М., 2010. – 808 с.

Зарубенко Настя

педагогічний факультет, НУБіП України

Науковий керівник:

Самарський А.Ю., ст. викл. НУБіП України

ЧОМУ МАЄ НАВЧАТИ УНІВЕРСИТЕТ?

Головне завдання ВНЗ зробити все, щоб студенти в майбутньому не пошкодували про вибір професії; потрібно навчати, зацікавлювати, дати широкий діапазон загальнонаукових і загальнокультурних знань. Справа честі для університету – організувати практичну реалізацію того, чого потребує обрана професія, сформувати прагнення до активності, творчості в даній області і творчості взагалі, виробити бажання вчитися і вдосконалюватися. Знати необхідно все, або багато, а щось одне – особливо.

Якщо абітурієнт думає, що знає, куди йде навчатись, все одно він не все знає про всі реальні аспекти майбутньої професії. Але вузу потрібно зробити все, щоб дійсно вона виявилась кращою, ніж він міг собі уявити.

Нецікаво навчатись, набридло працювати. Безрадісне життя. В школі навчатись нестерпно, а у вузі можна витерпіти, хоч із труднощами. Чого не вистачає? Чого хочуть молоді люди? Вони самі не знають. І це, мабуть, найжахливіше. Інтерес – велика справа. Але як зробити всяку справу, особливо освіту, цікавою?

Ф. Енгельс завжди підкреслював, що людина, людство бореться не за існування, а за насолоду (якість котрої формується в організованій праці). Студентів краще орієнтувати на роботу без жодних ілюзій. Але перспектива труднощів зазвичай не страшить молодих людей. Можна організувати справу так, що саме у труднощах людина побачить інтерес, а у подоланні неймовірно складного – задоволення.

Як наголошував В.А. Босенко [1], особливо потрібен феномен цікавості. Він потрібен обом – і тому, хто вчить, і тому кого вчать. Краще побудоване навчання там, де не применшують значення студента, не втискають в рамки професії, а дають знання в широкому діапазоні, забезпечують загальний, всесторонній, багатогранний розвиток, початий ще в школі. Професійне навчання повинно бути побудоване так, щоб майбутній спеціаліст міг отримати широкі фундаментальні знання і практичні навички, що дозволятимуть швидко і результативно при звичаюватися до будь-яких особливостей, варіантів і ситуацій в практичній роботі.

Будь-який вищий навчальний заклад повинен так навчати, щоб знання студентів були не тільки цінним багажем, а й методом пізнання, способом освоєння зміненої ситуації. Тому потрібно навчити мисленню, вмінню приймати правильні рішення і отримувати бажані результати, а не бути вічним споживачем того, що подадуть.

Освіта має бути універсальною. Фізики ніяк не можуть обійтись без такої форми пізнання, як продуктивна уява, через те, що вони мають справу з чуттєвими речами. Ця сама уява виробляється з допомогою поезії, мистецтва. В свою чергу, і для гуманітарія не менш важливим є значення природничих наук, техніки, економіки.

Важливим напрямом буде ліквідація жорстких меж між професіями. Будь-яка праця повинна бути побудована і організована творчо, на високому рівні. Потрібно створювати такі умови, при яких людина постійно вдосконалюватиметься, розширюватиме і поглиблюватиме власні знання, продовжуватиме свої всебічні знання як особистості.

Що стосується покликання, то його потрібно створювати, формувати, творити. Покликання – справа набута. Варто погодись із Н.К. Крупською, що «покликання в собі потрібно виховувати також».

Весь сенс університету повинен полягати у тому, щоб людина могла отримати максимально широкі, загальні багатогранні знання, котрі б дозволили їй відкривати широкі зв'язки різноманітних областей знань, наук. Навчити всіх і усьому на однаково високому якісному рівні – ось задача навчальних закладів.

Список використаних джерел

1. Босенко В.А. Воспитать воспитателя. - К.: «Всеукраинский союз рабочих», 2004. – 352 с.

Зухар Олег

факультет біотехнологій, НУБіП України

Науковий керівник:

Самарський А.Ю., ст. викл. НУБіП України

СУЧАСНЕ БАЧЕННЯ РОЛІ НАРОДУ І ЛІДЕРІВ В СУСПІЛЬНОМУ ПОСТУПУ

Сьогодні серед людей розповсюджена думка, ніби доля світу зовсім не залежить від простого народу. Щоб відповісти на це питання, краще звернутись до історії. В ній ми можемо побачити роль вождів і полководців, кардиналів і королів, генералів і президентів. Тобто побачити, як розвиток цивілізації йде слідами лідерів.

Лідер – це людина, яка виділяється серед маси народу своїми здібностями, і може використати ці здібності для досягнення певних цілей. Існує думка, що античну історію творили «одинокі вовки» - Ксеркс, Олександр Македонський, Август. Але, якщо придивитись, ці «вовки» були не такі й одинокі. Лідери античності користувались підтримкою свого народу, бо так чи інакше відображали його інтереси.

Чим далі йде поступ, тим значнішу й помітнішу роль в ньому грають народні маси. Так, вже в епоху Відродження має місце боротьба цілих партій, сімей, кланів. З ускладненням виробництва в цілому, і громадської думки зокрема, збільшується кількість людей, необхідних для досягнення цілей.

Починаючи з епохи Нового часу, вже цілі народи стають символами тих чи інших досягнень. Так, в різні часи Англія, Франція, Німеччина символізували досягнення у науці, промисловості, громадській думці. Звичайно, такі досягнення робили сильні особистості – лідери держав чи лідери певних політичних або суспільних рухів, але основа цієї сили – народ. В усі часи саме народ був силою, і чим більше ускладнювались суспільні відносини,

тим більш явною ставала роль народу в процесі розвитку держав. Ускладнювались ролі і задачі лідерів на усіх рівнях – як малих начальників, так і політиків. Роль окремих індивідів поступалась ролі суспільних груп та народів.

Сьогодні роль народу у процесі поступу набагато більша, ніж в усі попередні часи. І ми знов-таки бачимо, що суб'єктами економіки є не окремі торговці, а цілі корпорації. Промисловістю керують не окремі індивіди, а величезні концерни, де задіяні мільйони людей. Складні наукові експерименти потребують праці багатьох науковців на складному обладнанні. Навіть побут людини потребує праці багатьох інших: лікарів, вчителів, продавців тощо.

Але, хоча роль народу і збільшилась, роль лідерів при цьому не зменшилась, а навпаки, вона стала значно складнішою і багатограннішою. Сьогоднішній цивілізації для організації свого життя вже недостатньо одиноких лідерів, і значно більшу, ніж в усі попередні часи, роль грають цілі правлячі групи. А для успішного поступу потрібно навіть більше – потрібні сильні вольові люди на всіх рівнях громадського життя, які принесуть нові ідеї і зможуть організувати їх реалізацію, водночас відображаючи потреби цілого народу. І «модна» сьогодні демократія – яка успішно керувала простими громадами античності – не відповідає новітнім вимогам, необхідним для успішного розвитку. Більш того – сьогоднішня демократія, на відміну від античної, вже не відображає інтересів народу. Вона стала ближча до олігархії, і відображає інтереси лише певних соціальних груп. Ці олігархи втратили довіру і підтримку народу, як і народ втратив підтримку своїх «слуг». Отож, якщо говорити про поступ, про вихід на нову сходинку розвитку, про зведення нового поверху будинку цивілізації, то явно видно, що на заміну сьогоднішнім олігархам, зацікавленим лише в особистому матеріальному багатстві, повинні прийти нові лідери, нові вожді, для яких багатство – це перемога народу на ниві розвитку.

Маїєха Тат'яна Александровна
педагогический факультет, НУБіП України
Научный руководитель:
Босенко Е.В., доц. НУБіП України

КУЛЬТУРА ЧУВСТВ В ЭПОХУ ОТЧУЖДЕНИЯ

Каково значение искусства для самого человека? Для того человека, который его создает, и для того человека, который его созерцает? Должно ли истинное искусство совмещать в себе и красоту, добро, и истину, или же искусство призвано для совсем иной цели, порой даже само того не понимая.

Перед современным человеком стоит сверхсложная задача: «Видеть своими глазами то, что лежит перед ними», как говорил Гёте. Не пассивно воспринимать всё, что ему преподноситься за правду, а суметь отличить обман от истины. Ведь человеку дана великая возможность видеть в окружающем мире неизмеримо больше, чем кому-либо другому, ибо его взором управляет не органическая потребность его тела, а усвоенные им потребности развития общественно-человеческой культуры.

Как отмечает Ильенков: «Уметь видеть мир по-человечески – значит, уметь видеть его глазами другого человека, глазами всех других людей». Именно отсюда и вырастает та самая психическая способность, которая называется человеческим воображением (фантазией, интуицией). И если уж говорить о воспитании воображения, то особую, огромную, и не всегда учитываемую роль, здесь играет искусство.

Но стоит заметить, что современное искусство обучает человека пассивному созерцанию, ведь личности уже не остается места для проявления своего личного воображения. Но ведь пассивно «потребляя» плоды искусства, сила воображения не только не формируется, но прямо противоположно этому – убивается, приводя человека к эстетической слепоте. Лишь пропуская всё, что мы созерцаем через призму своей души и чувств, мы способны стать личностями с развитым воображением, с развитым чувством красоты. И если в поле зрения такой личности попадет некрасивая вещь, то она вызовет в ней соответствующую реакцию – чувство отвращения, гнев, смех, иронию и т.п., но никак не безразличие.

Нынешнее искусство – это искусство постмодернизма. Но постмодернизм – это, по сути, продолжение всем хорошо знакомого модернизма, который впервые дает о себе знать, прежде всего, ломкой классических традиций и уж вслед за тем, отрицанием традиции как таковой. Я бы даже сказала, что модернизм, в своей первоначальной форме, выражал бунт общества против назревавшего отчуждения, правда, это был «бунт на коленях».

Ещё Гегель говорил, что в разные эпохи на первый план выходят разные ценности человека. Так, например, в древности в Индии и Китае приоритетными оказались духовные потребности, вследствие чего родились мировые религии и философии. Это - символическая эпоха духа, потом - классическая стадия, художественная, в ней превалировало искусство (пример - Древняя Греция). Третью стадию Гегель называет романтической, но, в то же время ее можно назвать рационалистической. Это - эпоха последнего тысячелетия, когда разум человечества устремился в науку и технику, а также в новый мир – в мир товарно-денежных отношений. И вот сегодня процесс достиг апогея: новое общество деформирует и науку, и искусство, постепенно их разлагая, и в тоже время не прекращая процесс целенаправленного разрушения самого себя.

В XXI столетии значение искусства для каждого отдельно взятого человека резко упало, и на то имеются существенные причины. Ведь взгляд современного творца «прекрасного» деформировался до такой степени, что теперь главный смысл своей деятельности он видит уже не в изменении окружающего мира во имя общественного идеала, а лишь в изменении способа изображения или же «способа виденья мира». И когда находятся художники, которые кричат, что эпатажируют публику с целью пробудить её нравственное начало искаженностью и ущербностью своих работ, то в первую очередь они вводят в заблуждение самих себя, потому как человек, глубоко чувствующий, ощутит лишь признание и отвращение к данному искусству, а человек, лишенный способности чувствовать, останется таким же безразличным и безучастным к данным произведениям искусства, как и к жизни в целом.

Осенний Иван Николаевич

факультет биотехнологий, НУБиП Украины

Научный руководитель:

Самарский А.Ю., ст. преп.. НУБиП Украины

ЛЕНЬ КАК ПРЕДМЕТ ФИЛОСОФСКОЙ РЕФЛЕКСИИ

С точки зрения психологии, лень – это нехватка мотивации, которая, в свою очередь, определяется отсутствием устойчивого условного рефлекса к трудовой деятельности, попросту говоря – привычки работать. Но максимум, что дает такое понимание лени – это неправильное позиционирование ее как биологической функции, данной человеку от природы.

Чтобы эффективно бороться с ленью, необходимо поставить ее на уровень философской проблемы, а значит, установить закономерности возникновения, развития и исчезновения этого феномена.

Известно, что лень существовала не всегда. В первобытные времена, при отсутствии разделения труда, а, следовательно, привычных общественных форм сознания, люди осознавали себя частью единого коллектива, единственным способом существования которого была предметно-практическая деятельность. Сегодня же, при наличии разделения труда на физический и умственный, существует эксплуатация чужого труда, что приводит к появлению лени. Более того, в современном мире производственный труд противопоставляется духовному развитию как нечто ослабляющее и угнетающее его. И человек ищет развития собственной сущности в «свободном времяпровождении», а труд рассматривает как побочное, но неизбежное явление.

Решить проблему лени современное общество старается с помощью формальной дисциплины, но она является исторически преходящей, основываясь на «машинной дисциплине» капитализма и присущей ему общественной морали, и только сильнее закрепляет характер производства, присущий классовому обществу.

Совсем по-другому к труду относится сознательная дисциплина, идеи которой разрабатывает в своей педагогике А.С. Макаренко. Согласно им, дисциплина строится не на обязанности человека действовать так или иначе, ставя за образец нравственность, заданную обществом. Сознательная дисциплина формируется путем преодоления реальных производственных задач, которые всегда носят конкретно-исторический общественный характер и требуют осознанного подхода. Именно такая, а не машинная дисциплина, будет действительна в любых условиях, независимо от характера работы.

Человек не может прийти к сознательной дисциплине вне коллектива. Ставя перед собой индивидуальные цели, он будет руководствоваться мнимой свободой, и его трудолюбие будет диктоваться его индивидуальными интересами (как правило, это личное обогащение). Наоборот, в коллективном труде индивид формирует понимание того, что такое действительная свобода от воздействия стихии. Это и ведет человека к сознательной дисциплине – осознанию того, что его личный успех – это, прежде всего, успех всего общества.

Идейным основанием данного подхода является философия диалектического материализма, в основу которой легло понимание сущности человека как ансамбля всех общественных отношений. Человек, каким мы его выделяем среди прочих существ – это продукт деятельности по изменению окружающей среды сообразно общественным, а не биологическим целям. Другими словами, чтобы приумножить в себе то сильное и возвышенное, что называется человечностью, нам нужно изменять действительность. Во многом, этому мешает идеалистические представления: что высший абсолют или какие-то мистические законы при определенных условиях выполняют за человека часть его работы.

Только материалистическое понимание общества и человека является необходимым условием преодоления лени.

ПРАКТИЧНІ ОСНОВИ СТАНОВЛЕННЯ ЛЮДСЬКОЇ СВІДОМОСТІ

Століттями відомі філософи та вчені намагалися розкрити сутність людської свідомості. Не залишилася без уваги й праця Д.Дідро «Письмо о слепых, предназначенное зрячим». В листі філософ висвітлює тему формування світогляду (свідомості) людьми, які обділені здатністю бачити, пізнавати світ звичайними для нас очима. Дідро переконує, що люди з вадами можуть не гірше повноцінно пізнавати та розуміти світ, формувати свій світогляд. Цікаво зазначити, що сліпі зовсім не вважають себе немічними чи скривдженими, а навпаки вставляють себе вище за зрячих. Вони досить добре орієнтуються за допомогою інших органів чуття та рук. Вони надають їм важливого значення і цим доводять, що світ можна пізнати не лише завдяки зору, а й при допомозі дотику та слуху, і при цьому світ буде здаватися повним, в інших, ще не відомих, різноманітних кольорах. Так само як зрячі люди вдивляються в кожному рисунку обличчя з метою вивчення співрозмовника, так і сліпі прислухаються до кожного відтінку тембру, до кожної інтонації голосу з щоб уявлення про людину, і в них це вдається не гірше, ніж у зрячих. На запитання чи хотів би сліпець мати очі, той відповів, що хотів би мати довгі руки, які б не гірше очей розповіли б йому, що робиться на місяці та які зірки. Лист пронизаний розповідями про багатьох сліпих, але тих, хто не деградував, а, не зважаючи на свою ваду, не припиняли займатися предметно-практичною діяльністю, тим самим розвиваючи свою свідомість і не опускаючи її до рівня тварин.

Звідки ми можемо знати, хто краще відчуває світ та ближчий до істини – зрячі, які довіряють лише очам, забуваючи про інші органи чуття, чи сліпі, які позбавлені зору, але можуть розуміти світ?

В деяких аспектах на Д. Дідро схожий Е.В. Ільєнков, який в своїй праці «Становление личности: к итогам научного эксперимента» розкриває питання про становлення особистості, про розвиток таланту. Але тут завдання ускладнюється тим, що становлення особистості відбувається не у звичайних людей, які наділені всіма фізіологічними здібностями, і не вільно не просто у сліпих, а в тих, які позбавлені і зору, і слуху.

У цієї «рослини» є лише потреби, пов'язані з фізіологічними процесами, та зовсім відсутні психологічні процеси (воля, свідомість, уява, розум, самосвідомість). На мій погляд, у цих людей сформувалась справжня особистість за рахунок предметно-практичної діяльності; вони весь час відкривали для себе щось нове, розвивали навички, уміння, мислення, а це, в свою чергу, спричинило до встановлення непохитної свідомості.

Все що було доведено в ході експерименту, в якому сліпоглухонімі були не лише об'єктами, але й першочерговими творцями, свідчить про те, що психічні здібності людини однозначно відрізняються від тваринних. Якщо звір пристосовується до навколишнього середовища задля задоволення потреби в їжі та інших потреб, то людина, навпаки, пристосовує до себе навколишнє середовище задля задоволення своїх потреб, які все більше людства збагачуються.

На мою думку, кожна людина здатна бути талановитою, незважаючи на соціальний, економічний стан, фізіологічні можливості, якими б вони не були обмеженими. Але талант потрібно розвивати, формувати, не боятися схибити, потрібно не обмежуватися нормами, які

нам диктує суспільство чи держава. Безперечно, на цей процес впливає в першу чергу виховання, те ж саме суспільство, яке диктує нам норми і від якого нікуди не дітися, адже людина – суспільна істота. Талант, як і особистість – це і є результат гармонійного та всебічного розвитку людини, її вищих психічних функцій, об'єднаних в єдину особистість. Тому задача формування особистості та пробудження таланту полягає в створенні відповідних для цього соціальних умов.

*Прокопець Жанна Валеріївна
юридичний факультет, НУБіП України*

Науковий керівник:

Самарський А.Ю., ст. викл. НУБіП України

ФЕНОМЕН «БІТНИЦТВА» В КУЛЬТУРНІЙ СВІДОМОСТІ ХХ СТОЛІТТЯ

Протягом всієї історії США для її мешканців велике значення мало таке поняття як «Американська мрія». У повоєнні роки – це доглянута домогосподарка, діти, робота у великій корпорації, гарне авто, великий дім. Споживальницька культура та похвальба своїми прибутками не всім подобались, і тому знайшлась молодь, котра відкрито почала протестувати проти такого стилю життя. Так, з середини 1950 – початку 1960 –х рр. в США сформувався літературний та молодіжний рух, який став відомий не тільки в США, але й у всьому світі під назвою «beatgeneration», що дослівно перекладається як «розбите покоління». Увів в обіг цей термін талановитий письменник Джек Керуак у 1948 р. Багато хто дотримується тої думки, що рух бітників зародився як агресивно налаштована ідеологічна група, котра відрізнялась симпатіями до фрейдизму, марксизму та російському анархізму.

Саме з появою бітників з'являється таке як поняття «контркультура» - рух опозиції усьому офіційному та загальноприйнятому, «нормальному». В контркультурі та політичному житті середини 1950-х – кінця 1960-х рр. все відбувається швидко. Відчутно збільшується темп життя. Однією з найважливіших концепцій контркультури, яку проголошували бітники, стала концепція розриву між техногенною цивілізацією, заснованою на сухому математично-раціоналістичному підході з її сучасними маркетинговими технологіями і сферою духовних, культурних цінностей.

Ідеї бітництва формував загалом американський письменник Джек Керуак: «Треба, щоб світ заповнили мандрівники з рюкзаками, які відмовляються коритися загальній вимозі споживання продукції, за якою люди змушені працювати заради привілею споживати увесь цей непотріб, який насправді їм ні до чого... Переді мною встає грандіозне бачення рюкзачної революції, тисячі і навіть мільйони молодих американців подорожують з рюкзаками за спиною, піднімаються в гори, пишуть вірші, що приходять їм в голову, тому що вони добрі і, роблячи дивні вчинки, вони підтримують відчуття вічної волі в кожного, у всіх живих істот...»

Письменники, що належали до даного напрямку, тяжіли до безсюжетності, вільного вірша та імпресіонізму; мова віршів – метафорична, з шокуючою лексикою та натуралізмом описів. Сформувались чіткі принципи бітників, котрі зводились до проголошення «бурлацтва», відокремленості від соціальних проблем, боротьби з традиційними цінностями, оспівування гедонізму, а також вивчення дзен-буддизму. Крім того, бітники стали проповідниками сексуального бунту, виступали проти загальноприйнятої моралі та почали пропагувати «нетрадиційну» сексуальну орієнтацію. Не варто забувати, що в умовах «холодної війни», гнітючої соціальної атмосфери і страху перед комунізмом, основною метою «розбитого

покоління» є втеча від буржуазного «штучного» благополуччя, від «мертвої» суспільної моралі, від цивілізації споживання, кінець кінцем. Загалом, бітники в першу чергу, шукали «свободи від» і тільки потім вже «свободи для».

«Розбите покоління», або просто бітники зробили надзвичайно великий внесок у розвиток мистецтва. Саме бітництво стало ґрунтом, на якому «виросли» інші культури чи то субкультури. На основі руху бітників народилась такі субкультури, як хіпі, хіпстери та ін. Сьогодні ідеї бітництва знайшли своє продовження в субкультурі інді-кіди.

На думку багатьох дослідників, головним внеском бітників вважають внесок у розвиток рок-культури. Бітники виховали Д. Ленона, П. Сміт, Дж. Хендрікса, Дж. Моррісона та ін. Бітники показали справжнє життя, таке яке воно є *насправді*, без «мрій», штампів, втраченого часу і наголошували вони на тому, що треба жити сьогоднішнім днем і бути вільним. Мабуть, можна казати, що вони подарували сміливість всім наступним поколінням представників контркультури.

Романенчук Катерина

ВІІ НТУУ “КПІ”.

Науковий керівник:

Куцик К.М., ст. викл. ФСП НТУУ “КПІ”

АКТУАЛІЗАЦІЯ ОКРЕМИХ ФІЛОСОФСЬКИХ ПИТАНЬ В ІНФОРМАЦІЙНУ ЕПОХУ

Розвиток науки, технологічний прогрес сьогодні все більше впливають на людину та усі сфери її життя, будують нові відносини, що базуються на потребі в інформації, створюють нові умови для діяльності особистості та соціуму загалом. Нові умови викликають до життя нові концепції, що претендують як на пояснення нових реалій, так і на визначення перспектив подальшого розвитку суспільства.

Зокрема, інформаційне суспільство – соціологічна концепція, що визначає головним фактором розвитку суспільства виробництво та використання науково-технічної та іншої інформації. Концепція інформаційного суспільства є різновидом теорії постіндустріального суспільства, засновниками якої були З.Бжезинський, О.Белл, О.Тоффлер [1].

З одного боку, концепція «глобального села» та «глобального міста», що передбачають вседоступність інформації та послуг, може розглядатися як суто позитивне явище, що стало можливим завдяки прогресу людства, проте перед людиною в інформаційну епоху все ще постає ряд питань, пов'язаних з задоволенням особистих потреб. Ця епоха, наприклад, вимагає від особистості нового розуміння професіоналізму – працівник сьогодні вже не лише хтось, хто добре володіє потрібними навичками, але й той, хто здатен постійно розвиватися, навчатися, не відставати від часу.

Людина, отримавши відносну самостійність від природи, набула можливості саморозвитку, перевтілення (М.Шелер). Та сьогодні вона стає рабом чужих думок, способу життя, який популяризується в ЗМІ, продукції та винаходів, яких стає більше з кожним днем. Формування масового споживача проявляється в однобічності культури, неприйнятті всього, що йде врозрід з терміном «продукт масового вжитку».

Культура «інформаційного суспільства» відзначається стрімкістю свого розвитку. Тому людині найчастіше незнайома загальна картина того, що відбувається – вона сприймає уривки інформації, які не піддаються жодній класифікації, які неможливо систематизувати. Саме вседоступність інформації і водночас неможлива для аналізу кількість її спричиняють обмеженість культури, що є актуальною проблемою інформаційного суспільства.

В сучасних дослідженнях велика увага приділяється також «філософії техніки» – дослідження феномену й сутності техніки. Як феномен техніка виступає у вигляді машин і знарядь, проте сьогодні в світлі філософії техніки як окрема проблема розглядається й технічне середовище [2].

Техніка відноситься до сфери матеріальної культури. Проте з духовною сферою вона, безперечно, нерозривна. Сьогодні одним з актуальних питань філософії техніки є можливість існування технологізованого суспільства в навколишньому середовищі, даному людині природою, без шкоди для обох. Взагалі, питання усвідомлення людиною важливості навколишнього середовища в своєму житті є важливим в умовах надшвидкого розвитку [3].

Вплив науки на всі сфери як матеріального, так і духовного життя людини неминучий. Він зумовлюється появою нових істин, які багато в чому різняться з раніше встановленими канонами. Саме наукові істини змушують людство до перегляду істин духовних, заставляють створювати нову картину світу, яка б відповідала науковим знанням та й була доречною для суспільства в сучасних умовах загалом. Наука сьогодні є чинником формування світогляду. Проте завданням сьогодні є не протиставляти два вектори розвитку суспільства – духовний і матеріальний, а виробити такий, який би гармонічно поєднував обидва, адже їх розвиток безумовно пов'язаний і неможливий одне без одного. Подальший розвиток науки і суспільства призведе до зближення природничо-наукового і гуманітарного пізнання, складаючи основу для їх глибокої інтеграції. Сполучення наукових цінностей з соціальними цінностями (моральність, мистецтво, релігійне і філософське осягнення світу) в сучасну епоху повинно призвести до виникнення нового типу наукової реальності.

Список використаних джерел

1. Мир философии: книга для чтения. М., 1991. Ч. 2. Разд. 8. Моисеев Н. Третьего мира нам не дано // Социально-политический журнал. – 2005. – № 2. – С. 11-12.

2. Философия техники: история и современность. Монография. Институт философии Российской академии наук. Ответственный редактор: В. М. Розин. – М., 1997 – 214 с.

3. Філенко М.С. Філософія техніки як напрямок сучасних досліджень і навчальна дисципліна. Електронний ресурс. Режим доступу: <http://masters.donntu.edu.ua/2009/fvti/filenko/library/article2.htm>

Шаліна Олександра Георгіївна
ФСП НТУУ КПІ

Науковий керівник:

Піхорович В.Д., старший викладач ФСП НТУУ «КПІ»

ОТ ДЕТСКОГО ВООБРАЖЕНИЯ К ВЗРОСЛОМУ УТИЛИТАРИЗМУ

Сколько не отучали человека от грешной привычки фантазировать в Средневековье, говоря, что в Бога нужно верить и только верить, сколько не «омашинивали» (механизировали?) в эпоху Нового времени, а его, все равно, хлебом не корми – дай выдумать что-нибудь этакое. И откуда это в нем? «Дурная наследственность», - иногда с гордецей шутят родители о разбушевавшемся ребенке. Безусловно, наследственность, вот только не родителей, а всего человечества.

Если смириться с тем, что субъектом мышления есть не каждый отдельный человек, а человек как продукт общественных отношений, то фантазирование оказывается не таким уж простым делом. Тем не менее, самое богатое и свободное воображение приписывают не убеленным сединами мудрецам, а именно детям.

Л.С. Выготский формулирует закон деятельности воображения так: «Творческая деятельность воображения находится в прямой зависимости от богатства и разнообразия прежнего опыта человека, потому что этот опыт составляет материал, из которого создаются построения фантазии».

Далее мозг комбинирует разрозненные крупицы опыта, составляя новый продукт – продукт воображения.

Это подтверждает психологический эксперимент, когда ребенка и взрослого просят нарисовать несуществующее животное. Первый, чаще всего, действительно рисует незнакомого природе зверя, второй же, основываясь на опыте, комбинирует части уже известных ему животных, насаживая львиную голову на страусиное туловище и дополняя все это конским хвостом.

По идее, взрослый человек, располагая опытом, в разы превышающим опыт ребенка, должен был лучше справиться с поставленной задачей. Возможно, дело в том, что с возрастом, получая все больше информации, мозг начинает ее классифицировать, и данные из раздела «животные» никак не смешиваются с данными из раздела «предметы быта». Дети же, воспринимая мир в целом и сваливая всю полученную информацию «в одну кучу», вполне могут сделать шею выдуманному животному под стать садовому шлангу.

Это скорее свидетельствует не о богатстве детского воображения, а о его неразборчивости. Культуру фантазии ребенка необходимо воспитывать, точно так же, как и культуру речи, и тогда из зеленого ростка детского воображения вырастет раскидистое плодоносное дерево взрослой фантазии. К сожалению, нынешние производственные отношения вряд ли являются подходящей почвой для такого ростка. Воспитанный в духе узкой специализации, современный человек мыслит только в русле своей деятельности, тем самым делая утилитарность главной функцией фантазии. Он подчиняет воображение цели – принести пользу в конкретной сфере. Становясь частью производственных отношений, человек себя ими ограничивает.

Тем не менее, иначе, как вступая в эти производственные отношения, он не может перенять общечеловеческий опыт и стать субъектом мышления. Получается, что до тех пор, пока мы имеем производственные отношения, в которых предусмотрена специализованность, а не универсальность человека, утилитарность и некоторая узость фантазии неизбежна.

В случаях же, когда возможности фантазии взрослого человека выходят за рамки понимания общества, оно начинает отторгать его как чужеродный организм. Так, гениальность мальчика Николло Паганини, которой все восхищались, постепенно делает его демоном, изгоем в глазах людей, влечет за собой жестокое преследование равно как церкви, так и людской молвы. Социальному «уродству», так же, как и любому другому, свойственно притягивать взгляды, но оставаться отвергнутым.

Как замечает Выготский, зависимость продуктивности воображения от среды развития человека была открыта давно. Гармоничное воображение может развиваться только в «равновесном» обществе. Прелесть детской фантазии в том, что она еще не заключена в рамки, созданные системой «неравновесных» производственных отношений, но уже пропитана опытом, полученным из простой деятельности. Тем не менее, равнять ее со взрослым свободным (в том числе, свободным от утилитарности) воображением невозможно, да и сравнивать, пока общество не сумеет воспитать свободного человека, толком не с чем.

СЕКЦІЯ №14 ІМІДЖЕЛОГІЯ ТА СОЦІАЛЬНА АНТРОПОЛОГІЯ: «ЛЮДИНА В СИСТЕМІ ОБРАЗІВ»

Куратор секції: к.ф.н., доцент кафедри філософії ФСП НТУУ «КПІ»

Препотенська М.П., викладач Ставрояні С.С.

Секретар секції: Горальська Г.Л.

Горальська Ганна Леонідівна

ФСП НТУУ «КПІ»

Науковий керівник:

Препотенська М.П., к.філос.н., доцент ФСП НТУУ «КПІ»

ОБРАЗИ ДИТИНСТВА – ОСНОВА ПСИХОЛОГІЧНОГО СЦЕНАРІЮ ЛЮДИНИ

В кожній людині – своє особливе дитинство. Цей період життя має свій психологічний аспект. Дитина у молодшому віці отримує навички спілкування з навколишнім світом. Кожен з нас має свої спогади з дитинства, які прямою чи непрямою дією впливають на наше доросле життя. Постає питання – як сильно впливають образи нашого дитинства на наше вже свідоме майбутнє.

Всім відомо, що сім'я, коло спілкування, денний режим дитини впливає на її розвиток, але як на її майбутнє життя? Саме це я буду з'ясовувати в своїй роботі.

Дослідження психологічної складової дитини у загальній психології займають досить вагоме місце. Проблемами дитинства займалися такі психологи як З.Фрейд, Е. Берн, К. Штайнер. Я зупинюсь саме на теорії Е. Берна.

Теорія сценаріїв – ось відповідь на питання взаємозв'язку дитини та її майбутнього. Саме в сценарії розкриваються образи, розігруються всі ролі.

Як казав сам Е. Берн: «Сценарій – це план життя, складений в дитинстві». Звичайно, найголовніший образ, який має вплив на формування сценарію – це образ батьків та рідних. І так, як же працює ця ідея на практиці?

З самого початку життя, нам усім прививаються навички та вміння. Всіх дітей батьки вчать сидіти, ходити і звичайно говорити. Потім, дітки починають складати слова в словосполучення та речення. Вимальовується картина свідомо. Адаже ці речення несуть інформативний зміст, розвивається логіка. Існує також аспект несвідомий, коли батьками та рідними в голову дитини вкладаються принципи – суспільні та моральні, тобто як чинити правильно, говорити правду, ділитися з іншими та слухатись старших. Так ось, чому цей аспект несвідомий? А тому, що дорослі розуміють, чому вони прикріплюють дитині ці життєві ідеї (як приклад, для комфортної соціалізації в майбутньому), а дитина приймає це за дане. Вона не розуміє для чого це. Мати своїм прикладом показує, як потрібно розмовляти з батьком, наприклад дитина, побачивши батьківський скандал, в своїй пам'яті відкладає цей образ, цю сцену за потрібне. Ці люди показували протягом життя приклад як правильно щось робити, а тут показують як потрібно спілкуватись один з одним. Таких ситуацій може бути безліч. І не тільки батьки можуть створювати ці образи, а будь-які особи, яким дитина довіряє. В майбутньому, свідомо або ж підсвідомо людина використовує ці образи в своєму повсякденному житті. Ми ніколи не імпровізуємо, наші дії – це результат нашого досвіду.

На вибір образів та сценарію життя, окрім зовнішніх факторів, впливає також воля дитини. Приведу приклад, про який говорив і сам Е.Берн. Мати сказала своїм синам-близнюкам: «Ви обоє потрапите в психіатричну лікарню». Як наслідок: один із братів став хронічно психічно хворим, а інший - психіатром.

Звичайно, хтось може заперечувати такі ідеї та думки, сказавши, що багато людей, котрі, наприклад, виховувались в неблагополучній сім'ї, стали хорошими чоловіками та батьками, і образ поганого батька тут взагалі не діє.

Існує таке явище як «контрсценарій» або ж «антисценарій». Це послідовність дій, які приводять до «позбавлення» від сценарію. Сценарій продовжує керувати людиною, але все робиться навпаки, де потрібно робити добре – робиться погано.

Таким чином, антисценарій визначає стиль життя людини, в той час як сценарій – його долю.

Так вже склалося історично в нашій країні, що батьки рідко надають вибір дитині самій обирати образи, ролі і сам сценарій. В такому випадку автор цієї теорії радить говорити своїм дітям – «будьте щасливі», таким чином, надаючи можливість самому створювати свої образи, своє майбутнє.

З усього сказаного можна зробити висновок: всі люди родом із дитинства. Від того, яке воно було залежить наше подальше життя. Зрозуміло, в нас завжди є вибір, якою людиною стати – доброю чи поганою, обрати ту чи іншу професію. Але ми маємо розуміти, що все вже сплановано, єдине – не потрібно опиратись своєму внутрішньому «я» та діяти за власноруч складеним сценарієм.

Качанова Ольга Вікторівна

ФСП НТУУ «КПІ»

Науковий керівник:

Препотенська М.П., к.філос.н., доцент ФСП НТУУ «КПІ»

СУЧАСНА ЛЮДИНА – ДЕГРАДУЮЧИЙ ВИД ВІД НОМО SAPIENS ДО TROLL FACE. ДОКАЗИ

В основі сучасних наукових пошуків залишається питання покликання людини - Homo Sapiens та суті її буття на землі. Заради чого людині притаманна велика розумова енергетика? Якщо з самого початку еволюції ціль людства здебільшого полягала у необхідності виживання суто на тваринному рівні, то зараз ми можемо ввести таке поняття як інтелектуальна матриця майбутнього, котра тісно пов'язана з розвитком від нижчого до вищого. Найважливішим фактором прогресу виступає людський потенціал. З появою такого всесвітнього феномену ХХ століття як мережа Інтернет, у молоді з'явилась ціла низка нових комунікативних, пізнавальних та ігрових можливостей. Людство отримало універсальне середовище для спілкування. Інтернет став відображенням сучасного стану суспільства - того, як молодь сприймає світ. І з кожним роком соціальні мережі все чіткіше віддзеркалюють світосприйняття людства нашої епохи.

Метою даної доповіді є розгляд розкриття можливостей та потенціалу сучасної молоді як об'єктивної міри прогресу та визначення того, як молодь у ХХІ столітті намагається розвиватися, виконувати прогресуючу функцію людства. Увагу зацентруємо на соціальні мережі та дозвіллі молоді у вільний та не зовсім вільний час. Розглядаючи ціль соціальних мереж, можна зазначити, що звідти можна черпати багато корисної інформації. Проте здебільшого, на жаль, в очі впадають негативні моменти гаяння часу в соціальних мережах. Ми спостерігаємо деградацію особистості і марне автоматичне дозвілля замість реальної комунікації, всебічного розвитку особистості, здобуття знань, відкриття нових фактів в області науки, мистецтва, спорту тощо.

Як зазначав Ніцше, людина має прагнути до надлюдського, до тих надлюдських(не тваринних) якостей, якими володіють генії та святі. А що ми можемо бачити, спостерігаючи

за публіками (групи за інтересами) в соціальній мережі Вконтакті, або читаючи найпопулярніші сторінки зірок у Твіттері чи то переглядаючи блоги на Тамблрі? Відповідь достатньо проста, але не радісна: мінімалістично намальовані обличчя, які констатують факт очевидних для людини простих непорозумінь з самими собою, і настільки буденних і мінливих, що важко сказати, чому ці безглузді «лайкають», запам'ятовують і обговорюють мільйони. Так само, дуже прикро читати нецензурні статуси замість афоризмів великих людей і дивитися атаку спамом – еротику, порно, бульварні новини.

Людина здатна пристосовуватися до навколишнього середовища і до всього, що відбувається навкруги. Підсвідомо, спостерігаючи навколо масовість заземленої культури та спалюване почуття гумору Troll Face або інших деградуючих проявів дозвілля та проведення часу, Homo Sapiens починає сприймати це як норму!!! Молодь перетворюється на людей, занадто заземлених, занурених у дріб'язкові справи, турботи, поверхнєве спілкування. Від цього бере початок антирозвиток. І мова про надлюдину, високі питання, духовні злети відходять на другий план, адже завжди простіше проклацати декілька сотень малюнків з Troll Face, ніж працювати над собою, розвиватись і приблизитись до надлюдини. Хіба не так?

Радчик Северин Олександр

ФСП НТУУ «КПІ»

Науковий керівник:

Препотенська М.П., к.філос.н., доцент ФСП НТУУ «КПІ»

ЛЮДИНА В СИСТЕМІ ОБРАЗІВ

Ми живемо в оточенні образів. Досить цікаво визначити, як образи оточуючого світу впливають на людину, і як, дякуючи їм, в кожного з нас створюється свій образ життя і власний світогляд. Це актуально саме в епоху антропологічної кризи, розвитку мозаїчної та екранної культури. Адже зараз відбувається справжня атака образами, і дуже часто видовища замінюють справжні артефакти, а зовнішня оболонка стає більш важливою, ніж внутрішній світ.

Зрозуміло, що образна система складається з того, що ми бачимо безпосередньо очима, із того, що конструємо у віртуальному просторі своєї уяви. Цікаво, що навіть усім відоме грецьке слово «теорія» буквально перекладається як «розглядання». Ми не дарма кажемо: «подивимося на цю проблему», «не треба заплющувати очі на те, що діється», «я маю власний погляд на речі» і так далі. Дійсно, безпосереднє світосприйняття, споглядання світу – це універсальний етап пізнання. Але, скажімо, й корова, також дивиться на світ, чи, наприклад, стрекоза (укр. бабка) – вона на відміну від людини, взагалі може оглядати простір на 360° - так вже в неї побудовані очі. У чому ж тоді полягає суто людське сприйняття образів світу? Чи бачить людина більше, ніж тварина, і наскільки вона залежить від того, що бачить?

Щоб відповісти на це, треба звернутися до визначення суті людини. Не зайве пригадати Канта з його видатними смисложиттєвими питаннями, серед яких звучало саме таке: «що є людина?» Мені особисто близька відповідь батька філософської антропології ХХ століття Макса Шелера. Він казав, що у людини та у тварини багато є спільного: інстинкти, рефлексії, почуття, розум (звичайно, на різних рівнях). Але тільки в людині є одна єдина риса, яка не допомагає, а навіть інколи заважає біологічному виживанню, – *духовність*. Шелер включає у це поняття самоусвідомлення та здатність до творчості. Тільки духовністю людина відрізняється від тварини. Повертаючись до особливостей світоспоглядання, можна сказати,

що людина духовно інтерпретує те, що бачить, а також здатна творити власні образи. Існує безліч класифікацій образів, проте я зупинюся на двох з них :

- 1 – мікро та макробрази,
- 2 – образи реальні та ідеальні

Спробую також винайти особливості системи образів, в яких живе сучасна українська людина. Макробрази – це те, що творить соціальну свідомість. Приклад - образ власної держави. Відомо, що за кордоном Україну називають країною без іміджу, бо сутнісні риси схопити вкрай складно. Образ сучасного українця часто тяжіє до поняття «Номо politicus», політика в наш час цілком підмінила культуру, і політизація парадоксально співіснує з політичною апатією.

Щодо мікрвимірів образів треба перш за все зазначити важливість для кожної людини образу самого себе, самоідентифікації. В цій сфері ми зустрічаємо сьогодні те, що Віктор Франкл називав гіперінтенцією. Коли запитуєш людину «хто ти?», чекаєш відповіді суто про професію і матеріальний достаток. Ознаки статусу і соціального успіху гіпертрофовані, а внутрішні духовно-душевні показники життя залишаються начебто поза лаштунками. Суспільство породило стереотип успішного іміджу особистості, яка гламурно одягається, тусить, снікерсує, отримує тілесні задоволення, і «нехай увесь світ зачекає». Постмодерністи не дарма назвали сучасну людину «бажальною машиною», яка живе в оточенні симулякрів, грає у життя і стає схожою на іронічного шизофренік. Проте є один цікавий факт. Декілька років тому, у 2006 році, в ООН було вироблено новий показник якості людського життя – індекс щастя. Він не залежить від суто зовнішніх ознак, а відповідає перш за все внутрішньому переживанню життя, екзистенції. На першому місці за цим індексом опинилася держава Бутан, а розвинені країни – десь у середині списку. Мабуть, відчуття щастя не залежить від напряду зовнішніх атрибутів, а залежить від світу внутрішніх образів, що виробляє людина.

І тут я зазначу, що для впорядкування внутрішнього світу і світогляду необхідно мати у своїй уяві образи ідеального, взірці. Чи є в нашій сучасній культурі взірці, якщо навіть герої минулого сприймаються дуже неоднозначно? Мені здається, що навіть при дефіциті зовнішніх взірців, кожен з нас має внутрішній взірець під назвою «совість». А також у поєднанні розуму та інтуїції ми здатні створити адекватний образ себе - і для самоідентифікації і для зовнішньої презентації. Щоб це сталося, необхідно увесь час працювати над собою і визначати життєві цілі. Закінчуючи виступ, хочу пригадати, що у холодні зимові дні в КПП відбувався турнір «Україна-29015». На ньому окрім наших студентів були присутні студенти ще шести українських університетів. І, виробляючи модель національної ідеї, ми прийшли до такого слогану: «розвиваєш себе – розвиваєш країну». Ця ідея зіграла усіх присутніх і дала надію. Так, зараз час внутрішньої праці – не зациклюватися на споживанні, не падати духом в оточенні деструктивної інформації, не бігти за оманливими лідерами, а прислухатися перш за все до себе. Я впевнений: тільки через духовну працю, освіту, самоосвіту і творчість, через єднання з однодумцями можливо збудувати по-справжньому позитивний світогляд – у мікро-та макровимірах.

Таким чином, робимо висновок. Система образів, в якій обертається сучасна людина, дуже насичена і при тому досить розмита: від образу «Я» до образу Всесвіту пролягає шлях духовного споглядання та критичної обробки інформації.

СЕКЦІЯ №16: ПРАВОВА СИСТЕМА «СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ ПРАВО ТА ДЕРЖАВОТВОРЕННЯ»

Куратор секції: к.ю.н., доцент, завідувач кафедри теорії права та держави Чепульченко Т. О.

Секретар секції: Дедушкін Б. Ю.

Мурза Анастасія Сергіївна

ФСП НТУУ «КПІ»

Науковий керівник:

Чепульченко Т.О., к.ю.н., доцент ФСП НТУУ «КПІ»

ФОРМУВАННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ ІДЕЇ – ПРОБЛЕМА ДЕРЖАВОТВОРЕННЯ В УКРАЇНІ

На сьогодні для України досить актуальним є питання державотворення. Так, наша держава після здобуття незалежності має чимало досягнень. Проте у процесі державотворення перед нами постала низка проблем, серед яких не останнє місце посідає формування національної ідеї. Вивченням даного питання займалися чимало науковців, серед яких наступні: В. Липинський, О. Радченко, О. Забужко, Є. Маланюк. На даний час не має чітко визначеного поняття «національна ідея». На нашу думку, під національною ідеєю слід розуміти ідеали, ідеї, гасла нації, які ведуть її до поставленої мети, згуртовують національні сили та обумовлюються здобутками нації.

Україна – держава, яка має великі можливості в подальшому розвитку. Але цей розвиток гальмують такі процеси: суперечки Західної та Східної частин України, розчарування громадян в можливостях Батьківщини, від'їзд висококваліфікованих кадрів за кордон, відсутність ідей та гасел, які б згуртовували українців. Для покращення цього стану важливим кроком стане формування національної ідеї. Ми вважаємо, що цією національною ідеєю має бути поєднання трьох елементів: національна державність (розвиток української мови, культури), економічний добробут населення та демократія (гарантування та захист прав громадян на високому рівні).

Протягом століть українці, незважаючи на зовнішній гніт, відстоювали свою національну ідею – ідею незалежності. Цей процес був тяжким, адже чимало українців поклали своє життя за долю рідної країни. Проте в 1991 р., при проголошенні незалежності, головна мета була досягнута. Вже сьогодні ми часто відрікаємося від своїх національних традицій, своєї мови. Цим самим ми відрікаємося від здобутків наших предків. При формуванні національної ідеї України, ми маємо звертати увагу на приклади відомих українців. По-перше, цим прикладом може бути Степан Бандера. Усе життя і боротьба Степана Бандери - це бажання волі і творчого поступу для українців. Ось що він писав про українську національну ідею: "Це уклад позитивних ідей і вартостей, які визначають зміст і форми життя та розвитку народу й одиниці в усіх ділянках, визнають їхню творчу роллю у вселюдському поступі". Також яскравим українцем був Роман Шухевич, будинок якого у 1950 р. був оточений загонами НКВД. Проте він не здався на милість переможцям, а дав останній бій і загинув. Це був вчинок справжнього Героя України.

Чимало українців розчарувалися в Україні і не вірять, що вона зможе «реабілітуватися». В даному випадку ми маємо згадати досвід Німеччини. Згадаймо її стан після II світової війни: захід країни розвивався за демократичними принципами, а схід – за тоталітарними. Вже сьогодні Німеччина постає перед нами сильною та цілісною країною. До прикладів таких

країн також можна віднести Японію, Китай. Тобто не все так безнадійно і Україна має шанс стати розвиненою країною.

Отже, нам всім слід задуматися над національною ідеєю. Адже за 20 р. існування України не раз обговорювалося це питання, але й до цього часу далі від розмов ми не відійшли. Відсутність національної ідеї – крах держави. Ми вважаємо, що українці мають відкинути внутрішні суперечки та, звернувшись до нашого історичного досвіду, відстоювати своє право на краще життя та кращу долю України.

Хамайко Катерина Анатоліївна

ФСП НТУУ «КПІ»

Науковий керівник:

Чепульченко Т.О., к.ю.н., доцент ФСП НТУУ «КПІ»

ВПЛИВ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ НА ПРОЦЕСИ ДЕРЖАВОТВОРЕННЯ В УКРАЇНІ

В останні роки в Україні питання про вступ до ЄС постало в новому світлі і загострилося ще більше, тому на сьогодні воно є одним з найважливіших в плані розвитку.

Європейський Союз (The European Union) – інтеграційне об'єднання 27-ми країн на основі спільних людських і демократичних цінностей, яке має на меті досягнення стабільності, миру та процвітання. Членами ЄС на сьогодні є: Австрія, Бельгія, Болгарія, Британія, Греція, Данія, Естонія, Ірландія, Іспанія, Італія, Кіпр, Латвія, Литва, Люксембург, Мальта, Нідерланди, Німеччина, Польща, Португалія, Румунія, Словаччина, Словенія, Угорщина, Фінляндія, Франція, Чехія, Швеція.

Зв'язки між ЄС та Україною стабільно розвиваються з початку 1990-х рр.. Сусідство України безпосереднє з ЄС, тому має важливі наслідки для обох сторін. В зв'язку з розширенням Європейського Союзу в Україні можуть виникнути певні зміни як у внутрішній, так і в зовнішній політиці. Прийом нових членів вимагає змін у структурі й механізмі діяльності ЄС і позначається на країнах-кандидатах і сусідніх державах. Вступ України до ЄС – це стимул до перебудови власного господарства. Але лише 18,4% опитаного населення вважають, що країни ЄС ставляться до України як до потенційного рівноправного партнера; більшість населення (62,4%) переконано, що члени ЄС або байдужі до можливого членства України в ЄС, або ставляться до нього скептично, вважаючи, що Україна не має перспектив вступу в ЄС.

Україна ще за часів Київської Русі була впливовою державою, а демократичні традиції українців історично пов'язують їх із Європейською цивілізацією. Для України членство в ЄС є природнім кроком на шляху до повернення в Європу. Існує думка, що вступивши до ЄС українці втратять свою національність, але основним принципом Союзу є збереження національної ідентичності та різноманіття культур країн-членів, а багата українська культура здатна збагатити загальноєвропейську культуру. Спеціалісти в галузі економіки застерігають, що наша економіка не витримає конкуренції, а потужні європейські корпорації несуть загрозу українським підприємствам. Але майже всі галузі української економіки є достатньо конкурентоздатними, хоч і потребують реформування. Здорова конкуренція на світових ринках стимулює залучення нових інвестицій та технологій, підвищення якості продукції, розвитку маркетингу, і виходу на нові ринки. Насправді у конкурентному середовищі виграють вища якість і нижча собівартість товарів і послуг, а захистити свій ринок від неякісної продукції можна за допомогою існуючих механізмів ЄС і Світової Організації Торгівлі. Вступ України до ЄС може призвести до використання української

армії в "чужих" конфліктах. Проте українська армія потребує серйозного реформування і здійснити його допоможуть успіхи в економіці та плідна співпраця з європейськими колегами. В інтересах ЄС — забезпечити мир і стабільність у своїх границь, мати своїми сусідами стабільні, демократичні й економічно розвинені держави із прогнозованою й дружньою зовнішньою політикою. Тому можливе збільшення політичного тиску ЄС на Україну у напрямку зміцнення демократичних інститутів, забезпечення прав людини, волі засобів масової інформації, посилення боротьби з організованою злочинністю й корупцією у владних структурах.

Отже, у політичному плані цей процес можна вважати позитивним, оскільки він сприяє впровадженню європейських стандартів. Очевидно, що характер і рівень співробітництва з ЄС будуть залежати від внутрішніх трансформацій в Україні, від створення умов для стабільного демократичного розвитку, підйому вітчизняної економіки.

Сільченко Василь Олександрович

ФСП НТУУ «КПІ»

Науковий керівник:

Чепульченко Т. О., доц., к. ю. н., ФСП НТУУ «КПІ»

ДІЯ ПРАВА У ПРАВОВІЙ ДЕРЖАВІ

На сьогоднішньому етапі розвитку суспільних відносин, і держави в цілому, все частіше постає питання про вдосконалення механізму реалізації (дії) права.

Даній тематиці, реалізації та дії права, свої праці присвячували такі науковці як С. Алексеєв, С. Братусь, А. Венгеров, Н. Вітрук, М. Воппенко, В. Гойман, В. Горшеньов, І. Дюрягін, В. Казимирчук, В. Лазарєв, П. Недбайло, М. Орзіх, А. Піголкін, Ю. Решетов тощо. Це далеко не повний перелік всіх дослідників, що висвітлюються основні проблемні питання що стосуються дії права та його впливу на розвиток суспільних відносин.

Актуальність досліджуваної теми полягає в тому, що сучасний етап розвитку характеризується масштабними змінами Української держави і правової системи, формуванням незалежної, демократичної, правової, справедливої держави, що визнає пріоритет загальнолюдських цінностей. А тому, виникає необхідність у створенні відповідних умов за яких здійснювалася б належна реалізація правових норм, оскільки дія права знаходить своє вираження, насамперед, у ефективності зовнішньо-виражених норм права.

Задля забезпечення дієвості права у державі потрібно створити належні для цього умови розвитку суспільства. Досить вагомий вплив на дію права мають такі явища як підвищення рівня правової культури, правової свідомості, правової реалізації, правової освіти, а також важливим засобом підвищення ефективності дії права на суспільні відносини є вжиття всіх можливих засобів для подолання або зменшення прояву такого явища як правовий нігілізм.

Здавалося б вплив права на регулювання суспільних відносин та поведінку людей має зростати, але сьогоднішня ситуація свідчить про те що все відбувається з точністю до навпаки. З кожним днем право набуває все меншого значення, а люди все частіше свідомо ігнорують діючі правові норми. В такому випадку постає питання про яку правову державу може йти мова? Так як з кожним роком падає рівень правової культури, правової освіти, правової свідомості.

Слід зазначити, що дія права є, перш за все, виявленням соціальної сили права, проявом правом власної енергії назовні, що реалізується; активність права, прояв ним своєї власної обов'язковості (або юридичної сили) по відношенню до тих осіб (суб'єктів), які знаходяться

в зоні правової дії і внаслідок останньої та своїх потреб діють згідно з правом. Таким чином, призначення права полягає у приведенні в дію необхідних елементів правової системи конкретної держави.

У зв'язку з цим, на протязі останніх кількох століть, мають місце дискусії у наукових колах щодо визначення поняття «дія права», також науковці намагаються встановити розмежування таких понять як «дія права», «реалізація права», «правозастосування», «дія закону». Оскільки в науковій літературі можна зустріти ототожнення вказаних вище понять. Також значна увага приділяється вивченню механізмів реалізації (дії) права, так як саме завдяки їм здійснюється вплив права та його норм на поведінку громадськості.

Ефективна дія права можлива лише за певних соціально-юридичних умов. Враховуючи своєрідність перехідного періоду, пріоритетне значення в сучасних умовах набувають забезпечення якості закону, створення належного механізму його реалізації. Наукове забезпечення цих заходів, а також дослідження факторів, що сприяють подоланню правового нігілізму, є пріоритетними напрямками юридичної науки.

В аспекті проблеми дії права, як це впливає з результатів проведеного дослідження, потрібно докорінно переосмислити місце і значення загальної теорії права як в структурі правознавства, так і по відношенню до юридичної практики. З досить відособленою і значно віддаленою від практичних потреб галузі наукових знань загальна теорія права, не втрачаючи свого фундаментального характеру, повинна бути органічно включена в систему всієї юриспруденції, реально виконуючи в ній функцію загальної частини єдиної системи юридичних знань і роль критерію істинності правопізнання, соціально-ціннісного вимірника практичного досвіду.

*Цаль Марина Василівна
ФСП НТУУ «КПІ»*

Науковий керівник:

Чепульченко Т.О., к.ю.н., доцент ФСП НТУУ «КПІ»

СТАНОВЛЕННЯ ГРОМАДЯНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА В УКРАЇНІ

Для становлення демократичного суспільства важливим є формування нації, яка б надавала державі ознак єдності та цілісності. Громадянське суспільство – суспільство громадян з високим рівнем економічних, соціальних, політичних, культурних і моральних ознак, яке спільно з державою утворює розвинуті правові відносини; суспільство рівноправних громадян, яке не залежить від держави, але взаємодіє з нею заради спільного блага.[2,с.130] Пік розвитку громадянського суспільства припадає на 2005-2006рр. В цей час підвищилась його роль в реалізації соціальних програм, забезпеченні чесних виборів, посилюється вплив громадськості у вирішенні суспільних питань. Станом 2006р. в Україні налічувалось 46,5 тисяч організацій, 9,5 тисяч благодійних фондів, 700 органів самоорганізації населення (системно діючими були 30% і 5% суспільства є активними учасниками цих організацій). В 1999р. таких об'єднань налічувалось 30000, а станом на 01.01.2009р.-29399. Активність впливу цих організацій на суспільне життя і свідомість не достатні, а рівень їх правової захищеності далекий від бажаного. Серед причин такого явища можна виділити наступні:

- недостатньо високий професійний рівень видань, теле- та радіопередач, їхня політизованість та необ'єктивність. Це призводить до низького рівня політичної культури та свідомості громадян й падіння ступеня довіри населення. Відповідно не може нормально функціонувати публічна сфера.

- політизованість соціальної сфери. Вона розглядається політичними силами як найпривабливіша для мобілізації населення задля отримання максимальної підтримки.

- низький рівень залучення громадян до участі в управлінні державними справами та орієнтація населення на суспільно корисні справи. Сьогоднішнє суспільство не досягло ще такого рівня розвитку аби без механізмів примусу та безкорисливо їх виконувати

- закритість та переважна недоступність органів влади для громадськості. Необхідно підвищити відкритість цих органів та забезпечити громадських організаціям більш відкритий доступ до державних реєстрів інформації

- високий рівень недовіри профспілкам. Згідно з даними Інституту соціології НАН України (2006р.) лише 15,7 % населення України довіряє профспілкам . Об'єднання мають підвищувати свій експертний та фаховий склад. На сьогодні профспілки набувають державного та політичного характеру, але забувають про виконання свого прямого завдання — представляти інтереси населення.

- недостатній обсяг плюралізму поглядів та ідеології. Це спричиняє подрібнення політичного спектра та низький рівень довіри між громадянами та державою.

Підтримка громадянського суспільства є обов'язком демократичних країн. У 2000р. відбулася Урядова зустріч “До спільноти демократій” (Україна була однією з країн-учасниць). Країни-учасниці зобов'язалися “підтримувати громадянське суспільство, включаючи жіночі організації, неурядові організації, трудові та бізнес асоціації, а також незалежні засоби масової інформації в процесі здійснення ними своїх демократичних прав”.

Отже, в Україні демократія не змогла укорінитись на теренах суспільно-політичного життя і на разі перебуває в стані ідеї, яка б могла забезпечити вищий рівень країни. За умов функціонування громадянського суспільства небезпека узурпації політичної влади менша. На сучасному етапі необхідна сильна влада, яка б ґрунтувалась на засадах демократії, довірі народу, його зацікавленості в управлінні державними справами.

Список використаної літератури :

1. ЕКСПЕРТНА ДОПОВІДЬ "Україна в 2006 році: внутрішнє і зовнішнє становище та перспективи розвитку", розділ 2.п.2.2

2. “Політологія” за редакцією О.В.Бабкіної, В.П.Горбатенка 2010р.

СЕКЦІЯ № 17. ПРАВО: «ПРОБЛЕМИ РЕГУЛЮВАННЯ ОСНОВНИХ ТРУДОВИХ ПРАВ ГРОМАДЯН»

Наукові керівники: Кузнєцова Л.О., к.ю.н, доц., Цирфа Г.О., к.і.н., доц., Тихонюк О. В., ст.. викладач

Секретар: Хоменко Валентина Володимирівна

Грибан Ілона Володимирівна

ФСП НТУУ «КП»

Науковий керівник:

Кузнєцова Л.О., к.н.ю., доцент. ФСП НТУУ «КП»

ПРИПИНЕННЯ ТРУДОВИХ ВІДНОСИН ВІДПОВІДНО ДО КОДЕКСУ ЗАКОНІВ ПРО ПРАЦЮ: УТИСНЕННЯ ПРАВ ТА ІНТЕРЕСІВ ВЛАСНИКА

В Україні все ще продовжує діяти Кодекс законів про працю (далі - Кодекс), який був прийнятий понад 30 років тому у той час, коли єдиним власником була лише держава в особі тих чи інших органів. Незважаючи на численні зміни, які були внесені до Кодексу, він, на жаль, не регулює на належному рівні відносини, які склалися між власником або уповноваженим ним органом (далі-власником) і працівником у теперішніх економічних і політично-адміністративних умовах. Це підтверджують, серед іншого, положення Кодексу про розірвання трудового договору з ініціативи працівника. Так, наприклад, власник, на відміну від працівника, не має права розірвати на свій власний розсуд договір, який укладено на невизначений строк. Відсутність такого права була цілком виправданою за часів СРСР, коли у держави був обов'язок (який виконувався на практиці) щодо забезпечення роботою всіх громадян.

На практиці власник постійно зіштовхується з різними перешкодами під час застосування ним зазначених у ст. 40 Кодексу випадків для звільнення. Так, звільнити працівника у зв'язку з невідповідністю займаній посаді чи виконуваний роботі (п. 2 ст. 40 Кодексу) практично неможливо, якщо таке звільнення не підтверджується довідкою про стан здоров'я працівника чи працівник перестав мати відповідну кваліфікацію (наприклад, вилучені права водія, документ про кваліфікацію визнано недійсним тощо); причому погіршення здоров'я чи втрата кваліфікації повинні були настати після укладення трудового договору. Власнику також не варто братися за можливість звільнення за результатами атестації, тому що результати проведення атестації можна визнати недійсними, якщо рішення про її проведення було прийнято без законодавчого обґрунтування (таке обґрунтування не просто підготувати, якщо взяти до уваги той факт, що практично перестали існувати органи, яким законодавством СРСР надано право проводити атестацію), та й саме проведення атестації є надзвичайно ресурсозатратною справою для власника.

З причини систематичного невиконання працівником своїх обов'язків (п. 3 ст. 40 Кодексу) власник може розірвати трудовий договір лише у тому разі, коли обов'язки працівника були чітко окреслені і доведені до його відома під підпис. У протилежному випадку працівник може законно стверджувати, що цей чи інший обов'язок не є його трудовим обов'язком.

При звільненні працівника за прогул (п. 4 ст. 40 Кодексу) власнику необхідно з'ясувати, чи працівник здійснив прогул без поважної причини. Поважною причиною можна вважати ту, яка виключає вину працівника або яка, у випадку наявності вини, могла б заподіяти шкоду, що значно перевищує шкоду, яка заподіяна власнику невиходом на роботу.

При застосуванні такої причини, як звільнення працівника у випадку появи на роботі в

нетверезому стані або у стані наркотичного чи токсичного сп'яніння (п. 7 ст. 40 Кодексу) ускладнюється процесом встановлення факту наявності такого стану. Звичайно, найкращим підтвердженням факту може бути медичний висновок, однак більшість підприємств не мають у штаті медичного працівника і тому проведення медичного огляду та складення висновку провести неможливо. Можна звичайно скласти акт у довільній формі, який би зафіксував стан працівника, однак якщо власник не знайомий з медичними ознаками нетверезого стану людини, то такий акт може бути складено не правильно і зрештою існування лише самого акта (навіть якщо він буде складений правильно) може виявитися недостатнім для того, щоб у суді відстояти правомірність звільнення.

Хотілося б також звернути увагу на те, що неможливим виявляється практичне застосування ст. 40 Кодексу (загальні положення) з огляду на положення ст. 184 Кодексу (спеціальні положення), які взагалі забороняють звільняти з ініціативи власника жінок, які мають дітей віком до 3 років, вагітних жінок та одиноких матерів за наявності дитини до 14 років або дитини-інваліда. Практично це означає, що коли така жінка систематично не виконує свої трудові обов'язки або прогулює без поважних причин, або з'являється на роботі у нетверезому стані, або навіть здійснює дрібне розкрадання, у власника немає права її звільнити, окрім як займатися її моральним перевихованням. До того ж, частина друга ст. 184 забороняє власнику звільняти таку жінку у разі повної ліквідації підприємства, якщо власник не працевлаштує таку жінку - як практично це зобов'язання може бути виконано власником, для якого не є притаманними функції з працевлаштування на інших підприємствах, законодавство не розтлумачує.

Сокольвак Юрій Юрійович, Митрохін Юрій Олександрович

ФСП НТУУ «КПІ»

Науковий керівник:

Кузнецова Л.О., кандидат юридичних наук, доцент. ФСП НТУУ «КПІ»

ДЕЯКІ АСПЕКТИ ПРИПИНЕННЯ ТРУДОВИХ ВІДНОСИН ВІДПОВІДНО ДО ПРОЕКТУ ТРУДОВОГО КОДЕКСУ УКРАЇНИ У ПОРІВНЯННІ З КОДЕКСОМ ЗАКОНІВ ПРО ПРАЦЮ УКРАЇНИ

В умовах економічної нестабільності в державі виникає нагальна потреба в підсиленні захисту прав, свобод та законних інтересів найманих працівників, а також у приведенні у відповідність положень трудового законодавства з міжнародними трудовими нормами і стандартами.

Розроблений проект Трудового кодексу України від 03.12.2007 р. N 1108 за ініціативою В. Хари, Я. Сухого, О. Стояна зі змінами та доповненнями станом на 15.12.2009 р (далі - проект ТК України) свідчить про те, що чинний Кодекс законів про працю України (далі - КЗпП України) не забезпечує ефективного регулювання суспільних відносин у процесі реалізації трудової функції, оскільки він був створений для правового регулювання трудових відносин в межах командно-адміністративної економіки і на даний час не відповідає сучасним потребам ринкової економіки. Дослідження даного питання полягає в аналізі чинного КЗпП України в порівнянні з проектом ТК України щодо правового регулювання припинення трудових відносин. Умови та підстави припинення трудових відносин визначаються в Главі шостій, книги другої проекту ТК України. На відміну від чинного КЗпП, проект ТК України визначає загальні умови припинення трудових відносин.

Ст. 91 проекту ТК України визначає, що трудові відносини можуть бути припинені тільки на підставах, у порядку і на умовах, визначених саме цим Кодексом та законами.

Після аналізу підстав припинення трудових відносин за КЗпП України (ч.1 статті 36) та ТК України (стаття 92), можна зробити висновок, що в проекті ТК України з'явилися нові підстави припинення, не передбачені чинним законодавством (а саме ст.ст.112-115). У ч.1 статті 92 проекту ТК України є лише 5 категорій підстав на відміну від КЗпП України, в якому їх є 8, але дані положення за проектом ТК України мають бланкетний характер в межах Глави шостої книги другої проекту ТК України (наприклад - п.5 ч.1 статті 92-незалежні від волі сторін підстави - див. статті 109-115).

Необхідно також акцентувати увагу на те, що КЗпП України має недостатньо спеціальних норм, які чітко визначають процедури припинення трудових відносин за конкретною підставою, визначеною в статті 36. Існують лише положення про розірвання трудового договору за ініціативою сторін або уповноваженого органу (разом або окремо) - ст.ст. 38, 39, 40, 41, 43, 43-1 КЗпП України. Поза увагою залишаються спеціальні норми щодо підстав припинення трудових відносин, що визначаються п.п. 1, 2, 3, 5, 6, 7 та 8 ч. 1 статті 36 КЗпП України. На відміну від КЗпП України, проект ТК України вирішив цю проблему прогалин, заповнивши Главу 6 низкою систематизованих спеціальних норм до кожної підстави, визначених у статті 92. Система норм побудована за схемою підстава-стаття, а саме: 1)закінчення строку трудового договору – стаття 93; 2) згода сторін – стаття 94; 3) розірвання трудового договору за ініціативою працівника – стаття 95; 4) розірвання трудового договору за ініціативою роботодавця – статті 98, 104-108; незалежні від волі сторін підстави – статті 109-115.

Статтею 115 проекту ТК України передбачається, що трудові відносини припиняються в разі прийняття на роботу працівника, який відповідно до законодавства не мав права її виконувати, якщо зазначені порушення не можуть бути усунені.

Законодавець повинен встановити додаткові гарантії захисту інтересів працівників, з метою попередження зловживання роботодавцями заходами запобігання масовим звільненням працівників у зв'язку із скороченням (ст.101 проекту ТК України). Слід зауважити наступне - проектом ТК України створює дисбаланс у відносинах між роботодавцем та працівником (зменшення ролі профспілкового органу, надання йому факультативної (дорадчої) ролі у врегулюванні припинення трудових відносин). Внаслідок цього послаблюється захист трудових прав та законних інтересів працівників, здійснення контролю за дотриманням трудового законодавства, правил і норм охорони праці.

Ганон Олександра Василівна

ФСП НТУУ «КПІ»

Науковий керівник:

Кузнєцова Л. О., к.ю.н, доц., Цирфа Г.О., к.ю.н, доц. ФСП НТУУ «КПІ»

ПРОБЛЕМИ БЕЗРОБІТТЯ В УКРАЇНІ ТА ШЛЯХИ ЇХ ВИРІШЕННЯ

На сьогоднішній день однією з найгостріших та найбільш актуальних проблем в Україні є безробіття. Рівень зареєстрованого безробіття в Україні на кінець січня 2011 року за даними Державного комітету статистики склав 2,1% від загального числа населення. Також за офіційними даними в Україні зареєстровано близько 586 тисяч безробітних, але експерти зазначають, що рівень реального безробіття є значно вищим, ніж зазначається в показниках. Про що і свідчать дані проведених досліджень Міжнародною Організацією Праці. А за статистичними даними ООН кожний третій працездатний у світі не має роботи взагалі, або має сезонний чи випадковий заробіток. Тому і варто зазначити, що безробіття як явище є однією з центральних соціально-економічних проблем сучасного суспільства. До вирішення

цієї проблеми зверталася велика кількість науковців та вчених: Пономарьова О., Соколова Т.М., Юрчишин В., Левчук Г.В., Нікіфоров П.О., Вольська А.О., Колишня Л.М., Пазюк О.

Безробіття являє собою соціально-економічне явище, при якому частина робочої сили (економічно активне населення) не зайнята у сфері економіки. В економічній теорії використовується два показники, які можуть відобразити об'єктивну картину економічної нестабільності на ринку праці країни. До них відноситься рівень безробіття і середня тривалість цього явища. На сучасному етапі розвитку проблема безробіття є ключовим і вельми важливим питанням у ринковій економіці, і допоки воно не буде вирішеним неможливо налагодити ефективну діяльність економіки країни. Безробітними визнаються працездатні громадяни працездатного віку, але які через відсутність роботи не мають заробітку або інших передбачених законодавством доходів і зареєстровані у державній службі зайнятості як такі, що шукають роботу, готові та здатні приступити до підходящої роботи.

У зв'язку зі зміною галузевої структури зайнятості (зменшенням числа працюючих у окремих галузях) загострилися регіональні проблеми зайнятості в Україні. Також економічний спад, який відбувався в країні, підірвав економіку і негативно вплинув на всю промисловість, цим самим прямо торкнувся ринку праці. Був проведений аналіз новітніх статистичних показників, він дозволив проаналізувати динаміку безробіття у 2011 р. В останні місяці на ринку праці в Україні спостерігалася відсутність тенденції до скорочення зайнятості. Навіть починаючи з січня і до вересня кількість зареєстрованих безробітних значно знизилася з 585,6 тис. осіб до 404,5 тис. осіб. В цей час по Україні було втрачено менше робочих вакансій у порівнянні з 2010 р. Не дивлячись на те, що тенденції до зменшення безробіття та подолання Україною кризової ситуації зберігаються, все ж існують певні проблеми та причини, через які виникає дане соціально-економічне явище. Найбільш основними з них є: проблема молодіжного безробіття; різноманітні структурні зрушення; проблеми безробіття серед людей старшого віку; скорочення сукупного попиту на робочу силу; зміни в демографічній структурі населення; професійний і регіональний рух робочої сили; сезонні зміни в рівні виробництва в окремих галузях.

Також до негативних наслідків безробіття можна віднести збідніння населення через втрату трудового заробітку та заморожування заробітної плати. А це і прямо пов'язано з падінням купівельної спроможності населення, падінням сукупного попиту на товари. Для подолання проблем подібного роду необхідно дві умови: 1) морально-психологічна; 2) фінансово-кліматична умова.

Сучасний стан ринку праці України характеризується такими ключовими проблемами: недостатній рівень реформування трудової сфери; втрата трудових навичок кваліфікованих і висококваліфікованих кадрів внаслідок закриття, реструктуризації великих промислових підприємств, їх збитковості; погіршення робочих місць; невідповідність між попитом і пропозицією робочої сили; складна ситуація щодо працевлаштування окремих соціально-демографічних груп населення (молоді, жінок, інвалідів, колишніх військовослужбовців та ін.).

Варто звернути увагу на те, що рівень безробіття в країні напряму залежить від стану економіки країни. Проблема безробіття в Україні на сьогодні є однією з головних. Зростання безробіття створює цілий комплекс проблем: скорочується купівельна спроможність населення, бюджет втрачає платників податків, підприємство – персонал. Звісно, що зростає і ризик соціального напруження, з'являються додаткові витрати на підтримку безробітних.

Тому безробіття не може бути доцільним ні в соціальному плані, ні в економічному. Безробіття завжди вважалось і стимулятором активності працюючого населення, в той же час – великим суспільним лихом. Багато країн світу прикладають немало зусиль для подолання цього негативного явища, але жодній ще не вдалося ліквідувати його повністю.

Україна перебуває на стадії розробки нової концепції вирішення проблеми зайнятості населення та безробіття. Одними з найбільш гострих проблем, які потребують вирішення, є: трудова активність населення, проблема створення достойного ринку праці та свобода підприємницької діяльності. На сьогоднішній день в Україні діє «Державна програма зайнятості населення». З метою вирішення проблеми безробіття створені центри зайнятості, розроблені державні програми щодо зменшення безробіття.

Для подолання безробіття в Україні має бути проведено низку заходів, зокрема, до них можна віднести: вдосконалення законодавства України, приведення його у відповідність до міжнародних норм і принципів; запровадження механізмів захисту внутрішнього ринку праці; створення сприятливих умов для розвитку малого бізнесу та підприємницької діяльності безробітних; реалізація Державної та регіональних програм зайнятості; створення нових робочих місць, забезпечення збереження ефективного їх функціонування; підтримувати стабільну діяльність стратегічно важливих підприємств; зниження податків для підприємств, за умови збереження робочих місць (для компенсування витрат на прийом нових працівників); проведення легалізації тіньової зайнятості.

Пантюк Наталія Миколаївна

ФСП НТТУ «КПІ»

Науковий керівник

Чепульченко Т.О., к.ю.н, доц ФСП НТУУ «КПІ».

ПРОБЛЕМИ РЕГУЛЮВАННЯ ОСНОВНИХ ТРУДОВИХ ПРАВ ГРОМАДЯН

Надання державою обов'язкового високооплачуваного та перспективного робочого місця кожному працездатному громадянину України неабияк вплине на зростання рівня життя населення, підвищення ефективності суспільного виробництва, утвердження суспільної стабільності та духовного збагачення нації.

Кожна працездатна особа повинна мати право на працю та фахову діяльність, які відповідатимуть її особистим та професійним якостям, тобто людина може «вільно обирати» або «вільно погоджуватися».

Працездатні громадяни України є рушійною силою та фундаментом для розбудови розвинутої, прогресивної, конкурентноспроможної України, де життя кожного буде комфортним і затишним.

Право на працю є основним конституційним правом громадян України, яке реалізується різними шляхами. Найважливіші основні трудові права працівників закріплені в ст.43 Конституції України 1996 року, міжнародних правових актах, КЗпП України. Відповідно до ч. 2 ст. 43 Основного Закону України: «Права і свободи людини та їх гарантії визначають зміст і спрямованість діяльності держави. Держава відповідає перед людиною за свою діяльність. Утвердження і забезпечення прав і свобод людини є головним обов'язком держави».

Все ж сьогодні існують певні проблеми щодо регулювання основних та, зокрема, трудових прав громадян. Вони потребують нагального конструктивного вирішення.

Існують певні розбіжності щодо тлумачення права на працю у Конституції України та КЗпП, але права, надані Конституцією, не можуть обмежуватися законами і підзаконними актами, однак вони можуть доповнюватися. Наведемо декілька прикладів:

1. Право на працю - це право, яке в силу ст. 55 Конституції України повинне захищатися судом. Формулювання права на працю, дане в ст. 43 Конституції України, значно менше обтяжує державу перед працівником, якому надане право на працю, ніж ст. 2 КЗпП.

2. Ст. 2 КЗпП встановлює, що право на працю забезпечується державою, то ст. 43 Конституції обов'язок держави забезпечувати право на працю не закріплює. Це ні в якому разі не є підставою для твердження про те, що ст. 2 КЗпП не діє в тій мірі, в якій вона виходить за межі ст. 43 Конституції України.

3. У трактуванні змісту права на працю ст. 43 Конституції України також істотно відходить від ст. 2 КЗпП. Якщо ст. 2 КЗпП під правом на працю розуміє насамперед право на одержання роботи, то ст. 43 Конституції право на працю трактує як можливість заробляти собі на життя працею, яку громадянин вільно вибирає або на яку вільно погоджується.

Основним законодавчим актом, що регулює трудові відносини в Україні, є КЗпП, прийнятий ще за часів радянської влади. Я вважаю, що незважаючи на внесені до нього численні зміни та доповнення, він не відповідає реаліям сучасного життя в Україні та потребує не вдосконалення, а прийняття нового Трудового кодексу України. Слід відзначити, що для регулювання трудових відносин потрібно більш удосконалений та приведений до міжнародних стандартів нормативно-правовий акт.

Врегулювання основних трудових прав громадян є важливим завданням сучасного українського державотворення і потребує від відповідних суспільних інституцій наполегливої конструктивної та результативної праці.

Маковська А.Ю.

ФСП НТУУ «КПІ»

Науковий керівник:

Цирфа Г.О., к.і.н., доцент, доцент ФСП НТУУ «КПІ»

ПРАВО ІНВАЛІДІВ НА ПРАЦЮ

Конвенція з прав людини визначає, що інвалідність - це поняття, яке еволюціонує, і що інвалідність є результатом взаємодії, яка відбувається між людьми, які мають порушення здоров'я, і відносницькими та середовищними бар'єрами і яка заважає їхній повній та ефективній участі в житті суспільства нарівні з іншими.

Також вище названа конвенція визнає право інвалідів на працю нарівні з іншими. Воно включає право на отримання можливості заробляти собі на життя працею, яку інвалід вільно вибрав чи на яку він вільно погодився, в умовах, коли ринок праці та виробниче середовище є відкритими, інклюзивними та доступними для інвалідів.[3]

У теорії трудового права загальноприйнятим є розмежування права на працю в широкому і вузькому розумінні. Право на працю інваліда в широкому значенні слід розглядати як право індивіда – члена суспільства, як право особистості. Декларація про права інвалідів, прийнята резолюцією Генеральної Асамблеї ООН 9 грудня 1975 р., наголошує, що ці громадяни мають такі ж громадянські й політичні права, що й інші особи. Перш за все інваліди мають право на економічний і соціальний захист, а також на задовільний рівень життя. Відповідно до своїх можливостей вони мають право отримувати й зберігати за собою робоче місце, займатися корисною діяльністю, бути членами профспілкових організацій. При цьому у п. 8 цього міжнародного документа зауважується, що інваліди мають право на те, щоб їх

особливі потреби бралися до уваги при економічному й соціальному плануванні. Отже, Декларація вказує, що право інвалідів на працю варто розглядати й у вузькому смислі даного поняття [1].

Роботодавці, які використовують працю інвалідів, зобов'язані створювати для них умови праці з урахуванням індивідуальних програм реабілітації та адаптації. Для інвалідів можуть створюватися спеціальні робочі місця або їх праця може застосовуватися на звичайному робочому місці.

Законодавство України передбачає ряд пільг і гарантій, спрямованих на захист трудових інтересів працівників-інвалідів. На їх прохання власник або уповноважений ним орган зобов'язаний встановити неповний робочий час, разом з тим власник не вправі без їх згоди залучати до надномрових робіт, робіт у нічний час. Для інвалідів встановлено щорічні основні відпустки подовженої тривалості залежно від групи інвалідності, додаткові обов'язкові відпустки без збереження заробітної плати, встановлюються пільги щодо часу надання щорічних відпусток.[4]

Підприємства та організації громадських організацій інвалідів мають право на пільги зі сплати податків і зборів (обов'язкових платежів) відповідно до законів України з питань оподаткування. Застосовувати зазначені пільги такі підприємства та організації мають право за наявності дозволу на право користування пільгами з оподаткування, який надається міжвідомчою Комісією з питань діяльності підприємств та організацій громадських організацій інвалідів.

Підприємства (об'єднання), установи і організації, крім тих, що повністю утримуються за рахунок коштів державного або місцевих бюджетів, незалежно від форми власності і господарювання, де кількість працюючих інвалідів менша, ніж встановлено нормативом, передбаченим частиною першою статті 19 КЗпП, щороку сплачують відповідним відділенням Фонду соціального захисту інвалідів штрафні санкції, сума яких визначається у розмірі середньої річної заробітної плати на відповідному підприємстві (в об'єднанні), в установі, організації за кожне робоче місце, не зайняте інвалідом. Для підприємств (об'єднань), установ і організацій незалежно від форми власності та господарювання, на яких працює від 8 до 15 осіб, розмір штрафних санкцій за робоче місце, не зайняте інвалідом, визначається в розмірі половини середньої річної заробітної плати на відповідному підприємстві (об'єднанні), у відповідній установі, організації.[2]

Список використаної літератури:

1. В.І.Прокопенко, Харків: Консум 2003,832ст.ISBN966-7920-40-2 українська . Кодекс законів про працю України :Науково-практичний коментар, ст172.
2. Декларация о правах инвалидов от 9 декабря 1975 г. // Международные акты о правах человека: Сб. документов. – М.: НОРМА-ИНФРА, 2000. – С. 341, 342.
3. Закон України від 21.03.1991 №875-ХІІ «Про основи соціальної захищеності інвалідів в Україні» ст.14-1
4. Конвенція про права інвалідів від 13.12.2006р. №1767-17, ст.27

Челнокова Анастасія Володимирівна

ФСП НТУУ «КПІ»

Науковий керівник:

Тихонюк О.В., ст. викладач ФСП НТУУ «КПІ»

СИСТЕМА ПРАВОВОГО ЗАХИСТУ ВАГІТНИХ ЖІНОК ТА ЖІНОК З МАЛОЛІТНИМИ ДІТЬМИ В ПРОЦЕСІ ЗДІЙСНЕННЯ ТРУДОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Згідно з Конституцією України від 28. 06. 1996 року кожен має право на працю [ч. 1 ст. 43] та гарантований захист від незаконного звільнення [ч. 6 ст. 43], але у повсякденному житті зазначені конституційні норми порушуються або взагалі не виконуються. В наш час спостерігається неприхована дискримінація по відношенню до вагітних жінок та жінок з малолітніми дітьми. Існує безліч випадків, коли роботодавець відмовляє у працевлаштуванні молодій матері або погрожує звільненням, якщо та візьме відпустку по догляду за дитиною. Таким чином, порушується стаття 184 КЗпП України, яка забороняє упереджене ставлення до жінок при прийнятті на роботу і не допускає звільнення у зв'язку з вагітністю та доглядом за дитиною; з обов'язковим працевлаштуванням жінка може бути звільнена тільки у разі ліквідації підприємства. При прийнятті на роботу порушуються стаття 32 Конституції України і стаття 25 КЗпП України щодо невторчання в особисте та сімейне життя, наприклад, на співбесіді роботодавець може спитати про сімейний стан, наявність дітей, їх вік, посаду та заробітну плату чоловіка, матеріальний статус сім'ї; у пошуках іншої роботи жінки стикаються з аналогічним ставленням. Порушення прав та законів спостерігається в більшій мірі в приватному секторі, але і в державному трапляються непоодинокі випадки, хоча тут є можливість отримати більше соціальних гарантій.

Україна, як член ООН, повинна забезпечувати конституційні трудові права громадян та керуватися положеннями Конвенції ООН Про ліквідацію всіх форм дискримінації стосовно жінок. За результатами проведеної у 2009 році перевірки 2193 вітчизняних підприємств було виявлено 45% порушень законодавства при застосуванні праці жінок, але в чому саме полягали зловживання невідомо [детальну інформацію експерти не надали]. Стаття 11 Конвенції проголошує однакові можливості при прийнятті на роботу, гарантії додержання належних умов праці у відповідності до потреб жінок, прав на пільги та соціальний захист, зокрема щодо соціальної допомоги по вагітності та пологах, заборону звільняти на підставі сімейного стану та сімейних обов'язків. Згідно зі статтею 178 КЗпП України жінок переводять на легшу роботу та зберігають за ними середній розмір заробітку за попереднім місцем роботи; ця норма стосується і жінок, які мають дітей віком до трьох років. Формально на час, поки вирішується питання про переведення, жінку мають право відсторонити від роботи за рахунок підприємства, сплачуючи середній заробіток за всі пропущені дні, а фактично у такій ситуації жінок частіше «просять» звільнитися за власним бажанням. Чинним законодавством про працю України передбачене надання оплачуваної відпустки тривалістю 70 календарних днів до та 56 календарних днів після пологів; також жінці надається право за бажанням взяти відпустку по догляду за дитиною до досягнення нею трирічного віку з виплатою допомоги; жінки з дітьми віком до півтора року мають додаткові перерви для годування дитини [з цією метою на підприємствах повинні бути обладнані спеціальні кімнати та кімнати особистої гігієни], на відміну від загальної перерви, така перерва зараховується в робочий час і є оплачуваною.

Як наймані працівники жінки є менш цінними та бажаними для роботодавця, і, маючи вищу освіту, ставши кваліфікованими спеціалістами, не можуть нарівні з чоловіками конкурувати на ринку праці.

Держава ніби і захищає права жінок, піклується про охорону здоров'я, сприяє материнству, підтримує демографічну політику у сфері планування сім'ї, але все це залишається на папері і фактично не реалізується, а, отже, в Україні і надалі триватиме суперечність між трудовим законодавством і дійсністю.

Міняйло Віталій
ФСП НТУУ «КПІ»

Науковий керівник:

Тихонюк О.В., ст. викладач ФСП НТУУ «КПІ»

ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ТРУДОВОГО ЗАКОНОДАВСТВА УКРАЇНИ ЯК ВІДОБРАЖЕННЯ ПЕРСПЕКТИВ РОЗВИТКУ РИНКОВИХ ВІДНОСИН

В кінці квітня 2012 року Верховна Рада України має намір розглянути в другому читанні проект Трудового кодексу [далі - ТК], епопея з яким триває майже п'ять років: прихильники якнайшвидшого прийняття документа вважають, що кодекс призведе взаємини між роботодавцем і працівником до цивілізованих стандартів [наприклад, заступник голови комітету Верховної Ради України з питань соціальної політики та праці Ярослав Сухий наголошує, що «жити за кодексом зразка 1971 року, 285 статей якого переписані, - дурість. Сьогодні підготовлено 444 статті нормального європейського документа, який захищає права найманої праці і вперше захистить права роботодавця, адже роботодавець вкладає гроші, він ризикує, «крутиться», і тому його права теж потрібно захистити)], натомість противники прийняття ТК запевняють, що жителів країни фактично позбавлять нормальних трудових прав [на думку Голови конфедерації вільних профспілок України Михайла Волинця проект ТК це - «затвердження рабства»]. Нагадаємо, в першому читанні ТК був прийнятий у 2008 році, в грудні 2009 року підготовлений до другого читання, яке відкладалося через критику профспілками: крен прав в сторону роботодавця, фактичне збільшення тривалості робочого дня, можливість відеоспостереження за співробітниками, зменшення ролі профспілок.

Розглянемо деякі суттєві протиріччя між чинним законодавством про працю України та проектом ТК: 1) за чинним КЗпП України тривалість робочого часу не може перевищувати 40 годин на тиждень, натомість проектом ТК дозволяються *12-годинний робочий день і 48-годинний робочий тиждень*; 2) ТК дозволяє *відеоконтроль за працівниками*; 3) ТК дозволяє роботодавцю *звільнити працівника у разі розголошення останнім державної або комерційної таємниці* [наприклад, втратити роботу можна буде лише розповівши про розмір своєї зарплати]; також *працівник може втратити роботу за відсутності дозволу на виконання робіт, передбаченого трудовим договором* [наприклад, у разі позбавлення водійських прав]; 4) ТК дозволяє роботодавцю *припинити трудові відносини з одинокими матерями у разі, якщо останні неналежно виконують свої трудові функції, передбачені трудовим договором*; 5) проект ТК, як і чинний КЗпП України, забороняє звільнення вагітних і жінок, які мають дітей віком до трьох років, та одиноких матерів з дітьми до 14 років, крім випадку повної ліквідації підприємства [якщо сьогодні роботодавець за законом повинен запропонувати жінці іншу роботу, то в ТК ця норма не передбачена]; *не зберігається робоче місце за жінками, які доглядають за хворою дитиною до досягнення нею шести років тощо.*

Вважаємо, що поява «рабства» в сучасному українському суспільстві, як і можливість його формального закріплення проектом ТК, базуються аж ніяк не на сфері розвитку правових відносин. Самі ці відносини відображають певний етап розвитку продуктивних сил, а виробничі відносини в Україні, як відомо, були реставровані не «постіндустріальні» чи «постмодерністські», а капіталістичні, причому в одній з найгрубіших форм разом зі всіма витікаючими наслідками: адже *капіталізм не можна зробити таким, яким нам хочеться, щоб він був; він має свої «залізні» закони, які й визначають умови, в яких працюватимуть та вмиратимуть люди.*

Розвиток будь-якої сфери суспільства – політичної, наукової, правової, моральної чи якоїсь іншої в епоху панування приватної власності, якщо він уявив себе основою розвитку суспільства, може, зазвичай, призвести до тимчасових успіхів в даному процесі, але без розвитку виробничих сил він приречений. Так було, наприклад, з політичною владою пролетаріату, яка зазнала поразки, на думку деяких науковців, через те, що не змогла розвинути виробництво до рівня знищення товарно-грошових відносин.

Якщо нас не «надихнуло» до дії те, що за 20 років незалежності вимерло декілька мільйонів співвітчизників, то сподіватись, що новий ТК «пробудить у нас свідомість» було б, по меншій мірі, наївно: сама ця суспільна тенденція, як і її відображення в «окремих головах» є продуктом розвитку сучасного суспільства, але це не означає, що потрібно лишити проект ТК напризволяще долі як елемент суспільства, що на визначеному етапі власного розвитку породжує власну загибель, адже кожен з нас, усвідомлює він це, чи ні, є суб'єктом даного процесу, а тому може стати свідомим суб'єктом історії завдяки критиці теорій і проектів, критично діючи.

*Житник Марина Михайлівна
ФСП НТУУ «КПІ»*

Науковий керівник:

Тихонюк О.В., ст. викладач ФСП НТУУ «КПІ»

ІНСТИТУТ ВИПРОБУВАННЯ: РЕАЛЬНИЙ ШАНС ЧИ МОЖЛИВІСТЬ ЗБАГАЧЕННЯ?

Статті 26-28 Кодексу законів про працю України [далі - КЗпП України] визначають і обумовлюють застосування права випробування як роботодавцем, так і потенційним працівником. Але чим насправді є інститут випробування у трудових відносинах по відношенню до сторін трудового договору?

В.В. Жернаков, досліджуючи інститут випробування, визначив випробування як обумовлену при укладенні трудового договору угоду сторін і таку, що здійснюється шляхом оцінки результатів трудової діяльності в межах встановлених законом строків перевірки відповідності професійних, моральних і інших якостей працівника вимогам, які пред'являються до виконання дорученої роботи. Не зважаючи на те, що визначення було дане ще у 1987 році, воно залишається актуальним і сьогодні: випробування "встановлюється з метою перевірки відповідності працівника роботі, яка йому доручається" [ч. 1 ст. 26 КЗпП України].

Аналізуючи статті КЗпП України щодо змісту, умов та особливостей проходження випробування при прийнятті на роботу, вважаємо за доцільне зосередитись на питаннях встановлення результатів випробування, критеріях оцінювання відповідності працівника роботі та оплати праці впродовж випробування.

Згідно статті 28 КЗпП України, якщо під час випробування виявлена невідповідність працівника роботі, на яку його прийнято, роботодавець протягом цього строку вправі припинити трудові відносини з найманим працівником. Оскільки ніяким чином в даній статті не обумовлюється момент на основі яких саме критеріїв встановлюється невідповідність працівника роботі, то має місце суб'єктивізм зі сторони роботодавця чи будь-якого іншого керівника, який координує процес випробування; також жодна зі статей КЗпП України не містить норм щодо оплати праці при проходженні випробування.

Беручи до уваги вище зазначені недоліки у трудовому законодавстві України роботодавці, у більшості випадків, користуються даним неписаним правом на суб'єктивну оцінку результатів випробування працівників. Це дає можливість організаціям, особливо приватним, значно заощадити кошти за рахунок майже безоплатної робочої сили. Механізм такої процедури досить простий: випробування встановлюється за згодою сторін [ч. 1 ст. 26 КЗпП України], але на практиці випробування встановлюється лише роботодавцем, а у працівника залишається право погодитися і бути прийнятим на роботу, або відмовитися від так званої «обов'язкової процедури при прийнятті на роботу», а, отже, є шанс і надалі існувати у статусі безробітного. Тобто, фактично вибору у потенційного працівника не має. Але навіть після проходження практичної підготовки і випробування, яке встановлюється на розсуд, знову ж таки, працедавця і може тривати 6 місяців, це не дає гарантій, що у подальшому людина буде працювати в даній організації оскільки, користуючись своїм суб'єктивним правом, роботодавець після закінчення терміну випробування встановлює «невідповідність працівника роботі, на яку його прийнято» без будь-яких пояснень. На період проходження випробування на працівника поширюється законодавство про працю [ч. 2 ст. 26 КЗпП України], але, як свідчить практика, працівникам, що проходять випробування, роботодавці, в кращому випадку, встановлюють заробітну плату на час випробування у розмірі прожиткового мінімуму, у гіршому випадку розмір заробітної плати сягає половини або третини від прожиткового мінімуму.

Таким чином, роботодавець за рахунок «плинності кадрів» забезпечує виконання роботи, бо працівники зацікавлені у тому, щоб залишитися працевлаштованими і тому виконують свої трудові функції належним чином, і при цьому значно зменшує витрати на заробітну плату.

Як бачимо, випробування під час працевлаштування на роботу має двоякий характер, тобто, дає можливість реалізувати право на працю і водночас використовує працю людини як дешеву робочу силу заради збагачення підприємств та організацій; отже, можемо з упевненістю стверджувати, що законодавча база щодо регулювання інституту випробування вимагає значного доопрацювання та доповнення з урахуванням наведених нами недоліків.

Гордієнко Людмила Михайлівна

ФСП НТУУ «КПІ»

Науковий керівник:

Тихонюк О. В., ст. викладач ФСП НТУУ «КПІ»

ПРОБЛЕМИ ФУНКЦІОНУВАННЯ ІНСТИТУТУ ВІДПУСТОК В СИСТЕМІ ДЕРЖАВНОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ

На питання "Чому ви любите свою роботу?" молода вчителька відповіла "Тому що червень, липень, серпень", тобто, тривала відпустка і довгий відпочинок. Людина не може перебувати у стані постійної праці, адже її потенціал не безмежний та потребує оновлення. Без належного відпочинку рівень продуктивності працівника значно зменшується та може

привести до прийняття необдуманих рішень, помилок у роботі, що матиме негативні наслідки.

Відпусткою прийнято вважати вільний від роботи час, що передбачений законодавством України, зі встановленою тривалістю в календарних днях, при збереженні робочого місця та заробітної плати. Стаття 45 чинної Конституції України, Кодекс законів про працю України, а також Закон України «Про відпустки» визначають, що право на відпустки мають громадяни України [також іноземні громадяни та особи без громадянства, що працюють на території України] незалежно від форми власності підприємства, установи чи організації, виду діяльності, галузевої приналежності, а також громадяни, що працюють за трудовим договором у фізичної особи. Передбачається надання працівникові за відпрацьований ним рік щорічної основної та щорічної додаткової відпустки. Тривалість щорічної основної відпустки не повинна бути меншою ніж 24 календарних дні. Право на отримання даної відпустки виникає, якщо особа працює безперервно протягом шести місяців з дня прийняття її на роботу. Законодавством передбачено отримання додаткової відпустки для деяких категорій працівників за особливий характер праці, роботу зі шкідливими та важкими умовами праці; надання творчих, соціальних [відпустка у зв'язку з вагітністю та пологами, відпустка для догляду за дитиною до досягнення нею трирічного віку, відпустка у зв'язку з усиновленням дитини, додаткова відпустка працівникам, які мають дітей] відпусток. Громадяни мають право переносити власну відпустку, попередньо узгодивши це зі своїм керівником.

Право на відпочинок [право на відпустку] для державних службовців України суттєво не відрізняється від надання відпусток іншим громадянам. Чинний закон України «Про державну службу», а саме стаття 35, визначає, що державні службовці мають право на отримання щорічної основної відпустки тривалістю 30 календарних дні та щорічну основну відпустку, тривалість якої визначається стажем особи на службі: при наявності 10 років стажу службовцю додається 5 календарних днів до основної відпустки, починаючи з 11 року – додається 2 дні за кожен відпрацьований рік. При цьому тривалість додаткової відпустки не може перевищувати 15 календарних днів. Черговість надання відпусток визначається графіком, який затверджується, як правило не пізніше 5 січня. Держслужбовці мають право на перенесення відпустки на інший період, можуть розділити відпустку на частини, можуть забрати невикористану додаткову відпустку грошовою компенсацією. Особливістю у функціонуванні інституту відпусток державних службовців є те, що їх можуть відкликати з відпустки без їх згоди, якщо існує нагальна потреба, при цьому державний службовець повинен негайно прибути на своє місце роботи для виконання службових обов'язків. Відмова у даному випадку може слугувати звільненням його з посади.

Варто зауважити, що чинне законодавство України не є ідеальним, оскільки не можна знайти чіткого визначення поняття «відпустка»; недолугість, недосконалість нормативно-правових актів пов'язана з їх двозначністю, взаємною суперечністю тощо, що викликає у громадян, в тому числі і у державних службовців, багато питань та непорозумінь. Для державних службовців, як окремої категорії працівників, потрібно на законодавчому рівні затвердити умови та порядок отримання відпусток, правила їх перенесення, визначити коло питань щодо відкликання держслужбовця із законного відпочинку та визначити процедуру розрахунку розміру грошових виплат у разі невикористаної ним відпустки.

Столяр Анастасія Юріївна

ФСП НТУУ «КПІ»

Науковий керівник:

Тихонюк О.В., ст. викладач ФСП НТУУ «КПІ»

ДОСВІД РОБОТИ: ЗАБАГАНКА РОБОТОДАВЦІВ ЧИ ВИМУШЕНА НЕОБХІДНІСТЬ?

На даному етапі розвитку сучасного українського суспільства доволі гостро постає питання працевлаштування. Роботодавці прагнуть отримувати недорогу, але кваліфіковану робочу силу, натомість працівники хочуть отримувати достойну винагороду своєї праці, а також паралельно реалізовувати себе у певній, цікавій для них, сфері. Важливим також є питання щодо досвіду роботи, який вимагається (часто в завуальованій формі) для більшості робочих місць. Але звідки взяти цей досвід (який доволі часто вимірюється не одним і не двома роками, а, щонайменше, від 5-ти). Отже, згідно цієї логіки, молодому спеціалісту потрібно було б працювати років з 15-16, залежно від ситуації та вимог.

Варто також звернути увагу на законодавче закріплення працевлаштування неповнолітніх осіб. Особливості працевлаштування осіб у віці до 18 років визначаються законодавством про працю, колективними договорами, умовами трудового договору. Так, зазначені особи, що вперше шукають роботу, відповідно до пункту 2 частини 1 статті 5 Закону України "Про зайнятість населення" відносяться до категорії громадян, які особливо потребують соціального захисту і зазнають труднощів у пошуках роботи. Для таких категорій громадян держава забезпечує додаткові гарантії зайнятості: розробку і реалізацію цільових програм сприяння зайнятості, створення додаткових робочих місць, встановлення квоти для прийому на роботу, надання послуг з професійної орієнтації, організацію навчання за спеціальними програмами тощо.

Цілями державної політики відносно осіб у віці до 18 років у сфері праці є забезпечення їх права на захист від економічної експлуатації та від виконання будь-якої роботи, яка може представляти небезпеку для їхнього здоров'я, або бути перешкодою в одержанні освіти, або завдавати шкоди їх фізичному, розумовому і моральному розвитку, а також створення можливостей для ефективної самореалізації молоді, розвитку її творчого потенціалу в інтересах країни. Для досягнення зазначених цілей законодавством встановлений мінімальний вік прийняття на роботу, передбачена необхідність сприяння їм у працевлаштуванні, визначені особливі вимоги до наданої роботи, тривалість робочого часу та інших умов праці.

Не допускається прийняття на роботу осіб молодше шістнадцяти років. За згодою одного із батьків або особи, що його замінює, можуть, як виняток, прийматись на роботу особи, які досягли п'ятнадцяти років. Для підготовки молоді до продуктивної праці допускається прийняття на роботу учнів загальноосвітніх шкіл, професійно-технічних і середніх спеціальних навчальних закладів для виконання легкої роботи, що не завдає шкоди здоров'ю і не порушує процесу навчання, у вільний від навчання час по досягненні ними чотирнадцятирічного віку за згодою одного з батьків або особи, що його замінює. [ст. 188 КЗпП України].

Згідно до вище сказаного можна зробити висновок, що неповнолітнім працевлаштуватись не так вже і складно, і можна отримати бажаний досвід роботи. Хоча ми не можемо з

упевненістю стверджувати, що це буде саме той досвід, який стане у нагоді в майбутньому; але зазначимо, що дуже важко поєднувати навчання та роботу.

Також важливо звертати увагу на фактор того, що неповнолітні не завжди задумуються про своє майбутнє (а досить часто лише на першому курсі університету, взагалі лише починають задумуватися щодо питання свого працевлаштування, і то в найкращому випадку, або через певні обставини). Але постає питання в іншому: чи можливо тоді отримати якісну освіту, щоб у майбутньому стати не просто рядовим працівником, а професіоналом тієї справи, яка є не лише суспільно корисною, а також цікавою людині та даватиме змогу реалізувати себе як особистість. Звісно, це вже питання пріоритетів, які кожен обирає для себе сам.

**СЕКЦІЯ №18. ПРАВОВІ ЗАСАДИ ДЕРЖАВНОГО АДМІНІСТРУВАННЯ
«МОДЕРНІЗАЦІЯ НАЦІОНАЛЬНОГО ЗАКОНОДАВСТВА В УМОВАХ КРИЗИ
СУЧАСНОГО СУСПІЛЬСТВА»**

Керівник секції: Бежевець А. М., ст..викладач, Трофименко І. В., ст.. викладач

Секретар: Удовенко Євген Ігорович

Голоборода Надія Володимирівна

ФСП НТУУ «КПІ»

Науковий керівник:

Бежевець А.М., старший викладач ФСП НТУУ «КПІ»

ПРАВОВИЙ СТАТУС БЕЗПРИТУЛЬНИХ ОСІБ

Правовий статус осіб з давнього часу є предметом дослідження багатьох вчених та фахівців в області права. Так склалося, що в 90-ті роки 20 ст. процес розпаду СРСР і з ним глибоке реформування всіх сфер життя України породили велику кількість негативних явищ. Одним з таких явищ вважають виникнення в нашому суспільстві групи людей, які мають незрозумілий статус. Ставлення до таких осіб у кожного різне.

Безпритульні (або їх ще називають бездомні, безхатченки) — категорія осіб без постійного місця проживання. До них належать особи, які мешкають у не призначених для проживання місцях, а також особи, які у нічний час проживають у притулку для бездомних. Найчастіше їх можна побачити на вокзалах, біля великих сміттєзвалищ, біля підвалів будинків.

Насправді причинами безпритульності є різні аспекти. За оцінками експертів майже третина українських бездомних втратили своє житло через тюремне ув'язнення. Деякі безпритульні були змушені продати свої домівки або стали жертвами шахраїв. Для інших безхатченків причинами потрапляння на вулицю стали сімейні негаразди. Найбільше це стосується дітей. Також нерідко безпритульними стають внаслідок втрати роботи, а також приїжджі з провінціальної місцевості, які шукали але не знайшли кращої долі в місті.

Якщо вірити статистичним даним, то станом на 11 липня 2011 року Центрами обліку бездомних громадян було виявлено майже 11,5 тисяч безхатченків. У 2009 р. цифра становила 10 тисяч. У той же час, за підрахунками МВС України, в країні лише офіційно нараховується близько 30 тисяч безпритульних.

Основним нормативним актом, що регулює становище безпритульних осіб, на сьогоднішній день є Закон України "Про основи соціального захисту бездомних громадян і безпритульних дітей", який набрав чинності з 1 січня 2006 року.

Вказаний закон містить основні засади і принципи здійснення соціального захисту безпритульних, впроваджує механізм правового регулювання суспільних відносин, спрямований на реалізацію бездомними громадянами і безпритульними дітьми прав і свобод, передбачених Конституцією України та чинним законодавством, містить передумови створення та діяльності громадських та благодійних організацій, що функціонують у сфері соціального захисту населення.

Потрібно зазначити, що безпритульні особи, як і всі інші, мають особисті немайнові права. Зокрема, вони мають право на повагу до своєї гідності, охорону здоров'я, соціальний захист, правову допомогу, звернення відповідно до законодавства із заявами та скаргами до органів державної влади та органів місцевого самоврядування, отримання інформації про свої права та обов'язки.

Потрібно також зазначити, що розглядався проект Закону України “Про профілактику безпритульності”. Так, основна частина проекту була спрямована на гарантування вже існуючих конституційних прав громадян України. Такі права, як право на житло, на освіту, на охорону здоров’я і медичну допомогу, на об’єднання, на захист від безробіття, на участь в керуванні справами держави, на соціальний захист, що пропонуються статтями 6-13 проекту вже гарантовані відповідно статтями Конституції України. Здійснення цих прав не залежить від ознаки безпритульності і поширюється на всі категорії населення України.

Проте в проекті не було приділено уваги причинам виникнення безпритульності та їх усуненню. Не розглянуто умови та ситуації, які можуть призвести до безпритульності. В проекті також не визначено статус органів правосуддя та правоохоронних органів, які мають забезпечувати захист порушених прав осіб, зокрема, права на житло, та з’ясовувати причини виникнення безпритульності у кожному конкретному випадку.

Диковицька Юлія Михайлівна

ФСП НТУУ «КПІ»

Науковий керівник:

Бежжєвець А.М., старший викладач ФСП НТУУ «КПІ»

МІФИ ЩОДО ОБОВ’ЯЗКІВ СПОЖИВАЧІВ

На сьогодні все частіше можна переконатися, що магазини стали еталоном неповажливого ставлення до покупців. Справді, чи не кожен громадянин хоч раз ставав жертвою грубого неправомірного ставлення з боку працівників торгового залу – менеджерів, охоронців, продавців, касирів тощо. Причина цього, в першу чергу, полягає в необізнаності споживачів з їх реальними правами та обов’язками. Отже, прийшов час детально в них розібратись.

Залиште речі. Саме це замість «доброго дня» найчастіше чує покупець, увійшовши до магазину. Охоронці «ввічливо» просять залишити сумку, рюкзак, пакет у камері схову. Зазвичай, залишаємо ми їх з документами, грошима, мобільним телефоном, іншими особистими речами. При цьому напис над комірками для зберігання повідомляє, що «Адміністрація магазину не несе відповідальності за залишені речі». Насправді ж, здавати речі в камеру схову – це наше право, а не обов’язок. Договір роздрібної купівлі-продажу є публічним і має укладатися з усіма громадянами, які виявили до цього бажання, тому юридично магазин не має права відмовити в обслуговуванні, якщо ви не залишили речі.

Ми нічого вам не зобов’язані. Особи набувають статусу споживачів, тобто можуть користуватися всіма правами, передбаченими у Законі України «Про захист прав споживачів», вже при вході до магазину з метою купівлі або замовлення товарів чи послуг. Відповідно до вказаного закону до таких прав належить право на необхідну, доступну, достовірну та своєчасну інформацію про продукцію, її кількість, якість, асортимент, а також про її виробника (виконавця, продавця), що забезпечує можливість її свідомого і компетентного вибору. Інформація має надаватися споживачеві до моменту придбання ним товару чи замовлення роботи (послуги). Тому, коли ми чуємо від продавців, що вони не зобов’язані повідомляти нам ціну продукції, показувати товар ближче, шукати дрібні гроші, щоб дати здачу тощо – не потрібно соромитися вказати, що це є їх прямими обов’язками.

Платіть за пошкоджений товар. Оплата випадково розбитого чи пошкодженого товару є чи не найбільшою помилкою сучасних покупців. Відповідно до ч. 1 ст. 668 Цивільного кодексу України, ризик випадкового знищення або випадкового пошкодження товару переходить до покупця з моменту передавання йому товару, якщо інше не встановлено договором або законом. Отож, доказом передавання споживачеві товару є квитанція (чек) про

оплату товару. До оплати товару усі ризики несе власник майна - магазин чи супермаркет. Проте у випадку, якщо покупець навмисно пошкодив товар у магазині, він повинен в повному обсязі відшкодувати вартість пошкодженого майна (ст. 1166 ЦКУ), але безпосередньо в судовому порядку. Отже, коли у магазинах чи супермаркетах покупців примушують компенсувати грошові кошти за пошкоджений товар (банки, посуд, пляшки алкогольних напоїв тощо), варто пам'ятати, що це лише гарна спроба нажитися на необізнаних споживачах.

Відкрийте сумку. Обов'язок пред'являти вміст сумок – ще одне помилкове судження. Насправді ж, ані працівники магазину, ані охоронці не мають повноважень проводити особистий обшук та огляд речей та документів споживачів. Якщо ж охоронець підозрює споживача у вчиненні крадіжки, він вправі лише затримати його до приїзду працівників міліції.

Товар обміну не підлягає. Ці слова теж досить часто можна почути від працівників магазинів. Проте, придбаний товар можна як обміняти, так і повернути (за винятком товарів, що не підлягають обміну та поверненню). Якісний товар, що не підійшов за розміром, кольором, фасоном можна обміняти чи повернути протягом 14 днів, не враховуючи дня купівлі, але має бути збережений товарний вигляд, упаковка, ярлики. Якщо ж товар виявився бракованим, повернути чи обміняти його можна протягом 15 днів. По спливу цього часу і до кінця гарантійного строку це правило продовжує діяти для всіх товарів, окрім технічно складних – комп'ютерів, побутової техніки, автомобілів тощо (їх можна обміняти лише у разі виявлення суттєвих недоліків).

Наприкінці варто зазначити, що для захисту своїх інтересів споживачі можуть збирати письмові пояснення інших покупців, які є свідками відповідного інциденту, фіксувати неправомірні дії працівників магазину на аудіо-, відеозапис, робити фотографії, можуть вимагати складення письмового акту чи іншого документу (скарги).

Отже, пам'ятаймо, що дотримання прав та інтересів споживачів залежить, в першу чергу, від самих споживачів, від їх обізнаності в нормах закону та бажання захищати належні їм права!

*Казьмірова Інна
ФСП НТУУ «КПІ»
Науковий керівник:*

Бежевець А.М., старший викладач ФСП НТУУ «КПІ»

ПРАВО НА ДОНОРСТВО

Сьогодні відбувається доволі стрімкий розвиток медицини і, відповідно, роль права на донорство теж зростає. В зв'язку з цим виникає все більша необхідність в якомога кращому законодавчому регулюванні даного питання. Йдеться про необхідність вдосконалення Закону України «Про донорство крові та її компонентів» від 23 червня 1995 р. та Закону України «Про трансплантацію органів та інших анатомічних матеріалів людині» від 16 липня 1999 року, оскільки певні їх положення потребують уточнення, осучаснення та більшої деталізації.

У Законі України «Про донорство крові та її компонентів» від 23 червня 1995 року зазначено, що донором може бути будь-який дієздатний громадянин України віком від 18 років, який пройшов відповідне медичне обстеження і в якого немає протипоказань, визначених Міністерством охорони здоров'я України. А, наприклад, в Законі РФ «Про донорство крові та її компонентів» в редакції від 04.05.2000р. вказано, що донором крові та її

компонентів може бути кожен дієздатний громадянин у віці від 18 до 60 років, який пройшов медичне обстеження. Можливо, і нашому законодавцю слід було б зазначити максимальний граничний вік донора.

Слід звернути увагу і на статтю 22 Закону України «Про донорство крові та її компонентів», в якій визначений порядок обміну донорською кров'ю, її компонентами, препаратами та вивезення їх за межі України. Хоча ця стаття і є втіленням благородної справи, але, разом з тим, може стати засобом для незаконного збагачення.

Все ж таки, найголовніше зауваження стосується того, що Закон України «Про донорство крові та її компонентів» встановлює дисциплінарну, адміністративну, цивільно-правову чи кримінальну відповідальність за порушення законодавства про донорство крові та її компонентів. Але ж як можна застосовувати дисциплінарну, адміністративну відповідальність, коли на кону найцінніше – здоров'я і навіть життя?

Значно менше запитань виникає щодо Закону «Про трансплантацію органів та інших анатомічних матеріалів людині», оскільки останні зміни вносилися до нього не надто давно, а саме 19.10.2010р. Увагу привертає стаття 16 вказаного закону, відповідно до якої кожна повнолітня дієздатна особа може дати письмову згоду або незгоду стати донором анатомічних матеріалів у разі своєї смерті. За відсутності такої заяви анатомічні матеріали у померлої повнолітньої дієздатної особи можуть бути взяті за згодою подружжя або родичів, які проживали з нею до смерті. Тобто, законодавець суттєво обмежує коло родичів, які можуть дати зазначену згоду, оскільки вказує, що це можуть зробити тільки ті родичі, які проживали з донором до смерті.

В кінцевому підсумку варто зазначити, що створити цілком досконалий закон неможливо, оскільки життя не стоїть на місці, і кожного дня виникають все нові і нові питання, які потребують законодавчого врегулювання. Але, попри те, що ми не можемо створити закони на всі випадки життя, необхідно вдосконалювати те, що маємо і, наскільки це можливо, наблизити до досконалості.

Що стосується права на донорство, то воно надзвичайно важливе, оскільки йдеться не тільки про допомогу тим, хто її потребує, але й велику відповідальність за життя і здоров'я людини.

*Кедик Тетяна Володимирівна
ФСП НТУУ «КПІ»*

Науковий керівник:

Бежвець А.М., старший викладач ФСП НТУУ «КПІ»

ІНТЕРВ'Ю ЯК ОСОБЛИВИЙ ВИД СПІВАВТОРСТВА

Однією з форм одержання інформації журналістом є інтерв'ю. Для компетентної роботи журналісту необхідно з'ясувати якими відомостями йому дозволено цікавитися та публікувати, а які охороняються законом та можуть бути розголошені тільки з дозволу заінтересованих осіб.

Законом України «Про авторське право і суміжні права» в редакції 2001р. було визначено інтерв'ю як вид співавторства. Авторами інтерв'ю є особа, яка його дала, та особа, яка його взяла. Для опублікування інтерв'ю необхідна згода особи, яка його дала. Законодавчо не визначено форму, в якій має бути висловлена така згода, а лише зазначено, що відносини між співавторами визначаються угодою, укладеною між ними [1]. Як правило, на практиці журналіст та особа, яка дала інтерв'ю, укладають усний договір.

Погодження з особою, яка дала інтерв'ю, щодо його використання є гарантією захищеності від втручання в особисте та сімейне життя, оскільки часто на практиці особі, яка дає інтерв'ю, ставляться питання особистого характеру. Відповідно до п. 1 ч. 2 ст. 26 Закону України «Про друковані засоби масової інформації (пресу) в Україні», журналіст має право на вільне одержання, використання, поширення та зберігання відкритої за режимом доступу інформації [2]. Відомості про національність, освіту, сімейний стан, релігійні переконання, стан здоров'я, а також адреса, дата і місце народження належать до конфіденційної інформації. В більшості випадків інтерв'ю містить відомості такого характеру, тому отримання згоди на опублікування є обов'язковим. Оприлюднення такої інформації про особу без її згоди є порушенням права на особисте життя та його таємницю. Ст. 182 Кримінального кодексу України передбачено кримінальну відповідальність за порушення недоторканності приватного життя [3]. Одним із проявів цього злочину є поширення конфіденційної інформації про особу в засобах масової інформації.

Існують випадки, коли допускається розголошення інформації про приватне життя громадянина без його згоди. Зокрема, п. ж ст. 59 Закону України «Про телебачення і радіомовлення» дозволено розголошувати таку інформацію, якщо ця інформація є суспільно необхідною [4]. Однак питання між правом суспільства знати та правом окремої людини на приватне життя законодавчо вирішується на користь останнього.

Нерідко журналісти використовують спосіб прихованого запису. В ст. 25 Закону України «Про інформацію» визначено, що журналіст має право здійснювати письмові, аудіо- та відеозаписи із застосуванням необхідних технічних засобів, за винятком випадків, передбачених законом [5]. Проте, на нашу думку, використання прийому прихованого запису вводить в оману співрозмовника, який може видати інформацію, не призначену для публікації. Телерадіокомпанія ВВС використовує прихований запис у достатньо широкому колі випадків, а саме: якщо мова йде про злочинну діяльність; якщо прихований запис необхідний для досягнення цілей програми та у випадку, якщо матеріал не може бути одержаний іншими, відкритими способами. На пострадянському просторі прихований запис може бути застосований, в першу чергу, якщо це не порушує конституційних прав і свобод людини і громадянина, або ж якщо демонстрація проводиться за рішенням суду.

На нашу думку, визнання інтерв'ю як виду співавторства є доцільним. При такій формі співавторства відносини між журналістом та особою, яка дала інтерв'ю, мають бути врегульовані угодою між ними, в тому числі і щодо обсягу отриманої інформації, яка може бути доведена до широкого кола осіб. Це виступає гарантією від втручання в особисте та сімейне життя людини.

Список використаних джерел

1. Закон України «Про авторське право і суміжні права» від 23.12.1993//Відомості Верховної Ради України від 29.03.1994 – 1994 р., № 13, стаття 64
2. Закон України «Про друковані засоби масової інформації (пресу) в Україні» від 16.11.1992// Відомості Верховної Ради України від 05.01.1993 – 1993 р., № 1, стаття 1
3. Кримінальний кодекс України від 05.04.2001//Відомості Верховної Ради України від 29.06.2001 – 2001 р., № 25, стаття 131
4. Закон України «Про телебачення і радіомовлення» від 21.12.1993//Відомості Верховної Ради України від 09.03.1994 – 1994 р., № 10, стаття 43
5. Закон України «Про інформацію» від 02.10.1992//Відомості Верховної Ради від 01.12.1992 – 1992 р., № 48, стаття 650

Климчук Ангеліна Валеріївна

ФСП НТУУ «КПІ»

Науковий керівник:

Бежевець А.М., старший викладач ФСП НТУУ «КПІ»

ІСТОРИКО-ПРАВОВІ АСПЕКТИ ДОГОВОРУ ДОВІЧНОГО УТРИМАННЯ (ДОГЛЯДУ)

Протягом більшої частини життя особа власною працею намагається забезпечити собі гідну, комфортну та безбідну старість. Проте, не слід виключати можливість виникнення наступного питання: хто здійснюватиме догляд за особою, коли вона не зможе самотійно здійснювати догляд за собою та не матиме родичів, які зможуть добросовісно забезпечити її. Для вирішення цієї проблеми законодавець передбачив інститут довічного утримання (догляду).

На сьогодні договори довічного утримання є досить популярними серед самотніх людей похилого віку.

Інститут довічного утримання своїми історичними коренями в українському законодавстві сягає часів Української Радянської Соціалістичної Республіки. Вперше можливість отримання дару за утримування дарувальника або третіх осіб до смерті передбачена в нотаріальній інструкції від 17.11.1928 року. Пізніше договору довічного утримання було присвячено главу 37 Цивільного кодексу УРСР від 1963 року. Відповідно до ст. 425 вказаного кодексу, за договором довічного утримання одна сторона, що є непрацездатною особою за віком або станом здоров'я (відчужувач), передає у власність другій стороні (набувачеві майна) будинок або частину його, взамін чого набувач майна зобов'язується надавати відчужувачеві довічно матеріальне забезпечення в натурі у вигляді житла, харчування, догляду і необхідної допомоги.

Чинним Цивільним кодексом України від 16.01.2003 року обмеження щодо суб'єктного складу скасовано. Ст. 744 ЦК України передбачає, що за договором довічного утримання (догляду) одна сторона (відчужувач) передає другій стороні (набувачеві) у власність житловий будинок, квартиру або їх частину, інше нерухоме майно або рухоме майно, яке має значну цінність, взамін чого набувач зобов'язується забезпечувати відчужувача утриманням та (або) доглядом довічно. Ст. 746 ЦК України передбачає, що набувачем може бути повнолітня дієздатна особа або юридична особа. В разі, коли набувачем є фізична особа, то сторони можуть домовитися як про періодичні грошові платежі, так і надання натурального утримання (харчі, ліки тощо), то у договорі з набувачем - юридичною особою визначається сума грошового утримання, оскільки юридична особа не здатна за своєю суттю здійснювати фактичний догляд.

Також слід відзначити таку особливість даного договору, як неможливість встановлення еквівалентності між витратами щодо утримування та вартості відчужуваного майна. Це пов'язано з триваючим характером досліджуваного договору: він має силу до моменту смерті відчужувача. Тобто, не може бути точно передбаченим жодною зі сторін.

Розглянемо правові гарантії забезпечення виконання договору довічного утримання, передбачені ст. 754 ЦК України: набувач не має права до смерті відчужувача продавати, дарувати, міняти майно, передане за договором довічного утримання (догляду), укласти щодо нього договір застави, передавати його у власність іншій особі на підставі іншого правочину; на майно, передане набувачу за договором довічного утримання (догляду), не може бути звернене стягнення протягом життя відчужувача.

Вказана норма, перш за все, покликана стати на захист інтересів відчужувача майна в разі невиконання або неналежного виконання обов'язків набувачем. Так, ст. 754 ЦК України передбачає, що в разі розірвання договору відчужувач набуває право власності на майно, яке було ним передане, і має право вимагати його повернення. Саме тому важливо зберегти відчужуване майно в натурі протягом строку дії договору.

Отже, практика застосування договору довічного утримання в Україні є досить поширеною, а тому, не дивним є його оновлення законодавцем для встановлення відповідності із реаліями сьогодення.

Пуга Яна Григорівна

ФСП НТУУ «КПІ»

Науковий керівник:

Бежевець А.М., старший викладач ФСП НТУУ «КПІ»

НОВІ ПОРОДИ ТВАРИН І СОРТИ РОСЛИН ЯК РЕЗУЛЬТАТИ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

На сьогоднішній день розвиток науки в галузі виведення нових сортів рослин та порід тварин вражає своїми кроками вперед. Так, селекційним досягненням у рослинництві визнається сорт, що має один або кілька господарських ознак, які відрізняють його від існуючих сортів рослин. А селекційним досягненням у тваринництві – порода, що створена людиною та має генеалогічну структуру і властивості, які дають змогу відрізнити її від інших тварин цього самого виду, і є кількісно достатньою для розмноження як однієї породи [1; с.228].

Суб'єктами, які беруть участь у відносинах щодо створення та використання сорту рослин і порід тварин, можуть бути як фізичні, так і юридичні особи. Творча праця автора внаслідок селекційного досягнення постає у вигляді виведення нових сортів рослин і порід тварин, має відповідати встановленим законом вимогам та підлягає схваленню державним органом, повноваженнями якого є охорона та випробування селекційних досягнень.

На теперішньому етапі розвитку суспільства науковці все частіше вдаються до гібридизації, тобто схрещуванні різних за спадковістю (генотипом організмів), яка застосовується в селекції для виведення нових сортів рослин і порід тварин, у насінництві й при розведенні тварин для створення високопродуктивних видів [2; с.192]. Так, нещодавно українським селекціонерам і фахівцям базових господарств вдалося створити асканійську каракульську породу овець, яка характеризується високою адаптаційною здатністю до природно – екологічних умов навколишнього середовища, комбінованою продуктивністю, великою жирною масою та підвищеною плодючістю. Щоб досягти необхідних результатів, селекція здійснювалась поетапно, послідовно використовуючи різні методи.

Створення нових сортів рослин також залишається головною метою дослідників, оскільки вони прагнуть винайти такі сорти рослин, які були б морозостійкими, врожайними, набували кращих смакових якостей, а також щоб їх не вражали шкідники. На сьогоднішній день популярним є створення трансгенних рослин, які являють собою організм, генотип якого було змінено за допомогою методів генної інженерії. При цьому генетичний матеріал переносять з одного організму в інший, використовуючи так звану технологію рекомбінатних ДНК [3]. Так, наприклад, зареєстровано сорт генномодифікованої картоплі, яка має здатність до самодезинфекції – в картоплю вчені вживили ген грибка, який переробляє глюкозу в перекис водню, таким чином картопля створює навколо себе стерильне середовище, тому і нечутлива до хвороб.

Отже, сьогодні питання щодо права інтелектуальної власності на сорти рослин та породи тварин відіграє важливу роль у розвитку суспільства, і наука займає не останнє місце в цьому безперервному розвитку. І, тому, права автора селекційного досягнення мають бути належним чином гарантовані та захищені державою, щоб забезпечити підвищення рівня дослідної і наукової діяльності громадян нашої країни.

Використана література:

- 1) Цивільне право України: Навч. посіб. – 2 – ге вид., стер. – К.: Знання, 2006. – 583 с.
- 2) Сучасний тлумачний словник української мови: 100000 слів / За заг. Ред. д-ра філол. Наук, проф. В. В. Дубчінського. – Х.: ВД "ШКОЛА", 2008.-1008 с.
- 3) Матеріали Вікіпедії. [Електронний ресурс], - Режим доступу: <http://uk.wikipedia.org>

Сокіл Оксана Валеріївна

ФСП НТУУ «КПІ»

Науковий керівник:

Бежвець А.М., старший викладач ФСП НТУУ «КПІ»

ОСОБЛИВОСТІ РЕГУЛЮВАННЯ УКЛАДЕННЯ СПАДКОВИХ ДОГОВОРІВ ЗА ЗАКОНОДАВСТВОМ УКРАЇНИ

Спадковий договір як вид договірної зобов'язання порівняно нове явище в цивільному законодавстві України, що виникло з набранням чинності 1 січня 2004 року Цивільного кодексу України. У зв'язку з «юним віком» цього виду цивільного договору досить мало розвинена і практика його застосування.

Питанням визначення сутності та процедури укладення спадкового договору присвячена глава 90 Цивільного кодексу України. Так, згідно зі ст. 1302 спадковим договором є договір, за умовами якого одна сторона (набувач) зобов'язується виконувати розпорядження другої сторони (відчужувача) і в разі його смерті набуває право власності на майно відчужувача [1; с.374]. Таким чином, спадковий договір має деяку схожість з договором довічного утримання, але основна відмінність між цими видами цивільних договорів полягає в тому, що право власності на майно, що є предметом спадкового договору, переходить до набувача лише після смерті відчужувача.

В рамках спадкового договору на набувача може бути покладено обов'язок вчинити певну дію майнового характеру до відкриття спадщини або після її відкриття.

Цивільний кодекс України не роз'яснює, що саме мається на увазі під розпорядженнями, які повинен виконати набувач в рамках своїх зобов'язань за договором. У той же час, враховуючи загальні вимоги цивільного законодавства, положеннями договору не може обмежуватися цивільна дієздатність сторін. Крім того умови договору не повинні суперечити законодавству і моральним засадам суспільства. Таким чином, сторонам при укладенні спадкового договору надається досить широка свобода дій. Однак, при укладанні спадкового договору сторонам слід брати до уваги, що згідно ст. 1308 Цивільного кодексу України він може бути розірваний судом на вимогу відчужувача у разі невиконання набувачем його розпоряджень. Набувач також може вимагати розірвати договір в судовому порядку, якщо ним не можуть бути виконані вимоги відчужувача.

Таким чином, з метою забезпечення виконання сторонами обов'язків та захисту їх прав, при укладанні спадкового договору бажано детально вказати характер дій, які повинен здійснити набувач в рамках договору, їх конкретний перелік, строки здійснення, зокрема, до або після відкриття спадщини ним повинні бути вчинені ті чи інші дії.

Цивільним кодексом України не уточнюється також, яке саме майно може бути предметом договору, тобто договір може бути укладений як щодо речі або сукупності речей, так і щодо майнових прав і обов'язків. Крім того, виходячи з аналізу положень цивільного законодавства, вартість, наприклад, робіт, які повинен в рамках договору виконати набувач, не обов'язково повинна бути рівноцінною вартості майна, яке він отримає від відчужувача.

Відчужувачем майна в рамках спадкового договору можуть бути подружжя, один з подружжя або інша особа, тобто тільки фізичні особи, набувачем - фізична або юридична особа. Цивільним кодексом України не деталізується, чи можуть бути набувачами за договором декілька фізичних або юридичних осіб і чи може у них виникнути право спільної часткової власності на майно, яке передається відчужувачем.

Законодавством передбачена обов'язкова письмова форма укладення спадкового договору, а також його нотаріальне посвідчення. У разі недодержання вимоги про нотаріальне посвідчення, договір визнається нікчемним.

Список використаної літератури

1. Цивільний кодекс України, 2004 р.

Удовенко Є. І., Качура О. А.

ФСП НТУУ «КПІ»

Науковий керівник:

Бежжевець А.М., старший викладач ФСП НТУУ «КПІ».

ПРОЕКТ ПОДАТКУ НА РОЗКІШ

Не так давно влада пообіцяла, що проект закону про податок на розкіш буде внесено на розгляд парламенту. Нагадаємо, що такий законопроект ще в середині осені був розміщений на сайті Міністерства соціальної політики. Передбачалося, що закон буде застосований з 1 січня 2012 року до 1 січня 2017 року. Але проект в сесійній залі так і не з'явився. І знову про цей податок заговорили і, зі слів Президента, провідні бізнесмени вже дали згоду платити новий податок.

Тепер почнуться бурхливі дискусії про те, що саме вважати розкішшю. Але вже існують певні пропозиції щодо такого оподаткування:

1) предмети розкоші: взуття, вироби із хутра, шкіри, килими, трикотаж, текстиль, предмети мистецтва, антикваріат, якщо вони коштують більше 30 мінімальних зарплат; вироби із дорогоцінних каменів, напівдорогоцінних каменів, дорогоцінних металів, годинники, мобільні телефони, зброя, які коштують більше 20 мінімальних заробітних плат, оподатковуються 1 раз при покупці на суму в 10% від вартості на момент покупки або ввезення їх на територію України;

2) елітна нерухомість: квартира більше 200 кв.м. і дім більше 400 кв.м. – кожний рік потрібно заплатити 2% від мінімальної зарплати за кожен квадратний метр (тобто, на 1 квітня 2012р. це становить 4484 грн. за квартиру в 200 «квадратів», і 8978 грн. за дім в 400 кв.м.);

3) літаки і гелікоптери: кожен рік вони оподатковуються в 0,2% від мінімальної зарплати за кожний кілограм злітної маси (наприклад, за популярний гелікоптер Eurocopter із масою близько 3,5 т доведеться сплатити податку 7511 грн.);

4) автомобілі і мотоцикли: автомобілі із об'ємом двигуна більше 3400 куб.см. (Lexus, Infiniti, Porsche та інші), а також мотоцикли з об'ємом двигуна більше 800 куб.см. – кожний рік оподатковуються 20% від мінімальної зарплати за кожні 100 куб.см. (наприклад, за

Mercedes S600 з об'ємом двигуна в 5500 куб.см. доведеться сплатити в бюджет 11803 грн.). Не оподатковуються автомобілі, яким більше 7 років;

5) збільшення податку на прибуток: якщо прибутки перевищують 15 мінімальних заробітних плат (16095 грн.) на місяць, ставка податку збільшується до 20 % для суми перевищення. Цей податок зараз становить 15%, а якщо сума доходів в місяць перевищує 10 мінімальних зарплат (10730), то 17% від суми перевищення;

б) яхти та інші плавальні засоби для спорту і відпочинку з потужністю двигуна від 75 кВт: кожний рік потрібно внести податок у розмірі 20% від мінімальної зарплати за кожен 1 кВт потужності (тобто яхта з двигуном потужністю в 75 кВт обійдеться в 16095 грн.). Не оподатковуються судна, вік яких перевищує 20 років.

Деякі науковці вважають, що це не зовсім правильний шлях; вони стверджують, що основу багатства наших бізнесменів та олігархів складають проценти, дивіденди, роялті – так звані пасивні прибутки і саме їх потрібно оподатковувати. Слід також зазначити, що даний закон поширює свою діяльність лише на фізичних осіб, в той час, як реалії відображають те, що олігархи реєструють пентхауси та яхти на юридичних осіб, про яких в законопроекті не вказано.

Податок на розкіш розглядається як спосіб вирішення соціальних проблем, у тому числі, він буде одним із способів поповнення бюджету для виплат по соціальним ініціативам, які останнім часом так пропагуються. За словами заступника голови Адміністрації Президента Ірини Акімової, податок дозволить зібрати в бюджет 500 млн. грн. Експерти стверджують, що податок дійсно дозволить зібрати сотні мільйонів, але прогнозують, що багато хто буде уникати його сплати.

Отже, в такому законі потрібно враховувати всі дрібниці щодо об'єктів, які будуть оподатковуватися, а також потрібно обов'язково дати визначення «розкоші», аби уникнути зловживань, щоб такі податки йшли до бюджету на основі законності, антикорупційності та справедливості.

Шаліна Олександра Георгіївна

ФСП НТУУ «КПІ»

Науковий керівник:

Бежвець А.М., старший викладач ФСП НТУУ «КПІ»

СПОЖИВЧИЙ КОШИК. І НІ В ЧОМУ СОБІ НЕ ВІДМОВЛЯЙТЕ!

Славнозвісний прожитковий мінімум, який з 01 квітня 2012 року становить 1037 гривень, як не дивно, складається виходячи з вартості споживчого кошика середнього українця. Тим не менш, більшість пересічних громадян навіть не здогадується, які продукти держава вважає необхідними для їх безбідного існування.

Споживчий кошик являє собою набір товарів, що відповідає типовому рівню і структурі місячного (річного) споживання людини. В різних країнах світу він вміщує від 250 до близько 500 найменувань. Серед них у британців передбачені витрати на придбання гітари та mp3-плеєра, а у німців – на відеокамеру, фотоапарат та принтер. Український споживчий кошик зараз нараховує 297 одиниць.

Постановою від 14 квітня 2000 р. N 656 «Про затвердження наборів продуктів харчування, наборів непродовольчих товарів та наборів послуг для основних соціальних і демографічних груп населення» визначено перелік продуктів харчування, які на думку чиновників, є необхідними і достатніми для працездатного українця.

За приблизними підрахунками виходить 106 гр. хліба, 5 гр. сала і 25 гр. ковбаси, півтора стакана молока та 260 гр. картоплі на день. Для порівняння: у 1941 році пайок німецького військовополоненого, який знаходився в сталінських таборах, був майже вдвічі більшим.

Але найцікавішою частиною постанови є предмети гардеробу, а саме їх мінімальний набір.

Чоловічий та жіночий гардероб відрізняється тим, що жінки поновлюють верхній одяг рідше - раз на 7-8 років (чоловіки ж – раз на 4-5 років), а штани їм і зовсім не потрібні, досить і однієї спідниці на п'ять років. Та, на відміну від представників сильної статі, жінка може мати халат. Купальник жінка може собі дозволити один на 3 роки, а чоловік обзаведеться новими плавками аж через вісім купальних сезонів. Пенсіонерам така розкіш, як виявляється, і зовсім ні до чого.

Загальними для обох статей є положення щодо:

- светру (1 на три роки)
- трусів (5 на два роки)
- зимових чобіт (1 на п'ять років) та ін.

Також в споживчому кошику передбачені товари культурно-побутового та господарського призначення, нахстатт посуду, побутових приладів, меблів; предмети першої необхідності, санітарії та ліки; текстильна білизна; житлово-комунальні, побутові, транспортні послуги (таксі не візьмеш, але на громадському транспорті можна 524 рази покататися), а також культурні послуги (12 походів в театр/кіно або цирк держава забезпечує).

В світі вважається, що найбільш оптимальним шляхом формування споживчого кошика є використання так званого бюджету Гелера. В ньому на харчі відводиться третина доходів, на непродовольчі товари – 47%, а все інше йде на послуги. В Україні ж більшість коштів витрачається на продукти, а деякі послуги і непродовольчі товари не враховані зовсім (наприклад платна медицина).

За законом склад споживчого кошика повинен переглядатися Кабінетом Міністрів раз на п'ять років, але складається враження, що в Україні цього не робили з часів радянського союзу. В 2011 році до ВРУ був поданий проект Закону України «Про внесення змін до Закону України "Про прожитковий мінімум"» (щодо принципів формування та порядку встановлення споживчого кошику та прожиткового мінімуму), але його благополучно відхилили. Отже, на сьогоднішній день зазначене питання потребує детального врегулювання на законодавчому рівні.

*Клена Евгения Александровна
ФСП НТУУ «КПІ»*

Научный руководитель:

Трофименко И. В., ст. преподаватель ФСП НТУУ «КПІ»

МОДЕРНИЗАЦИЯ ЭТИЧЕСКОГО КОДЕКСА ГОСУДАРСТВЕННОГО СЛУЖАЩЕГО УКРАИНЫ С УЧЕТОМ ОПЫТА США

Формирование новой системы государственного управления в условиях осуществления административной реформы в значительной мере зависит от формирования нового типа государственного служащего.

Важным критерием оценки государственного служащего общественностью является уровень доверия, который существует в обществе к правительству. Государственные служащие должны обеспечить доверие общества и граждан к государственной службе и

правительству. Иначе они не будут иметь поддержку своей деятельности в обществе и, как результат, не смогут в полной мере исполнять возложенные на них обязанности.

Общественная оценка деятельности государственного служащего связана с вопросами легитимности государственной службы, ее восприятия обществом. Приоритетную роль при этом играют морально-этические аспекты взаимодействия государства и общества, государственных служащих и граждан. Моральная атмосфера в органах власти, непорядочность чиновников могут серьезно дискредитировать какие-либо инициативы власти. Именно поэтому в общественном мнении авторитет государственных служащих справедливо связывают прежде всего с их порядочностью и честностью, которые предусматривают ответственность в профессиональной деятельности.

Возрастание роли морально-этических ценностей в государственном управлении – это закономерное явление любого цивилизованного общества.

Современное состояние государственной службы наряду демонстрирует необходимость обсуждения вопросов этики. Вопросы профессионализма, этики и разработки кодекса поведения государственных служащих признаны сферой, которая приобретает сейчас большое значение.

Моральные требования к государственным служащим сформулированы и определены во многих нормативно-правовых актах, а именно в Конституции Украины, Законе Украины "О государственной службе". Но максимально детализированные и конкретные нормы содержат Общие правила поведения государственного служащего, утвержденные приказом Государственной службы Украины от 04.08.2010г. № 214 [Про утверждение Общих правил поведения государственных служащих: Приказ Главного управления государственной службы Украины от 04.08.2010 г. №214].

Правила направлены на повышение авторитета государственной службы а также на информирование граждан о нормах поведения, которые он могут ожидать от государственных служащих.

Зрелость гражданского общества определяется отношением к высоким моральным ценностям. Интересным является результат одного из последних опросов, проведенных Украинским центром экономических и политических исследований по определению характерных признаков идеальной власти, так 98,1% опрошенных считают, что власть должна быть ответственной, 96,7% - честной, 96,7% - компетентной, 83,9% - демократичной, 82% - предусмотрительной [Украинский центр экономических и политических исследований].

Развитие этической системы государственной службы США охватывает более двух столетий. Американцы придают огромное значение вопросам профессиональной этики государственных служащих. В 1958 году Конгресс США принял резолюцию, которая одобрила этический кодекс для работников федеральных служб, а в 1989 году – закон о реформе этических норм. В октябре 1990 года президент США усилил этические требования к государственным служащим исполнительным Указом "Принципы этики должностных особ и служащих госдепартамента". Основной мотив этических требований к государственным служащим – это надлежащее выполнение служебных обязанностей, честность и ответственность [Соева А.И. Сравнительный анализ этики государственных служащих: США и Украина. ПолтНТУ, 2010. – 232с.].

Анализ этики государственных служащих США свидетельствует: несмотря на различия в подходах к формированию комплексной системы норм и способов функционирования этики

государственных служащих, неизменной является ее цель – обеспечить профессиональную деятельность служащих в интересах граждан и общества, а также предотвратить возможные злоупотребления властью и нарушения закона.

Профессиональную этику нельзя внедрить авторитарными методами. К этому процессу необходимо привлекать самих государственных служащих. Продуктивным может быть только двусторонний способ внедрения: с одной стороны, необходимо осознание роли профессиональной этики как основы профессиональной культуры каждым служащим, а с другой стороны – политическая воля с надлежащим формальным обеспечением профессиональной этики как рабочего инструмента государственной службы [Рудакевич М.И. Профессиональная этика государственных служащих: теория, практика формирования в условиях демократизации государственного управления: монография ! Тернополь. АСТОН, 2007. – 400с.].

Общественные ценности играют особую роль в поведении государственного служащего. Они формируют своеобразную систему координат, в плоскости которой происходит ориентация его поведения.

Этика государственного служащего – это система норм поведения, порядок действий и правил, взаимодействий и принципов в государственно-служебных отношениях, которые являются совокупностью наиболее подходящих, глубоко осознанных и конкретизированных норм общечеловеческой морали, характерных данному обществу.

В условиях осуществления в стране административной реформы необходимой мерой нормального развития и стабилизации социальных отношений и обеспечения четкого функционирования социально-политических институтов является создание новой формы и нового внешнего содержания власти. Носителем этих нововведений и есть государственный служащий – представитель власти, который занимает государственную должность и осуществляет определенные специальные функции в рамках своих полномочий.

**СЕКЦІЯ № 19 ПРАВОСУДДЯ ТА ЖИТЛОВЕ ПРАВО В УКРАЇНІ «СУЧАСНІ
ПИТАННЯ ПРАВОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ МЕХАНІЗМУ РЕАЛІЗАЦІЇ
КОНСТИТУЦІЙНИХ ПРАВ ГРОМАДЯН»**

Керівники секції: Солончук І. В., ст. викл., Гожій І. В., ст. викл.

Секретар: Боровикова Ольга Олександрівна

Боровикова Ольга Олександрівна

ФСП НТУУ «КПІ»

Науковий керівник:

Гожій Ірина Олексіївна, старший викладач ФСП НТУУ «КПІ»

ОБ'ЄДНАННЯ СПІВВЛАСНИКІВ БАГАТОКВАРТИРНИХ БУДИНКІВ

Протягом останніх років в Україні все частіше можна почути про об'єднання співвласників багатоквартирних будинків (ОСББ) як альтернативу сучасній системі житлово-комунального господарства.

Об'єднання співвласників багатоквартирного будинку (ОСББ) є відносно новою організаційною формою суб'єктів господарювання в Україні.

Все частіше люди починають відмовлятися від послуг ЖЕКу і самостійно господарюють у будинку.

Створення об'єднань пов'язано із питаннями права власності на житло, управління та обслуговування житла. Процес становлення об'єднань співвласників багатоквартирних будинків розпочався у 1995 році і станом на 2011 рік в Україні налічувалось понад 13 тисяч об'єднань, що утримують понад 10 % будинків житлового фонду країни.

Об'єднання власників квартир багатоквартирного будинку створюється для забезпечення і захисту прав його членів та дотримання їхніх обов'язків, належного утримання та використання неподільного і загального майна, забезпечення своєчасного надходження коштів для оплати всіх платежів, передбачених законодавством та статутними документами.

І хоча створення ОСББ – справа непроста, проте вигідна. Як засвідчує практика, об'єднання співвласників – є одним із найефективніших варіантів наведення порядку у будинку.

Діяльністю об'єднання є виконання функцій, що забезпечують реалізацію прав власників приміщень на володіння та користування спільним майном членів об'єднання, сприяння членам в отриманні житлово-комунальних та інших послуг належної якості за обґрунтованими цінами, належне утримання будинку та прибудинкової території, а також виконання ними своїх зобов'язань, пов'язаних з діяльністю об'єднання.

ОСББ – це повне самообслуговування та самофінансування житла. Члени об'єднання на власний розсуд обчислюють розміри внесків на утримання будинку та прибудинкової території, контролюють надходження платежів мешканців за надані житлово-комунальні послуги у конкретному будинку, а також раціональним використанням даних коштів.

Утримання будинку та прибудинкової території здійснюється або за рахунок власних сил об'єднання, або на основі укладання договору з попереднім балансоутримувачем будинку.

ОСББ може бути створене в будинку будь-якої форми власності з числа тих, хто придбав або приватизував квартиру, а також власника будинку або його уповноваженої особи, а також власників жилих та нежилих приміщень.

ОСББ не стає власником будинку в цілому, воно виконує виключно управлінські повноваження - співвласниками будинку залишаються власники квартир та нежитлових приміщень.

Власники квартир, частин квартир і нежилых приміщень будинку є співвласниками на праві спільної часткової власності, допоміжних приміщень будинку, його технічного обладнання та конструктивних елементів. Частка власності кожного власника квартири (квартир) чи нежилого приміщення у спільній частковій власності визначається відношенням загальної площі квартири (квартир) чи нежилых приміщень, які знаходяться у його власності, до загальної площі всіх квартир і нежилых приміщень будинку.

Об'єднання співвласників є юридичною особою, яка створюється власниками для управління, утримання та використання неподільного та загального майна. Вона створюється відповідно до закону, має рахунки в установах банку, а також печатку із своїм найменуванням та інші необхідні реквізити, має право укладати цивільно-правові договори.

Об'єднання набуває статусу юридичної особи з моменту його державної реєстрації.

Об'єднання є неприбутковою організацією і не має на меті одержання прибутку для його розподілу між членами об'єднання. Об'єднання несе відповідальність за своїми зобов'язаннями майном і коштами об'єднання, від свого імені набуває майнові і немайнові права та обов'язки, виступає позивачем та відповідачем у суді.

Васечко Ольга Анатоліївна

ФСП НТУУ «КПІ»

Науковий керівник

Гожій Ірина Олексіївна, ст. викладач, ФСП НТУУ «КПІ»

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ МЕХАНІЗМУ РЕАЛІЗАЦІЇ ПРАВА ЛЮДИНИ НА СУДОВИЙ ЗАХИСТ

Права і свободи людини і громадянина є однією із найважливіших соціальних цінностей, головним об'єктом конституційно-правових відносин. Ефективність механізму реалізації прав і свобод людини і громадянина залежить від рівня їх захищеності та гарантованості, нормативно-правового регулювання.

Для реалізації прав і свобод людини і громадянина, закріплених в Конституції України, необхідно мати налагоджений соціально-правовий механізм забезпечення цих прав – систему засобів і чинників, що забезпечують необхідні умови поваги до всіх основних прав і свобод людини. Наявність механізму реалізації прав і свобод людини і громадянина є ознакою демократичної, правової держави.

Особлива роль у захисті прав і свобод людини і громадянина належить суду. Тому одним із найголовніших прав людини, визначених Конституцією України, є право людини на судовий захист. Ст. 55 Конституції України зазначає: «Права і свободи людини і громадянина захищаються судом. Кожному гарантується право на оскарження у суді рішень, дій чи бездіяльності органів державної влади, органів місцевого самоврядування, посадових і службових осіб».

Реалізація права особи на захист забезпечується міжнародними нормативно-правовими актами, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України. Зокрема, ст. 8 Загальної декларації прав людини, у якій зазначено, що «кожна людина має право на ефективне поновлення у правах компетентними національними судами в разі порушення її основних прав, наданих їй конституцією або законом». Крім того, Україна є учасницею Міжнародного пакту про громадянські і політичні права 1966 року й відповідно до його умов

зобов'язується забезпечити будь-якій особі, чії права і свободи, визнані в Пакті, порушено ефективний засіб правового захисту, навіть коли це порушення було вчинене особами, що діяли як офіційні.

За захистом своїх порушених прав особа звертається до суду, а у випадку, коли всі внутрішньодержавні засоби захисту вичерпано, має право звернутися до відповідних міжнародних судових установ, органів міжнародних організацій, членом або учасником яких є Україна: Європейського суду з прав людини, Європейської комісії з прав людини тощо. Таким чином реалізується право особи на судовий захист на міжнародному рівні.

Право особи на звернення до суду за захистом своїх прав і свобод є засобом відстоювання свого правового статусу в певній життєвій ситуації, зокрема, пов'язаній із незаконними діями чи бездіяльністю органів державної влади, органів місцевого самоврядування чи їх посадових осіб. Тому механізм захисту цього права повинен бути ефективним і дієвим.

Загалом, можна стверджувати, що в Україні право особи на судовий захист належним чином забезпечується. Але потреби й інтереси суспільства постійно змінюються, тому для того, щоб механізм реалізації цього права працював, необхідно удосконалювати законодавство, приводити його у відповідність до міжнародно-правових нормативних актів, ратифікованих Верховною Радою України та норм, що мають вищу юридичну силу.

Голякова Олена Миколаївна

ФСП НТУУ «КПІ»

Науковий керівник

Гожій Ірина Олексіївна, ст. викладач, ФСП НТУУ «КПІ»

СТВОРЕННЯ ТА ФУНКЦІОНУВАННЯ ОСББ В УКРАЇНІ

Початок створення та діяльності перших ОСББ в Україні припадає на 2001 рік, коли Верховною Радою України було прийнято закон, який регулює діяльність об'єднань співвласників багатоквартирних будинків.

Функціонування об'єднань співвласників засвідчило чисельні якісні переваги такої форми управління будинками на відміну від дискредитувавших себе ЖЕКів. Але, разом з цим, внаслідок практичного застосування відповідного законодавства, виявився цілий ряд недоліків нормативно-правової бази та неоднозначних трактувань окремих положень законів і підзаконних актів України. Такі недоліки створюють певні труднощі як при організації так і в процесі діяльності ОСББ.

Недолугість законодавства призводить до проблем, зокрема, при підготовці документів для реєстрації ОСББ. Так, для прийняття рішення про створення ОСББ потрібно повідомити всіх власників житлових та нежитлових приміщень в цьому будинку. Проте, отримання інформації про всіх власників є надто складною задачею. Органи місцевого самоврядування, які зобов'язані сприяти створенню ОСББ, не володіють такою інформацією, а органи БТІ, які володіють – не зобов'язані її надати, або навіть навпаки – не можуть надати, бо це – конфіденційна інформація. Отак і доводиться ініціативним групам при створенні ОСББ вдаватися до різних неймовірних методів отримання інформації.

Проаналізувавши чинне законодавство України щодо реєстрації ОСББ, можна дійти висновку, що Типовий статут ОСББ, затверджений Наказом Держжитлокомунгоспу від 27.08.2003 р. № 141 містить окремі положення, які суперечать Закону України «Про об'єднання співвласників багатоквартирного будинку». Вважаємо за необхідне узгодити норми зазначених нормативних актів.

Необхідно зазначити, що до недавнього часу існували також проблеми при взятті зареєстрованого ОСББ на облік в органах податкової служби як неприбуткової організації. Потрібно було доводити податківцям, що об'єднання є неприбутковим, посилаючись на Закон і статут. Дякуючи кільком гучним заявам, зокрема прем'єр-міністра Азарова М.Я. та профільного міністра Близнюка А.М. про те, що ОСББ є неприбутковою організацією, і відмова органів податкової служби у внесенні ОСББ до Реєстру неприбуткових організацій та установ є порушенням законодавства України, зокрема ст. 157 Податкового кодексу, питання було вирішено.

До гострих проблем діяльності ОСББ, слід віднести, перш за все, недостатню професійність та правову необізнаність кадрів, що беруться створювати об'єднання і управляти ним, а також таке поняття як «людський фактор», оскільки при управлінні фінансами об'єднання може виникати спокуса направити їх на особисте збагачення.

Водночас слід зазначити, що існують певні «робочі» проблеми із бухгалтерським та податковим обліком фінансово-господарської діяльності об'єднання через різне бачення цього обліку податківцями та власне ОСББ.

Існують і корпоративні проблеми, коли ОСББ не може скликати загальні збори або зібрати кворум для вирішення нагальних питань діяльності об'єднання.

Однак, за умови професійного підбору управлінських кадрів та відсутності негативних проявів «людського фактору», ОСББ може забезпечити якісно новий рівень обслуговування будинку та комфортних умов проживання громадян.

Таким чином, підсумовуючи стан розвитку та діяльності ОСББ, як форми управління спільним майном, можна констатувати, що за умови конструктивного та результативного діалогу відповідних спільнот з органами законодавчої та виконавчої влади в Україні з метою створення гнучкого та ефективного механізму вирішення проблем діяльності ОСББ, така форма самоорганізації власників нерухомого майна має всі перспективи стати домінуючою і, можливо, єдиною прийнятною в нашій державі з точки зору якості та комфорту.

Данів Марта Іванівна

ФСП НТУУ «КПІ»

Науковий керівник:

Гожій Ірина Олексіївна, старший викладач ФСП НТУУ «КПІ»

СОЦІАЛЬНО-ПРАВОВІ ГАРАНТІЇ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРАЦІВНИКІВ ОРГАНІВ ПРОКУРАТУРИ ЖИТЛОМ

На сьогоднішній день питання забезпечення громадян житлом стоїть особливо гостро. Криза в галузі житлового будівництва внаслідок відсутності фінансування, обмеженість державної політики в цій сфері, а місцями й ігнорування проблем — робить ці питання ще актуальнішими. Забезпечення житлом працівників органів прокуратури "de jure" існує, а "de facto" ця соціальна гарантія випадає на долю не багатьох працівників.

Відповідно до статті 49 Закону України "Про прокуратуру", прокурори і слідчі прокуратури забезпечуються житловою площею місцевими органами влади в першочерговому порядку. Водночас зазначається, що якщо вони направлені на роботу в іншу місцевість, то протягом шести місяців забезпечуються виконавчими комітетами місцевих рад благоустроєним жилим приміщенням у позачерговому порядку. На пільгових умовах, зі знижкою до 50% вартості, житлові приміщення можуть продаватись місцевими радами працівникам прокуратури.

В цьому ж законі гарантується забезпечення виконавчими комітетами місцевих рад упорядкованим житловим приміщенням в першочерговому порядку прокурорів АРК, областей, міських, районних, та прирівняні до них прокурорів, які не менше 25 років пропрацювали в органах прокуратури і досягли пенсійного віку або стали інвалідами під час роботи, після звільнення з органів прокуратури в разі переїзду в одну з обраних місцевостей, де вони працювали або проживали .

Проте не зважаючи на всі нормативно закріплені соціальні гарантії, багато прокурорсько-слідчих працівників зі стажем роботи від 5 до 10 років звільняються саме через низький рівень соціального забезпечення, що не відповідає фізичним і нервово-психологічним навантаженням здійснюваної ними діяльності.

На превеликий жаль, причинами такого низького рівня забезпеченості органів прокуратури житлом — є нестабільність та непередбачуваність політичної та економічної ситуації в Україні.

На сьогодні розглядаються різні механізми реалізації працівниками прокуратури права на житло. Цікавою є практика Дніпропетровської області, де органами прокуратури спільно з місцевою радою побудований житловий будинок, в якому половину квартир буде надано працівникам прокуратури, а іншу половину — пільговому контингенту. Такий вихід планують застосувати і в інших областях. Водночас, як варіант розглядається використання вторинного житла, яке потрапляє до резерву міськради, та виділення земельних ділянок під спорудження індивідуального житла.

Безперечно, проблема з житлом для працівників прокуратури існує. Але, на нашу думку, вирішуючи проблему з житлом, працівник органів прокуратури натикається на суттєво меншу кількість перешкод ніж інші потребуючі житла громадяни, що з одного боку може бути виправдано високою відповідальністю здійснюваної ними діяльності, а з іншого результатом недосконалості законодавства України.

Добушовська Анна Василівна

ФСП НТУУ «КПІ»

Науковий керівник:

Гожій Ірина Олексіївна, старший викладач ФСП НТУУ «КПІ»

БАНКІВСЬКЕ КРЕДИТУВАННЯ БУДІВНИЦТВА ЖИТЛА З КОМПЕНСАЦІЄЮ ЗАБОВ'ЯЗАНЬ ЧАСТКОВО ЗА РАХУНОК БЮДЖЕТУ

З метою допомоги молодим сім'ям та самотнім молодим громадянам в придбанні житла Кабінет Міністрів України прийняв Постанову №853 від 4 червня 2003 року «Про затвердження Порядку часткової компенсації відсоткової ставки кредитів комерційних банків молодим сім'ям та самотнім молодим громадянам на будівництво (реконструкцію) і придбання житла».

Кабінет Міністрів затвердив Порядок, який визначає механізм відшкодування частини відсотків за кредитами, що надаються комерційними банками молодим сім'ям та самотнім молодим громадянам на будівництво(реконструкцію) і придбання житла (далі- часткова компенсація). Видатки на покриття витрат, пов'язаних з поточним обслуговуванням та на часткову компенсацію відсоткової ставки кредитів комерційних банків молодим сім'ям та самотнім молодим громадянам на будівництво (реконструкцію) і придбання житла, надаються Міністерством фінансів з Державного бюджету України, на підставі запитів , складених Державним фондом сприяння молодіжному житловому будівництву.

Відповідно до Порядку позичальником можуть бути:

1. чоловік та дружина віком до 35 років включно;
2. неповна сім'я, в якій мати (батько) віком до 35 років включно має неповнолітніх дітей (дитину);

3. одинокі молоді громадяни віком до 35 років включно;

Часткова компенсація надається лише за одним кредитним договором у розмірі однієї облікової ставки Національного банку для кандидата, який не має дітей або має одну дитину; півтори облікової ставки - для кандидата, який має двох дітей; подвійної облікової ставки - для кандидата, який має трьох і більше дітей; додатково в розмірі половини облікової ставки - для кандидата, який потребує поліпшення житлових умов. Розмір часткової компенсації визначається на день укладення кредитного договору і не може бути вищим ніж відсоткова ставка за кредитом. Розмір часткової компенсації переглядається у разі зміни у складі сім'ї позичальника, а також зміни розміру облікової ставки Національного банку з урахуванням виконання позичальником зобов'язань за кредитним договором та коштів, передбачених на часткову компенсацію у Державному бюджеті на відповідний рік.

Для реєстрації в регіональному управлінні Фонду кандидат подає:

- заяву про надання часткової компенсації;
- довідку про склад сім'ї;
- копію свідоцтва про шлюб, паспортні дані;
- копію свідоцтва про народження дитини (дітей);
- копію довідки про присвоєння ідентифікаційного номера;
- довідку про перебування на квартирному обліку (у разі потреби).

А для прийняття рішення про надання часткової компенсації кандидати подають регіональному управлінню Фонду:

-копію кредитного договору, завірену комерційним банком, який видав кредит; -копію інвестиційного договору із забудовником (підрядником) на будівництво (реконструкцію) або копію договору про участь у фонді фінансування будівництва, укладеного відповідно до закону чи нотаріально засвідчену копію договору купівлі-продажу житла;

-звіт проведення експертної оцінки (у разі придбання житла).

На підставі рішення про надання часткової компенсації, погодженого з правлінням Фонду, укладається договір про надання часткової компенсації. Переваги надаються багатодітним сім'ям та кандидатам, які отримують кредити на менший строк.

Комерційні банки, за кредитами яких може бути надана часткова компенсація, визначаються Фондом на конкурсній основі. Під час проведення конкурсу перевага надається комерційним банкам, які:

-дотримуються економічних нормативів та оцінних показників, установлених Національним банком;

- надають кредити з меншою відсотковою ставкою;
- мають розвинену мережу філій;
- надають кредити на будівництво (реконструкцію) житла.

Контроль за використанням коштів, передбачених у Державному бюджеті на часткову компенсацію, здійснює правління Фонду відповідно до укладених договорів.

Отже, постанова не потребує доповнення нормами, але, згідно із даними статистики Фонду сприяння молодіжному житловому будівництву, часткова компенсація втрачає свою актуальність, оскільки в період з 2009 по 2012 рік не було укладено жодної угоди.

Дяк Катерина Ігорівна

ФСП НТУУ «КПІ»

Науковий керівник:

Гожій Ірина Олексіївна, старший викладач ФСП НТУУ «КПІ»

МОЛОДІЖНІ КРЕДИТИ, ПРОБЛЕМАТИКА ЇХ ОТРИМАННЯ

Забезпечення житлом молодих є нагальною проблемою на сьогоднішній день. Черги на забезпечення громадян житлом збільшуються, а заощадити на квартиру чи будинок із заробітної плати неможливо, тому що ціни на нерухомість постійно зростають. Який вихід із цієї ситуації? Адже рано чи пізно сім'я захоче мати власний дах над головою. У світі цю проблему вирішують через звичайну позику. Натомість отримати кредит на житло в Україні послуга не із дешевих.

Відповідно до ст. 47 Конституції України «Кожен має право на житло.», а п.2 цієї ж статті вказано «Громадянам, які потребують соціального захисту, житло надається державою та органами місцевого самоврядування безоплатно або за доступну для них плату, відповідно до закону»

У зв'язку із нестабільною економічною ситуацією отримати молодіжний кредит може далеко не кожен. В Україні на сьогодні 90 тисяч молодих родин стоять на квартирному обліку в надії одержати житло. А скільки осіб взагалі не стають на квартоблік не відомо.

Звичайно, ця програма допомогла багатьом українцям справити новосілля, але для інших вона залишилися лише мрією. Низькі зарплати, висока ціна на житло, високий перший внесок – це лише короткий список проблем з якими стикаються громадяни.

У громадян, які мають можливість сплачувати кредит виникає інша проблема – не вистачає коштів із бюджету(на 2012 рік виділено 100 млн. грн.) для надання таких кредитів. З 2006 року на одержання молодіжного кредиту ввели відкрите рейтингування. Раніше не одноразово виникали конфлікти, оскільки кредитні кошти використовуються не за призначенням.

До списку осіб, які мають переваги в отримання кредитів додали ще кілька пільгових категорій громадян – першочергових, людей із граничним віком, молодих вчених, провідних молодих спортсменів і осіб, які тривалий час стоять на квартирному обліку.

Виходить, що якщо ви до 35 років не встигли народити мінімум трьох дітей, захистити дисертацію або поставити світовий рекорд (багатодітні одержують по рейтингу максимальні 10 балів, учені й спортсмени - по 8 і т.д.), то просто приналежність до групи "до 35 років" нічого не обіцяє. Тобто, першим одержує житло той, у кого вищий бал. Якщо навіть ви якимсь дивом набрали 10 балів і начебто б прийшли до фінішу, поява в списках багатодітної родини (за кожну дитину додається 1 бал) або великого вченого відразу ж відкидає вас назад.

До речі, навіщо в цьому списку з'явилися дві останні категорії, незрозуміло. Видатні спортсмени сьогодні не мають проблем з фінансами, а на квартирному обліку довго стоять ті, хто знаходився там з народження в складі родини. Чим вони краще інших?

Але найбільш неприємним сюрпризом, що відбив бажання в багатьох молодих людей претендувати на молодіжний кредит, стали нововведення при частковій компенсації банківських відсотків. Спочатку по цій програмі обов'язковою умовою стало перебування на квартобліку. Через це ті родини, які дійсно мали потребу в житлі, але не були на обліку через відсутність реєстрації, втратили право претендувати на часткову компенсацію. Але цього здалося мало, і чиновники вирішили обмежити строк погашення позики, що раніше становив 20-30 років, п'ятьма роками. А із грудня 2005 року часткову компенсацію банківських

відсотків взагалі призупинили. Лише у 2011 році часткові компенсації відновили, і на даний час вони становлять 7,5 %.

Проте не все так погано як здається, окрім державних молодіжних кредитів ще і банківський молодіжний кредит, одержати який можна без державного бюрократизму і корупції. Держава компенсує близько 10%.

На сьогодні Фонд сприяння молодіжному житловому будівництву уклав угоди з 22 комерційними банками, до яких можна звернутися.

Надання житла молодим особам є важливою проблемою для України, адже багато із них не поспішають одружуватися у зв'язку з тим, що не мають власного кутка.

Климчук Ангеліна Валеріївна

ФСП НТУУ «КПІ»

Науковий керівник:

Гожій Ірина Олексіївна, старший викладач ФСП НТУУ «КПІ»

ВИКОРИСТАННЯ ЖИЛИХ ПРИМІЩЕНЬ ЗА НЕЦІЛЬОВИМ ПРИЗНАЧЕННЯМ

Стаття 41 Конституції України проголошує: «Кожен має право володіти, користуватися і розпоряджатися своєю власністю...».

Ст. 6 Житлового кодексу зазначає: «Жилі будинки і жилі приміщення призначаються для постійного проживання громадян... Надання приміщень у жилих будинках для потреб промислового характеру забороняється». Подібне положення викладено і в ст. 383 ЦК: власник житлового будинку, квартири має право використовувати помешкання для власного проживання, проживання членів своєї сім'ї, інших осіб і не має права використовувати його для промислового виробництва. У випадку, якщо наймачем жилого приміщення є юридична особа, вона, керуючись ст. 813 ЦК, може використовувати жиле приміщення виключно для проживання у ньому фізичних осіб. Отже, чинне законодавство надає право використання жилих приміщень виключно для проживання в них фізичних осіб, забороняє використовувати їх в промислових цілях та прямо не регламентує можливість їх використання в непромислових цілях.

Згідно до ч. 4, 8 ст. 26 Закону № 2866-III від 29 листопада 2001 р. «Про об'єднання співвласників багатоквартирного будинку» предметом договору оренди жилих та нежилих приміщень для ведення господарської, підприємницької або іншої, не забороненої законом діяльності може бути як нежиле приміщення, так і квартира, за умови дотримання орендарем державних будівельних, протипожежних, санітарно-гігієнічних та інших норм, а також коли це не буде суперечити інтересам або обмежувати права інших власників (користувачів) приміщень і навколишньому середовищу. Отже, помічаємо певну колізію, суперечність у законодавчих актах.

Водночас, нами була розглянута позиція Державного комітету будівництва, архітектури та житлової політики України, а також Державного комітету України з питання регуляторної політики та підприємництва та зроблені наступні висновки:

1. Державний комітет будівництва, архітектури та житлової політики України вказує на те, що законодавством не передбачено можливості використання жилих приміщень для цілей непромислового характеру (розміщення в них офісів, торгових організацій тощо), а отже, не дозволяє.

2. Державний комітет України з питання регуляторної політики та підприємництва стоїть на позиціях, які передбачають наступне: використання жилих приміщень для непромислових цілей законодавством не врегульоване, а отже, дозволене.

Отже, робимо висновок, що колізії законодавства з питання щодо використання жилих приміщень за нецільовим призначення призвели до виникнення різноманітних підходів державних органів щодо його вирішення та врегулювання, а також викликали появу великої кількості матеріалів, що носять рекомендаційний характер та мають неоднозначні висновки.

Враховуючи зазначене, на нашу думку, використовувати приміщення житлового фонду для будь-яких інших, ніж проживання, потреб, в тому числі, для здійснення господарської діяльності промислового та непромислового характеру, в умовах недосконалості чинного законодавства є неправомірним. Оптимальним варіантом є переведення жилих приміщень у нежилі у встановленому Законом порядку.

Ковтун Яна Володимирівна

ФСП НТУУ «КПІ»

Науковий керівник:

Гожій Ірина Олексіївна, старший викладач ФСП НТУУ «КПІ»

ПРИВАТИЗАЦІЯ ЖИТЛА : ПЛЮСИ ТА МІНУСИ

Питання власності взагалі і приватної або комунальної власності на житло, зокрема, є одним з основних в складному соціально-економічному механізмі демократичного суспільства, а юридична підтримка цього питання є одним з пріоритетних напрямків діяльності держави. Адже житлова галузь має забезпечувати одну з найголовніших потреб людини, а комфортні умови проживання. Цілком зрозуміло, що багатозначність питання пояснює наявність проблем та неточностей в житловому законодавстві.

Відповідно до ст. 47 Конституції України кожен має право на житло. Але проблемним питанням залишається створення умов для реалізації конституційного права на житло, зокрема, через приватизацію житлового фонду.

На сьогодні приватизовано 75,4 % усього житла, яке може бути приватизоване, тобто переважна більшість громадян, які мешкають у квартирах державного житлового фонду, вже отримала їх у власність[2]. Ця тенденція підтверджує природне прагнення людини до гарантованого володіння і відповідно розпорядження власним житлом.

Отже, необхідно розглянути позитивну сторону приватизації:

Це, насамперед, повне право у межах чинного законодавства розпоряджатись житлом на власний розсуд в плані дарування, заповіту, продажу тощо.

У більшості випадків (принаймні в міській місцевості) громадяни отримали житло у власність безоплатно, сплативши тільки за послуги органів приватизації.

Безумовною перевагою власників жилих приміщень є можливість створення об'єднання співвласників багатоквартирного будинку з метою спільного здійснення керування своїм будинком та прибудинковою територією, підтримання належного стану будинку, здійснення експлуатації та ремонту неподільного і загального майна.

Але, крім загальних позитивних аспектів приватизації житла, приватизаційне законодавство має і ряд недоліків, у плані соціальної справедливості:

На сьогодні існує заборона на приватизацію службових жилих приміщень [ч.2 ст.2, 1]. Це обґрунтовано і закономірно, адже таке приміщення надається у зв'язку з характером роботи громадянина, а не з метою поліпшення житлових умов. Але, дуже багато людей проживають в службових приміщеннях, не маючи іншого житла і можливості його отримання. Вони мають право приватизувати займане жилає приміщення тільки після виключення його з числа службових за процедурою визначеною законодавством.

За часів Радянського Союзу на території України було зведено багато військових об'єктів, працівники яких проживали в спеціально створених житлових масивах, які носять статус закритих військових поселень. На сьогодні законодавство забороняє приватизацію житла в таких поселеннях [ч.2 ст.2, 1]. Однак, натомість, з часом деякі формування втратили своє первинне цільове призначення. Наприклад, військові аеродроми використовуються будь-якими цивільними літаками. А статус закритого військового поселення та бездіяльність уповноважених органів, щодо виведення поселення з категорії закритого, не дозволяє тисячам сімей використати своє право на приватизацію житла. [2]

Водночас, необхідно звернути увагу на незадовільний технічний стан житлового фонду України. До категорії занепоганого та аварійного житла віднесено 4,5 млн. кв. метрів, а це майже 40 тис. будинків [2]. Законодавством передбачено, що така категорія житлових приміщень не підлягає приватизації. Такі будинки включаються до планів реконструкції, а ремонт може тривати багато років. Будинки ж маневрового фонду (в які відселяються наймач та члени його сім'ї у зв'язку з ремонтом) часто мають незадовільний стан, як в санітарно-технічних вимогах, так і незадовільний стан рівня облікової норми.

Підсумовуючи викладене можна визначити, що для покращення ситуації слід деталізувати колізійні питання щодо приватизації житлових будинків, необхідно чітко роз'яснити житлові права та обов'язки громадян, внести пропозиції, щодо створення загального реєстру всіх категорій житлового фонду, створити поліпшену програму функціонування та надання соціального житла.

Список використаних джерел :

1. Закон України «Про приватизацію державного житлового фонду» від 19.06.1992 № 2482-ХІІ.
2. Юридичний журнал «Юстиніан» #6/2004 : / Коваленко Галина : Приватизація житла.

Куракіна Олена Сергіївна

2 курс, факультет соціології і права, НТУУ «КПІ»

Науковий керівник: Гожій Ірина Олексіївна,

старший викладач кафедри теорії права і держави ФСП НТУУ «КПІ»

НАДАННЯ СОЦІАЛЬНОГО ЖИТЛА

Питання поліпшення становища у сфері забезпечення громадян України соціальним житлом, як завжди, закономірно займають вагомe місце в сучасній політиці. Вирішення цієї проблеми матиме суттєве значення для пом'якшення теперішньої соціальної напруженості та утвердження легітимності здійснюваної щодо цього питання політики.

Законом України «Про житловий фонд соціального призначення» визначені основні правові та організаційні засади державної політики щодо необхідного забезпечення конституційного права соціально незахищених верств населення на отримання житла. Цим Законом висвітлюються підстави виникнення права взяття на соціальний квартирний облік, вказано категорії осіб, які мають можливість отримати квартиру або одноквартирний жилий будинок із житлового фонду соціального призначення.

Варто розуміти, що соціальне житло – це житло всіх форм власності (крім соціальних гуртожитків) із житлового фонду соціального призначення, що, звісно, безоплатно надається на підставі договору найму на певний строк громадянам України, які потребують соціального захисту. Водночас варто зазначити, що надане соціальне житло не підлягає викупу та заставі, піднайму, бронюванню, приватизації, продажу, даруванню.

Правом взяття на соціальний квартирний облік користуються громадяни України, для яких таке житло є єдиним місцем проживання або які мають право на поліпшення житлових умов відповідно до закону, і громадяни, середньомісячний сукупний дохід яких за попередній рік з розрахунку на одну особу в сумі менший від величини опосередкованої вартості найму житла в даному населеному пункті та прожиткового мінімуму, встановленого законодавством. При визначенні середньомісячного сукупного доходу враховується вартість майна, що знаходиться у власності громадянина та членів його сім'ї на момент взяття на соціальний квартирний облік. Право взяття на соціальний квартирний облік також мають мешканці тимчасових притулків для дорослих, громадяни, які мають право на соціальний захист у разі повної, часткової або тимчасової втрати працездатності, втрати годувальника, безробіття з незалежних від них обставин, а також у старості та в інших випадках, передбачених законом.

Житло з житлового фонду соціального призначення надається громадянам за рішенням відповідного органу місцевого самоврядування. Це рішення і є підставою укладення договору найму соціального житла. Варто звернути увагу на те, що такий орган місцевого самоврядування, що здійснює взяття на соціальний квартирний облік, не пізніше семи робочих днів від дня прийняття рішення про взяття на цей облік направляє письмове повідомлення із обов'язковим зазначенням дати взяття на облік, виду і номера черги або підстави відмови у задоволенні заяви. А з громадянином, для якого соціальне житло є єдиним місцем проживання, орган місцевого самоврядування укладає договір найму жилого приміщення у соціальному гуртожитку одразу з дати взяття його на облік. Необхідно зазначити, що якщо Вас відмовилися взяти на соціальний квартирний облік, то Ви маєте право оскаржити таку відмову в судовому порядку.

Договір найму житла з фонду соціального призначення діє до моменту виникнення обставин, за яких наймач соціального житла втрачає право користування таким житлом. У такому договорі має бути обов'язково визначений вичерпний перелік підстав для припинення дії договору. Договір найму соціального житла може бути розірваний на вимогу наймача в будь-який час. На вимогу наймодавця такий договір може бути розірваний лише за рішенням суду. У випадку розірвання договору наймач та члени його сім'ї зобов'язані протягом трьох місяців добровільно звільнити своє жиле приміщення. Коли має місце незгода добровільно звільнити жиле приміщення, наймач та члени його сім'ї можуть бути виселені за рішенням суду.

Щодо досвіду житлової політики в зарубіжних країнах, то слід зазначити, що у Росії, країнах Західної Європи та США існує досить багато програм соціального житла, які реалізуються як на загальнодержавному, так і на регіональному рівнях. Там соціальне житло – це найчастіше малогабаритні квартири в типових будинках. У більшості країн ЄС розмір житлової площі на одну людину не може бути меншим, ніж 4 кв.м (у Німеччині – не менш 8 кв.м) при висоті стелі не менш 2 м. Розміри і зручності соціального житла сильно варіюються від країни до країни, а іноді і від міста до міста.

Я вважаю, що існування таких програм є якісним показником соціальної політики будь-якої держави, адже вони спрямовані на малозабезпечених та соціально вразливих громадян, які не в змозі забезпечити себе житлом.

Лобенко Катерина Миколаївна

ФСП НТУУ «КПІ»

Науковий керівник:

Гожій Ірина Олексіївна, старший викладач ФСП НТУУ «КПІ»

ЖИТЛОВО-КОМУНАЛЬНІ ПОСЛУГИ: ПРОБЛЕМИ ЗАБОРГОВАНOSTI

Однією із актуальних і найважливіших проблем у нашому суспільстві є проблема заборгованості за надання житлово-комунальних послуг.

Взаємовідносини споживачів та осіб, що надають житлово-комунальні послуги чітко врегульовані законодавством України. Зокрема, йде мова про Закон України "Про житлово-комунальні послуги" від 24.06.2004.

Отже, житлово-комунальні послуги - результат господарської діяльності, спрямованої на забезпечення умов проживання та перебування осіб у жилих і нежилих приміщеннях, будинках і спорудах, комплексах будинків і споруд відповідно до нормативів, норм, стандартів, порядків і правил.[2]

Комунальні послуги - результат господарської діяльності, спрямованої на задоволення потреби фізичної чи юридичної особи у забезпеченні холодною та гарячою водою, водовідведенням, газо- та електропостачанням, опаленням, а також вивезення побутових відходів у порядку, встановленому законодавством.[2]

Конфлікти виникають через непорозуміння між сторонами, що надають послуги та сторонами, що ними користуються.

Основним приводом для претензій, які направляються на адресу виконавців житлово-комунальних послуг, є невдоволення громадян якістю наданих їм послуг. Більшість централізованих систем, за допомогою яких в наші будинки надаються житлово-комунальні послуги, побудовані ще в радянські часи і вже давно виробили експлуатаційний ресурс.

Через низький рівень надання житлово-комунальних послуг, багато громадян просто перестають платити за них, що є порушенням правових норм України (ст. 525 ЦК України).[1]

У разі порушення виконавцем умов договору споживач має право викликати його представника для складення та підписання акта-претензії споживача, в якому зазначаються строки, види, показники порушень тощо(ст.18)[2]

Акт-претензія складається споживачем та представником виконавця і скріплюється їхніми підписами. У разі неприбуття представника виконавця в погоджений умовами договору строк або необґрунтованої відмови від підписання акта-претензії він вважається дійсним, якщо його підписали не менш як два споживачі.

Спори щодо задоволення претензій споживачів вирішуються в суді. Споживач має право на досудове вирішення спору шляхом задоволення пред'явленої претензії.[1]

Проблема заборгованості за житлово-комунальні послуги є в наш час особливо актуальною, оскільки без її рішення неможливо комплексно розглядати питання реформування житлово-комунального господарства України.

Крім штрафних санкцій за невиконання своїх зобов'язань, що застосовуються до порушників, необхідно використовувати заходи заохочення до сумлінних платників за житлово-комунальні послуги. Все це в комплексі дозволить нашій державі усунути проблеми у фінансуванні житлово-комунального господарства України, а також вийти на новий рівень взаємин його учасників.

Список використаної літератури:

1. Цивільний Кодекс України від 16 січня 2003 року - ст. 525.
2. Закон України "Про житлово-комунальні послуги" від 24.06.2004. - п.1,ч.1,ст.1;п.10,ч.1,ст.1;ст.18; ч.3-5,ст.18.

Ольшанська Христина Володимирівна

ФСП НТУУ «КПІ»

Науковий керівник:

Гожій Ірина Олексіївна, старший викладач ФСП НТУУ «КПІ»

КАПІТАЛЬНИЙ РЕМОНТ ТА ПЕРЕПЛАНУВАННЯ КВАРТИРИ: БУТИ ЧИ НЕ БУТИ?

У наш час мода диктує свої правила не лише в одязі, гаджетах, а й в інтер'єрі квартири – квартири-студії, стиль лофт та інше, що в свою чергу потребує значних змін у житловому приміщенні. Тому власники житлових приміщень повинні точно усвідомлювати, що є капітальним ремонтом, а що є переплануванням; що є дозволеним, а за які зміни передбачена відповідальність, подекуди і кримінальна; куди звертатись для реєстрації змін і т.д.

Отже, відповідно до Правил забудови м. Києва капітальний ремонт будівлі – комплекс ремонтно-будівельних робіт, пов'язаних з відновленням або поліпшенням експлуатаційних показників будівель і споруд з заміною або відновленням окремих конструкцій та їх елементів, інженерного обладнання без зміни геометричних розмірів об'єкта, функціонального призначення та його техніко-економічних показників; а перепланування (переобладнання) квартир – ремонтно-будівельні роботи, що проводяться за відповідними проектами із зміною фізичних параметрів цих приміщень, знесенням або перенесенням внутрішніх легких некапітальних перегородок, улаштування нових елементів без втручання у зовнішні стіни, міжповерхові перекриття та інші несучі конструкції.

Нові правила перепланування передбачають такі зміни: перегородки в квартирах можна зносити, не питаючи ні в кого дозволів; і главк архітектури викреслили зі структур, в яких погоджувались раніше зміни (рішення видаватиметься районною адміністрацією).

А тепер детальніше розглянемо, що можна, а що заборонено при переплануванні.

Заборонено: рушити несучі конструкції, опори, балки чи фасадні стіни; переносити на балкони батареї центрального опалення; видаляти звукоізолюючу основу підлоги; демонтувати міжповерхові покриття; об'єднувати квартири по вертикалі; будувати туалети і кухні над жилими кімнатами нижніх квартир; із санвузлів та кухонь робити жилі кімнати і навпаки; демонтувати вентиляцію, димоходи, протипожежні засоби; зменшувати свою жилу площу, щоб стати на квартирний облік; порушувати цілісність систем електро-, тепло-, водо-, і газопостачання всередині будинку; встановлювати кондиціонери і супутникові антени на фасадах будинків; робити прибудови до квартир, розташованих на першому поверсі житлових багатоповерхівок.

Дозволено: збільшувати площу санвузла шляхом об'єднання ванної та туалету, а також приєднання частини коридору; розширювати площу жилих кімнат за рахунок коридорів; влаштовувати кухню-їдальню; прибирати антресолі і комори для збільшення житлової площі; склити балкони і лоджії.

Доцільним є викласти алгоритм узаконення внесення змін під час капітального ремонту та перепланування жилого приміщення. Проектна документація на капітальний ремонт окремих частин будівлі розробляється на підставі відповідного розпорядження виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації). Дозвіл на

перепланування квартир та нежилых приміщень надається Головним управлінням містобудування, архітектури та дизайну міського середовища виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації).

Відповідно до Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо посилення відповідальності за окремі правопорушення в житлово-комунальному господарстві» Кримінальний Кодекс України доповнений ст.270, за якою: «Умисне знищення або пошкодження об'єктів житлово-комунального господарства, якщо це призвело або могло призвести до неможливості експлуатації, порушення нормального функціонування таких об'єктів, що спричинило небезпеку для життя чи здоров'я людей або майнову шкоду у великому розмірі, - карається штрафом від ста до двохсот п'ятдесяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або виправними роботами на строк до двох років, або обмеженням волі на строк до трьох років, або позбавленням волі на той самий строк.»

Більшість громадян, на жаль, керуються принципом «моє - тому, що хочу, те і роблю», що може призвести до непоправних наслідків як для власника житлового приміщення, так і для інших жильців житлового будинку. До того ж, у власників незаконно перебудованих об'єктів виникають труднощі у випадку розпорядження своєю власністю (здати в оренду, продати), оскільки на них стоїть клеймо – в довідці-характеристиці БТІ зазначено «самовільне перепланування»

Подерня Катерина Миколаївна

ФСП НТУУ «КПІ»

Науковий керівник:

Гожій Ірина Олексіївна, старший викладач ФСП НТУУ «КПІ»

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЖИТЛОМ ГРОМАДЯН, ЯКІ ПОСТРАЖДАЛИ ВНАСЛІДОК АВАРІЇ НА ЧАЕС

Минуло 26 років після аварії на ЧАЕС, але наслідки цієї техногенної катастрофи до сих пір турбують суспільство та громадян, які постраждали в ній. Серед багатьох проблем, які постали перед жителями України, найбільш гострою залишається житлова. Багато сімей, які були вимушені залишити власні домівки, на сьогодні залишаються без власного даху над головою. З метою захисту прав потерпілих від аварії, Верховна Рада 28 лютого 1991 р. прийняла Закон України «Про статус і соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи», який визначає основні засади щодо охорони життя та здоров'я громадян, умов проживання і трудової діяльності на радіоактивно забруднених територіях, забезпечення житлом потерпілого населення.

Відповідно до Закону, право на позачергове отримання житла мають громадяни, віднесені до категорії 1, які потребують поліпшення житлових умов. Це особи, які забезпечені жилою площею нижче рівня середньої забезпеченості громадян у даному населеному пункті або які проживають у комунальній квартирі.

Додаткова жила площа у вигляді окремої кімнати надається особам, які перенесли променеви хворобу будь-якого ступеня або стали інвалідами внаслідок Чорнобильської катастрофи, а також сім'ям, які втратили годувальника, внаслідок катастрофи.

Законом передбачене обов'язкове відведення місцевими Радами земельних ділянок для індивідуального житлового будівництва, а також позачерговий протягом року вступ до житлово-будівельних (житлових) кооперативів осіб, віднесених до категорії 1.

Ті громадяни, які евакуйовані або відселені, відповідно до п.2 ст.32 безплатно забезпечуються жилими приміщеннями, як правило, у спеціально збудованих для цієї мети

селищах, будинках і квартирах, які передаються їм в особисту власність. Для забезпечення житлом сімей, які відселяються або переселяються, місцеві державні адміністрації, виконавчі органи рад, підприємства, установи та організації, а також самі громадяни можуть купувати в будь-якому населеному пункті України (крім м. Києва та курортних місцевостей) за договірними цінами жилі будинки та квартири у громадян, яким вони належать на праві особистої власності, а також будинки і квартири державного і громадського житлового фонду, - за їх залишковою балансовою вартістю (п.3ст.32). Громадянам можуть передаватись у приватну власність незавершені будівництвом будинки садибного типу для закінчення будівництва за власні кошти. Ті громадяни, які переселені у тимчасові жилі приміщення, мають право на наступне позачергове за окремим списком забезпечення постійним благоустроєним житлом або на створення умов для будівництва. Відповідно до ст.33 громадяни з числа інвалідів та пенсіонерів, які самостійно переселяються на жилу площу близьких родичів мають право на позачергове забезпечення житлом, а особи, які евакуйовані в 1986 році за межі республіки і бажають повернутися в Україну, мають право на отримання житла у першу чергу. Громадяни, які не мають на території України близьких родичів або не бажають переселятися на їх жилу площу, включаються до окремих від інших категорій списків для першочергового одержання житла.

Таким чином, держава робить певні кроки у напрямку забезпечення постраждалих житлом. Місцеві Ради щорічно виділяють 15% усього збудованого житла для забезпечення постраждалих. Кабінет Міністрів України щорічно виділяє капітальні вкладення відповідно до кількості сімей, що потребують поліпшення житлових умов. Але чи достатньо цього? Я вважаю, що держава стоїть лише на початковому етапі програми щодо забезпечення житлом осіб, постраждалих внаслідок аварії. Я сподіваюсь, що в майбутньому наша країна повністю виконає свій обов'язок перед чорнобильцями.

Праведна Поліна Анатоліївна

ФСП НТУУ «КПІ»

Науковий керівник:

Гожій І.О., ст.викладач ФСП НТУУ «КПІ»

ПОРЯДОК КОРИСТУВАННЯ ЖИЛОЮ ПЛОЩЕЮ В ГУРТОЖИТКАХ

Що ж таке гуртожиток? Для проживання робітників, службовців, студентів, учнів, а також інших громадян у період роботи або навчання можуть використовуватись гуртожитки. Для тимчасового проживання осіб, які відбували покарання у виді обмеження волі або позбавлення волі на певний строк і потребують поліпшення житлових умов або жила площа яких тимчасово заселена чи яким повернути колишнє жила приміщення немає можливості, а також осіб, які потребують медичної допомоги у зв'язку із захворюванням на туберкульоз, використовуються спеціальні гуртожитки. Під гуртожитки надаються спеціально споруджені або переобладнані для цієї мети жилі будинки.

Жилі будинки реєструються як гуртожитки у виконавчому комітеті районної, міської, районної в місті Ради [Стаття 127 ЖК із змінами, внесеними згідно із Законом N 3167-IV (3167-15) від 01.12.2005].

Студентські гуртожитки є тимчасовим житлом, що надається студентам в період навчання. Студентські гуртожитки навчальних закладів призначаються для мешкання студентів, аспірантів, слухачів підготовчих відділень, інститутів і факультетів підвищення кваліфікації викладачів закладів освіти на період навчання, незважаючи на те, де вони проживали до цього. Вільні місця в гуртожитках можуть використовуватися власником або

уповноваженим ним органом навчального закладу для створення готелю, за погодженням з профспілковим комітетом студентів, але він повинен бути відокремлений від гуртожитку. Іноземні громадяни, які навчаються в Україні, розміщуються в гуртожитках на загальних підставах, якщо інше не передбачено контрактом [відповідно до Типового положення про студентський гуртожиток навчального закладу Міністерства освіти України від 9 грудня 1993 р. №440].

Порядок надання гуртожитків для студентів супроводжується такою процедурою:

1. Вселення студентів, аспірантів інституту, факультетів, слухачів підготовчого відділення інституту післядипломної освіти, в окремих випадках викладачів в студентські гуртожитки, здійснюється згідно з Положенням про студентський гуртожиток, що розробляється та затверджується навчальним закладом спільно з профспілковим комітетом студентів у відповідності з Типовим положенням із додержанням встановлених санітарних норм [Розділ II ст.14 Типового положення про студентський гуртожиток навчального закладу Міністерства освіти України].

2. Студент, якому надається гуртожиток, зобов'язаний особисто пред'явити паспорт чи паспортний документ і здати завідуючому гуртожитком ордер на право зайняти місце в гуртожитку. Для осіб, що вселяються повинен здійснюватись інструктаж завідуючим гуртожитком .

3. Документи на реєстрацію студентів, які вселяються в гуртожиток, подаються дирекцією студмістечка у порядку встановленому Міністерством внутрішніх справ України. Оплата реєстрації проводиться за рахунок особи, якій надано гуртожиток .

4. Студенти, аспіранти, слухачі підготовчого відділення, які мешкають у гуртожитку, можуть бути в разі необхідності тимчасово переселені в іншу кімнату або гуртожиток, без погіршення житлових умов.

5. Жила площа в гуртожитках надається в розмірі не менше 6 кв. м на одну особу.

Тому, хто вселяється в гуртожиток, вказується надана жила площа, видаються необхідний інвентар, постільні речі, перепустка на право входу в гуртожиток. Він повинен бути ознайомлений з правилами внутрішнього розпорядку, правами й обов'язками мешканців гуртожитку [Розділ III ч.2 ст.14 «Примірного положення про гуртожитки» затверджене постановою Ради Міністрів УРСР від 3 червня 1986 р. № 208].

Користування жилою площею у гуртожитках має свої особливості, а саме, жила площа у гуртожитку не підлягає приватизації, бронюванню, обміну, здачі за договором піднайму.

Необхідно зазначити, що особи, які навмисно руйнують або псують жиле приміщення, порушують правила співжиття і можуть бути виселені з гуртожитку без надання іншого жилого приміщення в порядку, передбаченого ст. 116 ЖК.

Романовський Денис Дмитрович

ФСП НТУУ «КПІ»

Науковий керівник:

Гожій І.О., ст.викладач ФСП НТУУ «КПІ»

ПЕРЕВЕДЕННЯ ПРИМІЩЕННЯ З НЕЖИТЛОВОГО В ЖИТЛОВИЙ ФОНД

Питання переведення нежилых приміщень в житловий фонд у вітчизняному законодавстві не закріплено, хоча в деяких країнах пострадянського простору воно узаконено (наприклад ст. 22 ЖК РФ). Дане питання в Україні є актуальним. Підтвердженням тому є надходження до державних органів офіційних запитів з проханням роз'яснення механізму переведення приміщень з нежилого фонду в житловий. Необхідно зазначити, що до другого читання у

Верховній Раді України готується текст проекту Житлового кодексу, в якому це питання закріплене.

У листі до Державного комітету України з питань регулярної політики та підприємництва (Держпідприємництво), щодо можливості переведення нежилых приміщень у житловий фонд, зокрема, роз'яснюється: «Додатково зазначаємо: власник приміщення має право оскаржувати в судовому порядку відмову у наданні дозволу або винесенні рішення щодо переведення нежитлового фонду у житловий і навпаки.»[1]

Як вже було зазначено вище, необхідність врегулювання даного питання є цілком необхідною. Можна запропонувати два шляхи вирішення цієї проблеми: суттєво доробити і вдосконалити вже існуючий Житловий Кодекс (або прийнятий новий), або, найпростіший, внести зміни до вже існуючого Житлового Кодексу.

Щодо можливих вимог для переведення нежилого приміщення в житловий фонд, якщо відповідні зміни (доповнення) будуть внесені, пропоную як обов'язкові визначити наступні:

- 1) Приміщення перебуває у власності фізичної, або юридичної особи, яка має надати дане приміщення для цільового використання своїм працівникам.
- 2) В результаті ремонту, перепланування відповідно до вимог чинного законодавства, приміщення повинно відповідати всім санітарно-технічним нормам і бути визнаним придатним для проживання.
- 3) До даного приміщення має бути облаштовано окремий вхід.

Очевидно, що наведений вище перелік є невичерпним, і якщо зазначене питання буде врегульовано на законодавчому рівні, то для цього буде використаний весь наявний досвід в нашій країні та за кордоном.

Самкова Анастасія Володимирівна
ФСП НТУУ «КПІ»

Науковий керівник:

Гожій Ірина Олексіївна, старший викладач ФСП НТУУ «КПІ»

РОЗВИТОК ІПОТЕКИ В УКРАЇНІ

Однією із із важливих елементів фінансово-господарського механізму в країнах із розвинутою ринковою економікою є застава нерухомого майна - іпотека, за допомогою якої гарантується виконання фінансових та інших зобов'язань об'єктів ринкових відносин. Іпотечні відносини мають багатовікову історію. Вони є невід'ємною складовою сучасних економічних систем.

На сьогоднішній день в нашій державі постає проблема щодо забезпечення і надання жилих приміщень малозабезпеченим і молодим сім'ям. На основі цих проблем Кабінет Міністрів затвердив перший перелік квартир в не добудованих приміщеннях для придбання по держпрограмі здешевленої іпотеки. Так з 15 травня «Ощадбанк» почне видавати іпотечні кредити на 15 років всього під 3% річних (зараз від банків мінімум 22%) для тих, хто потребує житла. Список необхідних для оформлення кредиту документів обіцяють оприлюднити днями. Це початок реалізації ініціативи президента «Доступне житло» для 1130000 черговиків (але, як обіцяють у міністерстві, заявки можуть подавати і інші потребують квадратних метрах). За 160-280 тисяч гривень плюс 3% на рік (ще 13% банку компенсує держбюджет, за 15 років набіжить до 120 000 гривень за відсотками) Українці зможуть отримати 1-2-кімнатну квартиру, правда, площа житла не може перевищувати 58 кв. м. Як заявляють експерти, закладеної в бюджет суми в 1 мільярд гривень вистачить, щоб компенсувати відсотки по кредитах 30 тисячам сімей. Квартиру можна буде купити в будь-

якому регіоні країни, незалежно від місця реєстрації потенційного позичальника. Під іпотеку підпадає тільки нове житло в недобудованих будинках, правда, економ: в Києві - максимум 7000 гривень за кв. м, в регіонах - 4 тисяч гривень. Але треба відразу внести до 25% вартості (40-70 тис грн.), і виплати по кредиту не повинні перевищувати 40% доходу сім'ї (мінімальна плата - 700-1200 гривень на місяць, що посилило для багатьох).

На думку експертів, що головною перешкодою стане перший внесок, через що багато хто, хто роками чекає від держави безкоштовного житла, навряд чи зможуть скористатися програмою, тому влада заявили, що будуть працювати і не з черговиками. Взагалі проект більше політичний, адже 30 000 квартир на мільйон бажаючих - це мізер», - говорить фінансовий аналітик Ігор Шевченко.

А ось незалежний експерт ринку житла Зоя Федорова впевнена - це перший крок для зменшення квартири череді: «Спекулянтів такі «ню-хрущовки» навряд чи зацікавлять, їм простіше відразу купити житло на вторинному ринку і здавати його в оренду, зате серед мільйона черговиків напевно знайдеться 30 тисяч, кого влаштують умови держави». Влада обіцяє: якщо процес піде, програму продовжать і на 2013 рік.

На сайті Мінрегіонбуду є пропозиції від будівельників, але поки тільки з регіонів, київських немає: квартири в Запоріжжі та Мелітополі по 4800 гривень кв. м, Рівне - по 5000, Івано-Франківську - по 5200-6200. Найдешевші у Полтаві, по 4500 гривень.

На думку незалежного експерта ринку житла Зої Федорової, побудувати квартири за ціною Кабміну реально, але це будуть «ню-хрущовки», причому місцева влада повинна допомогти з прокладанням комунікацій (вода, каналізація, електрика) і безкоштовним землевідведенням. До того ж, на думку багатьох експертів ринку нерухомості, ціна за квадратний метр сильно завищені, а високі відсотки за кредит - всього лише бажання банків перестраховатися. І головне, за словами аналітика МЦПД Олександра Жолудя, право на таке житло повинні мати тільки ті, хто стоїть в черзі: «Інакше люди з грошима пропишуть у своїй квартирі родичів, отримають право на поліпшення житлового становища, потім за дешеві гроші куплять квартиру, за рік два виплатять її вартість і продадуть.

Фінансові аналітики стверджують: багато чого з запропонованого Мінрегіонбудом варто поміняти. Адже, під 16% річних кредитувати не вигідно - зараз ставки 20-22%. «Влада повинна підняти відсоток компенсації банкам з 13 до 16-17% і прийняти закон про гарантії компенсації, тільки тоді таке кредитування стане масовим», - вважає фінансовий аналітик Ігор Шевченко.

У бюджеті 2012 на компенсацію відсотків по іпотечі закладено 1 мільярд гривень, а тому держава, на думку аналітика МЦПД Олександра Жолудя, цього року зможе допомогти не більш ніж 30 тисячам бажаючих з мільйона черговиків.

Чекараміт Тетяна Олегівна

ФСП НТУУ «КПІ»

Науковий керівник:

Гожій І.О., ст.викладач ФСП НТУУ «КПІ»

ПРИВАТИЗАЦІЯ ДЕРЖАВНОГО ЖИТЛОВОГО ФОНДУ: НЕДОЛІКИ І ПЕРЕВАГИ

Приватизація державного житлового фонду - це відчуження квартир (будинків), житлових приміщень у гуртожитках, призначених для проживання сімей та одиноких осіб, кімнат у квартирах та одноквартирних будинках, де мешкають два і більше наймачів, та

належних до них господарських споруд і приміщень (підвалів, сараїв і т. ін.) державного житлового фонду на користь громадян України [1].

Процес приватизації в Україні розпочався в 1992 році, коли був прийнятий Закон України «Про приватизацію державного житлового фонду». Згодом, темпи приватизації почали зростати, та разом з цим, почали виникати певні проблеми.

Говорячи про переваги приватизації державного житлового фонду, варто наголосити, що у більшості випадків житло громадянам передавалось безоплатно (хоча відомо, що приватизація може здійснюватись й на платній основі). Громадяни, отримавши таке житло у приватну власність, можуть розпоряджатись належним їм житлом на власний розсуд, укладати різноманітні правочини тощо. Громадянин може приватизувати житло, яке він наймає у будинках державного житлового фонду, або ж продовжувати користуватись цим житлом на умовах житлового найму.

За рішенням відповідних рад квартири зі статусом службових, які не підлягають приватизації, були переведені до державного житлового фонду, після чого громадяни України отримали можливість користуватися ними та приватизувати їх. Така процедура дозволила громадянам, які, у зв'язку з характером роботи, мають проживати поблизу місця роботи, отримати в приватну власність житло.

Що ж стосується негативного аспекту приватизації державного житлового фонду, то слід сказати, що достатньо велика частина житлового фонду потребує ремонту, і, зрозуміло, що громадяни, які проживають в такому житлі не завжди бажають приватизувати його. На жаль, ту частину житлового фонду, яка потребує покращення технічного стану, наразі неможливо привести у належний технічний стан у зв'язку з відсутністю необхідних коштів. Інколи трапляються ситуації, коли місцеві органи влади та управління відмовляють громадянам у їхньому праві на приватизацію житла, користуючись при цьому певною невизначеністю в законодавстві з приводу окремих питань щодо приватизації квартир в будинках, що потребують ремонту. Звичайно, держава здійснює ряд заходів, пов'язаних, перш за все, з ліквідацією аварійного стану житла (в якому неможливо забезпечити безпечне проживання людей), що підлягає приватизації, та все ж залишаються невизначені питання, проблеми, які необхідно вирішувати. Найбільшою проблемою і недоліком на сьогоднішній день залишається порушення вимог, норм законодавства місцевими органами влади. Доволі часто зустрічаються такі випадки, коли громадянам відмовляють в приватизації житла, не маючи достатніх підстав на це. Так, наприклад, не підлягає приватизації житло, яке знаходиться в аварійному стані, тому часто ті будинки, які вже існують 100 років, були реконструйовані і не знаходяться в аварійному стані, включаються до планів реконструкції житлового фонду. Насамперед, таке порушення відбувається для перешкоджання здійсненню приватизації квартир в престижних будинках.

Отже, процес приватизації має як позитивні моменти, так і певні невирішені проблеми. Проте їх можна вирішити шляхом вдосконалення законодавчого підходу щодо проблемних питань приватизації, вдосконалення роботи органів влади, підвищення правосвідомості чиновників, відповідальності за правопорушення. Звичайно, громадяни також мають бути обізнаними в цьому питанні, аби мати змогу захистити свої права.

Список використаних джерел:

1. Закон України «Про приватизацію державного житлового фонду» від 19. 06. 1992 року №2482 – XII

СЕКЦІЯ №20. АДМІНІСТРАТИВНИЙ МЕНЕДЖМЕНТ: «СОЦІОІНЖЕНЕРНИЙ ПІДХІД В АДМІНІСТРАТИВНОМУ МЕНЕДЖМЕНТІ НА ШЛЯХУ ПОДОЛАННЯ СИСТЕМНОЇ КРИЗИ»

Куратор секції: к. філос.н., доцент кафедри філософії Коваль О.А.

Секретар секції: Балашов Д.В.

Арабська Юлія Валентинівна

ФСП НТУУ «КПІ»

Науковий керівник:

Русакова С.М., к.філос.н., доцент ФСП НТУУ «КПІ»

ВНУТРІШНЯ ТА ЗОВНІШНЯ МОТИВАЦІЯ ЧЛЕНІВ ПЕРСОНАЛУ ОРГАНІЗАЦІЇ

Результати діяльності будь-якої організації залежать від того, як побудовано робочий процес. Разом з тим, говорячи про організацію, чи не в першу чергу, мається на увазі її персонал, який є безпосереднім учасником даного процесу; ефективність діяльності персоналу організації прямо залежна від досконалості управління та мотивації як складової управління.

Під мотивацією розуміється сукупність внутрішніх та зовнішніх рушійних сил, які спонукають людину до діяльності, визначають межі та форми діяльності та надають цій діяльності спрямованості на досягнення визначених цілей.

Мотивація трудової діяльності є складним і в певній мірі стійким процесом, що зумовлений особистими характеристиками людини та необхідністю вгамування її потреб та їх відповідності зовнішнім умовам діяльності. Однак, варто зазначити, що готовність та бажання людини виконувати свою роботу є одними з основних факторів, що позитивно впливають на функціонування організації, чим і виправдовуються певні витрати на пошук та використання методів мотивації.

Проведені дослідження свідчать, що немає ідеальної моделі мотивації; необхідно застосовувати різні методи мотивації діяльності до кожного члена персоналу. Це залежить від потреб того чи іншого працівника.

Однак є ще дещо, що необхідно враховувати керівникові у роботі з персоналом – існування так званої «внутрішньої» та «зовнішньої» мотивації. Із «внутрішньою» мотивацією ми маємо справу, коли отримуючи завдання, працівник у своїй діяльності керується своїми особистісними якостями, такими, як, наприклад, совість, відповідальність, цілеспрямованість тощо; із «зовнішньою» мотивацією – коли разом із завданням, працівник має отримати і збудник мотиву до виконання завдання, наприклад, матеріальна винагорода, корпоративна культура організації, інші блага, які отримає виконавець внаслідок зробленої роботи.

Деякі автори вважають, що в дійсності не існує чіткого розмежування мотивації на «внутрішню» та «зовнішню». Можливо, що мотив одночасно породжений двома системами мотивації. Управлінцеві ж важко дати однозначну відповідь на запитання, яка із систем мотивації ефективніша, адже працівник, мотивований «внутрішньо» не завжди краще виконає роботу за працівника, у якого превалує «зовнішня» мотивація і навпаки.

Однак із використанням методів соціальної інженерії, яка покликана організувати виробничий процес та управління ним, можна змінити мотивацію діяльності працівників організації, викликати у людей бажання працювати більш активно і ефективно.

Балашов Дмитрий Валерьевич

ФСП НТУУ «КПИ»

Научный руководитель:

Коваль Е. А., доцент, к. ф. н. ФСП НТУУ «КПИ»

АДМИНИСТРИРОВАНИЕ ПРОЦЕССОВ СОЗДАНИЯ И ЭФФЕКТИВНОГО УПРАВЛЕНИЯ ГОРОДОМ КАК БРЕНДОМ

На современном этапе развития общества, в эпоху глобализации, в связи с усилением и интенсификацией конкуренции между отдельными городами становится актуальным вопрос о конструировании бренда города и разработки стратегии его продвижения в эпицентр глобального информационного пространства. Городской брендинг традиционно рассматривается как один из наиболее важных элементов позиционирования городов. Существует необходимость в дальнейшем исследовании данной проблематики, а также в адаптации существующих теоретических и практических знаний по вопросам разработки механизма продвижения города как бренда на глобальной арене.

На сегодняшний день города конкурируют как за традиционные ресурсы, необходимые для обеспечения их полноценного развития (трудовые ресурсы, инвестиции, технологии, лидирующие позиции в международных рейтингах), так и за уникальные – туристическую привлекательность, известные персоны, спортивные объекты и т.д. Соответственно, уровень их конкурентоспособности определяется или более эффективным использованием ресурсов, которые удалось привлечь, или наличием уникальных ресурсов, которые в совокупности формируют привлекательное предложение города для мирового сообщества и бизнес структур.

Важным моментом в конструировании города как бренда является полная невозможность его успешного существования без продуманной концепции городского брендинга. Это происходит из-за отсутствия государственной, муниципальной и документационной поддержки программы развития, а также из-за отсутствия механизма её реализации.

Механизм реализации городского брендинга может осуществляться только на основе социального партнерства, которое предполагает единство цели партнеров при разности их задач и частных интересов. Приступая к формированию консорциума по брендингу города, следует объяснить потенциальным участникам их выгоды, а именно какие ценности бренда будут работать на них. Для власти, в зависимости от конкретной ситуации, могут быть важны разные мотивы: в одном случае – забота об экономическом развитии города через туризм и привлечение инвестиций; в другом – забота о репутации администрации, влияние на избирателей, консолидация местного сообщества вокруг решения городских проблем.

Городской брендинг невозможен без формирования институтов брендинга. Ведущее организационное звено зависит от двух факторов: от целевой направленности и от активности креативного класса города. Если главной целевой аудиторией являются инвесторы, то во главе процесса оказываются городские предприятия и агентства экономического развития. В случае, когда брендинг нацелен больше на туристическую привлекательность, эпицентром активности становятся туристические компании, местные рестораторы, транспортные компании и т.д. Как было сказано выше, распределение активности в инициировании брендинга города зависит от того, насколько большой и влиятельный креативный класс города (группа населения, открытая к разработке и

внедренню інновацій) і має ли он представительство в різних слоях місцевого суспільства, наприклад, таких як ділові кола, державні службовці, громадські організації, СМІ.

Можно виділити три організаційні (адмініструючі) моделі брендингу міста. Перша модель – адміністративна, згідно якої ініціатором формування бренду міста виступають державні інститути або муніципальна влада. Частіше за все інтерес чиновників до формування бренду міста пробуджується при підготовці до глобальних заходів, які можуть посилити імідж міста, що в подальшому приведе до притоку інвестицій і прибутку. Друга організаційна модель: брендинг ініціюється бізнесом, основна задача якої заключається або в стимулюванні продажів товарів і послуг місцевих виробників (експортне напрямлення), або з метою приваби до міста нового бізнесу і інвестицій (імпортове напрямлення). Третя модель – громадянська, при якій брендинг ініціюється різними місцевими громадськими організаціями або окремими громадянами.

В брендингу необхідна координуюча, але необов'язково керівна структура. Відносно розподілу ролей в брендингу можна сказати, що кожна сторона вкладає в загальну справу те, що має: влада – адміністративний ресурс, бізнес класи – фінансування, містяни – ідеї, широку громадську підтримку і поширення інформації.

Скоординувати всі роботи по брендингу, спланувати їх за часом реалізації і за ресурсним забезпеченням можна двома найбільш оптимальними варіантами механізмів виконання концепції бренду. Перший варіант – загальна координація процесу, основою якої є спільний план реалізації (розробка конкретних програм; інвестиційних проєктів; нормативно-правових актів; публічних заходів, спрямованих на реалізацію концепції бренду; створення проєктів по перетворенню бренду міста в міську середовище – простір, інфраструктура, культурна і громадська життя міста, управління, інформаційна середовище). Другим варіантом – це організація (адміністрування) міста, в якій головним механізмом реалізації брендингу стає відповідна довготривала цільова програма.

Таким чином, на сьогоднішній день містам необхідно розробляти брендингові проєкти, програми і стратегії для комфортного соціального і ефективного економічного існування.

Карпенко Вікторія Ігорівна

ФСП НТУУ «КПІ»

Науковий керівник:

Федорова І.І., к.філос.н., професор ФСП НТУУ «КПІ»

НАПРЯМ ПРОЄКТНО-ОРІЄНТОВАНОЇ ОСВІТИ ЯК НОВИЙ ПІДХІД ДО УПРАВЛІННЯ ЗНАННЯМИ

В сьогоднішньому процесі розвитку суспільства, - в умовах, що пов'язані з процесом глобалізації, міжкультурної комунікації та стрімким розширенням інформаційного простору, важливості набуває питання щодо якості підготовки висококваліфікованих фахівців. Щодня ми спостерігаємо наслідки науково-технічного та соціального прогресу, також кризових економічних, демографічних, політичних чи то інших явищ, це неминуче відображається на якості освіти, і звичайно, тим самим загострюються проблеми формування нового покоління. Перехід до ринкової моделі економіки ставить перед суспільством нові соціальні запити і

неможливо з ними не рахуватися. Ці нові запити змушують переглянути основні підходи до управління у вищих навчальних закладах та трансформувати їх у відповідність до реальних потреб, що сьогодні турбують абітурієнтів, студентів, роботодавців, адже, головна ціль освіти це здобуття високого рівня якості підготовки спеціалістів, поєднання професіоналізму та творчої, креативної складової. Новий час кидає університетам майже «виклики», які заключаються в значно збільшеному запиті на освітні послуги, при цьому постійно з'являються нові міждисциплінарні, освітні задачі і при цьому доповнюється це все катастрофічною нестачею державних коштів задля забезпечення якісної освіти.

Але задля повного, поетапного реформування системи освіти чи змушені ВНЗ повністю зруйнувати традиції своєї проробленої роботи? Та звичайно, - «руйнувати – не будувати», тому постає питання: яким чином зберегти традиційні механізми управління, включаючи при цьому в роботу нові підходи та методи управління?

Основними напрямками комплексного реформування вищої школи повинні бути: рівність доступу до безкоштовної освіти, модернізація системи освіти, ефективне управління та звичайно фінансування. Одним з головних факторів впливу на реорганізацію - є орієнтація на провідні університети європейських країн. Ці ВНЗ рішуче трансформують традиційну модель університету на модель проектно-орієнтованої освіти. Тобто студенти самі повинні аналізувати та вирішувати реально існуючі проблеми. Наприклад, для майбутніх управлінців це буде невід'ємним досвідом. Сучасні підходи до управління в ВНЗ, виділяючись кожен своєю специфікою, мають дещо спільне. Всі вони вважають за належне та дуже потрібним – достатньо високий рівень організаційної культури, наявність більшості професійних (та головне) - ініціативних співробітників.

Наголос в такому університетському менеджменті потрібно поставити на процесі розробки спеціального соціального механізму управління університетом, що забезпечуватиме його сталий розвиток. Такий соціальний механізм включатиме в себе сукупність організаційної структури, певних соціальних технологій та організаційну культуру. Особливо важливою рисою університетського управління є його практична направленість, адже тільки на практиці можна виявити недоліки, виправити їх та вдосконалити всю систему.

Таким чином, сьогодні така діяльність в сфері освітніх послуг розглядається не тільки як спосіб підвищення її якості, а й як допоміжний напрямок розвитку усіх інших сфер суспільного життя. Зрозуміло, що інноваційні технології в навчанні потрібно впроваджувати з високою відповідальністю, бо розглядаються вони як довготривалий вклад у наше майбутнє. Інноваційний напрям сучасної освіти вимагає створення відповідних структур, активного освітнього середовища, що в майбутньому приведе до створення системи гнучкого управління та підтримки відкритого стилю взаємозв'язку, адже результатом інноваційної освіти є виведення ВНЗ на чіткий режим самоорганізації та самовдосконалення. Адже саме університет являється центром виробництва інтелектуального потенціалу суспільства.

Маслова Орина Олександрівна

ФСП НТУУ «КПІ»

Науковий керівник:

Федорова І.І., к.філос.н. професор ФСП НТУУ «КПІ»

ДУХОВНА БЕЗПЕКА УКРАЇНСЬКОЇ НАЦІЇ ЯК УМОВА ЇЇ СТАЛОГО РОЗВИТКУ

Культура і духовність є виміром кожної цивілізованої нації, що формується і розвивається протягом тисячоліть. Якщо в країні нівелюються духовні цінності – її народ приречений на загибель. В складних кризових умовах, в яких опинилася українська нація, єдиним шляхом її відродження може бути збереження її духовного формування, системи глибинних моральних та релігійних цінностей. Коли суспільство сповідує гуманістичні цінності - цілі і засоби її досягнення будуть також високими і гуманними.

Одиницею виміру духовності вчений М. Боришевський вважає ціннісні орієнтації. У систему цінностей, в контексті яких функціонує духовність, входять моральні, інтелектуальні, естетичні, світоглядні, екологічні, громадянські та інші цінності. Зміна ціннісних орієнтацій в інформаційному суспільстві зумовлена трансформацією стандартизованих наборів моральних преференцій. Внаслідок цього члени інформаційного суспільства отримують здатність до нетипового планування власного життя з-за більш високого ступеня свободи у виборі моральних пріоритетів.

В історії українського народу особливе місце завжди займало християнство, в основі якого лежали міцні моральні та духовні засади. Зараз ми спостерігаємо, як на тлі різноманітних економічних та політичних негараздів руйнуються ці віковічні засади суспільства, скорочується виховна та просвітницька робота в школах та вузах, погіршується сімейне виховання, спостерігається тотальне послаблення інституту сім'ї. Формування дітей та молоді відбувається під впливом медіа культури, що активно пропагують всюдозволеність, сумнівні цінності, шкідливі звички. Усе це ставить під загрозу майбутнє молодого покоління та руйнує моральне, духовне і фізичне здоров'я нації.

Для українського суспільства проблему духовної безпеки актуалізують такі чинники:

- криза світоглядних засад на пострадянському просторі, яка зумовлена зламом старих та несформованістю нових стратегічних пріоритетів;
- вимивання традиційних національних цінностей українського народу та нав'язування масовій свідомості примітивних смислів споживання як наслідок глобалізаційного процесу;
- відсутність духовно-релігійної, культурної та громадянської самоідентифікації значної частини населення та ін..

Обережність авторів у використанні терміна «духовна безпека» більшою мірою пояснюється наявністю в суспільній свідомості пам'яті про негативну роль ідеології як засобу духовного насильства над людиною в нашому історичному минулому. Часткове ототожнення в масовій свідомості понять «духовність» і «релігійність» також не сприяє входженню терміна в науковий обіг, хоча ця кореляція є істотною як з точки зору генезису поняття «духовність», так і його змісту.

На думку О. Лановенка, девальвація вищих цінностей спроможна викликати катаклізми планетарного масштабу. Тим самим він виокремлює проблему духовної безпеки. Проблема духовної безпеки — це не тільки збереження духовних цінностей нації, держави, людства, вона є захистом функціонування всієї духовної сфери суспільства. Завдяки функціонуванню соціокультурних інститутів науки, освіти, моралі, мистецтва і релігії в духовній сфері

формується ціннісні засади суспільства, задовольняються духовні потреби та виробляються духовні блага нації та людства.

Отрошенко Анна

ФСП НТУУ «КПІ»

Науковий керівник:

Коваль О.А., к філос.н., доцент ФСП НТУУ «КПІ»

СОЦІАЛЬНА ІНЖЕНЕРІЯ ЯК ЗАСІБ ГАРМОНІЗАЦІЇ УПРАВЛІНСЬКИХ ВІДНОСИН

Управлінські відносини стали ключовими в нашому суспільстві. І тому необхідність дослідження даного питання не втрачає своєї актуальності. Хоч і розроблено багато різноманітних теорій, наукових праць по управлінню, все ж вдосконалення даного процесу є нашим першочерговим завданням.

Соціальна інженерія є перспективним напрямком науково-практичної діяльності і останнім часом використовується все частіше для вирішення проблем, що диктуються сучасною епохою, не залишаючи осторонь і управління. Зацікавленість, яка проявляється по відношенню до методів соціоінженерії є цілком виправданою, адже у світлі сучасного економічного розвитку необхідність у впровадженні ефективних технологій є найголовнішим.

Термін «соціальна інженерія» зазвичай вживається для визначення особливої діяльності, яка спрямована на зміну та регулювання різноманітних соціальних систем та управління ними. Проте не можна обмежуватися лише одним тлумаченням цього поняття, адже насправді їх існує безліч, просто головна ідея залишається незмінною. Варто виходити з того, що соціальна інженерія – це певний різновид управлінської діяльності, яка здійснюється керівниками підприємств та організацій разом з представниками соціологічного напрямку. І які завдяки своїм знанням та практичному досвіду можуть внести суттєві зміни в діяльність організації, адже досить часто ми можемо спостерігати, що здавалось би таким успішним бізнесменам-керівникам не вистачає саме соціологічних навиків для здійснення реформ, впровадження чогось дійсно нового та дієвого, з врахуванням всіх попередніх недоліків та внесенням відповідних коректив.

Досить важливим є те, що соціальна інженерія виступає як засіб консолідації теорії та практики в управлінських відносинах. Так як соціальна інженерія є формою управлінської діяльності, то головним об'єктом даної діяльності буде створення соціальних систем штучного типу, які б на практиці відповідали науковим уявленням та концепціям. Використання наукових знань та методів у процесі зміни та оптимізації соціальних систем – є головним завданням соціального інженера.

Якщо розглядати історію соціальної інженерії на Заході, то потрібно зазначити, що там вона є сферою міждисциплінарного знання. Вона є своєрідним центром для таких наук як економіка, соціальна психологія, прикладна соціологія, які звичайно направлені на вирішення практичних проблем.

Дуже важливим є те, що при створення соціальних технологій та проектів, які спрямовані на реалізацію глобальних програм, необхідно забезпечувати системний та комплексний характер соціоінженерної діяльності. Потрібно здійснити цілий ряд процедур: соціоінженерний аналіз, вибір правильної стратегії, прогнозування на майбутнє, управлінське консультування, контроль за виконанням проекту, оцінка експертів.

В наш час управлінські відносини часто позбавлені гуманності та духовності. Тому соціальна інженерія має стати тим ланцюгом, який зуміє поєднати та надати гармонії взаємовідносинам як між керівником та підлеглим, так і між суспільством та організацією.

Солодка Оксана Сергіївна

ФСП НТУУ «КПІ»

Науковий керівник:

Балакірова С.Ю., к.філос.н., доцент ФСП НТУУ «КПІ»

ПРОБЛЕМА ОРГАНІЗАЦІЙНОЇ КОМУНІКАЦІЇ В КОНТЕКСТІ ФОРМУВАННЯ СУЧАСНОЇ КОРПОРАТИВНОЇ КУЛЬТУРИ

В сучасних умовах кризового стану суспільства особливо важливим є впровадження нових управлінських стратегій, які б ефективно використовували весь потенціал організації. Резерви розвитку можна знайти в нематеріальних факторах управління, тому актуальним є формування корпоративної культури, яка б сприяла зміцненню колективу та спрямовувала його діяльність відповідно до місії та цілей організації. У цьому контексті перспективним є розгляд проблеми організаційної комунікації в контексті формування сучасної корпоративної культури.

Сучасний дослідник Співак В.А. визначає корпоративну культуру як «систему матеріальних і духовних цінностей, проявів, що взаємодіють між собою, властивих даній корпорації, що відображають її індивідуальність і сприйняття себе та інших в соціальному і матеріальному середовищі, що проявляються в поведінці, взаємодії, сприйнятті себе і оточуючого середовища» [1, с. 27]. У створенні корпоративної культури важливу роль відіграє організаційна комунікація, яка відображає систему ділових зв'язків всередині організації та взаємовідносини з партнерами. Організаційна комунікація виступає ефективним шляхом для впровадження корпоративних норм і цінностей, які репрезентують місію компанії.

Ефективна стратегія розвитку організаційної комунікації є основою всього управлінського процесу, адже вона спрямована на координацію зусиль різних спеціалістів для досягнення поставленої цілі, формування корпоративної ідентичності, створення колективу працівників зі спільними цінностями, стандартами поведінки і певним ступенем довіри один до одного. Основними елементами організаційної комунікації є відправник, повідомлення, канал, код, одержувач, шуми (перешкоди), та зворотній зв'язок. Важливим фактором ефективності є зменшення перешкод в каналах організаційної комунікації, причинами яких можуть виступати некомпетентність персоналу, неефективна організаційна структура, інформаційні перевантаження, конфлікти в організації тощо. На ефективність організаційної комунікації також впливають володіння навичками ділового спілкування і розуміння специфіки комунікативного процесу.

Зазначимо, що вдосконалення організаційної комунікації сприятиме розвитку процесу взаємодії і взаєморозуміння працівників на основі суб'єктних відносин, тобто партнерства, а також позитивно впливає на розвиток комунікативної компетентності. Керівникам не потрібно недооцінювати роль організаційної комунікації в стратегії розвитку корпоративної культури, адже ділове спілкування репрезентує імідж організації на всіх рівнях її діяльності.

Для розвитку корпоративної культури, яка б адекватно відображала діяльність організації необхідним є донесення до всіх співробітників мети, цілей та філософії компанії. Організаційна комунікація виступає важливим чинником для передачі такого роду

інформації, а отже сприятиме підвищенню адекватного розуміння співробітниками діяльності організації та своєї ролі в цьому процесі.

Таким чином, організаційна комунікація дозволяє впливати на розвиток корпоративної культури завдяки налагодженню комунікативних потоків як на всіх рівнях. Комунікація виступає важливим фактором при формуванні сучасної корпоративної культури, адже ефективно ділове спілкування виступає важливим чинником оптимізації діяльності сучасних організацій.

Солодчук Дар'я Олександрівна

ФСП НТУУ «КПІ»

Науковий керівник:

Балакірова С.Ю., к.філос.н., доцент ФСП НТУУ «КПІ»

ФАНДРАЙЗИНГ ЯК ІННОВАЦІЙНА ТЕХНОЛОГІЯ АРТ-МЕНЕДЖМЕНТУ

У процесі пошуку нових управлінських стратегій проблема фандрайзингу є особливо актуальною. У сучасному суспільстві існує досить велика кількість установ та організацій, які потребують ресурсів на впровадження різноманітних проектів та на розв'язання соціальних проблем, з іншого – не менша кількість організацій, фондів та установ, які мають значні фінансові ресурси і які готові надати благодійну допомогу на реалізацію художніх проектів. В той же час, саме пошук ресурсів і є однією з основних проблем запровадження сучасних арт-проектів.

Американські дослідники Дж. Д. Олександр, К. Дж. Карлсон визначають фандрайзинг, як процес залучення грошових коштів та інших ресурсів організацій з ціллю реалізації як конкретного проекту, так і серії проектів, об'єднаних однією спільною ідеєю. Проте, фандрайзинг це не тільки пошук коштів. Це також пошук потенційних меценатів та спонсорів, які поділяють місію установи, хочуть допомогти їй у досягненні цілей.

Фандрайзинг застосовується в різних напрямках роботи – від різних волонтерських програм і до залучення коштів для впровадження проектів в некомерційних організаціях, в тому числі в арт-менеджмент (Арт-менеджмент – це діяльність по управлінню мистецькими проектами). Діяльність художника в культурі розкривається через художні комунікаційні канали з глядачем, слухачем, читачем. І саме арт-менеджери допомагають реалізувати проекти та реалізувати комунікаційну взаємодію. І при роботі менеджери використовують фандрайзинг для пошуку фінансів, устаткування тощо.

Організації, які надають благодійну допомогу, переважно надають її там, де існують юридичні та інші гарантії, що надані кошти не будуть використовуватися у комерційних цілях, і віддають перевагу недержавним, неприбутковим організаціям (НДО).

Однак потенціал донорських організацій, яких у світі нараховується близько 50-ти тисяч, використовується недостатньо з ряду причин. Близько 8-9 з 10 проектів, які подаються на фінансування, відхиляється. Труднощі полягають в складності отримання фінансування, значних зусиллях при підготовці проекту, значному період часу з моменту складання заявки до отримання гранту і, при цьому, відсутності гарантії отримання коштів. Також, ще це і мала ознайомленість з правилами, які діють на Заході для подачі заявок на фінансування. Малий досвід звернення до фондів на рівні західних професійних стандартів. Тому організації не в змозі отримувати гранти для здійснення своїх арт-проектів.

Крім того, складність у проведенні етапів роботи по фандрайзингу – це відсутність професійного підходу до питання залучення благодійної допомоги. Найбільш часто зустрічаються дві: непрофесійність арт-менеджера в правильному зверненні до даного фонду

чи навіть не компетентність в питанні, чи відповідає даний проект пріоритетам фонду, тобто чи надає донор кошти на таку діяльність. Все це є наслідком неправильної організації роботи у даному напрямку.

Переваги фандрайзингу полягають в можливості залучити кошти на визначений період часу, що забезпечить стабільну діяльність по реалізації визначеного напрямку, проекту чи програми.

Таким чином, ефективне використання фандрайзингу передбачає не тільки пошук фонду, який профінансує арт-проект, а і у професійній роботі арт-менеджера по підготовці документів, вчасній їх подачі, а також пошуку профільних фондів з надійною рекомендацією. Від того, як спрацює арт-менеджер залежить майбутнє проекту, його популярність та ефективність фандрайзингу.

Стратієнко Анна Анатоліївна

ФСП НТУУ «КПІ»

Науковий керівник:

Балакірова С.Ю., к.філос.н., доцент ФСП НТУУ «КПІ»

СПЕЦИФІКА ЗАСТОСУВАННЯ ТРЕНІНГОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ФОРМУВАННІ КОНФЛІКТОЛОГІЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ КЕРІВНИКА

Сучасний стан розвитку українського суспільства потребує запровадження інноваційних форм управління. У контексті інформаційного суспільства важливою складовою професійної компетентності є комунікативна, зокрема її конфліктологічна складова. За таких умов, перспективними, щодо виявлення специфіки формування конфліктологічної компетентності, є проблема застосування тренінгових технологій.

Необхідно зазначити, що у сучасному науковому дискурсі існує різноманітне трактування тренінгу, як методу що включає в себе сукупність різних форм, прийомів, способів і засобів, що використовуються у соціально-психологічній практиці. У цьому контексті російський вчений Ю.Н Ємельянов визначає тренінг «...як групу методів розвитку здібностей до навчання та оволодіння складними видами діяльності». На думку автора, тренінг акцентує увагу на перепрограмування моделі управління поведінкою та діяльністю. У ході тренінгу значно ефективніше зважуються питання розвитку особистості, успішно формуються комунікативні навички. Тренінг дає змогу учасникам свідомо переглянути сформовані раніше стереотипи і вирішувати свої особистісні проблеми.

Зазначимо, що розвиток конфліктологічної компетентності керівника, акцентує увагу на вмінні керівника розв'язувати, діагностувати та попереджати конфліктні ситуації в процесі управління. В якості психологічних складових конфліктологічної компетентності особистості дослідники називають: гнучкий індивідуальний стиль керівництва, особливий когнітивний стиль, творче мислення, відкритість, конфліктостійкість, володіння емоціями, уточнення бажань та можливостей, установка на співробітництво, рефлексивна культура, культура саморегуляції, комунікативні вміння, сензитивність та інше.

Вивчаючи стратегії формування комунікативної компетентності, російська дослідниця Е.В Сидоренко, репрезентує один із методів розвитку комунікативної компетентності, драму спілкування, та виокремлює її як універсальну одиницю.

Автор стверджує що, виділення драм спілкування допомагає уявити спілкування метафорично, і ці метафори легко сприймаються і пізнаються учасниками тренінгу. Треба додати, що використання даної концепції дозволяє розвинути комунікативні уміння, що сприяють у вирішенні конфліктів.

Отже, тренінгові програми повинні стати невід'ємною частиною процесу формування конфліктологічної компетентності керівника. Застосування цих тренінгових технологій вимагає значного інвестування в технологію для ефективного використання. Проте результатом може стати досягнення основної мети навчання – збіг інтересів керівника і підприємства.

За таких умов, використання соціально-психологічного тренінгу дозволяє через ігрові форми моделювання конфліктних ситуацій відпрацювати вміння та розв'язувати за допомогою різних комунікативних стратегій.

Шевчук Юлія Анатоліївна

ФСП НТУУ «КПІ»

Науковий керівник:

Балакірова С.Ю., доцент ФСП НТУУ «КПІ»

ПРОБЛЕМА КОМАНДОУТВОРЕННЯ ЗА КОНЦЕПЦІЄЮ Р.М.БЕЛБІНА

Актуальність теми командування пов'язана зі змінами в сфері управлінської діяльності сучасної організації, оскільки її найважливішим ресурсом є персонал, а її ефективна одиниця – це згуртована команда. У сучасному науковому дискурсі проблема командування досліджується в контексті різних методологічних підходів. Одним із перспективних підходів є рольовий підхід, що пов'язаний з концепцією символічного інтеракціонізму Дж. Г. Міда. Дана концепція дозволяє розглянути діяльність в організації як особливу систему соціальної взаємодії, яка пов'язана з положення та функціями індивіда в групі, тобто роллю.

Прибічники рольового підходу до проблеми командування стверджують, що командування – це поліпшення діяльності команди через функціональний поділ діяльності кожного, тобто уточнення ролей. У процесі діяльності кожен член команди знає свою роль та ролі інших, які очікування є у нього відносно інших і в інших у відношенні до нього. Отже, відповідно до рольових підходів формування управлінської команди передбачає реконструювання управлінського процесу, визначення для нього критичних позицій, описання та визначення необхідних здібностей та функцій для вирішення поставлених задач, пошук людей для реалізації визначених дій.

Треба зазначити, що рольові підходи мають різні ефективні аспекти, різну диференційну чутливість: якщо один підхід можна використовувати в кризових ситуаціях, то в ситуації збою в системі необхідно скористатися іншою моделлю рольового підходу, наприклад, моделлю Т.Ю.Базарова [«Управление персоналом». Под ред. Базарова Т.Ю., Еремина Б.Л. 2-е изд., перераб. и доп. – М.: ЮНИТИ, 2002. – 560 с.]. За визначенням англійського дослідника Р.М.Белбіна, ролі пов'язані з типовими моделями конструктивної поведінки людей в команді [Р.Мереди Белбин, «Типы ролей в командах менеджеров». Пер. с англ. М.: НИРРО, 2003. – 232]. Ефективною стороною моделі Белбіна є діагностичний інструментарій, який допомагає визначити ступінь відповідності певної ролі здібностям і внутрішнім установкам людини – учасника команди. Основною особливістю для формування ефективної команди є пошук та підтримання балансу ролей для конкретної ситуації. Треба зважати на те, що склад управлінських команд як правило здійснюється на базі вже сформованої основи команди.

Необхідно врахувати і те, що різні рольові моделі неможливо використовувати одночасно. Адаже для того, щоб сформувати команду в конкретному випадку, можна обрати підхід з максимальною диференціальною чутливістю стосовно ситуації. Зазначимо, що застосування моделі Белбіна виявляє свою ефективність в умовах кризових, конфліктних ситуацій,

пов'язаних з можливими протиріччями всередині команди, оскільки взаємодія між різними особистостями може створювати конфліктогенну ситуацію. У такому контексті основне завдання пов'язане з виявленням цих рольових конфліктів, протиріччя також з прийняттям необхідних дій для послаблення рольової невизначеності в команді.

Додамо, що на основі моделі Белбіна складено тест, який дозволяє за результатами самооцінки працівників організації визначити ті ролі, які працівник вважає для себе найбільш характерними. Тест дозволяє визначити ступінь співвідношення обраної ролі психологічним характеристикам людини. Крім того результати тесту дозволяють скоординувати діяльність команди через збалансований рольовий розподіл.

Таким чином, рольові підходи до командоутворення пов'язані з вимогами управлінської діяльності та дозволяють гармонізувати діяльність кожного члена команди, актуалізуючи творчий потенціал кожного.

**СЕКЦІЯ №21. PR: «PR І СОЦІАЛЬНА РЕКЛАМА ЯК ІНСТРУМЕНТ
ГАРМОНІЗАЦІЇ І РОЗВ'ЯЗАННЯ КРИЗИ ЦІННОСТЕЙ»**

Куратор секції: Польська Т. Д., к. філос.н., доцент кафедри філософії, викладач кафедри філософії Петрова С.О.

Секретар секції: Павленко В.В.

Жеребко Ірина Сергіївна

ФСП НТУУ «КПІ»

Науковий керівник:

Польська Т.Д., к. філос. н., доцент ФСП НТУУ «КПІ»

ПРОБЛЕМА ВИКРИВЛЕННЯ ГУМАНІСТИЧНИХ ЦІННОСТЕЙ В ІНТЕРНЕТ-РЕКЛАМІ

В сучасних умовах глобалізації інтернет стає одним з найбільш динамічним у своєму розвитку явищем в суспільстві. Не менш динамічною є і реклама, яка сьогодні стала невід'ємним атрибутом життя людини. Тож не дивно, що реклама досить швидко проникла в інтернет, практично відразу ж, як тільки він став доступний для широкого кола користувачів. Саме інтернет-реклама стає вагомим маркетинговим інструментом, що найчастіше застосовується рекламодавцями для просування товарів і послуг у Мережі.

Проте необхідно зазначити і негативний вплив глобалізації на суспільство, який проявляється в тому, що сучасні рекламні інформативні технології спотворюють досі існуючі в суспільстві орієнтири на принципи гармонії, традиції та гуманізму. Загальновідомий факт, що Інтернет від початку свого комерційного застосування став чи не наймогутнішим виразником і концентратором людських слабкостей: аморальності, розпущеності, жорстокості, підступності, безвідповідальності, дурості та ін.

Як і будь-яка реклама, інтернет-реклама дозволяє маніпулювати волею споживача. Вона викривляє структуру цінностей, коли останні урівнюються або навіть підміняються цінностями, що призводять до дегуманізації суспільства. Реклама виступає одним з найважливіших джерел формування системи нових цінностей в суспільстві. Вона створює навколо людини особливе середовище існування. Хоча вона і звернена, насамперед, до окремої людини з її потребами, бажаннями і мріями, проте фактично апелює до колективного несвідомого. Реклама не розвиває інтелектуальні здібності, її основне завдання - це примусити аудиторію споживати. І найчастіше для досягнення цих цілей використовуються малохудожні прийоми, такі як, демонстрація еротики, агресії, використання прийомів впливу, що руйнують психіку людини та ін. Найбільш вразливою та незахищеною від рекламного впливу аудиторією є діти та підлітки, оскільки саме вони є найактивнішими користувачами Інтернету та перебувають в активному пошуку власних орієнтирів, їхня психіка є ще несформованою та недостатньо стійкою, щоб самостійно чинити опір пагубному навіюванню реклами.

Основними проявами викривлення гуманістичних цінностей суспільства через мережу Інтернет є використання рекламних повідомлень сумнівного змісту, а саме тих, що апелюють до сексу, насильства, азартних ігор, нарко- та алкопропаганди, терористичної, екстремістської та сектантської інформації та ін. Також негативним результатом використання реклами в Інтернеті є підвищення рівня шахрайства та незаконної торгівлі контрафактною продукцією, що в свою чергу підриває економіку країни. Яскравим прикладом прояву аморальності в інтернеті є поширення примусової і агресивної реклами

еротичного характеру, так званий порнобанер. Сюди відноситься демонстація порнографії, включаючи дитячу, сексуальної експлуатації неповнолітніх та ін. У зв'язку з цим виникає ряд моральних, естетичних і педагогічних проблем, оскільки, наприклад, звичайна дитяча цікавість або випадковий клік по посиланню легко відкриють дітям доступ до небезпечних сайтів.

Таким чином, можна довго сперечатися про те, що таке інтернет - велике досягнення людства чи чума ХХІ століття? Та факт існування загрози викривлення гуманістичних цінностей є доволі реальною проблемою, що спричинена, на нашу думку, в першу чергу, відсутністю в суспільстві дієвого механізму регулювання та відстеження реклами сумнівного характеру, як, наприклад, в інших засобах розповсюдження інформації (ТБ, радіо, преса). Певні кроки в цьому напрямі вже зроблені, наприклад депутатами було підтримано нову редакцію закону «Про захист суспільної моралі» від 20.11.2003 № 1296-IV, яка забороняє еротику і насильство в інтернеті, також в майбутньому планується підвищувати рівень моралі українців за допомогою соціальної реклами і популяризації етичних цінностей, духовних і культурних надбань українського суспільства. Проте все ж треба пам'ятати, що можливості інтернет-простору в «неправильних» руках перетворюються в страшну зброю маніпулювання суспільною свідомістю, згубного впливу на формування людської особистості, а тому потреба в регулюванні даного питання буде актуальною доти, доки мережа Інтернет буде затребувана суспільством.

Жовновата Виктория Александровна

ФСП НТУУ «КПІ»

Научный руководитель:

Польская Т.Д., к.филос.н., доцент ФСП НТУУ «КПІ»

СОЦИАЛЬНАЯ РЕКЛАМА КАК ИНСТРУМЕНТ ФОРМИРОВАНИЯ УСТОЙЧИВО РАЗВИВАЮЩЕГОСЯ ОБЩЕСТВА

Современное общество стоит на пороге нового этапа своего развития, когда вопросы социальной гармонии начинают доминировать над проблематикой физиологического обустройства жизненного пространства человека. И осознание необходимости учитывать духовные ценности наряду с материальными потребностями привело к стремительному распространению концепции устойчивого развития общества во многих странах.

Сегодня вопрос устойчивого развития – это не только и даже не в первую очередь проблема загрязнения окружающей среды. Это фундаментальный выбор, как прожить свою жизнь, с осведомленностью о том, что все наши действия имеют последствия для семи миллиардов людей сегодня, а также для миллиардов, которые будут рождены. Это не просто теория развития общества, это новый тип мышления современного человека, который собственно и позволит построить общество нового типа. И особую роль в популяризации новых подходов играет социальная реклама, которая может и должна стать одним из инструментов формирования сознания социально активного и ответственного человека.

В Украине влияние и популярность социальной рекламы только набирает обороты и государство старается управлять процессом ее распространения. По закону Украины «Про рекламу» предусмотрено по 5% эфирного времени и печатной площади, отведенной на социальную рекламу [1], в то время как в развитых странах социальная реклама занимает около 30% рекламного времени на ТВ и около 20% объемов наружной рекламы [2].

Сегодня в Украине все чаще организовываются различные фестивали социальной рекламы, увеличивается количество социально-ориентированного контента. Это

свидетельствует о том, что у граждан нашего государства формируется понимание взаимосвязи между экономическими достижениями и социальным комфортом граждан, а значит и растет заинтересованность в гармоничном развитии украинского общества и решении его проблем.

Однако для того, чтобы Украина в полной мере включилась в процесс устойчивого развития общества, нужно не только заявлять о наличии общественных проблем, а и задавать ориентиры для полноценного развития личности. Необходимо, чтобы такие компоненты личности, как социальная ответственность, активная гражданская позиция пропагандировались наравне с призывами к толерантности и здоровому образу жизни.

Социальная реклама должна стать инструментом формирования человека мыслящего перспективно, способного прогнозировать последствия своих действий, умеющего оперативно реагировать на стремительную трансформацию общества. И для того, чтобы в Украине она была таковой, следует увеличить качество профессиональной подготовки кадров, занятых в данной отрасли и требуется увеличение выделяемого рекламного времени. Кроме того необходимо анализировать корректность и грамотность социальной рекламы до её выхода и проводить качественную оценку эффективности рекламных акций.

Это позволит не только составить стратегический план решения социальных проблем на будущее, но и позволит оперативно менять его в соответствии с общественными трансформациями. Как сказал Джон Кеннеди: «Изменения – закон жизни. И те, кто смотрит только в прошлое или только на настоящее, беспорно – пропустят будущее» [3].

Список использованной литературы:

1. Закон України "Про рекламу" // Відомості Верховної Ради України (ВВР). – 1996. – № 270.
2. Бобылева Д. «Социальная реклама как инструмент воздействия на общество» [Электронный ресурс] / Д. Бобылева. Режим доступа: advertisingschool.com.ua/rus/rubric/akczent/soczialnaya-reklama:.html
3. Speech at Paulskirche in Frankfurt, West Germany, 25 June 1963; as printed in John Fitzgerald Kennedy, *The Burden and the Glory* (1964), p. 115

Любименко Виктория Валериевна
ФСП НТУУ «КПИ»

Научный руководитель:

Польская Т.Д., к.филос.н., доцент ФСП НТУУ «КПИ»

НЕКОТОРЫЕ ВОЗМОЖНОСТИ ИСПОЛЬЗОВАНИЯ ТЕХНОЛОГИЙ PUBLIC RELATIONS В КОРПОРАТИВНОЙ КУЛЬТУРЕ ВУЗА

Сегодня образование стало одной из самых востребованных услуг, и лишь во вторую очередь – общественным благом. Образование стало не только силой экономики, но и важным ее элементом, средством получения прибыли и сферой вложения средств. Ценность образования теперь измеряется не общекультурными нормами, а экономическими показателями.

Отечественные вузы конкурируют не только между собой, но и с заграничными вузами. Одной из задач вуза стало привлечь как можно большее количество абитуриентов, обратить на себя внимание как на вуз, который способен дать не только современное и качественное образование, но и раскрыть потенциал студента, сделать его жизнь разнообразной и дать множество возможностей. Для этого используется как реклама, так и технологии public relations. PR коррелирует с корпоративной культурой вуза.

Для начала мы рассмотрим некоторые инструменты PR, которые являются, по нашему мнению, наиболее значимыми. Это, прежде всего, выстраивание коммуникации между студентами, преподавателями и администрацией, пропаганда ценностей, которые заявлены как основные в корпоративной культуре данного учебного заведения. Очень важна связь преподавателей со студентами, которая не должна быть строго формальной. Она помогает формировать лояльность студентов по отношению не только к преподавательскому составу, но и к вузу в целом.

По данным американского консультанта Дэвида Керка, с эффективной коммуникацией связан 91% факторов, формирующих лояльность сотрудников и 99,5% факторов, влияющих на их удовлетворение своей деятельностью. Эти данные показательны, результаты исследования Керка можно проецировать и на украинские вузы, поскольку учебные заведения сегодня являются своеобразными моделями коммерческих организаций (со своей спецификой). В формировании стратегии для внутреннего PR'a нужно учитывать такую целевую аудиторию как студенты, в первую очередь, поскольку именно для них и ради них осуществляется деятельность вуза. И именно студенты как основная «составляющая» вуза значительно влияют на формирование и изменения в корпоративной культуре вуза. Именно они определяют – быть ей или не быть.

Особенность студенческой аудитории по сравнению с внешними аудиториями (абитуриенты, их родители, работодатели и т.д.) в том, что они нуждаются в информации больше. От информированности (но не только от нее) зависит степень сопричастности студентов к жизни факультета и вуза, а значит – и к корпоративной культуре.

Важным элементом внутреннего PR'a является создание корпоративного (корпоративных) СМИ. Это важное, но далеко не единственное условие для формирования корпоративной культуры вуза. Важным принципом использования данного инструмента PR'a является доступность для каждого студента, преподавателя и члена администрации. Возможность участия в создании печатных выпусков или контента сайтов/блогов должна быть не только формальной, но гарантированной эмпирически. Это формирует сопричастность и играет важную роль в том, какой именно станет корпоративная культура, какие новые ценности появятся и т.п.

Но не логично было бы применять инструменты PR в отрыве от формирования PR-стратегии. Поскольку именно она дает возможность определить потребности в том или ином инструменте согласно целям внутреннего PR. Поскольку вузы Украины не имеют возможности выделения средств на специалистов PR, которые помогли бы сформировать корпоративную культуру учебного заведения и «продвинуть» вуз на рынке образовательных услуг, PR вуза должен осуществляться собственными силами администрации и студентов-активистов.

Николайчук Валерия Вадимовна
ФСП НТУУ «КПИ»

Научный руководитель:

Польская Т.Д., к.филос.н., доцент ФСП НТУУ «КПИ»

ИСПОЛЬЗОВАНИЕ СТЕРЕОТИПОВ МАССОВОГО ОБЩЕСТВА В РЕКЛАМЕ

Распространение стереотипов потребительского общества, в наше время, носит катастрофический характер. Этот феномен развивается так быстро по той причине, что производителям человеческих благ выгодно подменять желания потребителя на те, которые нужны именно производителю. Одним из средств достижения этого является реклама.

Потребительские стереотипы – устойчивые оценки и убеждения потребителей на которые рассчитан сбыт товара.

Проблема состоит в том, что само общество подменяет свои потребности на иллюзорные. По мнению Бодрийара понятие пользы вещи, заменяется понятием функциональности, т.е. потребитель приобретает вещь даже если она ему по сути и не нужна. Это происходит из-за того, что в таком потребительском обществе возникает баланс изобилия, при котором главным становится рост производительности.

Для такого общества важно постоянно производить товары, и продавать их. Намного выгоднее создать недолговечный, дешевый продукт, который быстро станет не пригодным для использования и его снова придется покупать. Здесь появляется проблема, которая заключается в том, что бы заставить потребителя купить такие товары. Решение ее реализуется с помощью рекламы.

С помощью рекламы можно манипулировать человеческим сознанием и используя огромное множество приемов, таких как создание позитивных ассоциаций с продуктом, представление товара только с позитивной, выгодной стороны и умалчивание негативных качеств. На сегодняшний день существует множество рекламных технологий с помощью которых можно заставить потребителя купить то, что ему даже не нужно.

Потребительское общество и массовая культура сами порождают стереотипы мышления, чем охотно пользуются создатели рекламы. Можно проследить это через феномен моды, которая постоянно изменяется. Массовое общество требует от человека быть современным. Если вещь «устарела», но не утратила своей полезности ее все равно нужно заменить. Заменяется она, как правило, своим же видоизмененным аналогом, который выдается, например, за что-то совершенно новое. Отличие может быть несущественным, например, другой цвет или форма. В данном контексте мода рассматривается не как искусство, но как область навязанных потребностей.

Если рассмотреть самые распространенные стереотипы, которые сейчас используются в рекламе, то можно легко проанализировать их влияние на психологию потребителя. Например, использование слов «самый лучший» или «номер один в мире/ категории аналогичных товаров и т.п.» заставляет потребителя обратить внимание на этот товар, поскольку такая формулировка рассчитана на подсознательную реакцию человека: «я достоин лучшего, второсортные товары - не для меня». «Чем проще – тем лучше», т.е. производитель облегчает быт.

Использование в рекламе слов «плюс» или «улучшенный», при этом может не упоминаться, что именно было улучшено в товаре. Человеку не важно, чем именно эта модель товара будет полезнее старой, главное, что полезнее.

Помимо подмены настоящих потребностей, существуют еще и навязанные. Каждому человеку нужно одеваться, но вот во что ему одеваться это диктует нам мода и общество. Одежда является нашей естественной потребностью, а вот одежда от определенной марки есть уже потребность навязанная. Также как жажду можно утолить простой водой, что будет гораздо действеннее, чем утолить ее сладкой разрекламированной. Человек на высокой должности не может носить дешевые часы, это не престижно и считается дурным тоном.

Широкое использование подобных стереотипов в рекламе ведет к тому, что человек становится потребителем не только по отношению к товарам, но и к другому человеку, обществу, природе и т.п. Что способствует дегуманизации общества и краху общечеловеческих ценностей вообще.

Санталова Анна Вікторівна

ФСП НТУУ «КПІ»

Науковий керівник:

Польська Т. Д., к філос.н., доцент ФСП НТУУ «КПІ»

РОЛЬ ЗМК У ФОРМУВАННІ СТЕРЕОТИПНОГО МИСЛЕННЯ ТА МОДЕЛЕЙ ПОВЕДІНКИ В ОСОБИСТОСТІ, ЩО ФОРМУЄТЬСЯ

Стереотипне мислення – це певна психологічна установка, стійкий образ щодо певних явищ та ситуацій, що формується у людини протягом її життя. Стереотипне мислення створює у нас стійкі шаблони, моделі поведінки в певних обставинах, зіткнувшись з якими в реальному житті найчастіше ми вдаємося саме до тих дій, які відповідають нашим стереотипам.

Сьогодні засоби масової комунікації (ЗМК) є не тільки каналами передачі інформації, але й потужним механізмом маніпулювання масами, що функціонує за допомогою формування стереотипного мислення та типових схем і моделей поведінки у людини. Дуже часто діяльність ЗМК спрямована на те, щоб викликати стандартизовані реакції у людей у відповідності до вимог замовника, в ролі якого можуть виступати політичні партії, відомі бренди, активні соціальні спільноти та будь-які інші елементи суспільства, що прагнуть нав'язати свою ідею, позицію, думку тощо іншим людям.

Важко не помітити згубний вплив ЗМК на формування свідомості в особистості, що формується. Так, наприклад, сучасна молодь, потенціал і майбутнє України виросла під впливом пропаганди могутніх «благ цивілізації», в результаті чого ми сьогодні можемо спостерігати безліч негативних ефектів: відсутність активної життєвої позиції, нездатність до глибокого аналізу і фільтрування інформації, дегуманізація і низький рівень моралі, відсутність уяви, наявність шаблонів поведінки, неграмотність і т.п. Людина в юному віці, перебуваючи на стадії формування особистості, проходить соціалізацію і як губка вбирає будь-яку інформацію про оточуючий світ, а потім відтворює її. І якої можна очікувати від неї позиції, якщо щодня з екрану або монітору вона бачить неймовірну кількість грубості, насильства, еротики, антисоціальної поведінки?

Суть проблеми в тому, що для дітей та молоді ЗМК часто слугують індустрією розваг, що пропонує «рибу», але не «вудку, щоб самостійно її ловити». Ми щодня споживаємо продукти розумової діяльності інших людей (журналістів, голлівудських кінорежисерів, продюсерів, сценаристів тощо), але чи добре це для нас, якщо хоча б іноді ми не розмірковуємо над цією інформацією критично, не намагаємося поставити запитання і знайти на них відповіді? Якщо ні – ми завжди будемо маріонетками в руках ляльководів і маніпуляторів, які, на відміну від нас, вміють думати, мають уяву.

Проблема актуальна. І, перш за все, повинна вирішуватися на державному рівні за допомогою фільтрування потоків інформації через ЗМК. Але у держави, на жаль, інші пріоритети – маніпуляція свідомістю людей, створення мас, що діють аналогічно один одному, чийі думки та поведінка стандартизовані та стереотипізовані. В Україні сьогодні навіть немає чітко визначеного переліку програм, які можна віднести до дитячого ефірного простору, розрахованих саме на маленького споживача. Їх фактична доля дуже маленька, відбір дитячих передач не має конкретних критеріїв, і часто супроводжується сценами жорстокості навіть у мультфільмах, не вистачає цензури.

Тому саме батьки мають фільтрувати потік інформації, що щоденно обрушується на їх «чадо» через ЗМК. Навіть сучасне телебачення з усіма його вище перерахованими

недоліками може запропонувати великий спектр корисних пізнавальних програм та шоу, покликаних формувати у світогляді молоді людини правильні цінності та норми поведінки, надавати необхідні знання про оточуючий світ. До того ж, сучасні ЗМК пов'язані не лише з технічними приладами, це й книжки, театр, балет, кіно, наукові журнали тощо. Тому якщо запропонувати молодій людині правильно підібраний спектр розважальних програм, то вона буде повноцінно розвиватися, не відстаючи при цьому від своїх прогресивних однолітків, і, навіть, випереджати їх, адже перебуваючи під впливом різних видів ЗМК, а не тільки телевізора і комп'ютера, вона зможе сформувати критичний погляд на інформацію, адже те, що вона споживає, буде дійсно різноманітним. Це допоможе запобігти виникненню шаблонів думок та поведінки.

Тютюнникова Марина Михайлівна

ФСП НТУУ «КПІ»

Науковий керівник:

Польська Т. Д., к. філос. н., доцент ФСП НТУУ «КПІ»

ІДЕЯ УНІВЕРСИТЕТУ В СУЧАСНИХ КРИЗОВИХ УМОВАХ

Глобалізація, інформатизація, комп'ютеризація захопили світ. В цих умовах, гармонізація внутрішнього світу людини, розуміння її місця і статусу в Універсумі, як і проблема взаємодії людини і навколишнього світу, набирають значної актуальності. Тому процес формування нової особистості – особистості, що не тільки може передбачати кризові тенденції у світі, а й вирішувати проблеми пов'язані з ними, має займати пріоритетну позицію в системі університетської освіти. Зрозуміло, що найважливіша роль у реалізації розвитку такої людини належить університету як культурному і світозмінному феномену.

Більш ніж 100 років назад університетську універсальність проголосив Дж. Ньюмен. Саме йому, одному із найвизначніших релігійних діячів Вікторіанської епохи, вдалося сформулювати цілісне розуміння цілей і принципів університетської освіти. Розглядаючи ключові поняття епохи Просвітництва: "знання" і "істина", Ньюмен підкреслює універсальність, ліберальність знання та протиставляє утилітарності, корисності. Таке ліберальне знання, в першу чергу, забезпечує людину особливим випереджувальним світосприйняттям.

Обумовлене соціальними процесами, існує постійне переосмислення та переформулювання «ідеї університету». Так вслід за Ньюменом, Ортега-і-Гассет вважали, що «ідеальний університет - це той, в якому головний факультет – факультет культури». З часом Карл Ясперс наголошував на тому, що задача університету потрійна: дослідження, передача знання і культура.

Низка проблем супроводжує розвиток ідеї університету. В століття широкого розповсюдження мережі Інтернет, знанням все більше надається характер перформансу, а освітній процес, на жаль, перетворюється на утилітарно-цілеспрямоване навчання. Це підсилює загрозу практично повної втрати духовної орієнтації університету.

В цілому світі й на всіх рівнях освіти швидко комерціалізують. М. Квек застерігає, що університет зовсім скоро перетвориться в орієнтовану на споживача корпорацію і говорить про ідею "блискучої освіти", побудовану на ідеалі найефективніших, ходових знань-бестселерів, які можна здобути у найкоротші строки.

Ще однією проблемою є масовість освіти, що призводить до підготовки «усереднених» спеціалістів, що не орієнтуються ні в чому окрім своєї спеціальності. Ортега-і-Гассет, на випередження, називали таких людей «масовими».

Все більше набуває поширення поняття індивідуального розвитку, самореалізації, розкриття особистості в рамках університету, але в епоху постмодернізму поняття персональної ідентичності саме по собі стає проблематичним.

Зміни сучасного світу накладають відбиток не тільки на зміст (ідею) університету, але й на його форму (структуру). Наразі, пропонується кілька версій університету: університет, мета якого надати можливість здобути освіту людям в зручному для них місці і в зручний для них час (як The Open University); з мультимедійною навчальною мережею (як Індустріальний університет у Великобританії), у вигляді розрізнених філій і без адміністративного центру (як University of the Highlands and Islands), віртуальний.

Критична міждисциплінарність має стати якістю сучасного університету, де постійно стикаються один з одним різні думки. У структурі нового університету повинні бути створені умови колективного самоаналізу на різних рівнях університетської практики. Університету необхідний постійний діалог не тільки про результати, пріоритети і методи спілкування, а про власне місце в цьому спілкуванні. На думку, Р.Барнетт сучасний університет повинен мати не тільки широкі кордони, але й рухливі. «Університетська життя має стати "кочовий", де поняття ідентичності, адекватності і строгих цілей витіснені в маргінальну область».

КРУГЛИЙ СТИЛ "СОЦІАЛЬНЕ БУТТЯ І СОЦІАЛЬНА НАУКА В УМОВАХ КРИЗИ (ПОЛІТЕКОНОМІЧНІ, СОЦІОЛОГІЧНІ ТА ФІЛОСОФСЬКІ РЕФЛЕКСІЇ)"

Куратор: аспірант кафедри філософії ФСП НГУУ «КПІ» Рябінчук Михайло

Ведров Олексій Ігорович

*Інститут філософії ім. Г.С. Сковороди НАН України,
відділ соціальної філософії, молодший науковий співробітник*

КРИЗА – СЛІПА ПЛЯМА ДЛЯ СОЦІОЛОГІЇ РОЗУМІННЯ

У розвідці «Нормативні передумови Марксового методу критики» Сейла Бенгабіб робить спостереження, релевантне для сучасних нам соціальних наук. Читачеві Марксового «Капіталу» швидко впадає в око наявність двох способів викладу матеріалу: систематичний аналіз тут поєднано з пристрасним описом історії впливу капіталістичного способу виробництва на становище робітників і оповіддю про їхню боротьбу. Зокрема це стосується й розгляду криз: «Цим двом типам аналізу, – пише С. Бенгабіб, – відповідають два типи теорії кризи. Тоді як перший тип описує кризи як феномени відчуження, експлуатації та несправедливості, що переживаються самими робітниками, з перспективи самих суспільних дієвців, другий тип розглядає їх із теоретичної перспективи спостерігача як збій, пов'язаний із *функціональною логікою системи*» (91).¹ Проте цим двом типам подачі матеріалу бракує опосередкування, через що розгляд ситуації робітників, як правило, видається простою ілюстрацією до пояснення системної логіки капіталізму. Формування робітничого класу як суб'єкта (класу-для-себе) виявляється автоматичним наслідком спільності породжених капіталізмом інтересів і умов життя та праці робітників. Тобто воно розглядається як результат системної інтеграції дієвців (інтеграції через кумулятивні наслідки дій, виражені в суспільних макропроцесах), а не їх соціальної інтеграції (інтеграції через усвідомлені дії, спільні норми та правила поведінки). Постання класу-для-себе завдяки взаємодії робітників і взаємодія робітників у межах класу-для-себе залишаються поза увагою: є лише логіка капіталістичного способу виробництва і готові цілісні класи як колективні суб'єкти, що протистоять один одному. Цей пробіл С. Бенгабіб пояснює орієнтацією Маркса на засади філософії суб'єкта.

У соціальних науках ХХ ст. схожі проблеми поставали під час спроб опосередкувати соціологію пояснення з соціологією розуміння, макросоціологію – з мікросоціологією, перспективу зовнішнього спостерігача – з перспективою дієвця. Детальні емпіричні дослідження, як правило, тяжіють до якогось одного з двох полюсів, а спроби їх опосередкування частіше були привілеєм масштабних соціальних теорій (Парсонс, Габермас).

У лекціях подібної дилеми соціальні науковці опинилися й під час фінансової кризи, що почалася 2008 р. Причому йдеться не тільки про відсутність належного опосередкування двох перспектив, а й про загальний брак досліджень, що виходили б із перспективи заторкнутих дієвців. Дослідження про (політ)економічні причини кризи та її соціальні наслідки ллюються наче з рогу достатку. В обох випадках маємо справу з системним поясненням і описом масштабних процесів, де йдеться про логіку функціонування економіки та статистику зубожіння, поступового зникнення середнього класу і т.ін. Натомість нові суспільні рухи, що стали реакцією на кризу («арабська весна», Оссуру, indignados в Іспанії,

¹ Benhabib S. Normative Voraussetzungen von Marx' Methode der Kritik / Seyla Benhabib // Ethik und Marx : Moralkritik und normative Grundlagen der Marxschen Theorie ; hg. von E. Angehrn, G. Lohmann. – Königstein im Taunus : Hain bei Athenäum, 1986. – S. 91.

соціальний протест в Ізраїлі, виступи незадоволених у Греції, Португалії, Румунії тощо), є предметом симпатій і темою публічних виступів науковців, але поки що не предметом досліджень. Для соціальних наук ці рухи наразі є лише закономірним наслідком системної кризи капіталізму. Проте вартує дослідити складні процеси формування та зникнення колективних політичних суб'єктів із перспективи самих окремих діячів, що їх утворюють. Як відбувається узгодження інтересів різних соціальних груп, що беруть участь у протестах? Як ставляться діячі з різними соціальними характеристиками до різних типів поведінки в межах рухів? Як приймаються рішення та координуються дії? Чи утворюються ієрархії, як вони впливають на завдання та поведінку учасників рухів? Що зумовлює прихід до рухів нових учасників або відмову від подальшої участі? Усі ці питання потребують досліджень із мікроперспективи, втручання науковців із герменевтичною орієнтацією, проте останні поки здебільшого залишаються осторонь. А між тим, саме такі дослідження потребували би ближчої інтеграції науковців з активістами та могли б допомогти рухам у їхньому саморозумінні та аналізі їхніх успіхів і поразок.